



Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Prispevki k didaktiki zgodovine

LETNIK XXIII

2 / 2025

DIDA
ODOVINE • D
ELEK ZA ZGO
DEPARTMENT
ISTORY • DID

*Letnik 23, številka 2
2025*

*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.

ISSN: 1581-8721 (elek. verzija)

*Oddelek za zgodovino
Filozofske fakultete*

Kazalo

<i>Predgovor</i>	4
KARMEN KOGLAR, LARA ROZMAN: KAKŠEN JE BIL V SREDNJEM VEKU POMEN INDIJE IN KITAJSKE ZA EVROPO?	6
ALJAŽ ARH IN KLEMEN BARONIK: ZAKAJ PRAVIMO SREDOZEMLJU STIČIŠČE CIVILIZACIJ?	46
ANJA KAJIČ IN ANJA ERŽEN: KAKO JE FEVDALNA DRUŽBENA UREDITEV DOLOČALA POLOŽAJ POSAMEZNIKA V SREDNJEVEŠKI DRUŽBI?	96
ANA DACAR, TJAŽ MIHELIČ: KAKO SO POTEKALI GOSPODARSKI TOKOVI MED RAZVITIMI IN NERAZVITIMI DELI SVETA V PREDINDUSTRIJSKEM ČASU IN ZAKAJ SE JE INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA ZAČELA V VELIKI BRITANJI?	130
MATEJ SLANA IN TIMOTEJ NOVAK; KATERI SO BILI KULTURNI DOSEŽKI SREDNJEVEŠKIH LJUDI IN KAKŠEN JE BIL NJIHOV POGLED NA SVET?	173
TJAŠA KOVAČIČ IN MATEJA MAVRIČ: KAKO JE BAROK S ČUSTVI IN Z DOMIŠLJIJO ZAZNAMOVAL UMETNOST 17. IN 18. STOLETJA?	220
ANJA KEŠE IN ANA ZEME: PREDKOLUMBOVSKE KULTURE V SREDNJI IN JUŽNI AMERIKI	258
<i>Avtorji prispevkov</i>	313

Predgovor

V študijskem letu 2024/25 so študentje 1. letnika magistrskega pedagoškega (eno in dvopredmetnega) študijskega programa zgodovine pripravili učne priprave za osnovne šole.

Tako so v pričujoči reviji objavljene učne priprave z vsemi prilogami, ki se lahko uporabljajo v osnovnih šolah pri zgodovini.

Učne priprave se nanašajo na učbenika:

- Bregar Mazzini, S., Pečoler, L., Štampfl, P. (2019): dZgodovina 8. Digitalni učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga.*
- Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019): dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga.*

Učne priprave niso lektorirane.

Urednica: Danijela Trškan

UČNE PRIPRAVE





Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

SEMINARSKA NALOGA

PISNA UČNA PRIPRAVA: Kakšen je bil v srednjem veku pomen Indije in Kitajske za Evropo?

IME IN PRIIMEK: Karmen Koglar, Lara Rozman

DATUM: 4. 5. 2025

I. OSNOVNI PODATKI

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	7. razred	
Datum:	15. 5. 2025	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema – širša tema iz učnega načrta	Kulturna podoba neevropskih ljudstev (izbirna tema)	
Učna enota – naslov učne ure:	Kakšen je bil v srednjem veku pomen Indije in Kitajske za Evropo?	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika Individualna učna oblika	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s slikovnimi viri, metoda demonstracije predmetov, metoda zvočne demonstracije, metoda dela s predmeti	
Učne tehnike:	Kviz, vislice	
Cilji iz učnega načrta:	Učenci: <ul style="list-style-type: none"> - »opišejo pomen Indije kot gospodarskega in kulturnega posrednika med Evropo in Kitajsko; - analizirajo pomen stikov Evrope in Kitajske na primeru Marka Pola.« (Učni načrt, 2011, str. 15) 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • opisati potek in pomen svilne poti, • naštetih orientalske začimbe in pojasniti kulturni vpliv Indije na Evropo v srednjem veku, • naštetih in pojasniti pomen kitajskih izumov za Evropo v srednjem veku, • primerjati pomen trgovskih poti v srednjem veku z današnjimi globalnimi trgovinskimi povezavami, • razložiti pomen verskih vplivov (krščanstvo, islam, budizem) v kontekstu trgovine in kulturnih stikov.
	Funkcionalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • uporabljati digitalno orodje Mentimeter, • s pomočjo zemljevida opisati svilno pot ter pot do Indije (Vasco da Gama), • orientirati se na sever s pomočjo kompasa, • prepoznati in opisati zgodovinske predmete (cimet, ingver, kompas, svila), • prepisovati informacije iz PowerPointa v zvezek, • sodelovati v igri vislice.

	Vzgojni (odnosni) cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazati ustrezen odnos do iznajdb, ki so jih Evropejci prejeli iz Kitajske in Indije.
Učne etape:	Uvajanje Obravnavanje nove učne snovi Ponavljanje	
Vsebinski (učni) poudarki:	1. Trgovske poti 2. Indija 3. Kitajska	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> • učbenik (Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B., 2019, str. 161–163) • spletni zvočni posnetek, ki ni vključen v PowerPoint https://youtu.be/I2lOXyIQhaI?si=3PtcP_DxsoUvV1yH&t=12 (Dostop: 7. 5. 2025)). • PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi) • Kompas • Ingver • Svila • Cimet
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> • LCD projektor • Računalnik • Tabla • Kreda/flomaster • Palica • Digitalno orodje Mentimeter • Pametni telefoni
Medpredmetne povezave s pojasnilom:	Geografija – uporaba zemljevidov, prepoznavanje težav na svilni poti Slovenščina – pogovor med učenci in učitelji v slovenščini Gospodinjstvo – prepoznavanje različnih začimb Glasbena vzgoja – poslušanje zvočnega posnetka Matematika – spoznavanje arabskih števil	
Novi pojmi s pojasnilom:	Svilna pot: je trgovska pot, ki je potekala preko Kitajske, Mongolije, Afganistana, na Bližnji vzhod do Sredozemskega morja. Smodnik: je eksplozivna snov v obliki prahu, ki se uporablja v orožju, pirotehničnih izdelkih. Orientalско blago: luksuzne trgovske dobrine (začimbe, slonovina).	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i></p> <p>https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf (4. 5. 2025)</p>

Viri in literatura
za učno pripravo

About the Silk Roads.

<https://en.unesco.org/silkroad/about-silk-roads>
(Dostop: 5. 5. 2025).

Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019):
dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v
sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana:
Mladinska knjiga za načrtovanje vaše učne ure.

Cinnamon.

<https://unitproj.library.ucla.edu/biomed/spice/index.cfm?displayID=5> (Dostop: 5. 5. 2025).

Frantar, Š., Krivec Čarman, D., Škrlj Počkaj, S.,
Golob, N., Vičič Krabonja, M., Lazar, T., Oblak, M.
(2020): Zgodovina 2: učbenik za zgodovino 2 letnik
gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Mlacović, D., Urankar, N. (2016): Zgodovina 2:
Učbenik za 2. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.
Najstarejši afrodisiak. <https://okusno.je/kuhinje-sveta/najstarejsi-afrodiziak.html> (Dostop: 5. 5. 2025).

Od kompasa do računalnika: iznajdbe, ki so
poganjale zgodovino
<https://www.radar.si/iznajdbe-ki-so-poganjale-zgodovino> (Dostop: 5. 5. 2025).

Silk Road: trade route.

<https://www.britannica.com/topic/Silk-Road-trade-route> (Dostop: 5. 5. 2025).

Slonovina. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Slonovina>
(Dostop: 5. 5. 2025).

Svenšek, Ana. (2020): Kako so se v preteklosti borili
s kužnimi boleznimi? "Ukrepi se skoraj ne
razlikujejo." <https://www.rtvsl.si/zdravje/kako-so-se-v-preteklosti-borili-s-kuznimi-boleznimi-ukrepi-se-skoraj-ne-razlikujejo/540280> (Dostop: 14. 5. 2025).

Svilarska tradicija.

<https://www.nationalgeographic.si/svilarska-tradicija/> (Dostop: 5. 5. 2025).

	<p>Vasco da Gama. https://www.britannica.com/biography/Vasco-da-Gama (Dostop: 5. 5. 2025).</p>
<p>Viri za slikovno, avdiovizualno in/ali dodatno pisno gradivo na PowerPointu</p>	<p>PowerPoint 1: Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019): dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga za načrtovanje vaše učne ure, str. 161.</p> <p>PowerPoint 2: Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019): dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga za načrtovanje vaše učne ure, str. 161–163.</p> <p>PowerPoint 3: Zemljevid svilne poti. https://www.nms.si/si/razstave/arhiv-razstav/674-Huiquin-Wang-Svilna-pot (Dostop: 5. 5. 2025).</p> <p>PowerPoint 4: Zemljevid svilne poti. https://www.nms.si/si/razstave/arhiv-razstav/674-Huiquin-Wang-Svilna-pot (Dostop: 5. 5. 2025). Karavana Marka Pola na svilni poti. https://www.britannica.com/topic/Silk-Road-trade-route#/media/1/544491/259548 (Dostop: 5. 5. 2025). Čreda v puščavi Taklamakan. https://www.britannica.com/topic/Silk-Road-trade-route#/media/1/544491/570 (Dostop: 5. 5. 2025). Gorovje Pamir. https://www.britannica.com/topic/Silk-Road-trade-route#/media/1/544491/160867 (Dostop: 5. 5. 2025).</p> <p>PowerPoint 5: Zemljevid svilne poti. https://www.nms.si/si/razstave/arhiv-razstav/674-Huiquin-Wang-Svilna-pot (Dostop: 5. 5. 2025). The Black Death: The Plague, 1331-1770. https://hosted.lib.uiowa.edu/histmed/plague/ (Dostop: 5. 5. 2025).</p> <p>PowerPoint 6: Zemljevid pomorske poti. https://cargofromchina.com/shipping-routes/ (Dostop: 14. 5. 2025). Shein. https://nasveti24.si/shein-slovenija-shein-spletna-trgovina/ (Dostop: 14. 5. 2025).</p>

Temu. <https://www.politico.eu/article/eu-opens-probe-into-chinese-e-commerce-platform-temu/>
(Dostop: 14. 5. 2025).

Pot ladij – napadi Hutijev.

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/houthi-ship-attacks-are-affecting-red-sea-trade-routes> (Dostop: 14. 5. 2025).

PowerPoint 7:

Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019): dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga za načrtovanje vaše učne ure, str. 161.

PowerPoint 8:

Zemljevid svilne poti.

<https://www.nms.si/si/razstave/arhiv-razstav/674-Huiquin-Wang-Svilna-pot> (Dostop: 5. 5. 2025).

Zemljevid pomorske poti.

<https://cargofromchina.com/shipping-routes/>
(Dostop: 14. 5. 2025).

PowerPoint 9:

Slonovina. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Slonovina>
(Dostop: 6. 5. 2025).

PowerPoint 10:

Vasco da Gama.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Vasco_da_Gama
(Dostop: 6. 5. 2025).

Pot do Indije. <https://gohighbrow.com/vasco-da-gama-1469-1524/> (Dostop: 6. 5. 2025).

PowerPoint 11:

Arabske številke. <https://madinahmedia.com/what-is-western-arabic-numerals> (Dostop: 6. 5. 2025).

PowerPoint 12:

Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019): dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga za načrtovanje vaše učne ure, str. 161, 162.

PowerPoint 13:

Pot do Indije. <https://gohighbrow.com/vasco-da-gama-1469-1524/> (Dostop: 6. 5. 2025).

Slonovina. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Slonovina>
(Dostop: 6. 5. 2025).

Začimbe.

<https://sulaindianrestaurant.com/2017/06/29/8-essential-spices-in-indian-cuisine/> (Dostop: 20. 5. 2025).

PowerPoint 14:

Papir iz Kitajske.

<https://themagicofhistory.wordpress.com/2016/11/17/ancient-chinese-inventions/> (Dostop: 5. 5. 2025).

Porcelan.

https://www.worldhistory.org/Ming_Porcelain/ (Dostop: 5. 5. 2025).

Črni smodnik.

https://sl.wikipedia.org/wiki/%C4%8Crni_smodnik (Dostop: 5. 5. 2025).

PowerPoint 15:

Kublajkan. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Kublajkan> (Dostop: 5. 5. 2025).

Veliki kitajski zid. <https://www.kam.si/veliki-kitajski-zid-pravila-in-prepovedi/> (Dostop: 5. 5. 2025).

Prepovedano mesto.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Prepovedano_mesto (Dostop: 5. 5. 2025).

PowerPoint 16:

Marko Polo.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Marco_Polo (Dostop: 5. 5. 2025).

Potovanje Marka Pola.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Marco_Polo#/media/Slika:Travels_of_Marco_Polo.jpg (Dostop: 5. 5. 2025).

PowerPoint 17:

Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019): dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga za načrtovanje vaše učne ure, str. 162, 163.

PowerPoint 18:

Potovanje Marka Pola.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Marco_Polo#/media/Slika:Travels_of_Marco_Polo.jpg (Dostop: 5. 5. 2025).

Papir iz Kitajske.

<https://themagicofhistory.wordpress.com/2016/11/17/ancient-chinese-inventions/> (Dostop: 5. 5. 2025).

Porcelan.

https://www.worldhistory.org/Ming_Porcelain/ (Dostop: 5. 5. 2025).

Črni smodnik.

https://sl.wikipedia.org/wiki/%C4%8Crni_smodnik (Dostop: 5. 5. 2025).

Viri za kviz
Mentimeter

Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019):
dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v
sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana:
Mladinska knjiga za načrtovanje vaše učne ure, str.
161–163.

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE (10 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<i>Danes bomo govorili o zelo pomembnih deželah, ki so močno vplivale na Evropo. Da pa ne začnemo čisto običajno, sem s seboj prinesla nekaj predmetov. Vaša naloga je, da poskušate uganiti, kaj sem prinesla.</i>	Učenec posluša učiteljevo razlago.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
Učitelj iz vrečke na mizo zloži različne predmete in začimbe. <i>Ali imamo kakšnega prostovoljca, ki bi želel ugotoviti, kaj je kakšen predmet oz. začimba ter zakaj se uporablja?</i>	Učenec se javi. Med predmeti si izbere cimeta. Učenec cimeta povoha/okus/potipa. <i>To je cimeta.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda demonstracije predmetov.	Cimeta
<i>Cimeta je začimba iz lubja dreves, ki raste predvsem v Indiji in na Šrilanki. Cimeta je bil v srednjem veku zelo drag, zato so si ga lahko privoščili zgolj bogati. Uporabljali so ga za izboljšanje okusa hrane in kot zdravilo proti prehladu in slabemu zadahu. Danes je priljubljena peka cimetovih rolic. Potrebujem naslednjega prostovoljca.</i>	Učenec posluša učiteljevo razlago.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
Učitelj spremlja delo učenca.	Učenec pride pred tablo in si izbere kompas. <i>To je kompas. Uporablja se za orientacijo.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda demonstracije predmetov.	Kompas
<i>S pomočjo kompasa se poskušaj orientirati na sever.</i>	Učenec se s pomočjo kompasa orientira na sever. Ostali učenci opazujejo.	Frontalna učna oblika. Metoda dela s predmetom.	Kompas
<i>Kompas je ključni del navigacijske opreme na ladjah, ki so se podale na daljše trgovske poti. Pomagal je mornarjem, da so lahko pluli tudi v oblačnem vremenu in ponoči. Potrebujem naslednjega prostovoljca.</i>	Učenec posluša učiteljevo razlago.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
Učitelj spremlja delo učenca.	Učenec pride pred tablo in si izbere ingver. <i>To je ingver.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda demonstracije	Ingver

		ije predmetov.	
<i>Ingver je korenika (korenina) pravega ingverja, rastline, ki raste v tropskem in subtropskih pasovih. V srednjeveški Evropi je bila uporaba ingverja tako priljubljena, da so srednjeveški moralisti trdili, da „Vino, poper, cimet in ingver kvarijo kri mladim dekletom!“ Danes zelo popularni so ingverji shoti za odpornost. Potrebujem naslednjega prostovoljca.</i>	Učenec posluša razlago učitelja.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
Učitelj spremlja delo učenca. Pripravi zvočni posnetek.	Učenec pride pred tablo in si izbere svilo. <i>To je svila.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda demonstracije ije predmetov.	
Učitelj zavrti del skladbe.	Učenec posluša skladbo.	Frontalna učna oblika. Metoda zvočne demonstracije.	Zvočni posnetek
<i>Zagotovo ste že vsi slišali za slednjo pesem. Najbrž večina ve, da prvi verz govori o dežniku, verjetno pa marsikdo ne ve, da govori o svilenem dežniku in da drugi verz omenja svileni sončnik. Blago, iz katerega sta narejena omenjena predmeta, na Kitajskem izdelujejo že 5000 let, v času bizantinskega cesarstva pa so skrivnost izdelave svile ali žide, kot so ji rekli včasih, poznali tudi že v krajih, ki so nam bližje. Tehnika proizvodnje svile je bila na Kitajskem približno 3000 let strogo varovana skrivnost, saj je bil s cesarskimi dekreti na smrt obsojen vsak, ki je tujcu razkril postopek njegove proizvodnje.</i>	Učenci poslušajo razlago.	Metoda razlage.	
<i>Sedaj bomo začeli z obravnavo nove učne snovi, zato odprite zvezek in napišite nov naslov Kakšen je bil v srednjem veku pomen Indije in Kitajske za Evropo?</i>	Učenci zapišejo naslov v zvezke.	Individualna učna oblika.	
Učitelj prižge LCD projektor in prestavi PowerPoint na diapozitiv 1.			
Učitelj spremlja učence.	Učenci si v zvezek zapišejo naslov.	Individualna učna oblika.	PowerPoint 1

<p>Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 2. Današnja ura bo sestavljena iz treh vsebinskih poudarkov: trgovske poti, Indija in Kitajska. V današnji uri se boste naučili opisati potek in pomen svilne poti. Na koncu učne ure boste znali boste primerjati pomen trgovskih poti v srednjem veku z današnjimi globalnimi trgovinskimi povezavami. Znali boste naštetih orientalske začimbe in pojasniti kulturni vpliv Indije na Evropo v srednjem veku. Prav tako boste znali naštetih in pojasniti pomen kitajskih izumov za Evropo v srednjem veku.</p>	<p>Učenec posluša napoved vsebine in ciljev učne ure.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint 2</p>
----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------	-----------------------------------------------	---------------------

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE (NOVE) UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE (30 minut)

1. VSEBINSKI POUK: TRGOVSKE POTI (10 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 3. Indija, Kitajska in Evropa so bile med sabo povezane preko trgovskih poti, ki so potekale tako po morju kot po kopnem. Najpomembnejša trgovska pot je bila svilna pot. Preko nje smo v Evropo dobili dragocene trgovske dobrine, tehnološka odkritja ter kulturne vplive. Na PowerPointu si oglejte zemljevid svilne poti. Odprite tudi učbenik na strani 161, tudi tam si lahko ogledate potek svilne poti.</p>	<p>Učenec posluša razlago.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PowerPoint 3</p> <p>Učbenik, str. 161</p>
<p>Učitelja spremlja delo učencev.</p>	<p>Učenec si ogleduje zemljevid, na PowerPointu ali v učbeniku.</p>	<p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PowerPoint 3, učbenik</p>
<p>S pomočjo zemljevida opišite potek svilne poti.</p> <p>S katerimi težavami so se soočali trgovci?</p>	<p>Svilna pot je potekala preko Kitajske, Mongolije, Afganistana, na Bližnji vzhod do Sredozemskega morja.</p> <p>Trgovci so se morali soočati s puščavskimi in gorskimi razmerami,</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint 3</p>

	<i>primanjkovalo jim je vode, snežne razmere, lakota ...</i>		
Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 4. <i>Svilna pot se je začela v kitajskem mestu Xian, nato je potekala ob Velikem kitajskem zidu. Trgovce je nato pot vodila preko puščave Taklamakan, kjer so se soočili s puščavskimi razmerami (vročina, pomanjkanje vode ...). Nato so prečkali gorovje Pamir, kjer so se soočili z gorskimi razmerami (večji nakloni, zimske razmere ...). Preko Afganistana so nato prispeli v Levant do Sredozemskega morja, preko katerega so nato dobrine raztovorili po Evropi.</i>	Učenec poslušá razlago učitelja.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint 4
<i>Kaj vidite na sliki, ki se nahaja v levem spodnjem kotu? Učitelj sliko poveča, da je bolj vidna.</i> <i>Na sliki se nahajajo kamele, ki so »pomagale« pri tovorjenju trgovskega blaga ter ljudje, ki so trgovci. Po trgovskih poteh so trgovci potovali v obliki karavan. Potovali so v večjih skupinah, zaradi večje varnosti pred roparskimi napadi.</i>	<i>Na sliki vidim kamele, veliko ljudi ...</i> Učenec poslušá razlago učitelja.	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri. Metoda razlage.	PowerPoint 4
Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 5. <i>Preko svilne poti je iz Azije v Evropo ponovno prišla tudi bolezen imenovana črna smrt, ki je na Kitajskem in v Indiji pomorila več kot 12 milijonov ljudi.</i> <i>Ali kdo ve katera bolezen je to?</i>	Učenec poslušá razlago učitelja. <i>To je bila kuga.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije. Metoda razgovora.	PowerPoint 5
<i>Kuga je dobila poimenovanje črna smrt šele v 19. stoletju. Takšno poimenovanje je dobila zaradi notranjih in podkožnih krvavitev, ki so se na telesu obolelega pojavile v obliki črnih lis. Danes poznamo različne načine zdravljenja kuge, v srednjem veku pa so se ljudje zatekali k lokalnim zdravilcem in duhovnikom. Zdravniki so se ščitili s posebnimi oblačili ali pa so pobegnili in prepuščali bolnike njihovi usodi.</i>	Učenec poslušá razlago učitelja.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint 5

<p>Zdravniki "kljunaši" so imeli za lastno varnost oblečeno povoščeno usnjeno haljo, velike irhaste rokavice, na glavi pa masko s kljunom, polnimi zelišči, in zastekljenimi odprtinami za oči (na sliki). Bolnike so otipavali s palicami in priporočali puščanje krvi, predpisovali diete, zvarke in protistrupe, vendar njihove metode niso bile uspešne. Danes vsem znan izraz karantena, prav tako izvira iz tistih časov, saj so Benečani za ladje uvedli 40-dnevno karanteno na lagunskih otokih.</p>			
<p>Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 6. Del svilne poti obstaja še danes v obliki avtoceste, ki povezuje Pakistan ter ujugursko regijo na Kitajskem. Tako kot v srednjem veku, tudi danes Evropa močno sodeluje z Indijo in Kitajsko. Te države so pomembni trgovinski partnerji, saj iz njih uvažamo elektroniko, tekstil, začimbe, čaj, riž ...</p> <p><i>Predvidevam, da ste nekateri od vas zagotovo naročali izdelke iz Temuja, Sheina?</i></p> <p><i>Danes tovrstni izdelki iz Kitajske ter ostalih azijskih držav ne potujejo več preko kopna (kot je bila to svilna pot), temveč preko morja ali zraka. Pomembna pomorska pot poteka preko obal Kitajske, Indije, preko Adenskega zaliva v Rdeče morje in nato preko Sueškega prekopa v Sredozemsko morje. Še danes pa se tudi na tej pomorski poti pojavljajo številne težave. Težavo predstavljajo ozka grla kot je Sueški prekop, kjer se je nekaj let nazaj zagozdila ladja in za en teden zaprla prekop ter tako vplivala na svetovno gospodarstvo. Težave pa predstavljajo tudi napadi Hutijev iz Jemna v Adenskem zalivu. Ladje napadajo z brezpilotnimi letalniki in raketami. Njihov razlog za napade je boj proti Izraelu, saj želijo ustaviti njihove napade na Gazo. Tovrstni napadi vplivajo na svetovno gospodarstvo, saj morajo ladje obiti celotno Afriko, kar pa podaljša pot za kar trikrat.</i></p> <p><i>Prepišite snov iz PowerPointa. Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 7.</i></p>	<p>Učenec posluša razlago učitelja.</p> <p><i>Da, seveda smo že kupovali preko Sheina in Temuja.</i></p> <p>Učenec posluša razlago učitelja.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint 6</p>
<p>Učitelj spremlja delo učencev.</p>	<p>Učenec prepiše snov iz PowerPointa.</p>	<p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PowerPoint 7</p>

<p>SPROTNO PONAVLJANJE: Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 8. <i>Na kratko ponovimo. Kako se imenuje pomembna trgovska pot, ki je povezovala Kitajsko in Evropo?</i></p> <p><i>Katera bolezen se je razširila preko te trgovske poti iz Azije v Evropo?</i></p>	<p><i>Ta trgovska pot se imenuje svilna pot.</i></p> <p><i>Po tej poti se je v Evropo razširila kuga.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint 8</p>
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------	---------------------

2. VSEBINSKI POUČENJE: INDIJA (10 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 9. <i>Nadaljevali bomo snov in se osredotočili na Indijo ter kakšen pomen je slednja imela za Evropo v srednjem veku. Pomembno posredniško vlogo med Indijo in Evropo so imeli Arabci. V Evropo so prinesli luksuzne dobrine in na ta način obogateli. Tem luksuznim dobrinam z drugo besedo rečemo tudi orientalsko blago.</i></p>	<p>Učenci poslušajo učiteljevo razlago.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint 9</p>
<p><i>Ali veste s čim so trgovali arabski trgovci? Dam vam namig – spomnite se kaj smo govorili na začetku ure. V pomoč so vam tudi slike na PowerPointu.</i></p>	<p>Učenec odgovori: <i>Začimbe in slonovina.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PowerPoint 9</p>
<p><i>Iz slonovine so izdelovali končne izdelke kot so palice, kljuke, zanke, igrače, okraske... Danes je trgovina s slonovino prepovedana, prav tako kot izdelki iz slonovine.</i></p>	<p>Učenci poslušajo učiteljevo razlago.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint 9</p>
<p>Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 10. <i>Posredništvu Arabcev pa so se želeli izogniti Evropejci, zato so iskali nove rešitve. Odkrili so novo pomorsko pot do Indije. Pomorščaku, ki pa je odkril pot pa je bilo ime ... To pa bo vaša naloga, ime boste odkrili z enostavno igro vislic.</i></p> <p>Učitelj začne igro vislic (Vasco da Gama).</p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Učenci se igrajo igro vislic in pridejo do rešitve.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Vislice. Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint 10</p>

<i>Ugotovili smo, da je bilo pomorščaku ime Vasco da Gama in on je odkril pot v Indijo preko morja.</i>			
Učitelj na PowerPointu pokaže zemljevid poti iz Evrope do Indije. <i>Ali kdo zna opisati pot, ki jo je preplul Vasco da Gama?</i> Učitelj ponovi opis poti do Indije.	Učenec odgovori: <i>Pot je začel na Portugalskem in potoval po Atlantskem oceanu do Južne Afrike proti Tihemu oceanu do Indije.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri. Metoda razlage.	PowerPoint 10
Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 11. <i>Iz Indije v Evropo pa je prišlo tudi veliko novega znanja. Iz Indije smo prevzeli desetiški sistem in ničlo. Številke danes uporablja večina sveta. Nastale so v Indiji izpopolnili pa so jih Arabci. Decimalni sistem pa je omogočil zapletene računske operacije in napredek v znanosti.</i> <i>Odprite učbenik na strani 162. Evropejci so v Indijo prinesli krščanstvo, Arabci islam, prav tako pa se je po Indiji širil budizem.</i> <i>Prepišite snov iz PowerPointa. Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 12.</i>	Učenci poslušajo učiteljevo razlago. Odprejo učbenik in poslušajo razlago.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint 11, Učbenik, str. 162
Učitelj spremlja učence.	Učenec prepiše snov iz PowerPointa.	Individualna učna oblika.	PowerPoint 12
SPROTNO PONAVLJANJE: Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 13. <i>Naštej luksuzne trgovske dobrine, ki so iz Indije prišle v Evropo.</i> <i>Kdo je vodil odpravo do Indije? Kje je potekala pot?</i>	<i>Začimbe in slonovina.</i> <i>Vasco da Gama. Pot je začel na Portugalskem in nadaljeval po Atlantskem oceanu do Južne Afrike proti Tihemu oceanu do Indije.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint 13

3. VSEBINSKI POUK: KITAJSKA (10 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
---------	--------	------------------------------	-------

<p>Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 14. Poleg Indije pa je imela velik pomen tudi Kitajska. Evropejci smo prejeli veliko izum in različnih izboljšav. Danes smo že omenili svilo in kompas.</p> <p>Ali na fotografijah prepoznate še kakšen kitajski izum?</p>	<p>Učenec posluša učiteljevo razlago ter opazuje fotografije.</p> <p>Na fotografiji prepoznam papir.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>PowerPoint 14</p>
<p>Tudi papir, brez katerega bi se izobraževanje težko razvijalo, so izumili Kitajci. Izumili so ga že v starem veku, Evropejci pa smo ga preko Arabcev prejeli šele v srednjem veku.</p> <p>Ali prepoznate še kakšen kitajski izum na fotografiji?</p>	<p>Učenec posluša učiteljevo razlago.</p> <p>Na fotografiji prepoznam porcelan.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>PowerPoint 14</p>
<p>Izdelava porcelana je bila ena najbolj varovanih skrivnosti v človeški zgodovini, zato so ga Evropejci dolga stoletja uvažali iz Kitajske in Japonske. Kot prestižno trgovsko blago so ga na svojih mizah želeli evropski vladarji.</p> <p>Ali prepoznate še kakšen kitajski izum na fotografiji?</p>	<p>Učenec posluša učiteljevo razlago.</p> <p>Na fotografiji prepoznam smodnik.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>PowerPoint 14</p>
<p>Smodnik je eksplozivna snov v obliki prahu, ki se uporablja v orožju, pirotehničnih izdelkih ... Prišlo pa je tudi do kulturnih izmenjav. Preko trgovine se je iz Indije na Kitajsko razširil budizem.</p>	<p>Učenec posluša učiteljevo razlago.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint 14</p>
<p>Katera vera pa se je iz Evrope preko trgovine razširila na Kitajsko?</p>	<p>Iz Evrope se je na Kitajsko razširila krščanska vera.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint 14</p>
<p>Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 15. Nekaj besed še namenimo razmeram na Kitajskem v srednjem veku. V 13. stoletju so Kitajsko zavzeli Mongoli z njihovim vladarjem Kublajkanom (Džingiskanov vnuk). Po njegovem padcu sredi 14. stoletja pa je Kitajski</p>	<p>Učenec posluša učiteljevo razlago.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne</p>	<p>PowerPoint 15 in 16</p>

<p><i>zavladala dinastija Ming. V času njihovega vladanja so zgradili Kitajski zid ter Prepovedano mesto v Pekingu.</i></p> <p>Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 16. <i>Prvi, ki je opisal kitajske dežele je bil Marko Polo, ki je Kitajsko obiskal konec 13. stoletja.</i></p>		demonstracije.	
<p><i>Preko katere danes že omenjene trgovske poti pa je potoval?</i></p>	<i>Potoval je preko svilne poti.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint 16
<p><i>Številni izumi, ki so jih Evropejci prejeli iz Indije in Kitajske, so omogočili tudi velika geografska odkritja v 15. stoletju (npr. potovanje Krištofa Kolumba v Ameriko), s katerimi pa se bomo ukvarjali v 8. razredu.</i></p> <p><i>Prepišite snov iz PowerPointa. Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 17.</i></p>	Učenec posluša učiteljevo razlago.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
<p>Učitelj spremlja delo učencev. Med prepisovanjem učitelj pripravi digitalno orodje Mentimeter za zaključni del ure.</p>	Učenec prepiše snov iz PowerPointa.	Individualna učna oblika.	PowerPoint 17
<p>SPROTNO PONAVLJANJE: Učitelj prestavi PowerPoint na diapozitiv 18. <i>Naštejte vsaj tri izume, ki jih je Evropa prejela preko trgovine s Kitajsko v srednjem veku.</i></p> <p><i>Kateri raziskovalec je bil prvi, ki je opisal kitajske dežele? Preko katere trgovske poti je prišel do Kitajske?</i></p>	<p><i>Evropejci so prejeli papir, svilo, porcelan, kompas, smodnik ...</i></p> <p><i>To je bil Marko Polo. Na Kitajsko je prispel po svilni poti.</i></p>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint 18

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE (5 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Učitelj v orodju Mentimeter prikaže QR kodo, s katero se učenci lahko prijavijo v kviz. <i>Prišli smo skoraj do konca današnje ure. Vzemite svoje pametne telefone ter poskenirajte QR kodo na platnu. Reševali boste kviz s pomočjo orodja Mentimeter preko katerega boste ponovili današnjo snov.</i></p>	Učenec posluša navodila.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
<p>Učitelj spremlja učence, ki skenirajo QR kodo.</p>	Vzame telefon ter skenira QR kodo na platnu.	Individualna učna oblika. Kviz.	Mentimeter
<p>Učitelj prične s kvizom v Mentimetru. Spodbuja učence, da sodelujejo v kvizu.</p>	Učenec sodeluje v kvizu.	Individualna učna oblika.	Mentimeter

		Kviz.	
<i>Danes smo se naučili, kaj je to svilna pot, kje poteka in zakaj je pomembna. Naučili ste se kakšne so trgovske poti danes ter s kakšnimi težavi se soočamo. Znete naštetih začimbe ter kitajske izume in pojasniti vpliv Indije in Kitajske na Evropo v srednjem veku.</i>	Učenec posluša razlago.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Vsebinska priprava učitelja na učno uro
PRILOGA 2 :	PowerPoint prezentacija (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 3 :	Vprašanja za kviz Mentimeter

PRILOGA 1: Vsebinska priprava učitelja na uro

KAKŠEN JE BIL V SREDNJEM VEKU POMEN INDIJE IN KITAJSKE ZA EVROPO?

UVODNI DEL

- CIMET
 - Cimet je začimba iz lubja dreves, ki raste predvsem v Indiji in na Šrilanki. Cimet je bil v srednjem veku zelo drag, zato so si ga lahko privoščili zgolj bogati. Uporabljali so ga za izboljšanje okusa hrane in kot zdravilo proti prehladu in slabemu zadahu. Danes je priljubljena peka cimetovih rolic.
- KOMPAS
 - Kompas je ključni del navigacijske opreme na ladjah, ki so se podale na daljše trgovske poti. Pomagal je mornarjem, da so lahko pluli tudi v oblačnem vremeni in ponoči.
- INGVER
 - Ingver je korenika (korenina) pravega ingverja, rastline, ki raste v tropskem in subtropskih pasovih. V srednjeveški Evropi je bila uporaba ingverja tako priljubljena, da so srednjeveški moralisti trdili, da „Vino, poper, cimet in ingver kvarijo kri mladim dekletom!“ Sveta Hildegarda ga je priporočala zgolj zelo izčrpanim, saj naj bi pri zdravih ljudeh zbudil preveč živalskosti.
- SVILA
 - Blago, iz katerega sta narejena omenjena predmeta, na Kitajskem izdelujejo že 5000 let, v času bizantinskega cesarstva pa so skrivnost izdelave svile ali žide, kot so ji rekli včasih, poznali tudi že v krajih, ki so nam bliže. Tehnika proizvodnje svile je bila na Kitajskem približno 3000 let strogo varovana skrivnost, saj je bil s cesarskimi dekreti na smrt obsojen vsak, ki je tujcu razkril postopek njegove proizvodnje.

TRGOVSKE POTI

- Trgovski stiki med Indijo, Kitajsko in Evropo – kopenske in morske poti
- **Svilna pot** – najbolj pomembna – dragocene trgovske dobrine, tehnološka odkritja in kultura – vpliv na države, ki jih je povezovala
 - pot se začne v mestu Xian na Kitajskem, z karavanskimi potmi je potekala ob velikem kitajskem zidu, preko puščave Taklamakan, preko gorovja Pamir, preko Afganistana, v Levant, in naprej Sredozemskega morja
 - po svilni poti je v Evropo prišla tudi kuga, ki se je iz Azije v Evropo razširila v 14. stoletju
 - del svilne poti obstaja še danes – to je avtocesta, ki povezuje Pakistan ter ujugursko regijo na Kitajskem

INDIJA

- Posredniki bili **Arabci** – v Evropo prinesli luksuzne trgovske dobrine ter obogateli – orientalsko blago: **začimbe** (kari, ingver, cimet, klinčki) in **slonovina**
- Evropejci so se želeli izogniti posredništvu muslimanov – iskali so novo pomorsko pot – **Vasco da Gama**
- Od Indijcev so prevzeli desetiški številski sistem in ničlo – **arabske številke**
- V Indijo so Evropejci prinesli **krščanstvo**, Arabci pa **islam**, širjenje **budizma**

KITAJSKA

- Pomembni tudi stiki s Kitajsko
- **Kitajski izumi in izboljšave**

- svila,
 - papir – Kitajci so ga izumili že v starem veku, v Evropo pa je prišel šele v srednjem veku preko trgovine z Arabci,
 - porcelan – izdelava porcelana je bila ena najbolj varovanih skrivnosti v zgodovini, zato so ga Evropejci dolga stoletja uvažali iz Kitajske in Japonske, kot prestižno trgovsko blago so ga na svojih mizah želeli evropski vladarji,
 - smodnik – to je eksplozivna snov v obliki prahu, ki se uporablja v orožju, pirotehničnih izdelkih ...,
 - kompas.
- **Kulturni vplivi** – Kitajci so prek trgovine z Indijo sprejeli budizem, iz Evrope pa krščanstvo
 - V 13. stoletju so Kitajsko zavzeli **Mongoli** z njihovim vladarjem Kublaj kanom (Džingiskanov vnuk). Po njegovem padcu sredi 14. stoletja pa je Kitajski zavlada dinastija **Ming**. V času njihovega vladanja so zgradili Kitajski zid ter Prepovedano mesto v Pekingu.
 - **Marko Polo** – prvi, ki je opisal kitajske dežele – na Kitajsko je preko svilne poti prvič prispel konec 13. stoletja z očetom in stricem.
 - Spodbuda za raziskovanje: želja po neposrednem dostopu do azijskega blaga je bila eden glavnih razlogov za **velika geografska odkritja v 15. stoletju** (npr. potovanje Krištofa Kolumba, Vasca da Game)

PRILOGA 2: PowerPoint prezentacija (z zapisom učne snovi)

PowerPoint 1:





VSEBINA IN CILJI

TRGOVSKE POTI

INDIJA

KITAJSKA

- opisati potek in pomen **svilne poti**,
- primerjati pomen trgovskih poti v srednjem veku z **današnjimi globalnimi trgovinskimi povezavami**,
- našteti orientalske **začimbe** in pojasniti kulturni vpliv **Indije** na Evropo v srednjem veku,
- našteti in pojasniti pomen **kitajskih izumov** za Evropo v srednjem veku.



PowerPoint 3:



TRGOVSKE POTI SVILNA POT



PowerPoint 4:



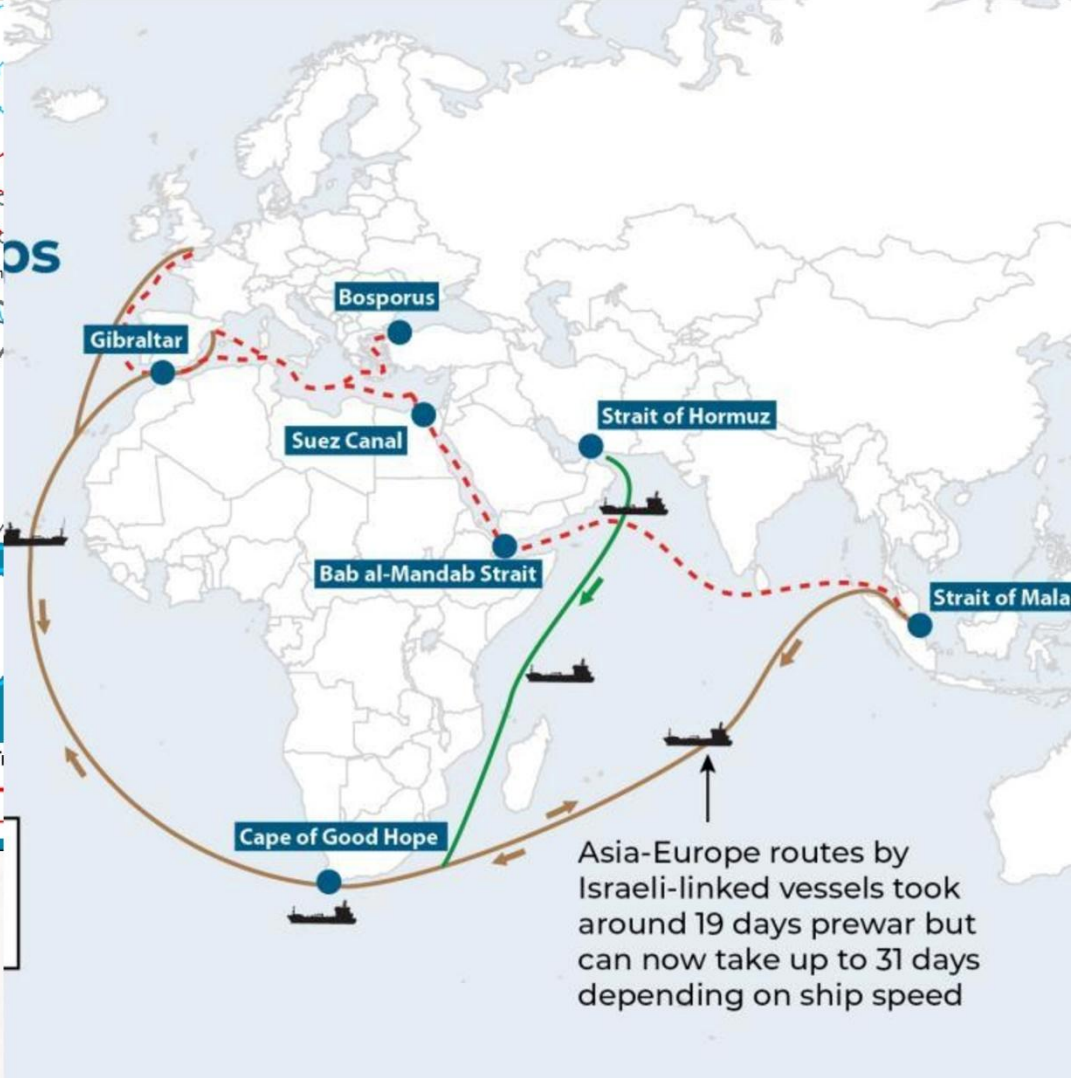
PowerPoint 5:



ČRNA SMRT = KUGA



PowerPoint 6:



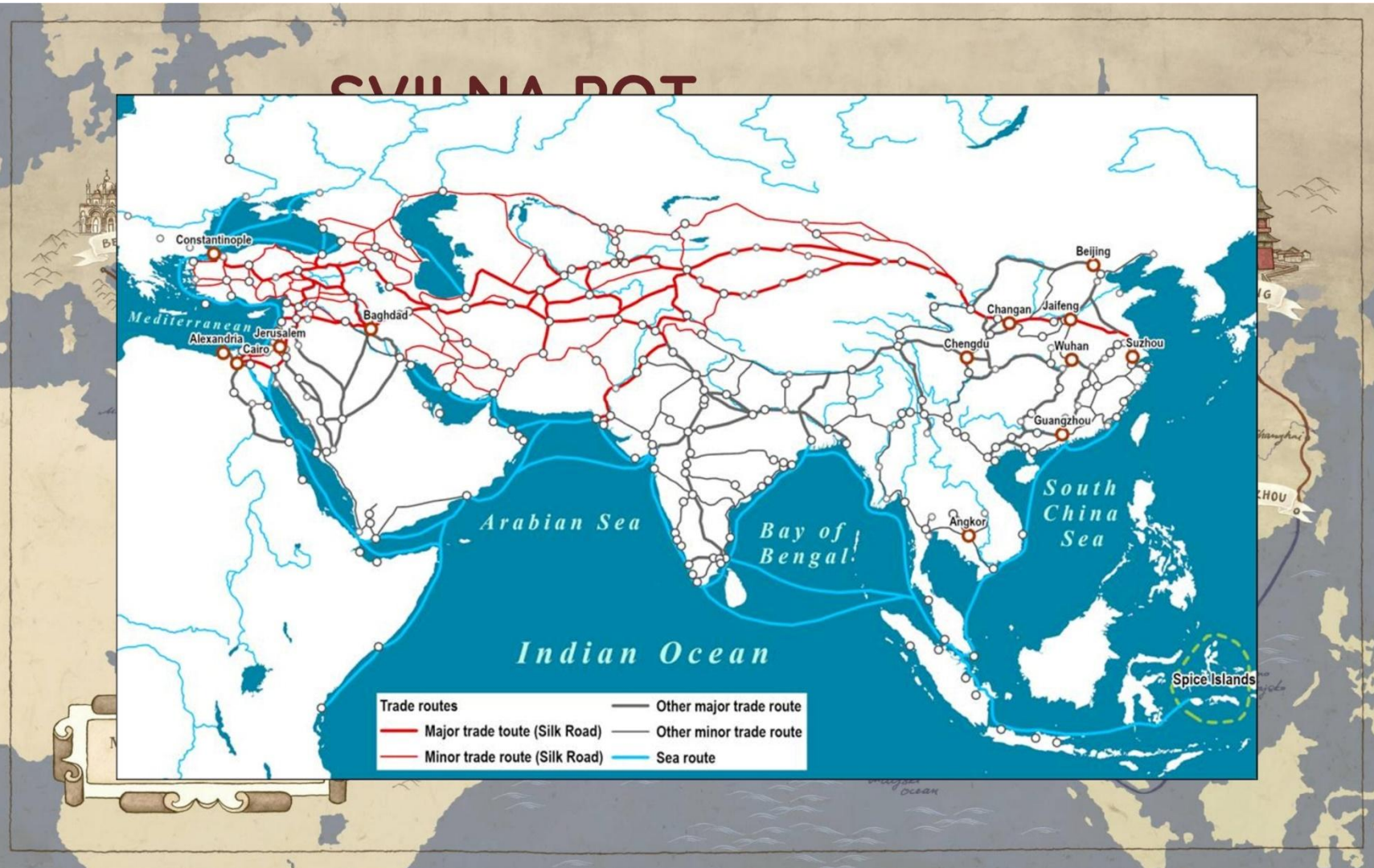


TRGOVSKE POTI

- **Svilna pot** – kopenska trgovska pot med Kitajsko in Evropo
- Trgovanje, širjenje bolezni (kuga)



PowerPoint 8:

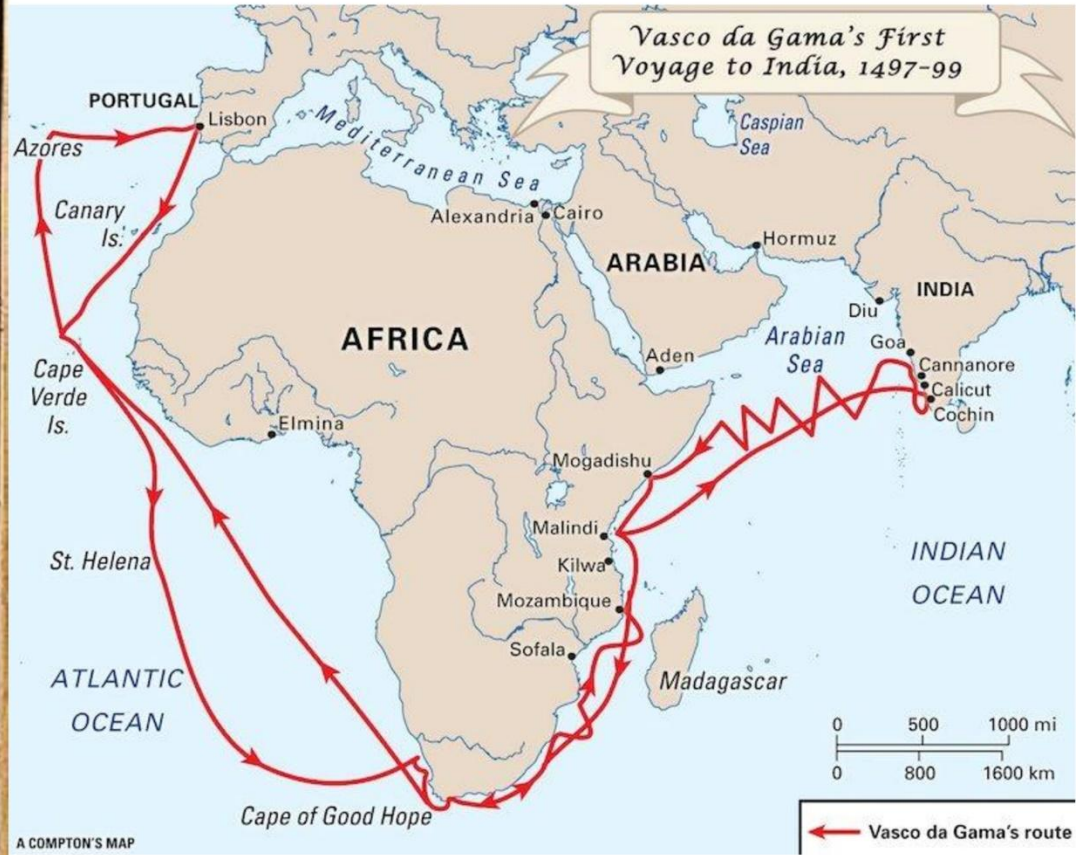


PowerPoint 9:



INDIJA

PowerPoint 10:



VASCO DA GAMA

Arabic

◦	ﺀ	ﺏ	ﺕ	ﺓ	ﻩ	ﻮ	ﻮ	ﻮ	ﻮ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

English

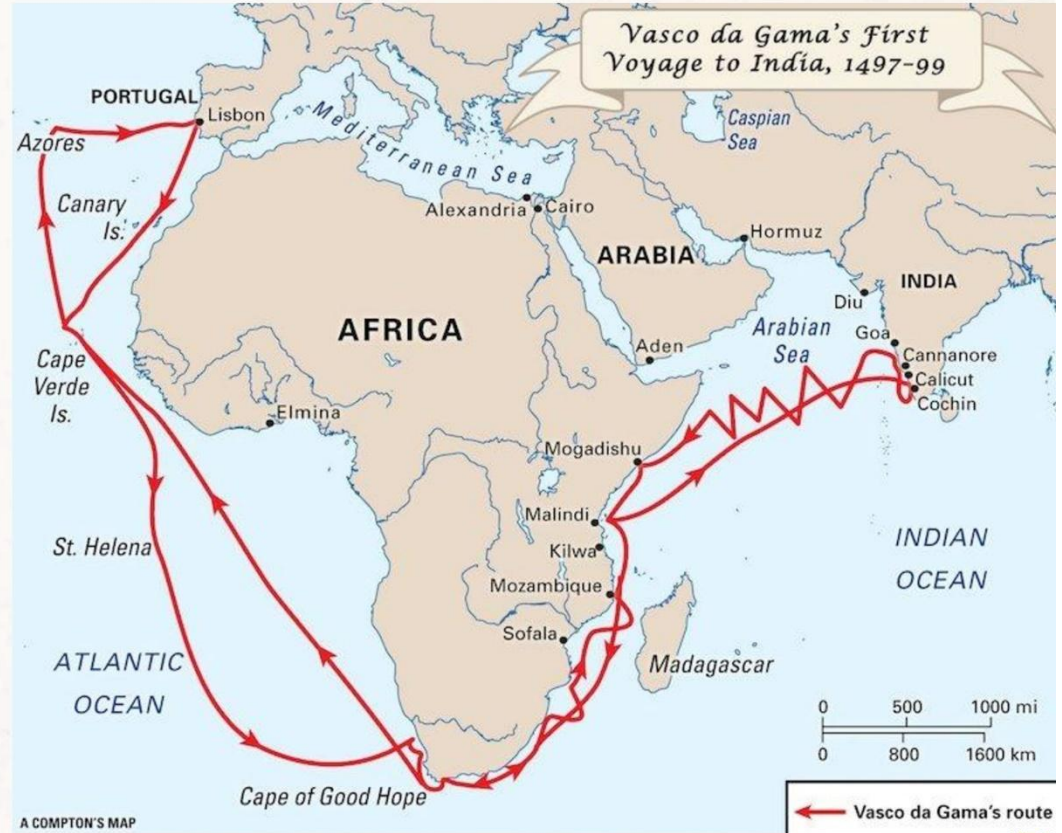


INDIJA

- Orientalsko blago – začimbe, slonovina
- Vasco da Gama – pomorska pot do Indije
- Pridobimo desetiški sistem, številko nič, decimalni sistem



PowerPoint 13:

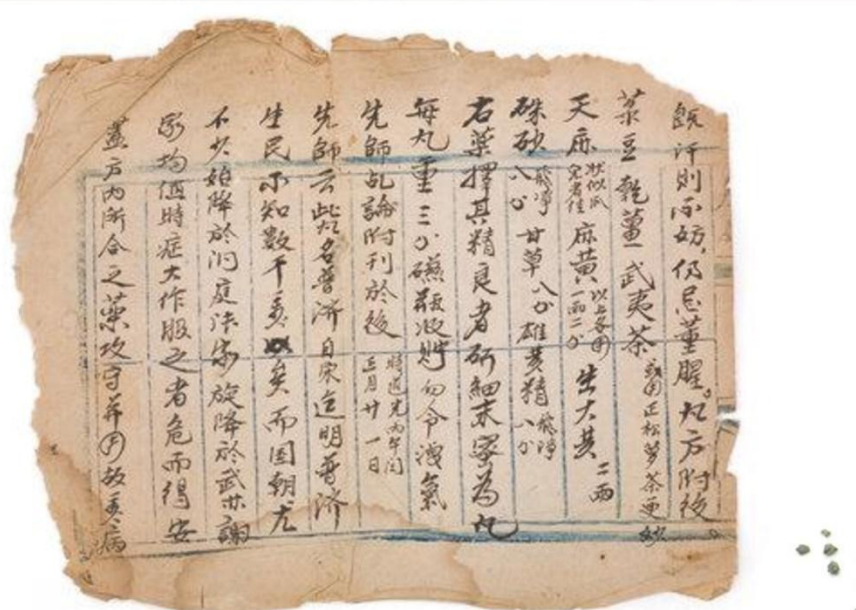


VASCO DA GAMA





KITAJSKA



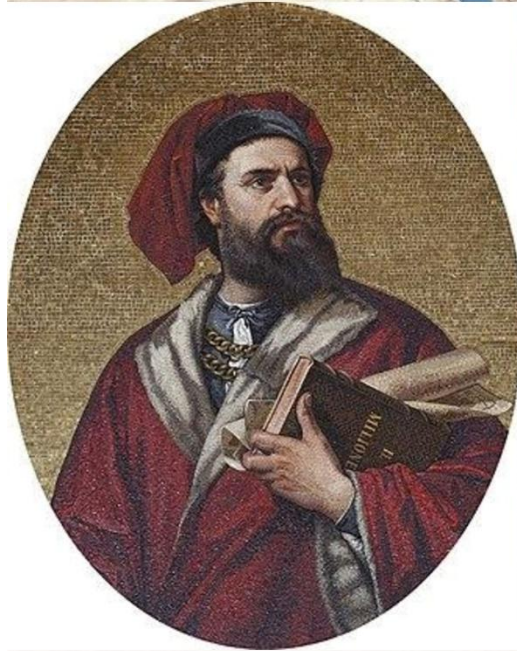
PowerPoint 15:



Kublajkan



PowerPoint 16:



Marko Polo





KITAJSKA

- Evropejci prejmemo: svila, kompas, papir, porcelan, smodnik ...
- Marko Polo – opiše kitajske dežele
- Podlaga za velika geografska odkritja (15. stoletje)



PowerPoint 18:



Marko Polo



PRILOGA 3: Vprašanja za kviz Mentimeter

1. vprašanje:

Join at menti.com | use code 2327 0584

Mentimeter

Kako se je imenovala najpomembnejša trgovska pot med Evropo ter Kitajsko?

0
svilna pot

0
sončna cesta

0
puščavska steza

← ◻ →

Press **ENTER** to show correct answer

👍 👤

2. vprašanje:

Join at menti.com | use code 2327 0584

Mentimeter

Katere stvari je preko trgovine Evropa prejela iz **Indije**?

0 responses

← ◻ →

👍 👤

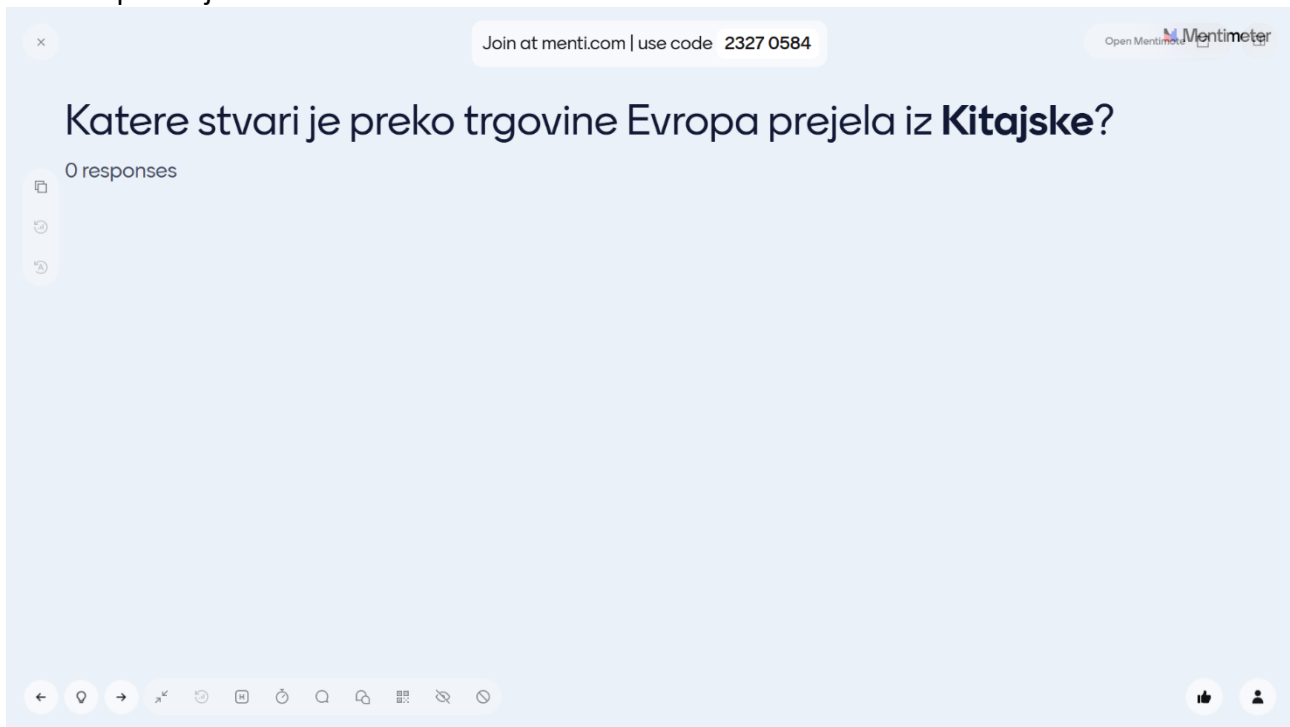
3. vprašanje:

Join at menti.com | use code 2327 0584

Open Mentimeter

Katere stvari je preko trgovine Evropa prejela iz **Kitajske**?

0 responses



4. vprašanje:

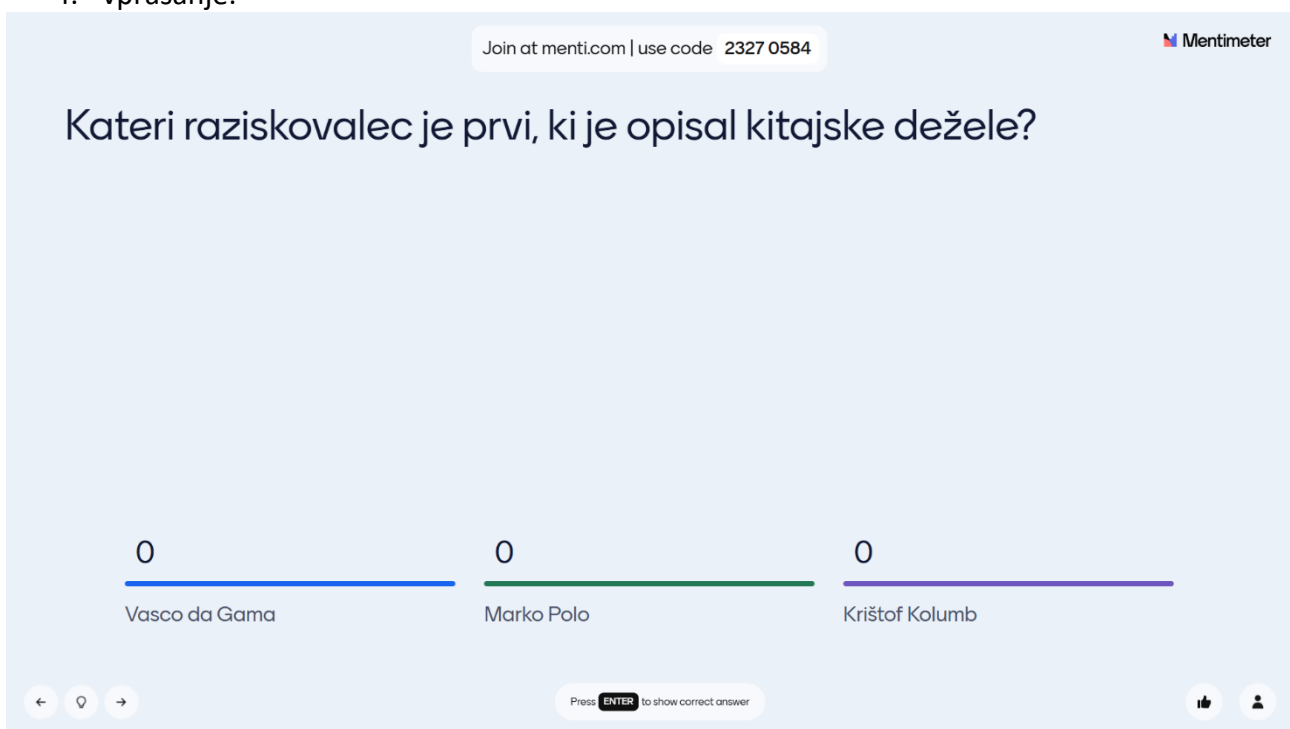
Join at menti.com | use code 2327 0584

Mentimeter

Kateri raziskovalec je prvi, ki je opisal kitajske dežele?

0	0	0
Vasco da Gama	Marko Polo	Krištof Kolumb

Press ENTER to show correct answer





Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

SEMINARSKA NALOGA

PISNA UČNA PRIPRAVA:

Zakaj pravimo Sredozemlju stičišče civilizacij?

IME IN PRIIMEK: Aljaž Arh in Klemen Baronik

DATUM: 7. 5. 2025

I. OSNOVNI PODATKI

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	7. razred	
Datum:	8. 5. 2025	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema – širša tema iz učnega načrta	SREDOZEMLJE – PROSTOR SODELOVANJA IN NASPROTIJ MED KULTURAMI	
Učna enota – naslov učne ure:	Zakaj pravimo Sredozemlju stičišče civilizacij?	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s pisnimi viri, metoda dela z gibljivimi slikami	
Učne tehnike:	/	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »opišejo temeljne značilnosti frankovske, arabske in bizantinske kulture; - analizirajo vzroke konfliktov Evrope z arabskim svetom;« (Učni načrt, 2011, str. 14) 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - razložiti zgodnji razvoj arabske države - primerjati lastnosti krščanstva in islama - oceniti pomen arabskih odkritij za Evropo - povezati odnose med arabsko in bizantinsko civilizacijo - analizirati vzroke za zaton Bizantinskega cesarstva - pojasniti razlike med zahodnim in vzhodnim rimskim cesarstvom - opisati vladanje Justinijana I
	Funkcionalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - uporabljati digitalno orodje Mentimeter - poiskati rešitve s pomočjo slikovnega gradiva
	Vzgojni (odnosni) cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pokazati strpnost do različnih kultur, religij in drugačnih načinov življenja - pokazati zanimanje za arabsko in bizantinsko zgodovino, ter kulturne in znanstvene dosežke povezane s kulturama
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Ponavljanje 	

Vsebinski (učni) poudarki:	1. Bizantinsko cesarstvo in njegov vzpon 2. Zaton Bizantinskega cesarstva 3. Začetek Arabske države in islam 4. Arabska umetnost in znanost	
Učna sredstva:	Učila:	PowerPoint predstavitev Učno-delovni list YouTube posnetek: Hagia Sophia: Jewel of the Byzantines https://www.youtube.com/watch?v=aOExHX45jLQ (dostop: 7. 5. 2025)
	Učni pripomočki:	Projektor, projekcijsko platno, računalnik, bela tabla, flomaster, digitalno orodje – Mentimeter, telefoni
Medpredmetne povezave s pojasnilom:	<p>Slovenščina – arabsko kulturo in umetnost se naveže na literarno delo <i>1001 noč</i>.</p> <p>Geografija – ko se opisuje teritorialni razseg omenjenih civilizacij, si učenci pomagajo z atlasom</p> <p>Likovna umetnost – bizantinsko in arabsko kulturo se naveže na takratno umetnost (Hagija Sofija, bizantinski mozaiki, mavrska arhitektura....)</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Pravoslavlje (veja krščanstva. Razširjeno je predvsem v Vzhodni Evropi in na Bližnjem vzhodu. Za pravoslavlje je značilno, da nima enotnega poglavarja, kot je papež pri katolikih).</p> <p>Shizma (delitev med ljudmi, ki običajno pripadajo organizaciji, gibanju ali verskemu poimenovanju)</p> <p>Grški ogenj (zažigalno bojno sredstvo)</p> <p>Justinijanov zakonik (izraz za zbirko zakonov, ki jih je zbral bizantinski cesar Justinijan)</p> <p>Decentralizacija (prenos zadolžitev, pristojnosti in odgovornosti na nižje hierarhične ravni)</p> <p>Križarske vojne (vojaški podvigi Latinske rimokatoliške cerkve od sredine srednjega veka do konca poznega srednjega veka)</p> <p>Islam (monoteistična vera, ki jo je osnoval prerok Mohamed)</p>	

	<p>Hidžra (Mohamedov beg iz Meke v Medino leta 622 in začetek muslimanskega štetja let)</p> <p>Muslimani (pripadniki muslimanske/islamske vere)</p> <p>Koran (temeljna knjiga muslimanske/islamske vere)</p> <p>Monoteizem (vera, verovanje v enega boga)</p> <p>Mošeja (stavba, namenjena za muslimanske verske obrede)</p> <p>Kalif (naziv Mohamedovih naslednikov, ki so delovali kot verski in politični vodje)</p> <p>Anestezija (del zdravstvenega posega, ki privede do izgube zavesti ali samo izgube občutka na določenem območju na telesu)</p> <p>Kompas (naprava za določanje strani neba)</p> <p>Astrolab (naprava za merjenje kotnih razdalj na nebu)</p> <p>Mavri (nomadsko ljudstvo v Severni Afriki, ki so prevzeli islam in kasneje zavzeli celoten Pirenejski polotok)</p> <p>Ornament (okrasek, likovni dodatek)</p> <p>Kaligrafija (pisanje z lepimi, čitljivimi črkami, lepomis)</p> <p>Islamizacija (širjenje in uvajanje islama)</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf (dostop: 6. 5. 2025)
	Viri in literatura za učno pripravo	Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019): dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga. Potočnik, D. (2022): ISLAMSKA UMETNOST IN ZNANOST (SREDNJI VEK). Zgodovina v šoli št. 2/2022, letnik 30. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
	Viri za slikovno, avdiovizualno in/ali dodatno pisno gradivo na PowerPointu	Slika 1: Zastave sredozemskih držav

<https://www.etsy.com/uk/listing/1171320704/nautical-flags-set-of-mediterranean-sea> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 2: Bizantinsko pristanišče

<https://byzantinemilitary.blogspot.com/2012/12/the-harbor-of-theodosius.html> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 3: Oljka

<https://oldwayspt.org/blog/your-guide-mediterranean-olives/> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 4: Bizantinska civilizacija

<https://www.dailysabah.com/feature/2014/09/25/500year-old-enemythe-byzantine-empire> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 5: Vzhodno in zahodno rimsko cesarstvo

<https://istanbultravelblog.com/roman-empire-map/> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 6: Bizantinska konjenica

<https://www.realmofhistory.com/2022/10/01/10-facts-medieval-byzantine-army/> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 7: Grški ogenj

https://en.wikipedia.org/wiki/Greek_fire (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 8: Bizantinsko pravoslavlje

<https://pemptousia.com/2017/07/the-concordat-between-the-byzantine-emperor-the-eastern-orthodox-church-at-14th-century/> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 9: Konstantinopel

<https://www.thecollector.com/what-was-constantinople/> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 10: Justinijan I

https://en.wikipedia.org/wiki/Justinian_I (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 11: Ozemeljska osvajanja v času vladavine Justinijana I

https://en.wikipedia.org/wiki/Byzantine_Empire (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 12: Justinijanov zakonik

<https://www.pinterest.com/pin/621567186043145787/> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 13: Hagija Sofija

<https://muze.gen.tr/muze-detay/ayasofya> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 14: Bizantinski mozaiki

https://en.wikipedia.org/wiki/Justinian_I (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 15: Izgube teritorija - Bizantinsko cesarstvo

https://en.wikipedia.org/wiki/Byzantine%20%93Arab_wars_%28780%E2%80%93931180%29 (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 16: Napad na Konstantinopel 1204

https://en.wikipedia.org/wiki/Fourth_Crusade#/media/File:ConquestOfConstantinopleByTheCrusadersIn1204.jpg (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 17: Razkosanje Bizantinskega cesarstva med križarji

https://en.wikipedia.org/wiki/Partitio_terrarum_imperii_Romaniae (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 18: Bizantinsko cesarstvo leta 1450

<https://courses.lumenlearning.com/suny-hccc-worldhistory/chapter/the-fall-of-constantinople/> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 19: Vstop osmanske vojske v Konstantinopel

<https://www.quora.com/How-do-Turks-feel-about-the-fall-of-Constantinople-in-1453-Do-they-feel-that-the-massacre-of-the-residents-could-have-been-avoided> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 20: Obleganje Konstantinopla

<https://hforhistory.co.uk/h-for-history-posts/2017/08/18/constantinople-1453-james-heneage/> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 21: Arabska plemena pred islamom

[https://en.wikipedia.org/wiki/Tribes_of_Arabia#/media/File:Pre_Islamic_Arabian_Tribes_\(Harold_Dixon\).svg](https://en.wikipedia.org/wiki/Tribes_of_Arabia#/media/File:Pre_Islamic_Arabian_Tribes_(Harold_Dixon).svg) (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 22: Koran

<https://www.whyislam.org/originofquran/> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 23: Pet stebrov islama

<https://resala-academy.com/the-ultimate-guide-to-the-5-pillars-of-islam/> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 24: Modra mošeja v Turčiji

[https://en.wikipedia.org/wiki/Blue_Mosque,_Istanbul#/media/File:Istanbul_\(34223582516\)_cropped.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Blue_Mosque,_Istanbul#/media/File:Istanbul_(34223582516)_cropped.jpg) (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 25: Mavri

<https://www.ancient-origins.net/history-important-events/moors-spain-0013798> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 26: Širjenje arabske države

<https://brewminate.com/wp-content/uploads/2017/01/Islam06.png> (dostop: 7. 5. 2025)

Slika 27: Arabski ornamenti na palača Alcaraz v Sevilli

<https://www.dosde.com/en/royal-alcazar-seville-architecture-visual.html> (dostop: 7. 5. 2025)

	<p>Slika 28: Islamska kaligrafija https://en.wikipedia.org/wiki/Islamic_calligraphy (dostop: 7. 5. 2025)</p> <p>Slika 29: Palača Alhambra https://photocontest.smithsonianmag.com/photocontest/detail/palace-pillars-of-la-alhambra-in-granada-spain/ (dostop: 7. 5. 2025)</p> <p>Slika 30: Kompas iz 18. stoletja https://www.bbc.co.uk/history/ancient/cultures/astronomical_instruments_03.shtml (dostop: 7. 5. 2025)</p> <p>Slika 31: Astrolab iz 13. stoletja https://www.bbc.co.uk/history/ancient/cultures/astronomical_instruments_01.shtml (dostop: 7. 5. 2025)</p> <p>Slika 32: 1001 noč https://www.britannica.com/topic/The-Thousand-and-One-Nights (dostop: 7. 5. 2025)</p>
Viri za slikovno, avdiovizualno in/ali dodatno pisno gradivo	<p>YouTube posnetek: Hagia Sophia: Jewel of the Byzantines https://www.youtube.com/watch?v=aOExHX45jLQ (dostop: 6. 5. 2025)</p>
Viri za slikovno in/ali dodatno pisno gradivo na učno-delovnem listu	<p>Slika 1: Kopenska in morska blokada Konstantinopla https://en.wikipedia.org/wiki/File:Le_si%C3%A8ge_de_Constantinople_(1453)_by_Jean_Le_Tavernier_after_1455.jpg (dostop: 7. 5. 2025)</p> <p>Slika 2: Obleganje Konstantinopla https://libapps.libraries.uc.edu/liblog/2019/05/on-may-29-the-classics-library-remembers-the-fall-of-</p>

		constantinople-and-the-byzantine-empire/ (dostop: 7. 5. 2025)
	Viri za slikovno gradivo na drsnicah Mentimetra	Drsnica 2 Drsnica 4 Drsnica 6

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE (5 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Danes v sklopu naše ure potujemo v Evropo, ampak boste morali ugotoviti bolj podrobno kam! Pripravil sem vam 3 drsnice, vsaka s svojim namigom. Začeli bomo pri prvem in v primeru, da ne boste ugotovili, bom pokazal še preostala dva.</i></p> <p><i>Odgovore boste pisali na platformi Mentimeter, zato vas prosim, da vzamete ven telefone in skenirate QR kodo. Tisti, ki prvi ugotovi, dobi nagrado!</i></p> <p><i>So vam navodila jasna?</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovorijo: <i>Da.</i></p> <p>Učenci vzamejo telefone in skenirajo QR kodo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p> <p>Metoda razgovora</p> <p>Individualna učna oblika</p>	<p>PPT: Drsnica 1</p>
<p><i>Prvi namig</i> Prikažem sliko zastav sredozemskih držav. (V primeru neuspeha preidem na 2. namig)</p>	<p>Gledajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnimi viri</p>	<p>Mentimeter: Drsnica 2, drsnica 3</p>

	Učenci s telefonom napišejo odgovor.	Individualna učna oblika	
<p><i>Drugi namig</i> Prikažem sliko pristanišča.</p> <p>(Ob ponovnem neuspehu preidem na zadnji oz. 3. namig)</p>	<p>Gledajo.</p> <p>Učenci ponovno s telefonom napišejo odgovor.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnimi viri</p> <p>Individualna učna oblika</p>	<p>Mentimeter: Drsnica 4, drsnica 5</p>
<p><i>Tretji in zadnji namig</i> Prikažem sliko oljke.</p>	<p>Gledajo.</p> <p>Na Mentimetru odgovorijo: <i>Sredozemlje!</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnimi viri</p> <p>Individualna učna oblika</p>	<p>Mentimeter: Drsnica 6, drsnica 7</p>
<p><i>Danes se bomo ozrli na Sredozemlje in poskusili odgovoriti na vprašanje, zakaj pravimo Sredozemlju stičišče civilizacij? To vprašanje si prosim napišite, kot velik naslov za današnjo šolsko uro.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Učenci napišejo velik naslov - Zakaj pravimo Sredozemlju stičišče civilizacij?</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p> <p>Individualna učna oblika</p>	<p>PPT: Drsnica 2</p>
<p><i>Po tej uri boste znali odgovoriti na naslovno vprašanje, dva bolj podrobna primera civilizacij, ki sta obstajali na omejenem območju, njune posebnosti, odnos, ter prispevke k razvoju današnjega sveta.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna oblika, metoda razlage</p>	<p>PPT: Drsnica 3</p>

<i>Sedaj vam bom razdelil učno-delovni list, ki ga boste s pomočjo moje razlage poskušali reševati med uro. Sproti ga bomo pregledali, saj morate imeti pravilno izpolnjeno, da se boste lahko iz njega učili.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage	Učno-delovni list
Razdelim učno-delovne liste.			

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE (NOVE) UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE (35 minut)

1. VSEBINSKI POUK: Bizanc in njegov vzpon (9 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<i>Kot vemo, je v Sredozemlju bilo mnogo civilizacij, ki so se v svojem času bojevale za prevlado. Vse od antičnih Grkov, Egipta, Kartagine do Feničanov. Civilizacija, ki bi jo rad podrobneje predstavil je Bizantinsko cesarstvo.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 4, drsnica 5
<i>Po propadu Zahodnorimskega cesarstva je od rimskega cesarstva ostalo zgolj Vzhodno rimsko cesarstvo oz. Bizantinsko cesarstvo.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 6
<i>Po čem menite, da se je vzhodno rimsko cesarstvo razlikovalo od zahodnega?</i>	Odgovorijo: <i>Močno sta prevladovala grška kultura in jezik.</i>	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 6
<i>Poleg tega so imeli močno vojsko in razvito vojaško tehniko. Med bolj znanimi je grški ogenj, ki je opustošil sovražne mornarice in celo gorel na vodi.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 7
<i>Bizantinsko cesarstvo je imelo zelo razvito trgovino in obrt, kateri je nadzorovalo s svojim učinkovitim davčnim sistemom.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika,	PPT: Drsnica 7

		metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	
<i>Ena izmed najbolj opaznih razlik med zahodom in vzhodom je vera. Ali mi kdo zna povedati razliko?</i>	Odgovorijo: <i>Na vzhodu so pravoslavci, medtem ko na zahodu pa katoliki.</i>	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 7
<i>Do uradnega verskega razkola oz. shizme je prišlo leta 1054. Bistvena razlika je, da pravoslavci zavračajo papeževo neizmotljivost, se ne strinjajo z določenimi nauki in dovoljujejo čaščenje podob.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 8
<i>Katero je bilo glavno mesto Bizantinskega cesarstva?</i>	Odgovorijo: <i>Konstantinopol</i>	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 9
<i>Poimenovano po cesarju Konstantinu, ker je prestolnico rimskega cesarstva premaknil v Konstantinopol. Mesto ima seveda več imen; ali pozna kdo še kakšno ime?</i>	Odgovorijo: <i>Carigrad, Istanbul in Bizanc</i>	Frontalna oblika, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 9
<i>Kot omenjeno je Bizantinsko cesarstvo veljalo za bogato in mogočno državo, ki je svoj višek doživelo med vladavino cesarja Justinijana I. Vladal je v 6. stoletju in je želel obnoviti in poenotiti rimsko cesarstvo. Skupaj s svojima generaloma, Belizarjem in Narsesem, je ponovno osvojil velik del Sredozemlja.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 10
<i>Poleg vojaških pohodov je znan po svoji posodobitvi rimskega prava - tako imenovani Justinijanov zakonik. Spodbujal je znanost in gradnjo. Njegovo največjo gradnjo lahko vidite</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage,	PPT: Drsnica 11

<i>v današnjem Istanbulu in je prikazana na drsnici.</i>		metoda slikovne demonstracije	
<i>Pozna kdo ime te zgradbe?</i>	Odgovorijo: <i>Hagija Sofija</i>	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 11
<i>Sedaj je to mošeja, ampak 900 let je bila to največja krščanska cerkev na svetu.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 11
<i>Sedaj imate minuto časa da preverite svoje zapiske in odgovore na učno-delovnih listih.</i>	Poslušajo. Preverijo odgovore.	Frontalna oblika, metoda razlage Individualna učna oblika	PPT: Drsnica 12
SPROTNO PONAVLJANJE: Preveri zapis na učno-delovnem listu za 1. vsebinski poudarek. Po potrebi popravi zapis učencev.	Preberejo svoje odgovore.	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 12 Rešen učno-delovni list

2. VSEBINSKI POUK: Zaton Bizantinskega cesarstva (9 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<i>Po smrti Justinijana I je cesarstvo začelo slabeti. Prihajalo je do raznih notranjih sporov in državljanskih vojn, ter decentralizacije oblasti. Poleg notranjih sovražnikov so Bizantince ogrožala razna ljudstva, npr. Srbi, Bolgari, Turki ampak predvsem Arabci o katerih bom povedal več malo kasneje.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 13, drsnica 14
<i>V 11. stoletju je pričel pospešen zaton, zaradi vladanja šibkih cesarjev. Proti koncu 11. stoletja je bizantinski cesar prosil papeža za</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika,	PPT: Drsnica 14,

<i>pomoč proti Arabcem, na kar je papež sklical križarski pohod, z namenom osvoboditve Svete dežele izpod muslimanske nadoblasti. Med 4. križarsko vojno leta 1204, so Bizantinci postali poleg Arabcev, deležni križarske agresije, saj je evropska križarska vojska oblegala Konstantinopol. Po uspešnem obleganju je mesto padlo in je sledilo tridnevno plenjenje.</i>		metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	drsnica 15
<i>Sčasoma po mnogih stoletij zatona, je od nekoč mogočnega Bizantinskega cesarstva ostalo zgolj Mesto Konstantinopol s svojo okolico.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 16
<i>Kako je pa prišlo do propada Bizantinskega cesarstva?</i>	Učenci odgovorijo: <i>Z zavzetjem Konstantinopla</i>	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 16
<i>Cesarstvo je dokončno padlo leta 1453, ko so ga uspešno osvojili Osmani. Kot omenjeno od 11. stoletja naprej je cesarstvo doživljalo pospešen zaton, kar ga je močno vojaško oslabilo. Seveda k uspešnem obleganju Konstantinopla, iz strani Osmanov, so pripomogli številni dejavniki.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 17
<i>S pomočjo obeh slikovnih virov na učno-delovnem listu, v dveh 3 minutah napišite vzroke za uspešno osmansko obleganje Konstantinopla.</i>	Rešujejo učno-delovni list.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 18, Učno-delovni list
Preveri odgovore. Po potrebi frontalno podaj odgovore. <i>Odgovori so kopenska in morska blokada, množično število vojakov in uporaba moderne vojaške tehnologije (topovi).</i>	Poslušajo in si po potrebi popravijo odgovore.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 18, Rešen učno-delovni list
<i>Sedaj imate minuto časa da preverite svoje zapiske in odgovore na učno-delovnih listih.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika,	PPT: Drsnica 18

	Preverijo odgovore.	metoda razlage Individualna učna oblika	
SPROTNO PONAVLJANJE: Preveri zapis na učno-delovnem listu za 2. vsebinski poudarek. Po potrebi popravi zapis učencev.	Preberejo svoje odgovore.	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 18, Učno-delovni list

3. VSEBINSKI POUK: Začetek Arabske države in islam (9 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<i>Na drugi strani Bližnjega vzhodu so na Arabsem polotoku prebivala arabska plemena, ki so se ukvarjala predvsem z živinorejo in trgovino.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 19, drsnica 20
<i>Katere vrste živali mislite da so vzrejali?</i>	Odgovorijo: <i>Koze, kamele.</i>	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 20
<i>Najpogosteje so vzrejali koze in kamele, v nekaterih delih pa tudi govedo.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage	PPT: Drsnica 20
<i>Eden izmed teh bogatejših živinorejcev in trgovcev je bil Mohamed. Na prehodu iz 6. v 7. stoletje je Mohamed začel s širjenjem nove vere. S pomočjo nove vere in vojske je Mohamed združil plemena arabskega polotoka in ustanovil novo središče v Meki. Leta 622 n. št. so Mohameda in njegove privrženice izgnali iz Meke v Medino. Ta dogodek imenujemo tudi hidžra, Arabci pa so s tem dogodkom začeli šteti tudi leta.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 20
<i>Poleg vloge državnega voditelja in združevalca arabskega sveta, ali Mohamed še kje drugje zaseda pomembno vlogo?</i>	Odgovorijo: <i>Prerok islamske vere.</i>	Frontalna oblika,	PPT: Drsnica 20

		metoda razgovora	
<i>Mohamedu rečemo tudi prerok islama, ker je prvi začel širiti to novo vero.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage	PPT: Drsnica 20
<i>Sedaj, ko smo združili arabski polotok si pogledjmo glavne značilnosti islama kot vere, ki je združila arabska plemena.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage	PPT: Drsnica 21
<i>Pripadniki islama se imenujejo muslimani, kar v arabščini pomeni "tisti, ki se podredijo volji Alahu." Alah je glavni in edini bog islama, kar imenujemo monoteizem. Glavno izročilo islamske vere pa je zapisano v sveti knjigi Koran. Islam ima zelo velik vpliv na muslimane, saj jim določa način oblačenja, družbeno in zasebno življenje, prepoveduje pa zauživanje alkohola in svinjine. Ta pravila določa pet stebrov islama.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 21
<i>Na kaj vas spomnijo vse te značilnosti islama, ki smo jih ravnokar našteali?</i>	Odgovorijo: <i>Krščanstvo in judovsko vero.</i>	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 22
<i>Vse te vere so si med seboj zelo podobne, saj je v vseh prisoten le en bog, izročilo je zapisano v sveti knjigi, ki tudi določa pravila življenja in vedenja (5 stebrov Islama, 10 božjih zapovedi).</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 22
<i>Sedaj imate minuto časa da preverite svoje zapiske in odgovore na učno-delovnih listih.</i>	Poslušajo. Preverijo odgovore.	Frontalna oblika, metoda razlage Individualna učna oblika	PPT: Drsnica 23
SPROTNO PONAVLJANJE: Preveri zapis na učno-delovnem listu za 3. vsebinski poudarek. Po potrebi popravi zapis učencev.	Preberejo svoje odgovore.	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 23, Rešen učno-delovni list

4. VSEBINSKI POUČENJE: Arabska umetnost in znanost (8 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<i>Po Mohamedovi smrti so si državo razdelili kalifi, ki so opravljali vlogo državnih in verskih voditeljev. Muslimani so osvojili večino severne Afrike in Bližnjega vzhoda, prišli so vse do Indije in zavzeli skoraj celotni Pirenejski polotok. Prodor globlje v Evropo jim je preprečil frankovski vladar Karel Martel 732 v bitki pri Poitiersu. Dokončno pa so iz Pirenejskega polotoka bili izgnani leta 1492.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 24, drsnica 25
<i>Kaj se je še poleg izгона Arabce iz Pirenejskega polotoka zgodilo leta 1492?</i>	Odgovorijo: <i>Kolumb je odkril Ameriko.</i>	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 25
<i>Krištof Kolumb je odpotoval v Ameriko istega leta kot so Arabce izgnali iz Pirenejskega polotoka.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage	PPT: Drsnica 25
<i>Arabcem, ki so zavzeli Pirenejski polotok rečemo Mavri. Imeli so zelo velik vpliv na izgled tega območja. Od arabske države so prinesli arhitekturne sloge, iz katerih se je razvil mavrski slog. Zidove zgradb v mavrskem slogu krasijo mnogi ornamenti in kaligrafije. Dva najbolj prepoznavna arhitekturna dosežka Arabcev na Pirenejskem polotoku sta palača Alhambra v Granadi in Velika mošeja v Cordobi.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 25 in 26
<i>Kje v današnjem vsakdanu opazimo kulturno in znanstveno dediščino Arabcev?</i>	Odgovorijo: <i>Arabske številke, kompas.</i>	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 27
<i>Od Arabcev smo dobili kompas in astrolab (naprava za merjenje kotov na nebu), anestezijo in razumevanje o delovanju človeškega telesa. Prav tako smo od njih dobili številke, ki so jih prevzeli od Indijcev ter papir, katerega so k Arabcem prinesli azijski trgovci. Arabci so se tudi lotili prevajanja mnogih grških in perzijskih antičnih avtorjev, zato imamo zaradi njih ohranjeno veliko antičnih besedil.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 28

Na tablo nariše arabske številke.	Opazujejo.	Frontalna oblika, metoda slikovne demonstracije	PPT: Drsnica 28
<i>Na tablo sem vam narisal arabske številke v malo drugačni obliki kot jih poznamo danes. Nekatere vidite da imajo več črtic kot ste jih mogoče vajeni, vendar je to vse z razlogom. Arabske številke imajo tolikšno vrednost, kot imajo kotov.</i>	Poslušajo.	Frontalna oblika, metoda razlage	PPT: Drsnica 28
<i>Sedaj imate minuto časa da preverite svoje zapiske in odgovore na učno-delovnih listih.</i>	Poslušajo. Preverijo odgovore.	Frontalna oblika, metoda razlage Indiv. učna oblika	PPT: Drsnica 29
SPROTNO PONAVLJANJE: Preveri zapis na učno-delovnem listu za 4. vsebinski poudarek. Po potrebi popravi zapis učencev.	Preberejo svoje odgovore.	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 29, Rešen učno-delovni list

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE (5 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<i>Za zaključek današnje ure bomo snov še enkrat ponovili s pomočjo video posnetka, kjer boste videli Hagijo Sofijo. S pomočjo tega posnetka in v zvezku odgovorite na vprašanje "Zakaj pravimo Sredozemlju stičišče civilizacij?"</i>	Poslušajo navodila.	Frontalna oblika, metoda razlage navodil	PPT: Drsnica 30
Predvaja video posnetek.	Opazujejo posnetek in poskušajo odgovoriti na vprašanje.	Frontalna oblika, metoda dela z gibljivimi slikami	YouTube posnetek Hagije Sofije
Spremlja zapis učencev v zvezke. Po potrebi nudi pomoč in popravi.	Zapišejo odgovor v zvezek.	Individualna oblika	PPT: Drsnica 30
Posluša učence.	Preberejo odgovore na vprašanje, ki se nanaša na videoposnetek:	Frontalna oblika, metoda razgovora	PPT: Drsnica 30

	<p>Predvideni odgovori učencev pri zaključnem delu: <i>Sredozemlje je stičišče civilizacij zaradi konstantnih stikov med različnimi kulturami in civilizacijami. To se odraža tako v kulturi, kot tudi umetnosti in znanosti. Hagija Sofija je primer stičišča civilizacij, saj je iz poslikav razvidno, da sta na tem območju bila prisotna tako krščanstvo (pravoslavlje), kot tudi islam.</i></p>		
<p><i>Sredozemlje je dinamično območje, kjer je konstantno prihajalo do trgovanj in medsebojnih kulturnih stikov. Preko trgovine in osvajanj se je preneslo ogromno blaga, kulture in znanja. Arhitekturni slogi odražajo medsebojno povezanost različnih kultur in slogov, današnja znanost temelji na stiku med arabskim svetom in Evropo. Hagija Sofia in Jeruzalem sta izvrstna primera stičišča dveh oziroma treh največjih monoteističnih religij na svetu. Arhitektura na Iberskem polotoku in jugu Italije odražata to povezavo med različnimi slogi, medtem ko se je jezik na Malti razvil pod vplivom tako arabskih, kot evropskih jezikovnih skupin.</i></p> <p><i>Danes ste se naučili: Bistvene značilnosti bizantinske in arabske kulture, ter delovanje njunih družb. Dotaknili smo se tem, od religije in vojskovanja do umetnosti. Predstavili smo doprinos obeh civilizacij k današnjem</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna oblika, metoda razlage</p>	<p>PPT: Drsnica 30</p>

<p><i>svetu. Učno uro smo zaključili s praktičnim primerom Hagije Sofije, ki nam pomaga odgovoriti na ključno vprašanje, zakaj pravimo Sredozemlju stičišče civilizacij?</i></p>			
----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	--	--

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Vsebinska priprava učitelja na učno uro
PRILOGA 2 :	PPT predstavitev
PRILOGA 3 :	Učno-delovni list
PRILOGA 4 :	Rešen učno-delovni list
PRILOGA 5:	Mentimeter

Priloga 1: Vsebinska priprava učitelja na učno uro

ZAKAJ PRAVIMO SREDOZEMLJU STIČIŠČE CIVILIZACIJ?

1. Bizantinsko cesarstvo in njegov vzpon

V Sredozemlju bilo mnogo civilizacij, ki so se v svojem času bojevale za prevlado. Vse od antičnih Grkov, Egipta, Kartagine do Feničanov. Po propadu Zahodnorimskega cesarstva je od rimskega cesarstva ostalo zgolj **Vzhodno rimsko cesarstvo oz. Bizantinsko cesarstvo**:

- grška kultura in jezik
- močna vojska in razvita vojaška tehnika (grški ogenj) -> **zanimivost** (recept za izdelavo še vedno ni znan)
- razvita trgovina in obrt
- učinkovit davčni sistem

V razliki s katoliškim zahodom je na območju bizantinskega cesarstva prevladovalo **pravoslavlje**. Do uradnega verskega razkola oz. **shizme** je prišlo leta 1054.

Bistvena razlike:

- pravoslavci zavračajo papeževu neizmisljivost
- nestrinjanje z določenimi nauki
- dovoljujejo čaščenje podob

Glavno mesto cesarstva je bil **Konstantinopol**. Poimenovan po cesarju Konstantinu, ker je prestolnico rimskega cesarstva premaknil v Konstantinopol.

Zanimivost: Mesto ima seveda več imen, kot npr. Carigrad, Istanbul, Bizanc itd.

Bizantinsko cesarstvo je veljalo za bogato in mogočno državo, ki je svoj višek doživelo med vladavino **cesarja Justinijana I:**

- vladal v 6. stoletju
- poleg njega vladala močna in sposobna cesarica Teodora
- želel obnoviti in poenotiti rimsko cesarstvo
- s svojima generaloma, Belizarjem in Narsesem, je ponovno osvojil velik del Sredozemlja.
- posodobil rimsko pravo - tako imenovani Justinijanov zakonik.
- spodbujal znanost in gradnjo
- Največja in najbolj znana gradnja je Hagija Sofija

Zanimivost: Sedaj je to mošeja, ampak 900 let je bila to največja krščanska cerkev na svetu

2. Zaton Bizantinskega cesarstva

Po smrti Justinijana I je cesarstvo začelo slabeti:

- prihajalo je do raznih notranjih sporov in državljanskih vojn
- decentralizacije oblasti
- Bizantinke ogrožala razna ljudstva, kot npr. Srbi, Bolgari, Turki ampak predvsem Arabci

V 11. stoletju je pričel pospešen zaton, zaradi vladanja šibkih cesarjev. Proti koncu 11. stoletja je bizantinski cesar prosil papeža za pomoč proti Arabcem, na kar je **papež sklical križarski pohod**, z namenom osvoboditve Svete dežele izpod muslimanske nadoblasti.

Med 4. križarsko vojno leta 1204:

- Bizantinci postali poleg Arabcev, deležni križarske agresije
- evropska križarska vojska oblegala Konstantinopel
- po uspešnem obleganju je mesto padlo in je sledilo tridnevno plenjenje.

Sčasoma po mnogih stoletjih zatona, je od nekoč mogočnega Bizantinskega cesarstva ostalo zgolj mesto Konstantinopel s svojo okolico.

Cesarstvo je dokončno **padlo leta 1453**, ko so ga uspešno **osvojili Osmani**. Seveda k uspešnem obleganju Konstantinopla, iz strani Osmanov, so pripomogli številni dejavniki:

- kopenska in morska blokada
- številčna osmanska vojska
- uporaba sodobne vojaške tehnologije (topovi).

3. Začetek Arabske države in islam

Na drugi strani Bližnjega vzhodu so na Arabskem polotoku prebivala **arabska plemena**, ki so se ukvarjala predvsem z živinorejo in trgovino (koze in kamele, v nekaterih delih pa tudi govedo).

Eden izmed teh bogatejših živinorejcev in trgovcev je bil **Mohamed**:

- Na prehodu iz 6. v 7. stoletje začne s širjenjem nove vere – **islam**
- S pomočjo nove vere in vojske Mohamed združi plemena arabskega polotoka - ustanovi novo središče v Meki.
- Leta **622 n. št.** Mohamedovo romanje iz Meke v Medino – **hidžra**; Arabci pa so s tem dogodkom začeli šteti tudi leta
- Poleg funkcije državnega voditelja je Mohamed tudi **prerok**

Pripadniki islama - **muslimani**, kar v arabščini pomeni "tisti, ki se podredijo volji Alahu."

Islam:

- Monoteistična vera, glavni in edini bog Alah
- sveta knjigi **Koran**
- Islam ima zelo velik vpliv na muslimane, saj jim določa način oblačenja, družbeno in zasebno življenje, prepoveduje pa zauživanje alkohola in svinjine
- Pravila določa **pet stebrov islama**
- **Zanimivost:** Katolištvo, islam in judovstvo so si med seboj zelo podobne, saj je v vseh prisoten le en bog, izročilo je zapisano v sveti knjigi, ki tudi določa pravila življenja in vedenja (5 stebrov Islama, 10 božjih zapovedi).

4. Arabska umetnost in znanost

Po Mohamedovi smrti so si državo razdelili **kalifi**, ki so opravljali vlogo državnih in verskih voditeljev.

Muslimani so osvojili večino **severne Afrike** in **Bližnjega vzhoda**, prišli so vse do **Indije** in zavzeli skoraj celotni **Pirenejski polotok**.

Zanimivost: Predor v Evropo preprečil frankovski vladar Karel Martel 732 v bitki pri Poitiersu. Dokončno izgnani iz Evrope 1492, istega leta kot je Kolumb pričel z odkrivanji.

Arabcem, ki so zavzeli Pirenejski polotok rečemo **Mavri**

- Od arabske države so prinesli arhitekturne sloge, iz katerih se je razvil **mavrski slog**
- Zidove zgradb v mavrskem slogu krasijo mnogi **ornamenti** in **kaligrafije**
- Dva najbolj prepoznavna arhitekturna dosežka:
 - palača Alhambra v Granadi
 - Velika mošeja v Cordobi

Od Arabcev smo dobili:

- Kompas
- astrolab (naprava za merjenje kotov na nebu)
- anestezijo
- razumevanje o delovanju človeškega telesa – anatomija
- številke, ki so jih prevzeli od Indijcev
 - **Zanimivost** – Arabske številke temeljijo na številu kotov
- papir, katerega so k Arabcem prinesli azijski trgovci
- Arabci so se tudi lotili prevajanja mnogih grških in perzijskih antičnih avtorjev

Priloga 2: PPT predstavitev

Drsnica 1



Drsnica 2

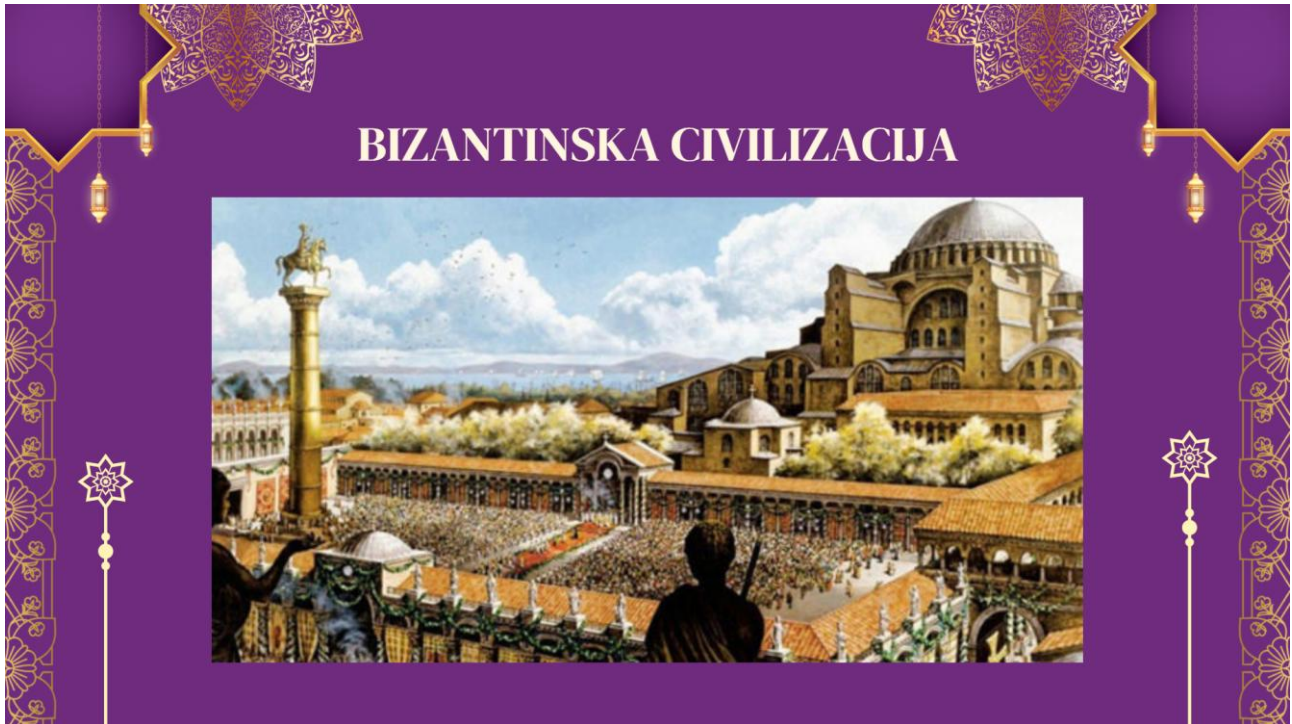


POTEK UČNE URE

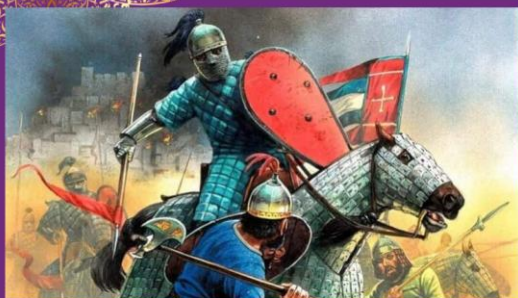
1. Bizantinsko cesarstvo in njegov vzpon
2. Zaton Bizantinskega cesarstva
3. Začetek Arabske države in islam
4. Arabska umetnost in znanost

BIZANTINSKO CESARSTVO IN NJEGOV VZPON





Drsnica 7



- Močna in organizirana vojska.
- Razvita vojaška tehnologija Grški ogenj.

Drsnica 8

VERA - Pravoslavje



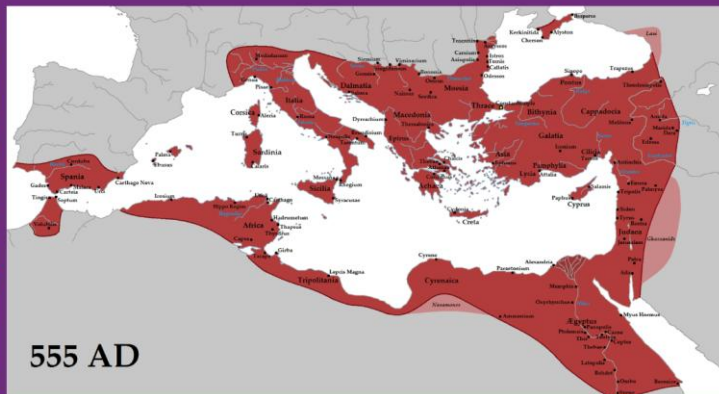
- Uradni verski razkol oz. shizma leta 1054.
- Pravoslavci zavračajo papeževu neizmotljivost.
- Ne strinjajo se z določenimi nauki.
- Dovoljujejo čaščenje podob.

Glavno mesto?



- Konstantinopel
- Istanbul
- Carigrad
- Bizanc

VLADAVINA JUSTINIJANA I



555 AD

- Višek doživelo med vladavino cesarja Justinijana I.
- Z generaloma, Belizarjem in Narsesem, je ponovno osvojil velik del Sredozemlja.

Drsnica 11



• Justinijanov zakonik

Drsnica 12

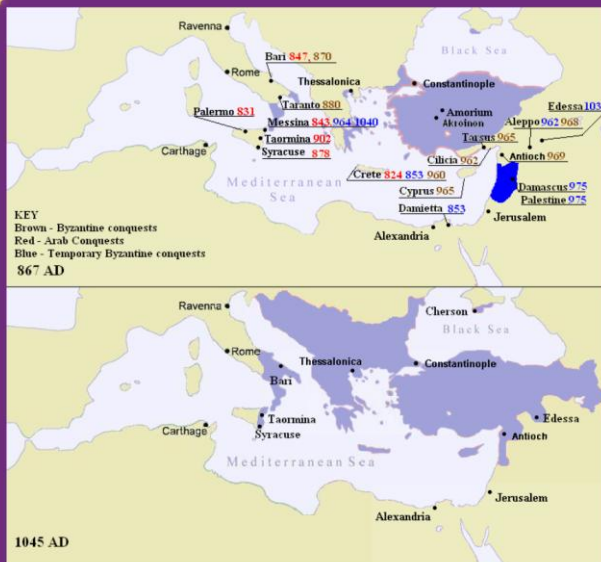
PONOVIMO



ZATON BIZANTINSKEGA CESARSTVA



ZAČETEK ZATONA



- Po smrti Justinijana I je cesarstvo začelo slabeti.
- Notranji spori in državljanske vojne.
- Decentralizacija oblasti
- Ogrožala razna ljudstva, kot npr. Srbi, Bolgari, Turki ampak predvsem Arabci.



4. KRIŽARSKA VOJNA

- V 11. stoletju je pričel pospešen zaton, zaradi vladanja šibkih cesarjev.
- Bizantinski cesar prosil papeža za pomoč proti Arabcem.
- Papež sklical križarski pohod.
- Med 4. križarsko vojno leta 1204, križarji napadejo Bizantince.
- Obleganje Konstantinopla
- Tridnevno plenjenje



Po mnogih stoletjih zatona, ostalo zgolj mesto Konstantinopol s svojo okolico.



PADEC KONSTANTINOPLA 1453

- Cesarstvo je dokončno padlo leta 1453.
- Osvojili Osmani
- Od 11. stoletja naprej pospešen zaton.
- Številni dejavniki k uspešnem obleganju Konstantinopla.

PONOVIMO

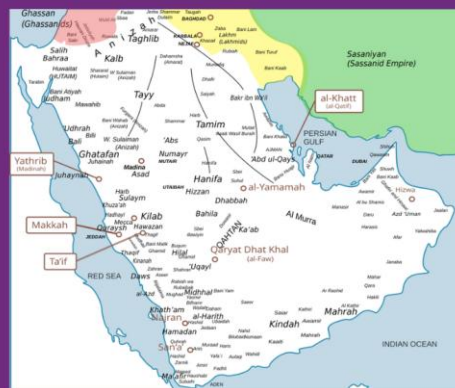


ZAČETEK ARABSKE DRŽAVE IN ISLAM



ZAČETKI ARABSKE DRŽAVE

- Arabski polotok, nomadska ljudstva
- Trgovina in živinoreja
- Mohamed
- Beg iz Meke v Medino
- Prerok



Drsnica 21

Islam



- Monoteizem
- Bog Alah
- Koran
- 5 stebrov islama

Drsnica 22

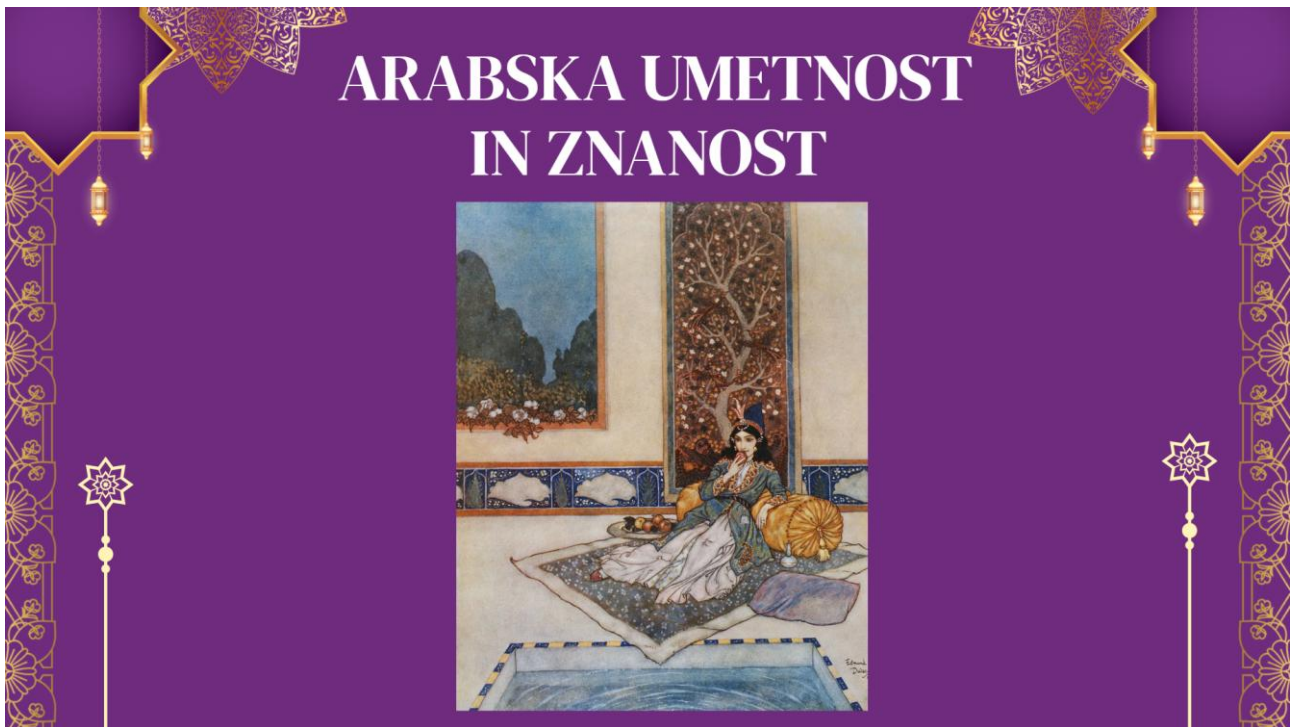
5 Pillars of Islam



Drsnica 23

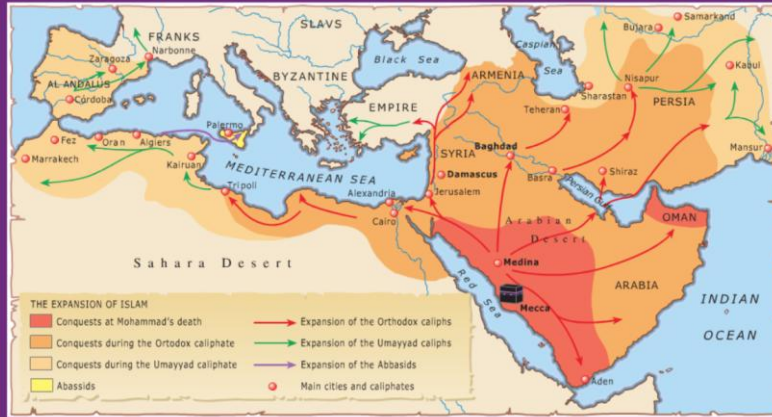


Drsnica 24



Arabska država po Mohamedovi smrti

MAVRI



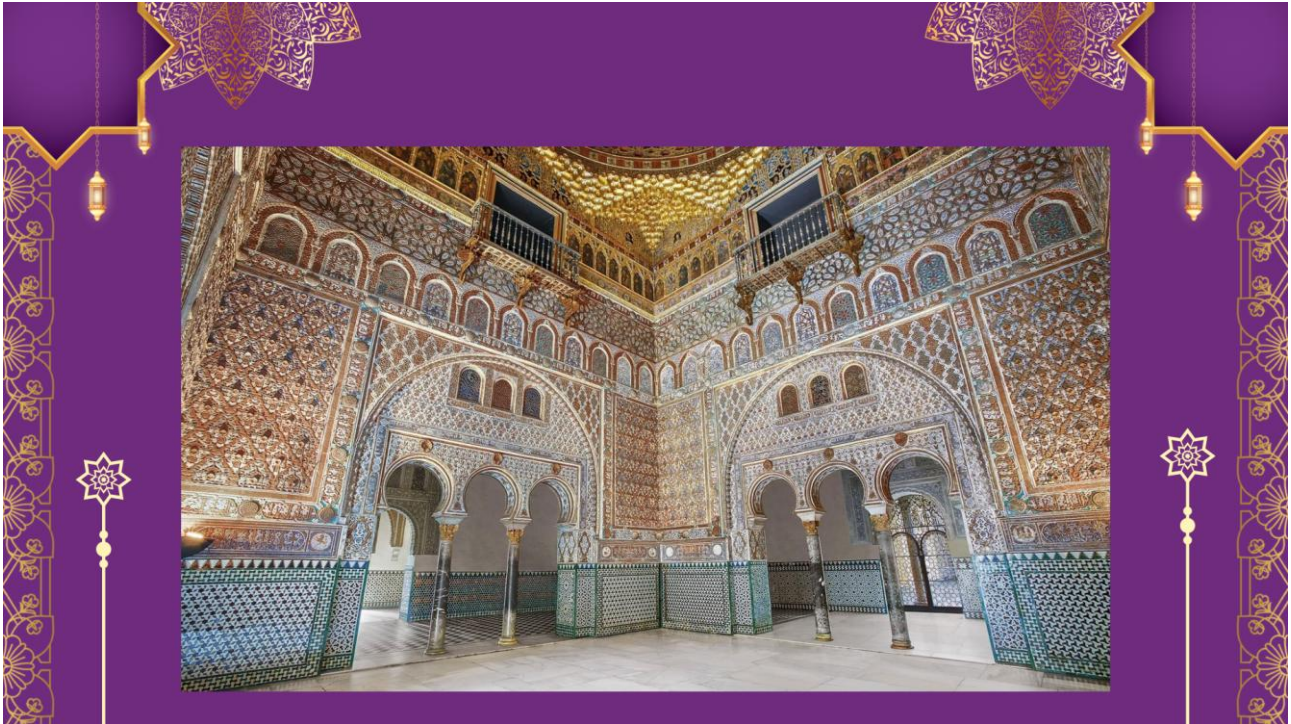
Širjenje po Mohamedovi smrti - kalifi in kalifati

Arabska umetnost

- Mavrski slog na Pirenejskem polotoku
- Kaligrafija
- Ornamenti
- Alhambra, Granada
- Velika mošeja, Cordoba



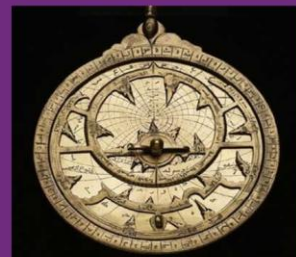
Drsnica 27



Drsnica 28

Arabska znanost

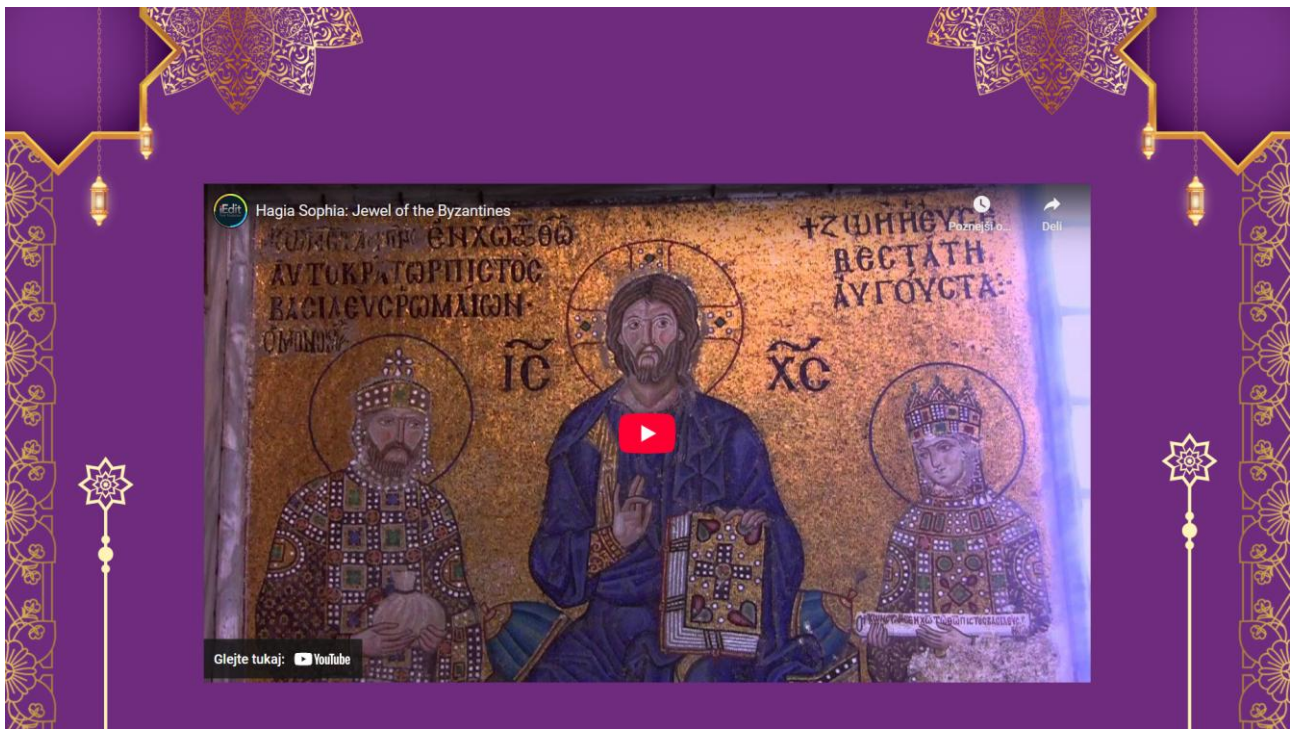
- kompas
- astrolab
- anestezija
- anatomija
- arabske številke
- papir iz Kitajske
- prevodi antičnih grških in perzijskih del



Drsnica 29



Drsnica 30



UČNO-DELOVNI LIST

ZAKAJ PRAVIMO SREDOZEMLJU STIČIŠČE CIVILIZACIJ?

Ime in priimek: _____

Datum: _____

Razred: 7. ____

1. Bizantinsko cesarstvo in njegov vzpon

a) Napiši, kdaj je prišlo do velike shizme in razlike med pravoslavno in katoliško veroizpoved.

Letnica velike shizme: _____

b) Naštej vsaj 3 imena za mesto Konstantinopel.

c) Opiši spremembe v Bizantinskem cesarstvu v času vladanja Justinijana I.

2. Zaton Bizantinskega cesarstva

a) S katerimi težavami se je soočalo cesarstvo po smrti Justinijana I?

b) Obkroži DA ali NE ob vsaki trditvi.

Je evropska vojska oblegala Konstantinopol.

DA

NE

Pospešen zaton cesarstva je začel v 11. stoletju.

DA

NE

Bizantinsko cesarstvo je propadlo v 17. stoletju.

DA

NE

c) S pomočjo obeh slikovnih virov napiši vzroke za uspešno osmansko obleganje Konstantinopla.



Slika 1: Kopenska in morska blokada Konstantinopla
[https://en.wikipedia.org/wiki/File:Le_si%C3%A8ge_de_Constantinople_\(1453\)_by_Jean_Le_Tavernier_after_1455.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/File:Le_si%C3%A8ge_de_Constantinople_(1453)_by_Jean_Le_Tavernier_after_1455.jpg) (Dostopano 7. 5. 2025)



Slika 2: Obleganje Konstantinopla
<https://libapps.libraries.uc.edu/liblog/2019/05/on-may-29-the-classics-library-remembers-the-fall-of-constantinople-and-the-byzantine-empire/> (Dostopano: 7. 5. 2025)

3. Začetek Arabske države in islam

a) Naštej dejavnosti, s katerimi so se ukvarjala arabska plemena.

b) Kdo je združil arabska plemena v eno državo? S katerim dogodkom pričnejo Arabci s štejetjem let?

c) Opiši značilnosti islama.

4. Arabska umetnost in znanost

a) Do kod je segala arabska država na vrhuncu moči?

b) Katere značilnosti zaznamujejo mavrski slog arhitekture in umetnosti? Naštej dva najbolj prepoznavna arhitekturna dosežka.

c) Naštej znanstvene pridobitve, katere so v Evropo prinesli Arabci.

Zgodovinski slovar

Pravoslavlje – veja krščanstva. Razširjeno je predvsem v Vzhodni Evropi in na Bližnjem vzhodu. Za pravoslavlje je značilno, da nima enotnega poglavarja, kot je papež pri katolikih.

Shizma – delitev med ljudmi, ki običajno pripadajo organizaciji, gibanju ali verskemu poimenovanju

Grški ogenj – zažigalno bojno sredstvo

Justinijanov zakonik – izraz za zbirko zakonov, ki jih je zbral bizantinski cesar Justinijan

Decentralizacija – prenos zadolžitev, pristojnosti in odgovornosti na nižje hierarhične ravni

Križarske vojne – vojaški podvigi Latinske rimokatoliške cerkve od sredine srednjega veka do konca poznega srednjega veka

Islam – monoteistična vera, ki jo je osnoval prerok Mohamed

Hidžra – Mohamedov beg iz Meke v Medino leta 622 in začetek muslimanskega štetja let

Muslimani – pripadniki muslimanske/islamske vere

Koran – temeljna knjiga muslimanske/islamske vere

Monoteizem – vera, verovanje v enega boga

Mošeja – stavba, namenjena za muslimanske verske obrede

Kalif – naziv Mohamedovih naslednikov, ki so delovali kot verski in politični vodje

Anestezija – del zdravstvenega posega, ki privede do izgube zavesti ali samo izgube občutka na določenem območju na telesu

Kompas – naprava za določanje strani neba

Astrolab – naprava za merjenje kotnih razdalj na nebu

Mavri – nomadsko ljudstvo v Severni Afriki, ki so prevzeli islam in kasneje zavzeli celoten Pirenejski polotok

Ornament – okrask, likovni dodatek

Kaligrafija – pisanje z lepimi, čitljivimi črkami, lepopis

Islamizacija – širjenje in uvajanje islama

UČNO-DELOVNI LIST

ZAKAJ PRAVIMO SREDOZEMLJU STIČIŠČE CIVILIZACIJ?

Ime in priimek: _____

Datum: _____

Razred: 7. ____

1. Bizantinsko cesarstvo in njegov vzpon

a) Napiši, kdaj je prišlo do velike shizme in razlike med pravoslavno in katoliško veroizpoved.

Letnica velike shizme: 1054

Bistvena razlika je, da pravoslavci zavračajo papeževo neizmotljivost, se ne strinjajo z določenimi nauki in dovoljujejo čaščenje podob.

b) Naštej vsaj 3 imena za mesto Konstantinopel.

Istanbul

Cariograd

Bizanc

c) Opiši spremembe v Bizantinskem cesarstvu v času vladanja Justinijana I.

Bizantinsko cesarstvo je veljalo za bogato in mogočno državo, ki je svoj višek doživelo med vladavino cesarja Justinijana I. Vladal je v 6. stoletju in je želel obnoviti in poenotiti rimsko cesarstvo. Skupaj s svojima generaloma, Belizarjem in Narsesem, je ponovno osvojil velik del Sredozemlja. Poleg vojaških pohodov je znan po svoji posodobitvi rimskega prava - tako imenovani Justinijanov zakonik. Spodbujal je znanost in gradnjo. Njegova največja in najbolj znana gradnja je Hagija Sofija, ki se nahaja v današnjem Istanbulu.

2. Zaton Bizantinskega cesarstva

a) S katerimi težavami se je soočalo cesarstvo po smrti Justinijana I?

Po smrti Justinijana I je cesarstvo začelo slabeti. Prihajalo je do raznih notranjih sporov in državljanskih vojn, ter decentralizacije oblasti. Poleg notranjih sovražnikov so Bizantince ogrožala razna ljudstva, kot npr. Srbi, Bolgari, Turki ampak predvsem Arabci o katerih bom povedal več malo kasneje.

b) Obkroži DA ali NE ob vsaki trditvi

Je evropska vojska oblegala Konstantinopel.

DA

NE

Pospešen zaton cesarstva je začel v 11. stoletju.

DA

NE

Bizantinsko cesarstvo je propadlo v 17. stoletju.

DA

NE

c) S pomočjo obeh slikovnih virov napiši vzroke za uspešno osmansko obleganje Konstantinopla.



Slika 1: Kopenska in morska blokada Konstantinopla
[https://en.wikipedia.org/wiki/File:Le_si%C3%A8ge_de_Constantinople_\(1453\)_by_Jean_Le_Tavernier_after_1455.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/File:Le_si%C3%A8ge_de_Constantinople_(1453)_by_Jean_Le_Tavernier_after_1455.jpg) (Dostopano 7. 5. 2025)



Slika 2: Obleganje Konstantinopla
<https://libapps.libraries.uc.edu/liblog/2019/05/on-may-29-the-classics-library-remembers-the-fall-of-constantinople-and-the-byzantine-empire/> (Dostopano 7. 5. 2025)

Osmanom je uspelo uspešno oblegati in zavzeti mesto, zaradi učinkovite kopenske in morske blokada, množičnega števila vojakov in uporabe moderne vojaške tehnologije, torej topovi, ki so bili zelo učinkoviti pri rušenju obzidja.

3. Začetek Arabske države in islam

- a) Naštej dejavnosti, s katerimi so se ukvarjala arabska plemena.

Arabska plemena so se ukvarjala s trgovino in živinorejo.

- b) Kdo je združil arabska plemena v eno državo? S katerim dogodkom pričnejo Arabci s štejetjem let?

Arabska plemena je združil prerok Mohamed. Arabci so pričeli s štejetjem let, ko je 622 Mohamed zbežal iz Meke v Medino.

- c) Opiši značilnosti islama.

Islam je monoteistična religija, kar pomeni da verujejo v enega boga - Alaha. Glavno izročilo islama je zapisano v sveti knjigi Koranu. Islam ima zelo velik vpliv na muslimane, saj jim določa način oblačenja, družbeno in zasebno življenje, prepoveduje pa zauživanje alkohola in svinjine. Ta pravila določa pet stebrov islama.

4. Arabska umetnost in znanost

- a) Do kod je segala arabska država na vrhuncu moči?

Arabska država je segala od Indije, Arabskega polotoka, severne Afrike vse do Pirenejskega polotoka.

- b) Katere značilnosti zaznamujejo arabskega slog arhitekture in umetnosti? Naštej dva najbolj prepoznavna arhitekturna dosežka mavrskega sloga.

Mavrski slog zaznamujeta kaligrafija in ornamenti na zgradbah. Dva najbolj prepoznavna arhitekturna dosežka mavrskega sloga sta Alhambra v Granadi in Velika mošeja v Cordobi.

- c) Naštej znanstvene pridobitve, katere so v Evropo prinesli Arabci.

Kompas, astrolab, arabske številke, znanje o anatomiji, astronomija, prevodi grških in perzijskih antičnih piscev, papir preko trgovine z Azijo.

Zgodovinski slovar

Pravoslavlje – veja krščanstva. Razširjeno je predvsem v Vzhodni Evropi in na Bližnjem vzhodu. Za pravoslavlje je značilno, da nima enotnega poglavarja, kot je papež pri katolikih.

Shizma – delitev med ljudmi, ki običajno pripadajo organizaciji, gibanju ali verskemu poimenovanju

Grški ogenj – zažigalno bojno sredstvo

Justinijanov zakonik – izraz za zbirko zakonov, ki jih je zbral bizantinski cesar Justinijan

Decentralizacija – prenos zadolžitev, pristojnosti in odgovornosti na nižje hierarhične ravni

Križarske vojne – vojaški podvigi Latinske rimokatoliške cerkve od sredine srednjega veka do konca poznega srednjega veka

Islam – monoteistična vera, ki jo je osnoval prerok Mohamed

Hidžra – Mohamedov beg iz Meke v Medino leta 622 in začetek muslimanskega štetja let

Muslimani – pripadniki muslimanske/islamske vere

Koran – temeljna knjiga muslimanske/islamske vere

Monoteizem – vera, verovanje v enega boga

Mošeja – stavba, namenjena za muslimanske verske obrede

Kalif – naziv Mohamedovih naslednikov, ki so delovali kot verski in politični vodje

Anestezija – del zdravstvenega posega, ki privede do izgube zavesti ali samo izgube občutka na določenem območju na telesu

Kompas – naprava za določanje strani neba

Astrolab – naprava za merjenje kotnih razdalj na nebu

Mavri – nomadsko ljudstvo v Severni Afriki, ki so prevzeli islam in kasneje zavzeli celoten Pirenejski polotok

Ornament – okrask, likovni dodatek

Kaligrafija – pisanje z lepimi, čitljivimi črkami, lepopis

Islamizacija – širjenje in uvajanje islama




Priloga 5: Mentimeter

Drsnica 1

Join at menti.com | use code 7490 6282

Open Mentimeter




KAM POTUJEMO PRI DANAŠNJI URI ZGODOVINE?



Drsnica 2

Join at menti.com | use code 7490 6282

Open Mentimeter



Drsnica 3



Join at menti.com | use code 7490 6282

Open Mentimeter



1. namig



Drsnica 4



Join at menti.com | use code 7490 6282

Open Mentimeter



Drsnica 5



Join at menti.com | use code 7490 6282

Open Mentimeter

2. namig



Drsnica 6

Join at menti.com | use code 7490 6282

Mentimeter



Drsnica 7

Join at menti.com | use code 7490 6282

 Mentimeter

3. namig



Drsnica 8

 Mentimeter

You have reached the end of the presentation!



Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

SEMINARSKA NALOGA

PISNA UČNA PRIPRAVA:

**KAKO JE FEVDALNA DRUŽBENA UREDITEV DOLOČALA
POLOŽAJ POSAMEZNIKA V SREDNJEVEŠKI DRUŽBI?**

IME IN PRIIMEK: ANJA KAJIČ IN ANJA ERŽEN

DATUM: 8. 5. 2025

I. OSNOVNI PODATKI

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	7. razred	
Datum:	8. 5. 2025	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema – širša tema iz učnega načrta	Srednji vek – Oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	
Učna enota – naslov učne ure:	Kako je fevdalna družbena ureditev določala položaj posameznika v srednjeveški družbi?	
Učne oblike:	-frontalna učna oblika -individualna učna oblika	
Učne metode:	-metoda razlage -metoda razgovora -metoda slikovne demonstracije -metoda demonstracije gibljivih slik -metoda dela s slikovnimi viri	
Učne tehnike:	-vislice -križanka	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Vsebina: 4. Nastajanje evropskih držav - »razložijo značilnosti stanovske (fevdalne) družbe in države kot posledice naturalnega gospodarstva« (Učni načrt, str. 14)</p> <p>Vsebina: 6. Plemiči in kmetje -»pojasnijo temeljne značilnosti iz življenja srednjeveških stanov (plemiči, kmetje), -opišejo življenje v okviru zemljiškega gospostva« (Učni načrt, str. 14)</p> <p>Vsebina: 8. Meščani -»razložijo značilnosti življenja ljudi v srednjeveških mestih, -razložijo gospodarski in kulturni pomen srednjeveških mest« (Učni načrt, str. 14)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -razložiti nove pojem (fevdalizem, fevd, praha, huba itd.) -pojasniti temeljne značilnosti iz življenja srednjeveški stanov (plemiči, kmetje) -opisati življenje v okviru zemljiškega gospostva -pojasniti delitev zemljiškega gospostva -opisati značilnosti življenja ljudi v srednjeveških mestih -razložiti, zakaj in kako pride do triletnega kolobarjenja in kaj to sploh je -našteti stanove v srednjem veku -ovrednotiti izboljšave na gospostvih -pojasniti, kako in zakaj je prišlo do različnih pojavov v srednjem veku (fevdalizem, kolobarjenje itd.)
	Funkcionalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -pozorno poslušati razlago

		<ul style="list-style-type: none"> -upoštevati navodila -analizirati in sintetizirati podatke, ki jih dobi s slike -oceniti zgodovinske dogodke in procese na podlagi zgodovinskih virov in razlage -komunicirati v različnih oblikah (pisno, ustno, ilustrativno) -sodelovati in spoštljivo komunicirati z učiteljem in sošolci -odgovoriti na različne vrste vprašanj -reševati učno-delavni list ob razlagi
	Vzgojni (odnosni) cilji učne ure	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> -pokazati ustrezen odnos in zanimanje do obravnavane snovi -spoštovati različnost ver, kultur in skupnosti. -razložiti pomen kulturnih in gospodarskih vplivov v srednjem veku na slovenski narod -kazati vrednote kot so odgovornost in spoštovanje -ustvariti mnenje in nek odnos do zgodovine
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Urjenje - Ponavljanje - Preverjanje 	
Vsebinski (učni) poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Srednjeveška družbena ureditev 2. Zemljiško gospodarstvo 3. Izboljšave na gospodarstvih 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> -učno-delavni list -ponovitveni list -PowerPoint predstavitev
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> -LCD-projektor -računalnik -tabla -flumaster -puzzle.org -pametni telefoni
Medpredmetne povezave s pojasnilom:	<p>Geografija: kolonizacija in širjenje kmetijskih površin.</p> <p>Slovenščina: branje, pisanje, reševanje nalog idr.</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> -Fevdalizem je družbeno gospodarska ureditev, v kateri je zemlja v lasti zemljiških gospodov, obdelujejo pa jo podložni kmetje. -Fevd: zemljiška posest. -Tlaka: delovne obveznosti. -Vazal je bil pripadnik nižjega plemstva, ki je dobil v zameno za vojaško pomoč zemljo s kmeti. -Pridvorna (dominikalna) zemlja: obdelovali so jo podložniki izključno za zemljiškega gospoda (fevdalca). -Zakupljena (rustikalna) zemlja: zemljiški gospod jo je razdelil na kmetije. To zemljo so v zameno za dajatve in tlako obdelovali kmetje – 	

	<p>podložniki.</p> <p>-Skupna (srenjska) zemlja: sestavljali so jo pašniki in gozdovi. Bila je v skupni rabi.</p> <p>-Praha: del zemlje, ki počiva.</p> <p>-Kolonizacija: naseljevanje.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. Predmetna komisija Vojko Kunaver ... [et al.]. - El. knjiga. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011. Dostop 26. 4. 2025 na chrome-extension://efaidnbnmnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacti/obvezni/UN_zgodovina.pdf</i></p>
	Viri in literatura za učno pripravo	<p><i>Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019): dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga.</i></p> <p><i>Arnes: Fevdalna družba:</i> https://www2.arnes.si/~o4osce/gradiva/zgo/srednji_vek/fevdalizem.html (Dostop: 25. 4. 2025)</p>
	Viri za slikovno, avdiovizualno in/ali dodatno pisno gradivo na PowerPointu	<p>-PowerPoint. Dostop 26. 4. 2025 na https://slidesgo.com/theme/medieval-literature-master-of-arts-in-english#search-middle+ages&position-11&results-110&rs=search&rs=search</p> <p>-Diapozitiv 1: Kaj je fevdalizem? Dostop 27. 4. 2025 na https://www.youtube.com/watch?v=Y0MqnjtlbCq</p> <p>-Diapozitiv 2: Dostop 12. 5. 2025 na https://www2.arnes.si/~o4osce/gradiva/zgo/srednji_vek/fevdalizem.html Dostop 12. 5. 2025 na https://izrednerazmere.splet.arnes.si/zgo-7-delitev-fevda/</p> <p>- Diapozitiv 3: Frolichard Medieval Party GIF. Dostop 27. 4. 2025 na https://tenor.com/view/frolichard-frolic-medieval-party-party-hard-lit-gif-9505087</p> <p>-Diapozitiv 4 in 5: Mgml. Gremo v srednji vek. Dostop 27. 4. 2025 na https://mqml.si/sl/programi/programi-sole/ucno-gradivo-gremo-v-srednji-vek/</p>

	<p>- Diapozitiv 7: Dostop 27. 4. 2025 na https://dijaski.net/gradivo/zgo_mat_maturitetna_pola_1_spomladanski_rok_2018_01</p> <p>-Diapozitiv 8: Kmetijstvo v srednjem veku. Dostop 27. 4. 2025 na https://www2.arnes.si/~o4osce/gradiva/zgo/srednji_vek/kmetje.html</p> <p>-Diapozitiv 9: Dostop 27. 4. 2025 na https://ospodzemelj1.splet.arnes.si/files/2020/03/ZGO-7-Srednjeve%C5%A1ka-kolonizacija-7.-5.-2020.pdf</p> <p>- Diapozitiv 10: Triletno kolobarjenje. Dostop 27. 4. 2025 na https://www2.arnes.si/~o4osce/gradiva/zgo/srednji_vek/kmetje.html</p> <p>-Diapozitiv 16, 17 in 18: Dostop 28. 4. 2025 na https://puzel.org/en/crossword/play?p=-OOyOP9WZQbUMLJS_Fmw</p>
--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE (8 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
»Danes bomo začeli uro na malo bolj igriv način. Najprej vas čaka zanimiva igra, s katero boste poskušali sami ugotoviti, o čem bomo danes govorili. Igra se imenuje vislice in sem prepričana, da jo vsi dobro poznate. Da ne boste govorili eden čez drugega, boste dvigali roke in šele ko vas pokličem, boste lahko povedali črko. Opozoriti vas tudi moram, da prvih pet poskusov ne smete ugotavljati samoglasnikov.«	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, drsnica 1.
Na tablo napišem prazne črtice za iskano besedo. Ko učenci pričnejo dvigovati roke, jih pokličem, da poskusijo ugotoviti pravilno črko. Za vsako napačno črko narišem del vislic.	Dvigujejo roke, počakajo, da jih učiteljica pokliče in ugotavljajo črke.	Frontalna učna oblika, vislice.	PPT, drsnica 1.
Ko ugotovijo, da je geslo fevdalizem jih pohvalimo. Pri tem razkrijemo naslov na prvi	Poslušajo.	Frontalna učna oblika,	PPT, drsnica

<p>drsnici.</p> <p><i>»Kot vidite na prosojnici je tema današnje učne ure: Kako je fevdalna družbena ureditev določala položaj posameznika v družbi?</i></p> <p><i>Zanima me, ali je kdo že slišal za fevdalizem?</i></p>	<p>Predvideni odgovori: <i>»Ne/da.«</i></p>	<p>metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>1.</p>
<p><i>»Da si boste lažje predstavljali, kaj sploh je fevdalizem, vam bom predvajala kratek video posnetek z naslovom Kaj je fevdalizem?«</i></p> <p>Predvajam del videoposnetka (0:00–1:15).</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Gledajo video posnetek.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Metoda demonstracije gibljivih slik.</p>	<p>PPT, drsnica 1.</p>
<p>Prestavim na drsnico št. 2.</p> <p><i>»Kot ste izvedeli iz video posnetka je bil fevdalizem posebna družbena, politična in gospodarska ureditev v srednjem veku in danes bomo to družbeno ureditev tudi bolj podrobneje spoznali. V nadaljevanju učne ure bomo spregovorili o srednjeveški družbeni ureditvi, o tem kaj je bilo zemljiško gospostvo in katere izboljšave so uvedli na zemljiških gospostvih.«</i></p>	<p>Poslušajo, gledajo drsnice na PPT in si preberejo vsebinske poudarke.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PPT, drsnica 2.</p>
<p><i>»Danes se boste do konca učne ure naučili:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kaj je to fevdalizem.</i> • <i>Kakšne so značilnosti življenja vladarjev, plemičev in kmetov.</i> • <i>Kakšno je bilo življenje na zemljiškem gospostvu.</i> • <i>Katere izboljšave so uvedli na zemljiških gospostvih za boljše kmetovanje.«</i> 	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PPT, drsnica 2.</p>
<p><i>»Preden začnemo, vam bom razdelila še učno-delovni list. Prosim, da ga rešujete med uro, saj bo to danes vaš zapis učne snovi. Seveda bomo učno-delovni list sproti tudi pregledovali, da boste imeli zapisane prave rešitve.«</i></p> <p>Razdelim jim učno-delovne liste.</p>	<p>Poslušajo in vzamejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PPT, drsnica 2, učno-delovni list.</p>

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE (NOVE) UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE (30 minut)

1. VSEBINSKI POUK: Srednjeveška družbena ureditev (12 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Prestavim na drsnico številka 3.</p> <p><i>»Naš prvi vsebinski poudarek je Srednjeveška družbena ureditev.«</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, drsnica 3.
<p><i>»Prav fevdalizem je izraz, ki se je uveljavil za srednjeveško družbeno ureditev. Kot sem že uvodoma na kratko razložila, je bil fevdalizem gospodarsko-družbena ureditev. V tej ureditvi je bila zemlja v lasti zemljiških gospodov obdelovali pa so jo kmetje.«</i></p> <p>Vprašanje za učence: <i>»Kdo bi po vašem mnenju lahko bil zemljiški gospod?«</i></p> <p>Povzamem odgovor oziroma dopolnim, če česa niso povedali: <i>»Zemljiški gospodje so lahko bili vladarji, plemiči in tudi duhovniki. Kot lahko sklepamo je bil zemljiški gospod nekdo iz višje družbene skupine oziroma stanu.«</i></p>	<p>Poslušajo, rešujejo učno-delovni list.</p> <p>Predvideni odgovori: <i>»Vladarji, plemiči in duhovniki.«</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	PPT, drsnica 3.
<i>»V srednjem veku so družbo sestavljali trije stanovi: plemstvo, ki je vladalo in se bojevalo; duhovščina, katerih naloga je bila, da so molili in najnižji stan so predstavljali kmetje, ki so morali delati.«</i>	Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, drsnica 3.
<p>Prestavim na drsnico 4.</p> <p><i>»Zdaj si bomo podrobneje pogledali, kako je bila sestavljena družbena lestvica v srednjem veku. Na prosojnici imate prikazano fotografijo in kot lahko vidite je bila srednjeveška družba urejena v nekakšno piramido. Najpomembnejšo osebo imamo prikazano na vrhu, tisti manj pomembni pa so prikazani čisto na dnu. Vsak sloj je opravljal tudi različne naloge v družbi.«</i></p>	Poslušajo in gledajo sliko na prosojnici.	Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, drsnica 4.
Prestavim na drsnico 5. Poleg slike so zapisana	Poslušajo.	Frontalna	PPT,

<p>imena posameznih slojev in njihovi opisi, ki jih je potrebno pravilno povezati.</p> <p><i>»Zdaj imate poleg piramide napisana tudi imena posameznih slojev in njihove opise. Vendar opisi niso zapisani v pravilnem vrstnem redu. Dam vam kakšno minutko, da si v miru preberete opise, potem pa se bomo skupaj pogovorili, kako bi razporedili opise.«</i></p>		<p>učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>drsnica 5.</p>
	<p>Berejo opise družbenih slojev na prosojnici.</p>	<p>Individualna učna oblika.</p>	
<p>Vprašanje za učence: <i>»Kateri opis pripada vladarju?«</i></p> <p><i>»Kdo pa je lahko bil vladar?«</i></p>	<p>Odgovor: <i>»A.«</i></p> <p>Odgovor: <i>»Kralj ali cesar.«</i></p>	<p>Metoda razgovora.</p>	
<p><i>»Vladar je bil, kot ste prebrali, lastnik vse zemlje. Zemlja je v tistih časih predstavljala največje bogastvo. To zemljo je s kmeti vred delil višjemu plemstvu.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Metoda razlage.</p>	
<p>Vprašanje za učence: <i>»Kateri opis pripada plemstvu?«</i></p>	<p>Odgovor: <i>»B.«</i></p>	<p>Metoda razgovora.</p>	
<p><i>»Plemstvo se je delilo na višje in nižje plemstvo. Višje plemstvo je dobilo zemljo od vladarja. Nekaj zemlje so obdržali zase, del pa so jo dali nižjemu plemstvu v zameno za vojaško pomoč. Tistemu, ki je zemljo nekomu podelil tudi imenujemo senior, tistega, ki pa je zemljo dobil pa ga imenujemo vazal. Njun medsebojni odnos se imenuje vazalni odnos. Prejemnik zemlje oziroma fevda je postal zemljiški gospod, posest pa njegovo zemljiško gospostvo. Bolj natančno bomo o zemljiškem gospostvu spregovorili nekoliko kasneje.«</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Metoda razlage.</p>	
<p>Vprašanje za učence: <i>»Na sliki so je zraven plemstva prikazan še nekdo. Kdo je to in kateri</i></p>	<p>Odgovor: <i>»To je duhovščina in pripada</i></p>	<p>Metoda dela s</p>	

<p><i>pripis mu pripada?»</i></p> <p><i>»To je duhovščina, ki je skrbela za molitev. Duhovniki so bili tudi eni izmed najbolj izobraženih ljudi v družbi.«</i></p> <p>Vprašanje za učence: <i>»Kateri opis pripada obrtnikom in trgovcem?»</i></p> <p><i>»Obrtniki in trgovci so živeli v mestu in so bili osebno svobodni. Imeli so svojo hišo in premoženje.«</i></p> <p>Vprašanje za učence: <i>»Kdo se nahaja čisto na dnu piramide in kateri opis mu pripada?»</i></p> <p><i>»Kmetje so se nahajali čisto na dnu piramide. Delili so se na svobodne in nesvobodne. Svobodnih kmetov je bilo v srednjem veku zelo malo. Ti so imeli v lasti svojo zemljo in jo obdelovali. Sami so se lahko tudi odločali s kom se bodo poročili in lahko so se preselili če so se želeli. Nesvobodnih kmetov pa je bilo največ. Ti kmetje so se zaradi težkega preživetja in nevarnosti vojn zatekli pod zaščito zemljiških gospodov. V zameno so kmetje morali obdelovati zemljo, dajati dajatve (npr. velika pravda, mala pravda, desetina) in opravljati tlako. Tlako so predstavljale delovne obveznosti. Nesvobodni kmetje niso imeli niti lastne zemlje niti osebne svobode zato so postali podložniki. Bili so popolnoma odvisni od zemljiškega gospoda in so potrebovali dovoljenje, če so se želeli poročiti ali preseliti. Hlapci in dekle pa so bili tisti, ki so se preživljali z delom za druge.«</i></p> <p>Vprašanje za učence: <i>»Kaj menite, ali je podložni kmet lahko postal svoboden?»</i></p> <p><i>»Tisti, ki ste odgovorili »da« imate prav.</i></p>	<p><i>ji opis c.«</i></p> <p>Poslušajo.</p> <p>Odgovor: <i>»E.«</i></p> <p>Poslušajo.</p> <p>Odgovor: <i>»Kmetje. Kmetom pripada opis b.«</i></p> <p>Poslušajo.</p> <p>Pričakovana odgovora sta: <i>»Da«</i> ali <i>»Ne«</i>. Pravilni je <i>»Da«</i>.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>slikovnimi viri. Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri. Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

<p>»Zemljiški gospodje so na svojem posestvu postavili nek sedež. To je lahko bil grad ali dvorec. Od tu je lahko nadzoroval svoje posestvo in pobiral davke. Kmetje pa so živeli na kmetijah. Te kmetije imenujemo tudi hube. Kmetija je obsegala toliko zemlje, kolikor jo je kmečka družina potrebovala za preživetje in da je lahko opravljala dajatve.«</p>	<p><i>Kmetje so živeli na kmetijah.«</i></p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Metoda razlage.</p>	
<p>»Zdaj si bomo pogledali kako se je zemljiško gospostvo delilo. Kot vidite se vam je na prosojnici prikazala slika nekega zemljiškega gospostva. Na sliki je gospostvo razdeljeno na več različnih tipov zemlje.«</p> <p>Vprašanje za učence: »Katera barva predstavlja zemljo, na kateri stoji grad oziroma dvorec zemljiškega gospoda?«</p> <p>»Zemlja na kateri je stal grad zemljiškega gospoda se je imenovala pridvorna ali dominikalna zemlja. To zemljo so obdelovali podložniki izključno za zemljiškega gospoda. Zemljo je zemljiški gospod tudi razdelil kmetom. Ta zemlja je na sliki prikazana z rumeno barvo. Tej zemlji se je reklo zakupljena ali rustikalna zemlja. To zemljo so v zameno za dajatve in tlako obdelovali kmetje.«</p> <p>Vprašanje za učence: »Kaj mislite, da predstavlja zelena barva?«</p> <p>Povzamem odgovor in dodam, če katerega od možnih odgovorov niso povedali: »Zelena barva predstavlja travnike, pašnike in gozdove. Temu se je v srednjem veku reklo skupna ali srenjska zemlja. Skupna se je imenovala zato, ker so jo uporabljali vsi kmetje, ki so živeli na nekem zemljiškem gospostvu.«</p>	<p>Poslušajo, gledajo sliko na prosojnici.</p> <p>Odgovor: »Rjava«</p> <p>Poslušajo.</p> <p>Možni odgovori: »Travniki, pašniki, gozdovi.«</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>PPT, drsnica 7.</p>

<p><i>Bavarskem, v današnji Nemčiji.«</i></p> <p>Vprašanje za učence: <i>»Kaj predstavlja prva rdeča puščica na sliki?«</i></p> <p><i>»To so pašniki in gozdovi. Kaj pa predstavlja druga rdeča puščica?«</i></p> <p><i>»To so kmetijska in bivanjska poslopja. Ampak kot vidite, so hiše in hlevi postavljeni nekoliko drugače. Niso zgrajeni vsi na kupu. Kako bi opisali lego vasi?«</i></p> <p><i>»Hiše so grajene ob cesti in temu rečemo tudi dolga obcestna vas. Zelo lepo je prikazana kolonizacija. Na eni strani so bile hiše, na drugi strani, pa kot vidite, so se razprostirala polja. Ta polja so bila dolga tudi več kilometrov.«</i></p>	<p>Možni odgovori: <i>»Pašnike, gozdove. Lahko tudi srenjska zemlja.«</i></p> <p>Možni odgovori: <i>»Hiše, hlev, vas.«</i></p> <p>Možni odgovori: <i>»Vas je postavljena v ravnino, hiše so postavljene v ravni črti ob cesti.«</i></p> <p>Poslušajo.</p>	<p>demonstracije.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p> <p>Metoda razlage.</p>	
<p><i>»Zdaj si bomo pogledali še eno pomembno izboljšavo in to je triletno kolobarjenje. Gre za boljši način obdelave zemlje. Triletno kolobarjenje so uveljavili, da bi kmetje lahko proizvedli več pridelka. Kako pa je triletno kolobarjenje potekalo, nam prikazuje slika na drsnici. Dva dela zemlje sta bila obdelana. Na en del so posejali pšenico ali rž. Na drugi del so posejali oves ali ječmen. Tretji del, ki se imenuje praha, pa je za eno leto počival. Tako se zemlja ni preveč izčrpala in je lahko prinašala boljše pridelke.«</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT, drsnica 10.</p>
<p><i>»Za bolj učinkovito obdelavo njiv so izdelali tudi novo in bolj izpopolnjeno orodje. Do takrat so za oranje zemlje uporabljali ralo, ki pa ni bilo ravno najbolj učinkovito. Ralo med oranjem ni obračalo zemlje. Tako so začeli uporabljati železni plug, ki zemlje ni samo rahljal ampak tudi obračal. Za vleko pluga po</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PPT, drsnica 10.</p>

<i>njivi so uporabljali volovske vprege.«</i>			
<p>SPROTNO PONAVLJANJE:</p> <p><i>»Prišli smo do konca našega tretjega vsebinskega poudarka. Upam da ste uspeli rešiti še zadnji dve nalogi na učno-delovnem listu. Če vam še ni uspelo, imate na voljo minuto časa, da dopolnite manjkajoče rešitve. Potem bomo učno-delovni list pregledali.«</i></p> <p>Skupaj pregledamo še zadnji dve nalogi na učno-delovnem listu. Vprašam, če so uspeli vse rešiti in če potrebujejo še kakšno dodatno razlago.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Učenci povrsti preberejo naloge.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Učno-delovni list: rešitve in po potrebi PPT drsnice 8, 9 in 10.</p>

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE (7 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Za zaključni del ure rešujejo ponovitveni list.</p> <p><i>»Sedaj smo prišli do zaključka današnje učne ure. Če na hitro povzamem, smo danes spoznali, kako je bila urejena družba v srednjem veku, kaj so bila zemljiška gospostva in katere izboljšave so uvedli na zemljiških gospostvih. Razdelila vam bom kratek ponovitveni list, ki ga prosim rešite zdaj. Za reševanje imate največ pet minut, nato pa bomo list še pregledali.«</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Vzamejo ponovitveni list in ga rešijo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PPT, drsnica 11.</p>
<p>Ko rešijo list, ga skupaj pregledamo. Na drsnicah so zapisane iste naloge z rešitvami. Pri tem lahko preberem navodilo naloge, učenci pa po vrsti govorijo rešitve nalog. Če se pri kateri nalogi pojavi problem ali nerazumevanje, razložim ponovno.</p>	<p>Preberejo rešitve nalog.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PPT, drsnice 11, 12, 13, 14, 15.</p>
<p><i>»Uspešno ste rešili ponovitveni list. Zdaj pa lahko čisto za konec vzamete telefone in skenirate QR kodo. Odprla se vam bo križanka</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda</p>	<p>PPT, drsnica 16 in</p>

<i>na temo fevdalizem. Vsaka pravilno vstavljena beseda se vam bo obarvala zeleno.«</i>	Vzamejo telefone in rešijo križanko.	razlage. Individualna učna oblika.	Puzel.org.
<i>»Če ste pravilno rešili križanko, bi morali imeti vse rešitve obarvane z zeleno barvo. Tistim, ki ni uspelo rešiti križanke pravilno, ali pa ne veste kje ste se zmotili, jo bomo sedaj pregledali skupaj. Prosila bi, da nekdo prebere rešitve.«</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, drsnica 17.
<i>»Katere so pravilne rešitve za navpični del križanke?«</i>	Učenec prebere rešitve.	Metoda razgovora.	
<i>»Katere pa so pravilne rešitve za vodoravni del križanke?«</i>	Učenec prebere rešitve.	Metoda razgovora.	
<i>»Na koncu bi vaša pravilno rešena križanka morala izgledati takole.«</i>	Gledajo rešeno križanko na prosojnici.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, drsnica 18.

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Vsebinska priprava učitelja na učno uro
PRILOGA 2 :	Učno-delavni list – prazen
PRILOGA 3 :	Učno-delavni list – izpolnjen
PRILOGA 4:	PowerPoint
PRILOGA 5:	Ponovitveni list – prazen
PRILOGA 6:	Ponovitveni list – izpolnjen
PRILOGA 7:	Križanka – prazna
PRILOGA 8:	Križanka – izpolnjena

Priloga 1: Vsebinska priprava učitelja na učno uro

Kako je fevdalna družbena ureditev določala položaj posameznika v srednjeveški družbi?

1. Srednjeveška družbena ureditev:

- Za srednjeveško družbeno ureditev se je uveljavil izraz fevdalizem. Fevdalizem je gospodarsko-družbena ureditev, v kateri je zemlja v lasti zemljiških gospodov, obdelujejo pa jo podložni kmetje.
- Družba je bila razdeljena na tri družbene skupine oziroma stanove: plemstvo (višje in nižje plemstvo), duhovščina in kmetje (svobodni in nesvobodni kmetje).
- Družbena lestvica:
 - Vladar (kralj, cesar): na vrhu družbene lestvice, prihajal je iz vrst plemstva. Sam ima v lasti večino zemlje v državi. Zemlja je takrat predstavljala največje bogastvo, zato jo je vladar uporabljal kot plačilno sredstvo in nagrado. Tako je zemljiško posest oziroma fevd s kmeti vred delil visokemu plemstvu.
 - Plemstvo: delilo se je na višje in nižje plemstvo. Višje plemstvo je del zemlje obdržalo zase, del ga je razdelilo nižjemu plemstvu v zameno za vojaško pomoč.
 - Tistega, ki je zemljo podelil kot plačilo imenujemo senior, tistega, ki je dobil zemljo s kmeti vred pa vazal. Njun medsebojni odnos se imenuje vazalni odnos
 - Prejemnik fevda je na poseljeni posesti postal zemljiški gospod, posest pa njegovo zemljiško gospostvo
 - Kmetje: na dnu družbene lestvice. Delijo se na svobodne in nesvobodne kmete.
 - Svobodni kmetje: obdelujejo svojo zemljo, ki jo imajo v lasti. Sami odločajo o svojem življenju (npr. selitev, poroka). Takih kmetov je zelo malo.
 - Nesvobodni kmetje: zaradi težkega preživetja in nevarnosti vojn so se zatekli pod zaščito zemljiškega gospoda. Ti so jim omogočili zaščito in zemljo. V zameno so kmetje morali obdelovati zemljo, dajati dajatve (velika pravda, mala pravda, desetina) in opravljali tlako (delovne obveznosti). Obseg dajatev so fevdalci popisali v knjigah, ki jih imenujemo urbarji. Kmetje so izgubili pravico do lastne zemlje in osebno svobodo ter postali podložniki. So popolnoma odvisni od zemljiškega gospoda (npr. ne smejo zapustiti posesti ali se poročati brez dovoljenja zemljiškega gospoda).

2. Zemljiško gospostvo:

- Zemljiško gospostvo, imenovano tudi fevd, je bila samozadostna gospodarska enota.
- Na današnjem slovenskem ozemlju so zemljiška gospostva začela nastajati v 10. in 11. stoletju.
- Na zemljiškem gospostvu so živeli zemljiški gospod in podložniki.
- Razdeljeno je bilo na tri dele:
 - Pridvorna (dominikalna) zemlja: obdelovali so jo podložniki izključno za zemljiškega gospoda (fevdalca).

- Zakupljena (rustikalna) zemlja: zemljiški gospod jo je razdelil na kmetije. To zemljo so v zameno za dajatve in tlako obdelovali kmetje – podložniki.
- Skupna (srenjska) zemlja: sestavljali so jo pašniki in gozdovi. Bila je v skupni rabi.
- Zemljiško gospostvo se je oskrbovalo samo. To pomeni, da so na zemljiškem gospostvu izdelali in pridelali vse kar so potrebovali.
- Za potrebe upravljanja in varnosti je na zemljiškem gospostvu fevdalec postavil sedež, npr. grad. Od tu je sam ali preko upravnikov nadzoroval svoje ozemlje in pobiral dajatve.
- Kmetje so živeli na kmetijah (huba), ki so obsegala toliko zemlje, kolikor je je kmečka družina potrebovala za preživetje in da je lahko opravljala dajatve.

3. Izboljšave na gospostvih:

- Za povečavo donosnosti posestev, so zemljiški gospodje uvedli izboljšave:
 - Triletno kolobarjenje s praho: boljši način obdelave zemlje. Dva dela zemlje sta bila obdelana (en del so posejali s pšenico ali ržjo, drugi del pa z ječmenom ali ovsom), medtem, ko je tretji del (praha) počival.
 - Novo in izpopolnjeno orodje: ralo nadomesti železni plug, ki zemlje ni samo rahljajal, ampak jo je tudi obračal. Za vleko so uporabljali volovske vprege.
 - Kolonizacija (naseljevanje) kmetov: kmete so pripeljali od drugod, praviloma s svojih posestev, zaradi obdelovanja novih obdelovalnih površin. Poleg domačih kolonistov se je večalo tudi število priseljencev iz nemških dežel. Ti jezikovni otoki nemških priseljencev so se ponekod (npr. Kočevsko, Sorica, Davča) ohranili več stoletij. Dober primer kolonizacije in poljske razporeditve predstavlja vas Bitnje na Soriškem polju, ki je bila nekoč del Loškega gospostva. Gre za dolgo obcestno vas, vsaki kmetiji pa je pripadal kos obdelovalne zemlje dolge več kilometrov.
 - Krčenje gozdov: pridobivanje novih obdelovalnih površin.
- Z izboljšavami so zemljiški gospodje povečali pridelek in dohodek ter omogočili, da je ista posest preživljala več ljudi kot prej. Zaradi tega je naraslo število prebivalstva.

Priloga 2: Učno-delavni list – prazen

KAKO JE FEVDALNA DRUŽBENA UREDITEV VPLIVALA NA POLOŽAJ POSAMEZNIKA V SREDNJEVEŠKI DRUŽBI?

Učno-delavni list

Anja Kajič in Anja Eržen

Ime: _____

1. Srednjeveška družbena ureditev

Dopolni manjkajoče besede:

Fevdalizem je gospodarsko-družbena ureditev, v kateri je zemlja v lasti _____.

Družbo so sestavljali trije stanovi: _____, _____ in _____.

Obkroži, kdo je bil na vrhu družbene lestvice. V krog še zapiši, kako so si razredi sledili v družbeni strukturi od najvišjega pa vse do tistega, ki je bil na dnu.

- kmetje vladar višje plemstvo duhovščina
 obrtniki in trgovci nižje plemstvo hlapci in dekle

Plemstvo in vazalni odnos

Poveži pare:

Senior →

Vazal →

Fevd →

Izbiraj med:

tisti, ki podeli zemljo

zemljiška posest

tisti, ki prejme zemljo

Kmetje

Katera trditev je pravilna? Obkroži ✓.

Svobodni kmetje so bili redki. ✓ / ✗

Nesvobodni kmetje so smeli brez dovoljenja zapustiti posest. ✓ / ✗

Nesvobodni kmetje so dajali dajatve zemljiškim gospodom. ✓ / ✗

Kaj so morali nesvobodni kmetje opravljati? (Napiši vsaj 2 obveznosti.)

2. Zemljiško gospostvo

Dopolni:

Zemljiško gospostvo je bilo _____ gospodarska enota (_____).

Središče gospostva je bil _____.

Razvrsti dele gospostva:

Kdo jo je obdeloval? Kako?

Pridvorna zemlja _____

Zakupljena zemlja _____

Skupna zemlja _____

3. Izboljšave na gospostvih

Vpiši manjkajoče izraze:

_____ kolobarjenje je izboljšalo pridelavo.

Novo orodje je bil _____ plug.

Gozdove so krčili, da bi dobili več _____ površin.

_____ pomeni naseljevanje novih kmetov na gospostvo.

Primer vasi, ki kaže posledice kolonizacije: _____

4. Razmisli:

Zakaj so zemljiški gospodje uvedli izboljšave na svojih posestvih? (Odgovori v 2–3 stavkih.)

Priloga 3: Učno-delavni list – izpolnjen

KAKO JE FEVDALNA DRUŽBENA UREDITEV VPLIVALA NA POLOŽAJ POSAMEZNIKA V SREDNJEVEŠKI DRUŽBI?

Učno-delavni list

Anja Kajič in Anja Eržen

1. Srednjeveška družbena ureditev

Dopolni manjkajoče besede:

- Fevdalizem je **gospodarsko-družbena** ureditev, v kateri je zemlja v lasti **zemljiških gospodov**.
- Družbo so sestavljali trije stanovi: **plemstvo**, **duhovščina** in **kmetje**.

Obkroži, kdo je bil na vrhu družbene lestvice. V krog še zapiši, kako so si razredi sledili v družbeni strukturi od najvišjega pa vse do tistega, ki je bil na dnu.

7 kmetje 1 **vladar** 2 višje plemstvo 4 duhovščina
5 obrtniki in trgovci 3 nižje plemstvo 6 hlapci in dekle

Plemstvo in vazalni odnos

Poveži pare:

- Senior → **tisti, ki podeli zemljo**
 - Vazal → **tisti, ki prejme zemljo**
 - Fevd → **zemljiška posest**
-

Kmetje

Katera trditev je pravilna? Obkroži ✓.

- Svobodni kmetje so bili redki. ✓
- Nesvobodni kmetje so smeli brez dovoljenja zapustiti posest. ✗
- Nesvobodni kmetje so dajali dajatve zemljiškim gospodom. ✓

Kaj so morali nesvobodni kmetje opravljati?(Napiši vsaj 2 obveznosti.)

- **Tlako (delo za gospoda)**
- **Plačevanje dajatev (desetina, velika pravda, mala pravda)**
(Rešitev: tlako, dajatve – lahko navedejo tudi da so potrebovali dovoljenje za poroko, selitev ipd.)

2. Zemljiško gospostvo

Dopolni:

- Zemljiško gospostvo je bilo **samozadostna** gospodarska enota (**fevd**).
- Središče gospostva je bil **grad**.

Razvrsti dele gospostva:

Kdo jo je obdeloval? Kako?

Pridvorna zemlja podložniki za zemljiškega gospoda

Zakupljena zemlja kmetje v zameno za dajatve

Skupna zemlja v skupni rabi (pašniki, gozdovi)

3. Izboljšave na gospostvih

Vpiši manjkajoče izraze:

- **Triletno** kolobarjenje je izboljšalo pridelavo.
- Novo orodje je bil **železni** plug.
- Gozdove so krčili, da bi dobili več **obdelovalnih** površin.
- **Kolonizacija** pomeni naseljevanje novih kmetov na gospostvo.

Primer vasi, ki kaže posledice kolonizacije: **Bitnje na Soriškem polju**

4. Razmisli:

Zakaj so zemljiški gospodje uvedli izboljšave na svojih posestvih?
(Odgovori v 2–3 stavkih.)

Primer odgovora:

- Želeli so povečati pridelek in dohodek.
- S tem so lahko preživljali več ljudi in povečali svojo moč in bogastvo.

Priloga 4: PowerPoint

Drsnica 1

Kako je fevdalna družbena ureditev določala položaj posameznika v srednjeveški družbi?

Anja Eržen in Anja Kajič

Vir: Kaj je fevdalizem? Dostop 27. 4. 2025 na <https://www.youtube.com/watch?v=Y0MgnjtlbCg&t=1s>

Drsnica 2

Vsebina

- Srednjeveška družbena ureditev
- Zemljiško gospostvo
- Izboljšave na gospostvih



Vir: Dostop 12. 5. 2025 na <https://www2.arnes.si/~o4osce/gradiva/zgo/srednji vek/fevdalizem.html>

Vir: Dostop 12. 5. 2025 na <https://izrednerazmere.splet.arnes.si/zgo-7-delitev-fevda/>

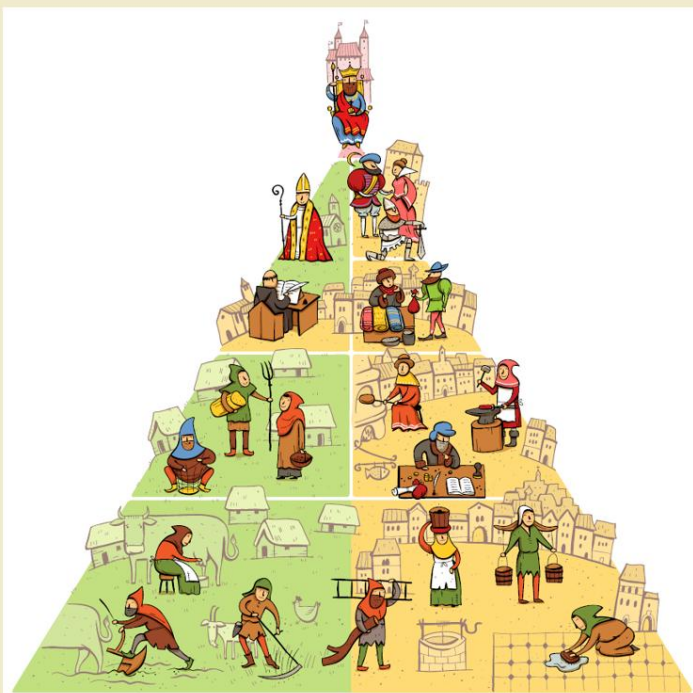


1. Srednjeveška družbena ureditev

- **Fevdalizem** = gospodarsko-družbena ureditev, kjer je zemlja v lasti zemljiških gospodov, obdelujejo pa jo kmetje.
- Družba razdeljena na **stanove**.



Vir: Frolichard Medieval Party GIF. Dostop 27. 4. 2025 na <https://tenor.com/view/frolichard-frolic-medieval-party-party-hard-lit-gif-9505087>



Kako je bila sestavljena družba v srednjem veku?

Vir: Mgml. Gremo v srednji vek. Dostop 27. 4. 2025 na <https://mgml.si/sl/programi/programi-sole/ucno-gradivo-gremo-v-srednji-vek/>



Drsnica 5



The image shows a pyramid representing the social hierarchy of the Middle Ages. The pyramid is divided into five horizontal layers, each with a corresponding label and a list of characteristics. The layers are: 1) VLADAR (King) at the top, 2) PLEMSTVO (Nobility), 3) DUHOVŠČINA (Clergy), 4) OBRTNIKI IN TRGOVCI (Artisans and Merchants), and 5) KMETJE (Peasants) at the base. Each layer is illustrated with small figures and scenes representing that social group.

1) VLADAR

2) PLEMSTVO

3) DUHOVŠČINA

4) OBRTNIKI IN TRGOVCI

5) KMETJE

a) Lastnik vse zemlje. Višjim plemičem, ki so zanj opravljali dolžnosti, je dal kot plačilo v najem zemljo.

b) Za vladarja so opravljali vojaške ter upravne dolžnosti.

c) Najbolj izobražen sloj. Cerkev je imela pomembno vlogo v življenju srednjeveških ljudi.

d) Niso bili osebno svobodni, obdelovali so zemljo in opravljali tlako.

e) Meščani, so osebno svobodni, v mestu so imeli lastno hišo, premoženje, morali so plačevati davke.

Vir: Mgml. Gremo v srednji vek. Dostop 27. 4. 2025 na <https://mgml.si/sl/programi/programi-sole/ucno-gradivo-gremo-v-srednji-vek/>

Drsnica 6



The slide features a decorative border with floral and geometric patterns in blue, yellow, and red. The main content is centered on a light beige background.

2. Zemljiško gospostvo

- ❖ Samozadostna gospodarska enota (**fevd**).
- ❖ Središče gospostva: grad ali dvor, kjer gospod nadzoruje in pobira dajatve.
- ❖ Kmetije (**hube**): velike toliko, da preživijo družino in izpolnijo obveznosti.

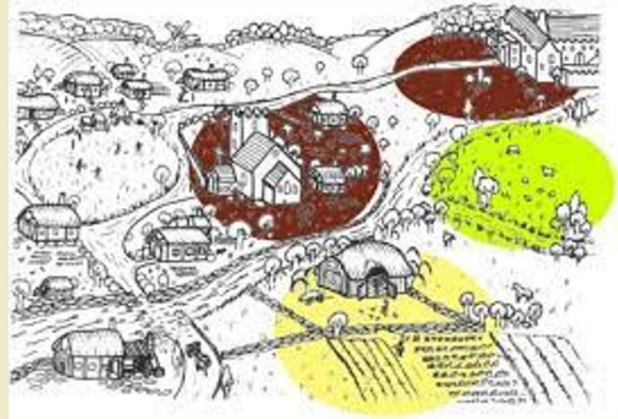




Delitev zemljiškega gospodarstva



- ❖ **Pridvorna zemlja:** za gospoda.
- ❖ **Zakupljena zemlja:** kmetje jo obdelujejo za dajatve.
- ❖ **Skupna zemlja:** pašniki, gozdovi, v skupni rabi.



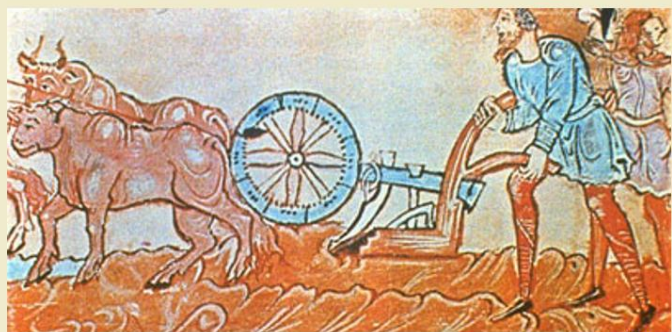
Vir: Dostop 27. 4. 2025 na https://dijaski.net/gradivo/zgo_mat_maturitetna_pola_1_spomladanski_rok_2018_01



3. Izboljšave na gospodarstvih



- ❖ **Kolonizacija:** naseljevanje kmetov (tudi iz nemških dežel).
- ❖ Krčenje gozdov: širitev obdelovalne zemlje.
- ❖ Rezultat: več pridelka, večji dohodek, več prebivalstva.



Vir: Kmetijstvo v srednjem veku. Dostop 27. 4. 2025 na https://www2.arnes.si/~o4osce/gradiva/zgo/srednji_vek/kmetje.html



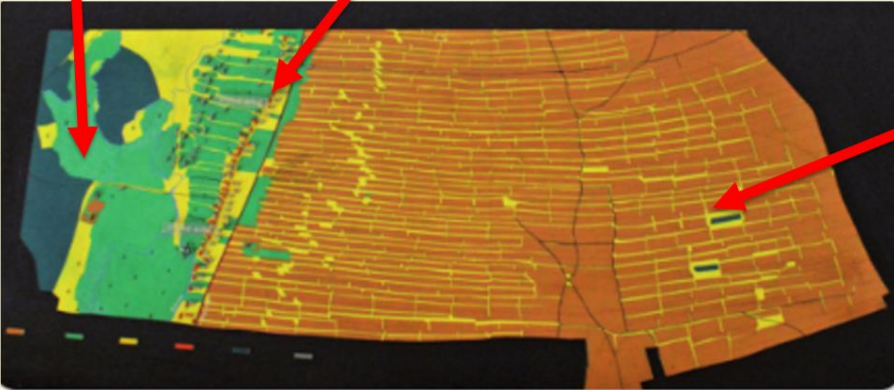
Drsnica 9

Primer kolonizacije: Bitnje na Soriškem polju

Pašniki in gozdovi.

Kmetijska in bivalna poslopja.

Polja.



Vir: Dostop 27. 4. 2025 na <https://ospodzemelj1.splet.arnes.si/files/2020/03/ZGO-7-Srednjeve%C5%A1ka-kolonizacija-7.-5.-2020.pdf>

Drsnica 10

- ❖ **Triletno kolobarjenje:** večji pridelek.
- ❖ **Železni plug:** učinkovitejša obdelava zemlje.
- ❖ **Volovske vprege:** lažja obdelava.

	njiva	njiva	njiva
1. leto	poljščina 1	praha	poljščina 2
2. leto	poljščina 2	poljščina 1	praha
3. leto	praha	poljščina 2	poljščina 1

Vir: Triletno kolobarjenje. Dostop 27. 4. 2025 na https://www2.arnes.si/-/04osce/gradiva/zgo/srednji_vek/kmetje.html



Obkroži da pred pravilno povedjo in ne pred napačno.

❖ Fevd je nesamozadostna gospodarska enota.

Da

Ne

❖ Praha je stanje mirovanja.

Da

Ne



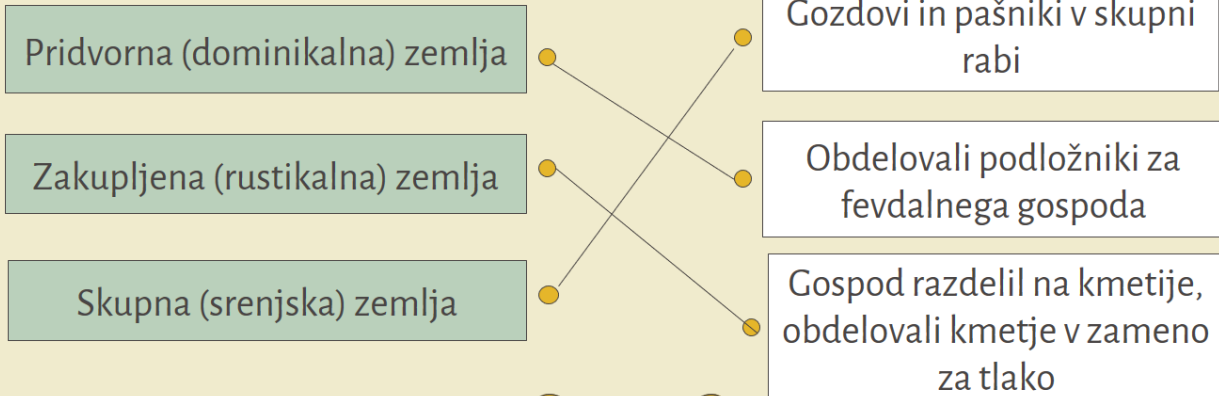
Vstavi manjkajoče besede.

 Fevdalizem je gospodarsko-družbena ureditev, kjer je zemlja v lasti **zemljiških** **gospodov** , obdelujejo pa jo **kmetje** .





Poveži pojem na levi s pravilnim opisom na desni.



Kako se je delila družba in vsakem stanu napiši eno značilnost.

1. Vladar: lastnik vse zemlje
2. Visoko plemstvo: zemljo nižjim plemičem, vojaška obveznost
3. Nižje plemstvo: delajo in opravljajo vojaško obveznost za višje plemstvo
4. Duhovščina: izobraženi
5. Obrtniki in trgovci: meščani, osebni svobodni, plačujejo davke
6. Hlapci in deklet: preživljali z delom za druge
7. Kmetje: obdelujejo zemljo in opravljajo tlako



Kaj je triletno kolobarjenje in zakaj do njega pride?

Triletno kolobarjenje pomeni, da so kmetje svojo zemljo razdelili na **tri dele**:

- ❖ na prvem delu so sejali pšenico ali rž,
- ❖ na drugem delu ječmen ali oves,
- ❖ tretji del pa so pustili **počivati** (praha).

Vsako leto so **zamenjali**, kaj raste na katerem delu.

Več pridelka, več hrane,
zemlja se ne izčrpa.

	njiva	njiva	njiva
1. leto	poljščina 1	praha	poljščina 2
2. leto	poljščina 2	poljščina 1	praha
3. leto	praha	poljščina 2	poljščina 1



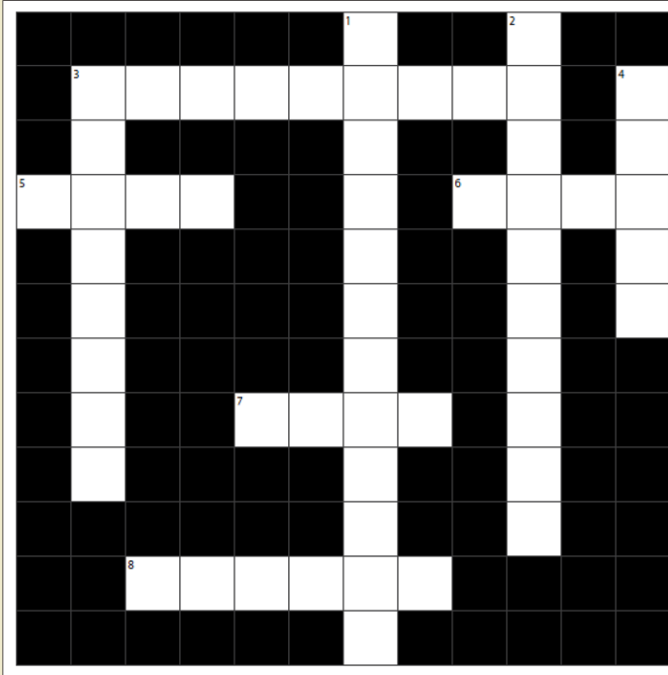
Križanka



Vir: Dostop 28. 4. 2025 na https://puzzel.org/en/crossword/play?p=-00yOP9WZQbUMLJS_Fmw

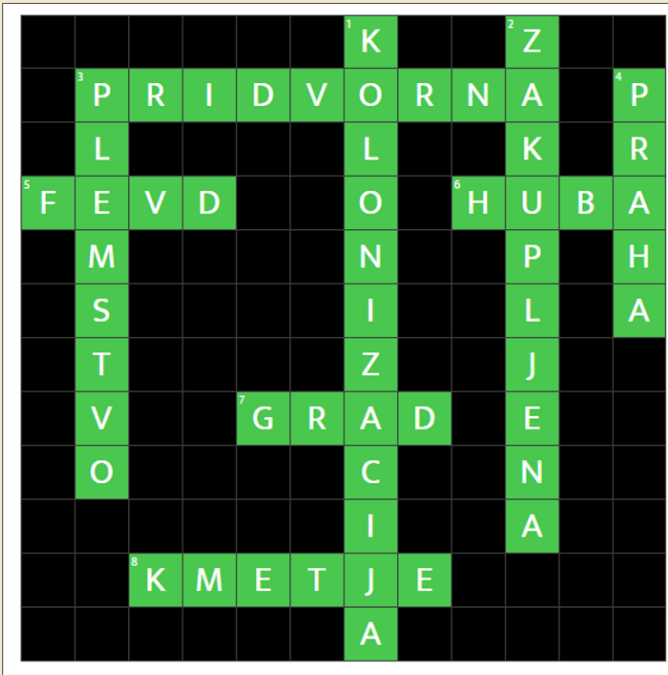


Drsnica 17



- | across | down |
|-----------------------------------|------------------------------------|
| 3 Zemlja za gospoda. | 1 Naseljevanje kmetov. |
| 5 Samozadostna gospodarska enota. | 2 Kmetje jo obdelujejo za dajatve. |
| 6 Kmetija. | 3 Najvišji stan v srednjem veku. |
| 7 Središče gospostva. | 4 Stanje mirovanja. |
| 8 Obdelujejo zemljo. | |

Drsnica 18



- | across | down |
|-----------------------------------|------------------------------------|
| 3 Zemlja za gospoda: | 1 Naseljevanje kmetov. |
| 5 Samozadostna gospodarska enota: | 2 Kmetje jo obdelujejo za dajatve. |
| 6 Kmetija: | 3 Najvišji stan v srednjem veku. |
| 7 Središče gospostva: | 4 Stanje mirovanja. |
| 8 Obdelujejo zemljo: | |

Priloga 5: Ponovitveni list – prazen

KAKO JE FEVDALNA DRUŽBENA UREDITEV DOLOČALA POLOŽAJ POSAMEZNIKA V SREDNJEVEŠKI DRUŽBI

Ponavljalni list

Anja Kajič in Anja Eržen

1. Obkroži da pred pravilno povedjo in ne pred napačno.
 - a. Fevd je nesamozadostna gospodarska enota. DA / NE
 - b. Praha je stanje mirovanja. DA / NE

2. Vstavi manjkajoče besede.

_____ je gospodarsko-družbena ureditev, kjer je zemlja v lasti _____, obdelujejo pa jo _____.

3. Poveži pojem na levi s pravilnim opisom na desni.

Pridvorna (dominikalna) zemlja

Gozdovi in pašniki v skupni rabi

Zakupljena (rustikalna) zemlja

Obdelovali podložniki za fevdalnega gospoda

Skupna (srenjska) zemlja

Gospod razdelil na kmetije, obdelovali kmetje v zameno za tlako

4. Kako se je delila družba in pri vsakem stanu napiši eno značilnost.

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____
- e. _____
- f. _____
- g. _____

5. Kaj je triletno kolobarjenje in zakaj do njega pride?

Priloga 6: Ponovitveni list – izpolnjen

KAKO JE FEVDALNA DRUŽBENA UREDITEV DOLOČALA POLOŽAJ POSAMEZNIKA V SREDNJEVEŠKI DRUŽBI

Ponavljalni list

Anja Kajič in Anja Eržen

6. Obkroži da pred pravilno povedjo in ne pred napačno.
 - a. Fevd je nesamozadostna gospodarska enota. NE
 - b. Praha je stanje mirovanja. DA

7. Vstavi manjkajoče besede.

Fevdalizem je gospodarsko-družbena ureditev, kjer je zemlja v lasti **zemljiških gospodov**, obdelujejo pa jo **kmetje**.

8. Poveži pojem na levi s pravilnim opisom na desni.

Pridvorna (dominikalna) zemlja	Gozdovi in pašniki v skupni rabi
Zakupljena (rustikalna) zemlja	Obdelovali podložniki za fevdalnega gospoda
Skupna (srenjska) zemlja	Gospod razdelil na kmetije, obdelovali kmetje v zameno za tlako

9. Kako se je delila družba in pri vsakem stanu napiši eno značilnost.
 1. Vladar: lastnik vse zemlje
 2. Visoko plemstvo: zemljo nižjim plemičem, vojaška obveznost
 3. Nižje plemstvo: delajo in opravljajo vojaško obveznost za višje plemstvo
 4. Duhovščina: izobraženi
 5. Obrtniki in trgovci: meščani, osebni svobodni, plačujejo davke
 6. Hlapci in dekletje: preživljali z delom za druge
 7. Kmetje: obdelujejo zemljo in opravljajo tlako

10. Kaj je triletno kolobarjenje in zakaj do njega pride?

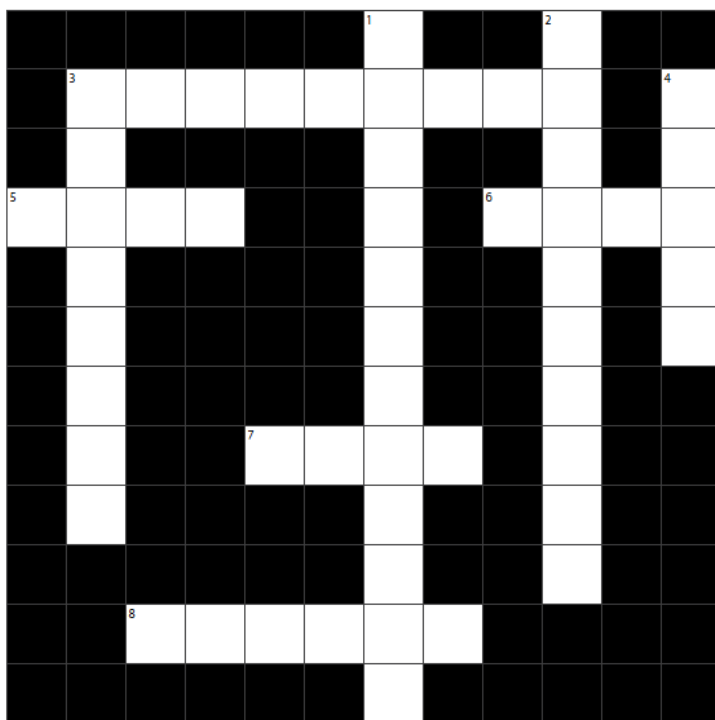
Triletno kolobarjenje pomeni, da so kmetje svojo zemljo razdelili na **tri dele**:

- na prvem delu so sejali pšenico ali rž,
- na drugem delu ječmen ali oves,
- tretji del pa so pustili **počivati** (praha).

Vsako leto so **zamenjali**, kaj raste na katerem delu.

Več pridelka, več hrane, zemlja se ne izčrpa.

Priloga 7: Križanka – prazna



across

down

3 Zemlja za gospoda.

1 Naseljevanje kmetov.

5 Samozadostna
gospodarska enota.

2 Kmetje jo obdelujejo
za dajatve.

6 Kmetija.

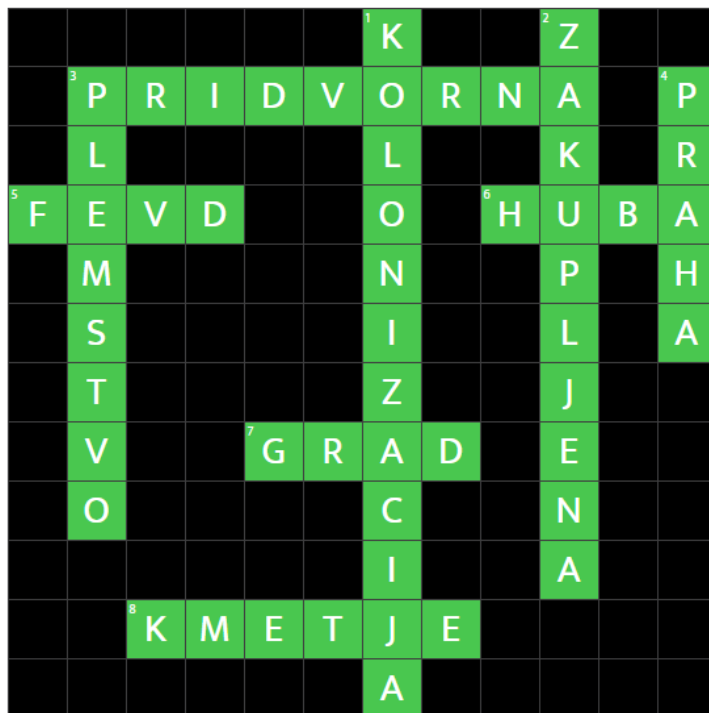
3 Najvišji stan v
srednjem veku.

7 Središče gospostva.

8 Obdelujejo zemljo.

4 Stanje mirovanja.

Priloga 8: Križanka – izpolnjena



across

down

3 Zemlja za gospoda:

1 Naseljevanje kmetov.

5 Samozadostna
gospodarska enota:

2 Kmetje jo obdelujejo
za dajatve:

6 Kmetija:

3 Najvišji stan v
srednjem veku:

7 Središče gospostva:

4 Stanje mirovanja:

8 Obdelujejo zemljo:

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

SEMINARSKA NALOGA

PISNA UČNA PRIPRAVA:

Kako so potekali gospodarski tokovi med razvitimi in nerazvitimi deli sveta v predindustrijskem času in zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji?

IME IN PRIIMEK: Ana Dacar, Tjaž Mihelič

DATUM: 22. 5. 2025

I. OSNOVNI PODATKI

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	8.	
Datum:	22. 5. 2025	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema – širša tema iz učnega načrta	Industrializacija	
Učna enota – naslov učne ure:	Kako so potekali gospodarski tokovi med razvitimi in nerazvitimi deli sveta v predindustrijskem času in zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji?	
Učne oblike:	- Frontalna učna oblika, - individualna učna oblika.	
Učne metode:	- Metoda razlage, - metoda razgovora, - metoda slikovne demonstracije, - metoda dela s slikovnimi viri, - metoda dela s pisnimi viri, - metoda besedne demonstracije.	
Učne tehnike:	- Kviz (Wordwall)	
Cilji iz učnega načrta:	Učenci: - »primerjajo značilnosti in obseg gospodarskih tokov med razvitimi in nerazvitimi deli sveta, - opišejo potek svetovnega gospodarskega trikotnika, - razložijo pojma industrijska revolucija in industrializacija in sklepajo, zakaj se je najprej pojavila v Veliki Britaniji« (Učni načrt, 2011, str. 20).	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni cilji učne ure	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - navesti največje kolonialne države in največja evropska trgovska središča, - naštetih surovine, ki so bile v Evropo/Ameriko/Afriko/Azijo uvažane in izvažane, - natančno pojasniti svetovni gospodarski trikotnik, - navesti in razložiti posledice gospodarskih stikov med razvitimi in nerazvitimi deli sveta, - navesti in pojasniti razloge za razvoj industrijske revolucije v Veliki Britaniji - razložiti pojma industrializacija in industrijska revolucija.
	Funkcionalni cilji učne ure	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - reševati učno-delovni list ob pomoči PowerPointa in razlage, - razbrati podatke iz zemljevida.
	Vzgojni (odnosni) cilji učne ure	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - obsoditi kršenje človekovih pravic (trgovanje s sužnji), - vzpostaviti kritičen odnos do preteklosti,

		- ovrednotiti pomen industrializacije za sodobno družbo.
Učne etape:	- Uvajanje, - obravnavanje nove učne snovi, - ponavljanje.	
Vsebinski (učni) poudarki:	1. Gospodarski tokovi v 17. in 18. stoletju 2. Posledice gospodarskih stikov 3. Zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji?	
Učna sredstva:	Učila:	- Učno-delovni list, - PowerPoint (Kako so potekali gospodarski tokovi in industrijska revolucija, ura oš).
	Učni pripomočki:	- LCD projektor, - računalnik, - digitalno orodje Wordwall, - pametni telefoni.
Medpredmetne povezave s pojasnilom:	Geografija (uporaba zemljevida in reševanje nalog z zemljevidom) in slovenščina (reševanje nalog, branje, pisanje).	
Novi pojmi s pojasnilom:	Svetovni gospodarski trikotnik - čezmorska trgovina, ki se je vzpostavila med Evropo, Ameriko in Afriko, potekala je v 17., 18. in 19. stoletju in je bila temelj za krepitev britanskega imperija. Industrializacija - uvajanje, širjenje industrijske dejavnosti na določenem območju. Industrija - gospodarska dejavnost, ki z uporabo strojev in v večjih količinah predeluje surovine in proizvaja. Industrijska revolucija - se je začela v 18. stoletju v Veliki Britaniji, je bila ključni dogodek v procesu industrializacije. Glavne značilnosti industrijske revolucije vključujejo prehod od ročne proizvodnje k strojni proizvodnji, razvoj novih tehnologij, kot so parni stroji in tekstilne stroje ter povečanje produktivnosti dela.	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i> https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf (11. 5. 2025).
	Viri in literatura za učno pripravo	- Bregar Mazzini, S., Pečoler, L., Štampfl, P. (2019): <i>dZgodovina 8. Digitalni učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole</i> . Ljubljana: Mladinska knjiga za načrtovanje vaše učne ure. - Frantar, Š., Krivec Čarman, D., Škrlić Počkaj, Š., Golob, N., Vičič Krabonja, M., Lazar, T., Oblak, M. (2019). <i>Zgodovina 2: srednji in novi vek. Učbenik za zgodovino v 2. letniku gimnazij</i> . Ljubljana: Mladinska knjiga. - Mlacović, D., Urankar, N. (2022): <i>Zgodovina 2. Učbenik za drugi letnik gimnazije</i> . Ljubljana: DZS. - Plazar, A., Razpotnik, J. M. (2024): <i>Potujem v preteklost 8. Učbenik za zgodovino v 8. razredu</i>

	<p>osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. - ZGO 8: Zgodnji kapitalizem. https://www.youtube.com/watch?v=ZYxfzggYqcg (13. 5. 2025). - Fran. SSKJ. https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=kolonija (13. 5. 2025).</p>
<p>Viri za slikovno, avdiovizualno in/ali dodatno pisno gradivo na PowerPointu</p>	<p>Drsnica 1: Zemljevid sveta 1600–1700. https://www.emersonkent.com/map_archive/world_map_17th_cent.htm (14. 5. 2025). Drsnica 4: Animacija ladje. https://media4.giphy.com/media/j2HThVbydxrvyljgq0/giphy.gif?cid=a267dfa3cnlk45oylxqif3iq60eeig3on2q2bzhomlvvjitl&rid=giphy.gif&ct=s (14. 5. 2025). Drsnica 5: Nizozemska ladja iz 17. stoletja. https://en.m.wikipedia.org/wiki/Dutch_ship_Gouden_Leeuw#/media/File%3ADe_Gouden_Leeuw_Vlaggenschip_(Flagship)_Detail%2C_Willem_van_de_Velde_(I).png (14. 5. 2025). Španski konkvistadorji. https://www.realmofhistory.com/2018/07/09/facts-spanish-conquistadors/ (14. 5. 2025). Drsnica 6: Svetovno gospodarstvo. Bregar Mazzini, S., Pečoler, L, Štampfl, P. (2019): <i>dZgodovina 8. Digitalni učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga za načrtovanje vaše učne ure. Stran 114. Drsnica 7: Evropsko orožje iz 17. stoletja. https://www.alamy.com/stock-photo/weapons-of-the-17th-century.html?sortBy=relevant (14. 5. 2025). Varjenje piva. https://www.lookandlearn.com/history-images/M249919/Brewery-of-the-17th-Century (14. 5. 2025). Drsnica 8: Žito. https://www.feel-good.si/zita/ (14. 5. 2025). Sladkor. https://www.sugars.com/what-does-sugar-do-in-baking-and-how-is-it-vital (14. 5. 2025). Tobak. https://sciencephotogallery.com/featured/1-tobacco-plant-17th-century-artwork-middle-temple-library.html (14. 5. 2025). Krzno. https://www.ebay.com/itm/323607541566 (14. 5. 2025). Bombaž. https://sl.wikipedia.org/wiki/Bomba%C5%BE#/media/Slika:Feld_mit_reifer_Baumwolle.jpeg (14. 5. 2025). Srebro. https://www.metmuseum.org/essays/engli</p>

[sh-silver-1600-1800](#) (14. 5. 2025).

Drsnica 9: Čaj. <https://www.wildwalks-southwest.co.uk/a-humble-cup-of-wild-fermented-tea/> (14. 5. 2025).

Kava. https://en.wikipedia.org/wiki/Coffee_bean#/media/File:Roasted_coffee_beans.jpg (14. 5. 2025).

Kakav. <https://chocolatiering.com/what-are-cocoa-beans/> (14. 5. 2025).

Zlato. <https://www.topminerals.cz/shop/d/zlato-55050/2746?lang=en> (14. 5. 2025).

Drsnica 10.

Sužnji. <https://www.aehnetwork.org/blog/slave-ship-provisioning-in-the-long-18th-century-a-boost-to-west-african-commercial-agriculture/> (14. 5. 2025).

Ebenovina. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ebony#/media/File:%C3%89bano.jpg> (14. 5. 2025).

Slonovina. <https://www.bodieko.si/eu-proti-popolni-prepovedi-trgovanja-s-slonovino> (14. 5. 2025).

Drsnica 11:

Začimbe. <https://asianinspirations.com.au/food-knowledge/5-asian-spice-blends-for-instant-authentic-flavours/> (14. 5. 2025).

Dišave. <https://www.proantic.com/en/1231295-small-travel-perfume-box-france-asian-decor-18th-century.html#> (14. 5. 2025).

Svila. <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/69860> (14. 5. 2025).

Drsnica 12: Miranda Razpotnik, J., Verdev, H. (2023): *Raziskujem preteklost 8. Samostojni delovni zvezek, 2. del za zgodovino v 8. razredu osnovne šole*. Ljubljana: Rokus Klett. Str. 7.

Drsnica 14: Svetovno gospodarstvo. Bregar Mazzini, S., Pečoler, L., Štampfl, P. (2019): *dZgodovina 8. Digitalni učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole*. Ljubljana: Mladinska knjiga za načrtovanje vaše učne ure. Stran 114.

Drsnica 17: Animacija ladje.

<https://media4.giphy.com/media/j2HThVbydxrvylijq0/giphy.gif?cid=a267dfa3cnlk45oylxqif3iq60eei3on2q2bzhomlvvjitl&rid=giphy.gif&ct=s> (14. 5. 2025).

Drsnica 20: Le Pont Boieldieu à Rouen, Temps Mouill, Camille Pissarro.

<https://300magazine.com/three-famous-industrial-revolution-paintings-you-need-to-know/> (14. 5. 2025).

Drsnica 22:

		<p>Parni stroj. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/9e/Maquina_vapor_Watt_ETSIIIM.jpg/640px-Maquina_vapor_Watt_ETSIIIM.jpg (14. 5. 2025).</p> <p>Parnik. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4e/Clermont_replica.jpg (14. 5. 2025).</p> <p>Lokomotiva. https://www.worldhistory.org/img/c/p/1200x627/17019.png (14. 5. 2025).</p> <p>Leteči čolniček. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/91/Shuttle_with_bobin.jpg/120px-Shuttle_with_bobin.jpg (14. 5. 2025).</p> <p>Predilni stroj. https://ia.eferrit.com/ia/d4a7e44100e33326-1024x682.jpg (14. 5. 2025).</p> <p>Drsnica 23: Parni stroj. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/9e/Maquina_vapor_Watt_ETSIIIM.jpg/640px-Maquina_vapor_Watt_ETSIIIM.jpg (14. 5. 2025).</p> <p>Sadie Pfeifer, a Cotton Mill Spinner. https://render.fineartamerica.com/images/images-profile-flow/400/images/artworkimages/mediumlarge/1/ewis-w-hine-1874-1940-young-girl-in-a-carolina-cotton-mill-lewis-w-hine.jpg (14. 5. 2025).</p>
<p>Viri za slikovno gradivo na učno-delovnem listu</p>		<p>2. naloga: Svetovni gospodarski trikotnik. Bregar Mazzini, S., Pečoler, L, Štampfl, P. (2019): <i>dZgodovina 8. Digitalni učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga za načrtovanje vaše učne ure. Str. 114.</p> <p>6. naloga: Parni stroj. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/9e/Maquina_vapor_Watt_ETSIIIM.jpg/640px-Maquina_vapor_Watt_ETSIIIM.jpg (14. 5. 2025).</p> <p>Parnik. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4e/Clermont_replica.jpg (14. 5. 2025).</p> <p>Lokomotiva. https://www.worldhistory.org/img/c/p/1200x627/17019.png (14. 5. 2025).</p> <p>Leteči čolniček. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/91/Shuttle_with_bobin.jpg/120px-</p>

		Shuttle with bobin.jpg (14. 5. 2025). Predilni stroj. https://ia.eferrit.com/ia/d4a7e44100e33326-1024x682.jpg (14. 5. 2025).
--	--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE (5 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Lepo pozdravljeni, danes bomo nadaljevali z obravnavo nove učne snovi. Zdaj se že tretje leto srečujete z obravnavanjem zgodovine, zato bi vam zastavil pomembno vprašanje.</i></p> <p><i>S katero besedo bi lahko označili zgodovino, katera beseda jo najboljše opiše in v bistvu bi s tem opisali tudi življenje?</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Pričakovan odgovor učencev: <i>Spremembe.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	
<p><i>Zgodovina pomeni veliko sprememb, oziroma kot rečejo, edina stalnica so spremembe.</i></p> <p><i>Naštejte nekaj pojavov v zgodovini, ki so pomenili veliko spremembo v življenju ljudi.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Učenci odgovorijo: <i>Vojne, preseljevanje ljudstev, nove države itd.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	
<p><i>Do današnje učne ure smo se srečali z vsem tem: večkrat smo omenili vojne, omenili smo nastanke držav. Predvsem v zadnjih urah pa smo se srečali tudi z odkritjem Amerike, z odkritji novih, Evropi prej neznanih ozemelj, kar je pomenilo veliko spremembo na več področjih.</i></p> <p><i>Razmislite in glede na povedano sklepajte, s čim se bomo danes ukvarjali, če besedi sprememba dodam še besede trgovanje, 17. in 18. stoletje.</i></p>	<p>Učenci odgovorijo: <i>Trgovanje med neznanimi in znanimi ozemlji v 17. in 18.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	

	<i>stoletju.</i>		
<i>Ukvarjali se bomo širše z gospodarskimi tokovi med na eni strani razvitimi in na drugi strani nerazvitimi deli sveta, kot so se vzpostavili v tem času ter s posledicami, ki so jih prinesli.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
<i>Hkrati pa bomo spoznali še eno prelomnico, spremembo v zgodovini. Torej naj besedi sprememba dodam še besedo industrializacija, industrija, ki sta za nas novi, in Velika Britanija.</i> <i>S čim mislite, da se bomo pa tu ukvarjali?</i>	Učenci odgovorijo: <i>Z industrializacijo v Veliki Britaniji.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage. Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
<i>Z začetki industrializacije v Veliki Britaniji, kar je pripeljalo do prve industrijske revolucije prav tam.</i> <i>Danes bomo torej obravnavali dogodke in procese, ki so imeli daljnosežne vplive na gospodarstvo. Naj strnemo, naš naslov učne ure bo: Kako so potekali gospodarski tokovi med razvitimi in nerazvitimi deli sveta v predindustrijskem času in zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji? Najprej se bomo posvetili gospodarskim tokovom v 17. in 18. stoletju, ki bodo naš prvi vsebinski poudarek. Pri tem bomo spoznali gospodarske tokove, kdo vse je bil v njih udeležen in s čim so trgovali. Drugi vsebinski poudarek bodo posledice novih gospodarskih stikov. Pri tem bomo spoznali posledice gospodarskih stikov. Tretji pa bodo razlogi za začetek industrijske revolucije v Veliki Britaniji. Kjer bomo spoznali razloge, da je ravno v Veliki Britaniji prišlo do začetka industrijske revolucije. Naredili bomo pregled pomembnejših izumov v tem času.</i> <i>Sproti boste po vsebinskih poudarkih izpolnjevali učno-delovne liste, po vsakem bomo snov kratko ponovili tako, da bomo pregledali učno-delovne liste, na koncu pa bomo izvedli zaključno ponavljanje.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, str. 1 PPT, str. 2
<i>Da pa vemo, ali bomo na koncu učne ure uspešni, boste rešili vam že poznani semafor samovrednotenja znanja za našo učno uro, kjer</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda	PPT, str. 3

<i>so navedeni pričakovani dosežki. Najprej izpolnite, koliko že veste pred obravnavanjem snovi, na koncu ure pa, koliko ob koncu ure.</i>		razlage.	
Razdelim semafor samovrednotenja znanja. Pregledujem izpolnjevanje, sproti jim razdelim učno-delovne liste.	Izpolnjujejo semafor samovrednotenja znanja.	Individualna učna oblika.	PPT, str. 3; samovrednotenjski list.

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE (NOVE) UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE (35 minut)

1. VSEBINSKI POUČENJE: Gospodarski tokovi v 17. in 18. stoletju (13 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Pri našem prvem vsebinskem poudarku, ki ga imate zapisanega tudi na učno-delovnem listu, ki ga, prosim, sproti izpolnjujete, bomo govorili o gospodarskih tokovih, kot so se vzpostavili v 17. in 18. stoletju. Pri tem je glavna značilnost, da imamo na eni strani že izoblikovane t. i. gospodarsko razvite dele sveta in nerazvite dele sveta. Za lažje razumevanje tega je treba ponovno opozoriti na odkritje določenih delov sveta.</i></p> <p><i>Odkritje katerega ozemlja je bilo tako ključno in kdaj je do njega prišlo?</i></p> <p><i>Pri izoblikovanju gospodarsko razvitih in nerazvitih delov sveta je imela pomembno vlogo čezmorska trgovina, ki je evropskim državam s kolonijami prinašala velike dobičke ter tako okrepila njihovo gospodarsko in politično moč.</i></p> <p><i>Kaj pa menite, da pomenijo gospodarsko razviti in kaj gospodarsko nerazviti deli sveta?</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Odkritje Amerike. Leta 1492.</i></p> <p>Poslušajo.</p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Gospodarsko razviti deli sveta so tisti, ki imajo bolj razvite gospodarske panoge, večji tehnološki</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora</p>	<p>Učno-delovni list, PPT, str. 4.</p>

<p>Ponovimo snov iz sedmega razreda: kaj so kolonije?</p>	<p><i>napredek in zato višji življenjski standard. Gospodarsko nerazviti pa za temi kazalniki zaostajajo.</i></p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Dežele, ki so pod oblastjo gospodarsko močnejše države, od katere so prostorsko ločene.</i></p>		
<p><i>Te novoodkrite dežele so si določene evropske države prilastile, postale so njihove kolonije. Na začetku sta bili najmočnejši kolonialni sili Portugalska in Španija. Šlo je za 15. in 16. stoletje. V 17. stoletju primat prevzame Nizozemska. V 18. stoletju pa se za prevlado spopadeta Velika Britanija in Francija. Velika Britanija v tem spopadu postane vodila gospodarska sila.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PPT, str. 5.</p>
<p><i>Oglejmo si zemljevid, ki ga imate prikazanega na PowerPointu in tudi na učno-delovnem listu, in si s tem odgovorimo na vprašanje, kaj je bilo značilno za gospodarske tokove v 17. in 18. stoletju.</i></p>	<p>Poslušajo in gledajo zemljevid.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT, str. 6.</p>
<p><i>Iz zemljevida razberite in svoje odgovore zapišite na učno-delovni list, poklicani, pa bo povedal odgovor na glas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Katere države so imele največ kolonialnih posesti in kje? - Katera celina je bila gospodarsko najbolj razvita? - Katera so bila pomembna evropska trgovska središča? - Vzpostavljene so bile tudi pomorske trgovske poti. Med katerimi celinami? 	<p>Poklicani učenec odgovori, ostali vpisujejo odgovore.</p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Anglija, Francija, Nizozemska, Španija, Portugalska. Imele so jih v Severni, Srednji in Južni Ameriki, Afriki in Aziji.</i></p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Evropa.</i></p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Amsterdam, Lizbona, London.</i></p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Med Evropo in Ameriko, med Evropo in Azijo ter med</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>PPT, str. 6.</p>

	<i>Evropa in Afriko.</i>		
<p>Zdaj, ko smo si odgovorili, kdo, kje in po katerih poteh je trgoval, naj zanima še, s čim so trgovali. Povedali smo, da je bila Evropa gospodarsko najbolj uspešna celina in je »usmerjala« te tokove. Torej nas zanima predvsem, kaj je Evropa izvažala in kaj uvažala.</p> <p>Na slikah na PowerPointu prepoznajte in zapišite na učno-delovni list, poklicani pa bo odgovoril na glas:</p> <p>- Kaj so Evropejci izvažali iz Evrope?</p> <p>- In kaj so trgovci uvažali iz Severne Amerike,</p> <p>- Južne Amerike,</p> <p>- Afrike in</p> <p>- južne Azije?</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Poklicani učenec odgovori, ostali vpisujejo odgovore.</p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Evropejci so izvažali: kovinske izdelke, orožje, alkohol.</i></p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Iz Severne Amerike so uvažali: žito, sladkor, živino, krzno, tobak, bombaž, srebro.</i></p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Iz Južne Amerike so uvažali: tobak, čaj, kavo, kakav, sladkor, bombaž, zlato, srebro.</i></p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Iz Afrike so uvažali: sužnje, slonovo kost, ebenovino in drage kamne.</i></p> <p>Pričakovan odgovor: <i>Iz južne Azije so uvažali: dišave, začimbe, kavo, čaj, bombaž, diamant, zlato in svilo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnimi viri</p>	<p>PPT, str. 6.</p> <p>PPT, str. 7.</p> <p>PPT, str. 8.</p> <p>PPT, str. 9.</p> <p>PPT, str. 10.</p> <p>PPT, str. 11.</p>
<p>V 17., 18. in še tudi v 19. stoletju se vzpostavi svetovni gospodarski trikotnik oziroma trikotna trgovina. Šlo je za trgovino, ki se je vzpostavila med Evropo, Ameriko in Afriko(/Azijo), ki jo je pospeševala Velika Britanija. Blago iz VB so tovorili v Afriko, ki so ga tam zamenjevali zlasti za sužnje, te pa so vozili na plantaže v Severno</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstrac</p>	<p>PPT, str. 12.</p>

<i>in Srednjo Ameriko. Z nadaljnjim dobičkom so kupovali ameriško blago in ga vozili v Veliko Britanijo, s tem so dobili veliko dobička in ga lahko investirali v industrijo, o čemer bomo govorili kasneje.</i>		ije.	
SPROTNO PONAVLJANJE: Skupaj pregledamo in rešujemo učno-delovne liste oz. naloge 1, 2 in 3.	Učenci po vrsti, kakor sedijo v klopeh, poskušajo rešiti naloge 1, 2 in 3 na učno-delovnem listu vsak po en primer.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	PPT, str. 13, 14, 15 in 16.

2. VSEBINSKI POUK: Posledice gospodarskih stikov (6 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<i>Ob razlagi poskušajte rešiti učno-delovni list oz. nalogo št. 4. Ozrmo se še k posledicam teh gospodarskih stikov. Ti so vplivali na gospodarsko, politično in kulturno podobo Evrope. Prva posledica kolonizacije je bila čezmorska trgovina, ki je z vsemi novimi surovinami, luksuznega blaga Evropejcem izboljšala življenjske navade. Druga posledica je bila tekmovanje evropskih sil za kolonije, to pa je vodilo v spore med njimi. Tretja posledica je bila razvitje gospodarstva kolonialnih držav in četrta je vodila zaradi vse te prevlade nad drugimi deli sveta do občutka večvrednosti nad prebivalstvom v kolonijah.</i>	Poslušajo, rešujejo učno-delovne liste.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, str. 17.
<i>V skladu z zadnjo trditvijo bi lahko razumeli tudi porast trgovine s sužnji.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, str. 18.
<i>Prebral vam bom zapis filozofa Charlesa de Secondata, barona de Montesquieuja, ki govori ravno o problemu suženjstva.</i>	Poslušajo zapis.	Frontalna učna oblika, metoda besede demonstracije.	
<i>»Že dolgo tega so krščanski vladarji osvobodili vse sužnje v svojih državah, kajti, tako so trdili, v krščanstvu so vsi ljudje enaki. Res je, da jim je</i>	Poslušajo.		

<p>to pobožno dejanje zelo koristilo, saj so tako oslabili gospode, ki so jim odvzeli tlačane. Nato so raziskovali tuje dežele in ugotovili, da bi jim suženjstvo tam prav prišlo. Dovolili so trgovino s sužnji in pozabili na versko načelo, ki jih je bilo tako prevzelo. Kaj naj ti rečem? Enkrat resnica, drugič zmeta.</p> <p><i>S kom so mišljeni krščanski vladarji v viru?</i></p> <p><i>Zakaj so ti vladarji glede na vir osvobodili sužnje v svojih deželah?</i></p> <p><i>Zakaj so po mnenju Montesquieuja suženjstvo uvedli ob odkrivanju tuje dežele?</i></p> <p><i>Razmislite, zakaj so vladarji suženjstvo uvedli nazaj, kako so po vašem mnenju dojemali ljudje iz »tuje dežele«.</i></p> <p><i>Kako Montesquieu ovrednoti uvedbo suženjstva?</i></p> <p><i>Kako pa bi jo ovrednotili vi? Razmislite, ali tudi danes obstaja sužnjelastništvo in ali je to prav.</i></p>	<p>Učenci odgovorijo: <i>Z evropskimi vladarji. Ker so v krščanstvu vsi ljudje enaki. Suženjstvo bi jim koristilo.</i></p> <p><i>Dojemali so jih kot manjvredne, kot blago, surovino.</i></p> <p><i>Kot zmoto. Kot moralno sporno, kot napačno, kot zavržno dejanje.</i></p> <p>Povedo svoje mnenje.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri.</p> <p>Metoda razgovora. Metoda dela s pisnimi viri.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	
<p>SPROTNO PONAVLJANJE: Skupaj preglejmo učno-delovne liste oz. nalogo 4. Med pregledovanjem hodim po razredu, da vidim, če kdo potrebuje pomoč.</p>	<p>Učenci po vrsti, kakor sedijo v klopih berejo rešitve naloge številka 4 na učno-delovnem listu vsak po en primer.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PPT, str. 19.</p>

3. VSEBINSKI POUČENJE: Zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji? (16 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Sedaj pa se bomo z obravnavanja gospodarskih tokov pomaknili k spoznavanju začetkov industrije. Sredi 18. stoletja se je način življenja in dela začel spreminjati predvsem zaradi izumov različnih strojev, s katerimi so mnogo hitreje kot z ročnim delom izdelovali različno blago. Danes imenujemo ta čas obdobje industrijske revolucije. Ob moji razlagi nadaljujte z reševanjem nalog na učno-delovnem listu.</i></p> <p><i>Industrijska revolucija se je začela v državi, ki je, kot smo povedali v prvem delu ure, v 18.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PPT, str. 20.</p>

<i>stoletju dobila primat nad pomorskim gospodarstvom.</i>			
<i>Katera država je to?</i>	Pričakovan odgovor učencev: <i>Velika Britanija.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	PPT, str. 20.
<i>Velika Britanija je imela izmed evropskih držav najboljše pogoje za začetek industrijske revolucije. Z omenjenim trgovanjem s kolonijami je vzpostavila stalen uvoz surovin in izvoz končnih izdelkov, pridobila je tudi ogromen kapital na račun izkoriščanja kolonij. Poleg tega je v tem času močno naraslo prebivalstvo zaradi napredkov v kmetijstvu, porodništvu in higieni. Veliko število ljudi je tudi zapuščalo podeželje in se v iskanju dela selilo v mesta, saj so zemljiški posestniki ogradili srenjsko zemljo in mali kmetje se niso mogli preživljati.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, str. 21.
<i>Za delo v industriji so potrebovali tudi naravne vire. Poznate katere?</i> <i>Premog, železo in volno so pridobivali doma, v Veliki Britaniji, od kod pa so uvažali bombaž?</i>	Pričakovan odgovor: <i>premog, železo, volno, bombaž.</i> Pričakovan odgovor: <i>Iz kolonij.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	PPT, str. 21.
<i>Pomembno je bilo tudi, da je bila Velika Britanija politično stabilna država, ki v tem obdobju ni imela vojn, zato so lahko kapital v večji meri vlagali v industrijo.</i>	Učenci poslušajo in rešujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, str. 21.
<i>Ključen je bil napredek v tehniki. Posamezniki so izumili ali izboljšali stroje, ki so delo v tovarnah opravili hitreje in učinkoviteje. Najpomembnejši med njimi je bil izum parnega stroja Jamesa Watta. Najprej so ga uporabljali za črpalke v rudnikih, kmalu pa so ugotovili, kako z njim poganjati vozove in ladje. Skupaj si na vašem učno-delovnem listu pogledjmo nekaj najpomembnejših izumov iz tega časa.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, str. 22.
Na Power Pointu projiciram 6. nalogo z učno-delovnega lista. S sodelovanjem učencev	Učenci preberejo nalogo, jo rešujejo ob	Frontalna učna oblika,	

<p>rešimo nalogo.</p> <p><i>Na prvi sliki je izum Johna Kaya, ki je povečal hitrost tkanja in širino blaga. Reče se mu leteči čolniček. Zapišite, prosim.</i></p> <p><i>Na kaj vas spominja stroj na drugi sliki? Stroj je res podoben kolovratu, uporabljal se je za iste namene, za navijanje preje. Zapišite, da se imenuje predilni stroj oziroma spinning Jenny po angleško.</i></p> <p><i>Stroj na tretji sliki smo že omenjali. Pomemben je tudi za iznajdbo spodnjih dveh izumov. Izdelal ga je James Watt, uporablja pa moč pare. O katerem stroju govorimo?</i></p> <p><i>Tudi izum s četrte slike že poznate, le da v modernejši obliki. Čemu je podoben stroj na sliki?</i> <i>Res je, gre za predhodnik vlaka, parno lokomotivo. Zapišite si, prosim.</i></p> <p><i>Tudi zadnja slika spominja na moderne ladje. V tem primeru pa gre za parnik, ladjo, ki jo poganja para, uporabljena s pomočjo parnega stroja Jamesa Watta. Zapišite si še poimenovanje za ta izum.</i></p>	<p>vodenju učitelja in sodelujejo z dvigom rok.</p> <p>Pričakovani odgovor: Na kolovrat.</p> <p>O parnem stroju.</p> <p>Vlaku.</p>	<p>metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnimi viri.</p> <p>Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	
<p><i>Večina ljudi v tem času je o izumih vedela bolj malo, zavedali pa so se sprememb, ki so jih prinašali v njihovo vsakdanje življenje. Vedno več ljudi se je za delom selilo s podeželja v onesnažena mesta, živeli so v prenatrpanih in slabo grajenih hišah. V tovarnah so delali ne le moški, pač pa tudi ženske in otroci. Mnogi otroci se zato niso niti naučili brati in pisati, hodili pa so na delo.</i></p> <p><i>Ali bi danes pri vaši starosti in v naši državi vi</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Pričakovan odgovor:</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna</p>	<p>PPT, str. 23.</p>

<i>lahko delali v tovarni? Zakaj ne? Kaj vas ščiti pred tem?</i>	ne. Zakoni.	učna oblika, metoda razgovora.	
SPROTNO PONAVLJANJE: <i>Skupaj rešimo 5. nalogo na vaših učno-delovnih listih.</i>	Učenci po vrsti, kakor sedijo v klopeh, berejo rešitve naloge 5 na učno-delovnem listu vsak po en primer.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	PPT, str. 24.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE (5 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<i>Sedaj pa ponovimo, kar smo se naučili v današnji učni uri s pomočjo digitalnega kviza. Vzemite iz torb telefone, skenirajte QR kodo in začnite vsak zase reševati kviz.</i>	Poslušajo in skenirajo kodo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, str. 25.
Hodim po razredu in spremljam delo.	Rešujejo kviz.	Individualna učna oblika, kviz.	Wordwall.
<i>Sedaj, tik pred koncem ure, pa se vrnimo na sam začetek. Predse vzemite list s semaforjem samovrednotenja znanja in ponovno z zeleno, rumeno ali rdečo barvo označite, v kolikšni meri ste tekom naše ure dosegli zadana učna pričakovanja.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Samovrednotenjski list.
Spremljam delo učencev, sprehajam se po razredu.	Rešujejo semafor samovrednotenja znanja.	Individualna učna oblika.	Samovrednotenjski list.
<i>Kaj ste danes izvedeli novega? Kaj ste na začetku označili z rdečo, zdaj pa ste označili z zeleno?</i>	Še enkrat preletijo učno-delovni list in odgovorijo.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Samovrednotenjski list.

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Vsebinska priprava učitelja na učno uro
PRILOGA 2 :	Semafor samovrednotenja znanja
PRILOGA 3 :	Nerešen učno-delovni list
PRILOGA 4 :	Rešen učno-delovni list
PRILOGA 5 :	Power Point predstavitev
PRILOGA 6:	Wordwall kviz
PRILOGA 7:	Rešen Wordwall kviz

Priloga 1: Vsebinska priprava učitelja na učno uro

Naslov učne ure: Kako so potekali gospodarski tokovi med razvitimi in nerazvitimi deli sveta v predindustrijskem času in zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji?

1. Gospodarski tokovi v 17. in 18. stoletju

- Imamo že izoblikovane t. i. gospodarsko razvite dele sveta in nerazvite dele sveta. Za lažje razumevanje tega je treba ponovno opozoriti na odkritje določenih delov sveta. Da so se vzpostavili, kot so se, so bila ključna novoodkrita ozemlja. Gospodarsko razviti so tisti deli, ki imajo bolj razvite gospodarske panoge, večji tehnološki napredek in zato višji življenjski standard. Gospodarsko nerazviti pa za temi kazalniki zaostajajo.
- Pri izoblikovanju gospodarsko razvitih in nerazvitih delov sveta je imela pomembno vlogo čezmorska trgovina, ki je evropskim državam s kolonijami prinašala velike dobičke ter tako okrepila njihovo gospodarsko in politično moč.
- Te novoodkrite dežele so si določene evropske države prilastile, postale so njihove kolonije. Na začetku sta bili najmočnejši kolonialni sili Portugalska in Španija. Šlo je za 15. in 16. stoletje. V 17. stoletju primat prevzame Nizozemska. V 18. stoletju pa se za prevlado spopadeta Velika Britanija in Francija. Velika Britanija v tem spopadu postane vodila gospodarska sila.
- Največ kolonialnih posesti so imele Anglija, Francija, Nizozemska, Španija in Portugalska, svoje posesti so imele v Severni, Srednji in Južni Ameriki, Afriki in Aziji.
- Gospodarsko najbolj razvita celina je bila Evropa, njena najpomembnejša trgovska središča so bila Amsterdam, Lizbona in London.
- Pomorske poti so bile vzpostavljene med Evropo in Ameriko, med Evropo in Indijo ter Južno Azijo.
- Evropa se seveda gospodarske tokove usmerjala.
- Evropa je izvažala: kovinske izdelke, orožje, alkohol. Iz Severne Amerike pa je uvažala žito, sladkor, živino, krzno, tobak, bombaž, srebro. Iz Južne Amerike so uvažali: tobak, čaj, kavo, kakav, sladkor, bombaž, zlato, srebro. Iz Afrike so uvažali: sužnje, slonovo kost, ebenovino in drage kamne. Iz južne Azije so uvažali: dišave, začimbe, kavo, čaj, bombaž, diamant, zlato in svilo.
- Za razumevanje gospodarskih tokov 17. in 18. stoletja je vzpostavitev svetovnega gospodarskega trikotnika ali trikotne trgovine. Šlo je za trgovino, ki se je vzpostavila med Evropo, Ameriko in Afriko(/Azijo), ki jo je pospeševala Velika Britanija. Blago iz VB so tovorili v Afriko, ki so ga tam zamenjevali zlasti za sužnje, te pa so vozili na plantaže v

Severno in Srednjo Ameriko. Z nadaljnjim dobičkom so kupovali ameriško blago in ga vozili v Veliko Britanijo, s tem do dobili veliko dobička in ga lahko investirali v industrijo.

2. Posledice gospodarskih stikov

- Prva posledica kolonizacije je bila čezmorska trgovina, ki je z vsemi novimi surovinami, luksuznega blaga Evropejcem izboljšala življenjske navade.
- Druga posledica je bila tekmovanje evropskih sil za kolonije, to pa je vodilo v spore med njimi.
- Tretja posledica je bila razvitje gospodarstva kolonialnih držav.
- In četrta je vodila zaradi vse te prevlade nad drugimi deli sveta do občutka večvrednosti nad prebivalstvom v kolonijah.

3. Zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji

- Industrijska revolucija, ki se je začela v 18. stoletju v Veliki Britaniji, je bila ključni dogodek v procesu industrializacije. Glavne značilnosti industrijske revolucije vključujejo prehod od ročne proizvodnje k strojni proizvodnji, razvoj novih tehnologij, kot so parni stroji in tekstilne stroje ter povečanje produktivnosti dela.
- Ta sprememba proizvodnega procesa je privedla do množične proizvodnje blaga in povečane potrebe po delovni sili, kar je sprožilo migracijo ljudi iz podeželja v mesta.
- Posledice industrijske revolucije so bile kompleksne in segale na različna področja. Na ekonomskem področju je industrijska revolucija spodbudila rast gospodarstva, ustvarila nova delovna mesta in povečala življenjski standard. Vendar pa je hkrati prinesla tudi revščino, delavske izkoriščanje in socialne neenakosti. Na družbenem področju je industrijska revolucija spremenila družbeno strukturo, preoblikovala družbene odnose in povečala urbanizacijo. Velike množice delavcev so se preselile v mesta, kjer so delale v tovarnah in živela v nečloveških razmerah v barakah.

Priloga 2: Semafor samovrednotenja znanja

SEMAFOR SAMOVREDNOTENJA PRI UČNI SNOVI:

KAKO SO POTEKALI GOSPODARSKI TOKOVI MED RAZVITIMI IN NERAZVITIMI DELI SVETA V PREDINDUSTRIJSKEM ČASU IN ZAKAJ SE JE INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA ZAČELA V VELIKI BRITANiji?

Svoje znanje boš vrednotil vsaj dvakrat. Preberi zapisane trditve in z ustrežno barvo vrednoti vsako od njih:

- z zeleno barvo označi trditev, za katero si prepričan, da jo razumeš in bi jo znal razložiti svojemu sošolcu,
- z rumeno barvo označi trditev, o kateri že nekaj veš, vendar še ne dovolj, da bi jo lahko razložil,
- z rdečo barvo označi trditev, za katero slišiš prvič in je ne razumeš.

Uporabi barvni semafor in ovrednoti, kakšno je tvoje znanje na začetku in na koncu obravnave učne vsebine.		
	ZAČETEK	KONEC
Znam navesti največje kolonialne države in največja evropska trgovska središča ter jih poiskati na zemljevidu.		
Znam naštetiti surovine, ki so bile v Evropo/Ameriko/Afriko/Azijo uvažane in izvažane.		
Znam natančno pojasniti svetovni gospodarski trikotnik.		
Znam navesti in razložiti posledice gospodarskih stikov med razvitimi in nerazvitimi deli sveta.		
Znam navesti in pojasniti razloge za razvoj industrijske revolucije v Veliki Britaniji.		
Znam razložiti pojma industrializacija in industrijska revolucija.		

Priloga 3: Nerešen učno-delovni list

Kako so potekali gospodarski tokovi med razvitimi in nerazvitimi deli sveta v predindustrijskem času in zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji?

(Zgodovina, 8. razred, tema: Industrializacija)

Ime in priimek, razred: _____

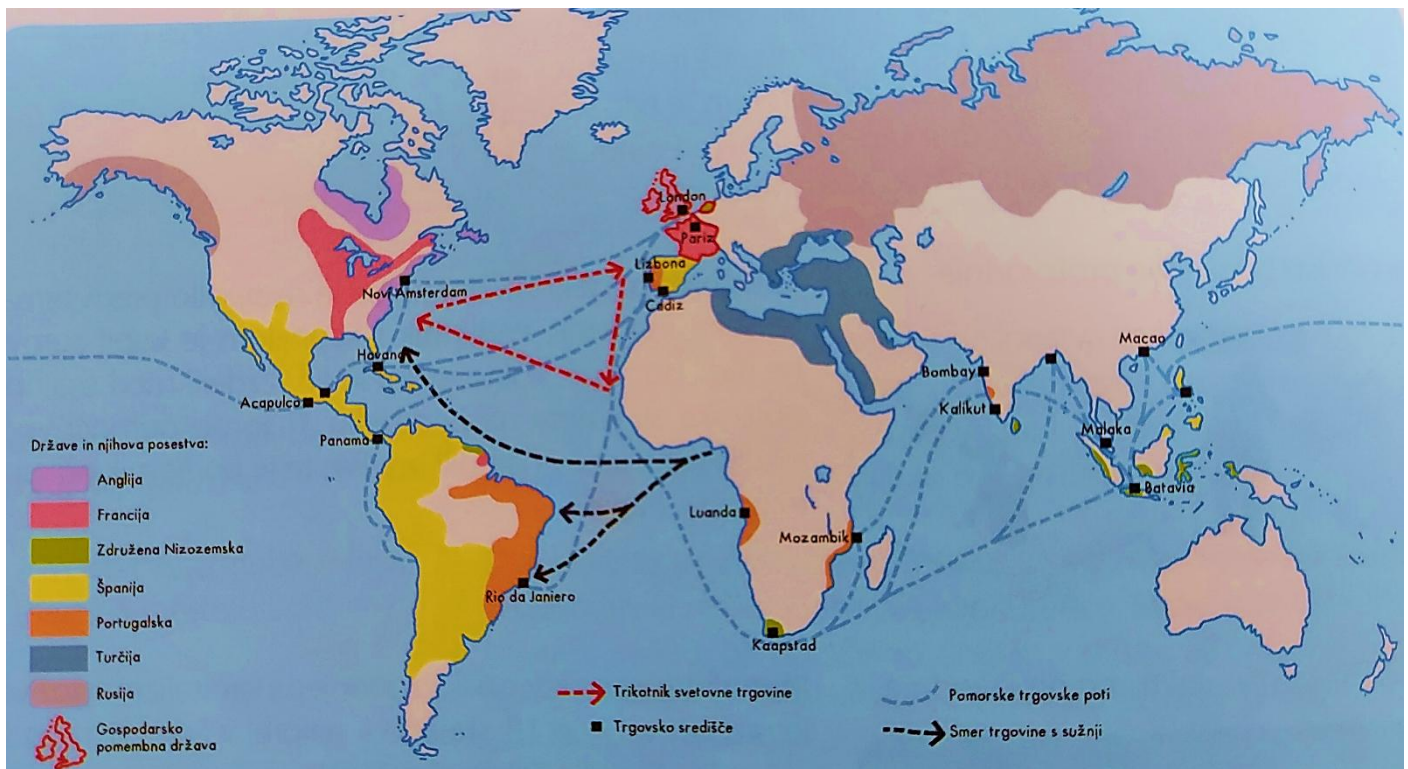
Datum: _____

Gospodarski tokovi v 17. in 18. stoletju

1. Dopolnite spodnje besedilo.

V 17. in 18. stoletju so se že oblikovali gospodarsko razviti in _____. Pri oblikovanju le-teh je imela pomembno vlogo čezmorska trgovina. Ta je evropskim državam s kolonijami prinašala velike dobičke. S tem pa krepila njihovo gospodarsko in _____ moč. Novoodkrite dežele so si določene evropske države prilastile, postale so njihove _____. V 17. stoletju vodilna kolonialna sila postane Nizozemska, v 18. pa se za prevlado spopadeta Francija in _____. Slednja postane gospodarska velesila.

2. S pomočjo zemljevida odgovorite na spodnja vprašanja.



a) Katere države so imele največ kolonialnih posesti in kje?

b) Katera celina je bila gospodarsko najbolj razvita? _____

c) Katera so bila pomembna evropska trgovska središča?

d) Vzpostavljene so bile tudi pomorske trgovske poti. Med katerimi celinami?

3. Svetovni gospodarski trikotnik.

a) Izpolni spodnjo tabelo

Napiši blago, ki so ga trgovci izvažali iz Evrope.	
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Severne Amerike.	
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Južne Amerike	
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Afrike.	
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz južne Azije	

b) Pojasni svetovni gospodarski trikotnik.

Posledice gospodarskih stikov

4. Štiri posledice gospodarskih stikov so bile (pravilno dopolni):

– Krepitev čezmorske trgovine.

– _____

– Razvitje gospodarstva kolonialnih držav.






– _____

Zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji?

5. Velika Britanija je imela izmed evropskih držav najboljše pogoje za začetek industrijske revolucije. Zakaj? Poišči 5 razlogov. Napačnega prečrtaj.

Uvoz iz kolonij	Naravni viri	Napredek v tehniki, izumi
Električna napeljava	Stabilnost političnega sistema	Veliko delovne sile

6. Dopiši ime izuma.

		Izumi ga John Kay. Poveča hitrost tkanja in širino blaga.
		Izumi ga James Hargreaves. Hitrejše navijanje preje kot na kolovratu.
		Izumi ga James Watt. Stroj za delovanje izkorišča paro. Sprva uporabljen v rudarstvu, nato tudi v transportu (parnik in lokomotiva).
		Izumi jo George Stephenson. Deluje na podlagi parnega stroja.
		Izumi ga Robert Fulton. Deluje na podlagi parnega stroja.

Priloga 4: Rešen učno-delovni list

Kako so potekali gospodarski tokovi med razvitimi in nerazvitimi deli sveta v predindustrijskem času in zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji?

(Zgodovina, 8. razred, tema: Industrializacija)

Ime in priimek, razred: _____

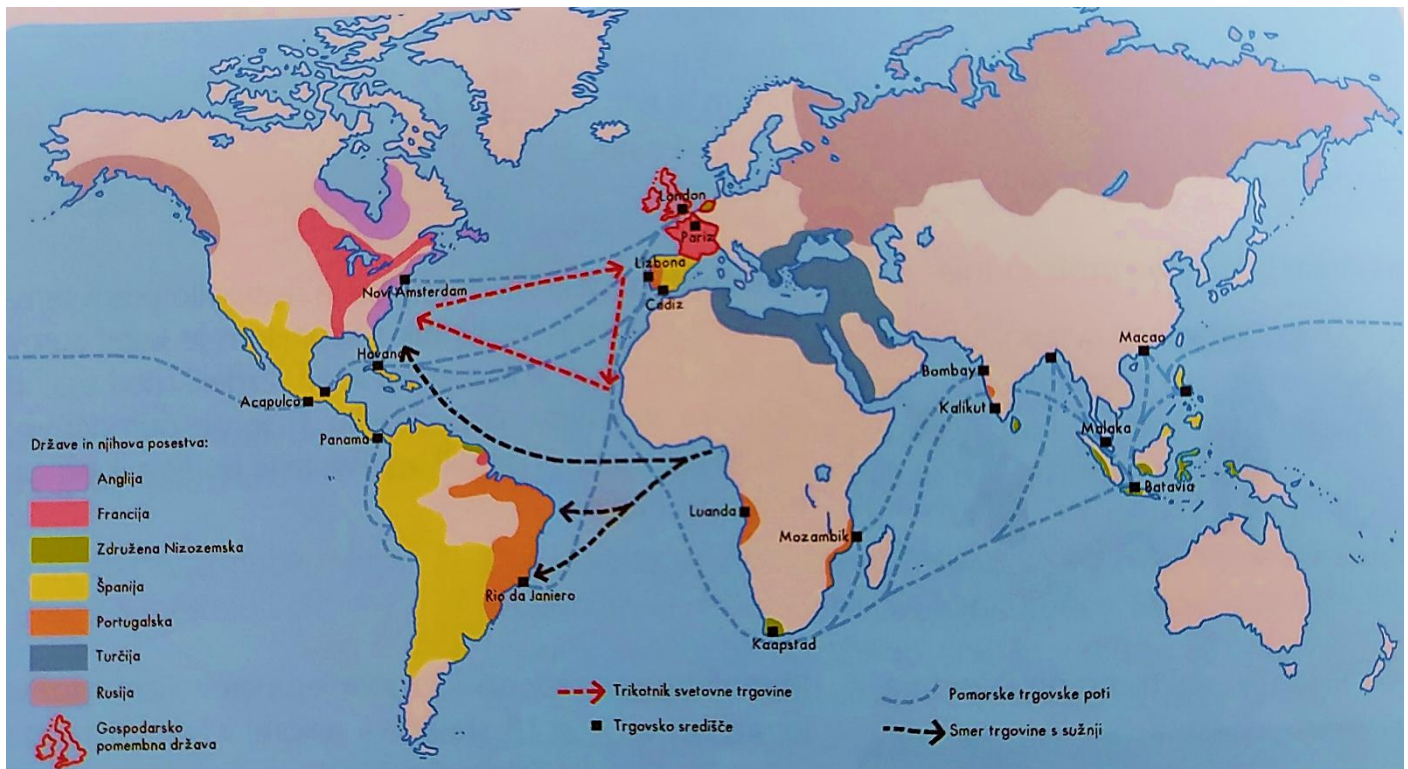
Datum: _____

Gospodarski tokovi v 17. in 18. stoletju

1. Dopolnite spodnje besedilo.

V 17. in 18. stoletju so se že oblikovali gospodarsko razviti in **nerazviti deli sveta**. Pri oblikovanju le-teh je imela pomembno vlogo čezmorska trgovina. Ta je evropskim državam s kolonijami prinašala velike dobičke. S tem pa krepila njihovo gospodarsko in **politično** moč. Novoodkrite dežele so si določene evropske države prilastile, postale so njihove **kolonije**. V 17. stoletju vodilna kolonialna sila postane Nizozemska, v 18. pa se za prevlado spopadeta Francija in **Velika Britanija**. Slednja postane gospodarska velesila.

2. S pomočjo zemljevida odgovorite na spodnja vprašanja.



a) Katere države so imele največ kolonialnih posesti in kje?

Španija, Velika Britanija, Francija, Portugalska, Nizozemska. Posesti so imele v Ameriki, Afriki, Aziji.

b) Katera celina je bila gospodarsko najbolj razvita? **Evropa.**

c) Katera so bila pomembna evropska trgovska središča?
Lizbona, Pariz, London.

d) Vzpostavljene so bile tudi pomorske trgovske poti. Med katerimi celinami?
Med Evropo in Ameriko, med Evropo in Azijo ter med Evropo in Afriko.

3. Svetovni gospodarski trikotnik.

a) Izpolni spodnjo tabelo

Napiši blago, ki so ga trgovci izvažali iz Evrope.	Kovinske izdelke, orožje, alkohol.
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Severne Amerike.	Žito, sladkor, živino, krzno, tobak, bombaž, srebro.
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Južne Amerike	Tobak, čaj, kavo, kakav, sladkor, bombaž, zlato, srebro.
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Afrike.	Sužnje, slonovo kost, ebenovino in drage kamne.
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz južne Azije	Dišave, začimbe, kavo, čaj, bombaž, diamant, zlato in svilo.

b) Pojasni svetovni gospodarski trikotnik.

Šlo je za trgovino, ki se je vzpostavila med Evropo, Ameriko in Afriko(/Azijo), ki jo je pospeševala Velika Britanija. Blago iz VB so tovorili v Afriko, ki so ga tam zamenjevali zlasti za sužnje, te pa so vozili na plantaže v Severno in Srednjo Ameriko. Z nadaljnjim dobičkom so kupovali ameriško blago in ga vozili v Veliko Britanijo, s tem so dobili veliko dobička in ga lahko investirali v industrijo.

Posledice gospodarskih stikov

4. Štiri posledice gospodarskih stikov so bile (pravilno dopolni):




- Krepitev čezmorske trgovine.
- **Tekmovanje evropskih sil za kolonije.**
- Razvitje gospodarstva kolonialnih držav.
- **Občutek večvrednosti Evropejcev nad prebivalstvom v kolonijah.**

Zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji?

5. Velika Britanija je imela izmed evropskih držav najboljše pogoje za začetek industrijske revolucije. Zakaj? Poišči 5 razlogov. Napačnega prečrtaj.

Uvoz iz kolonij	Naravni viri	Napredek v tehniki, izumi
Električna napeljava	Stabilnost političnega sistema	Veliko delovne sile

6. Dopiši ime izuma.

	Leteči čolniček	Izumi ga John Kay. Poveča hitrost tkanja in širino blaga.
	Predilni stroj, spinning Jenny	Izumi ga James Hargreaves. Hitrejše navijanje preje kot na kolovratu.
	Parni stroj	Izumi ga James Watt. Stroj za delovanje izkorišča paro. Sprva uporabljen v rudarstvu, nato tudi v transportu (parnik in lokomotiva).



Lokomotiva

Izumi jo George Stephenson.
Deluje na podlagi parnega stroja.

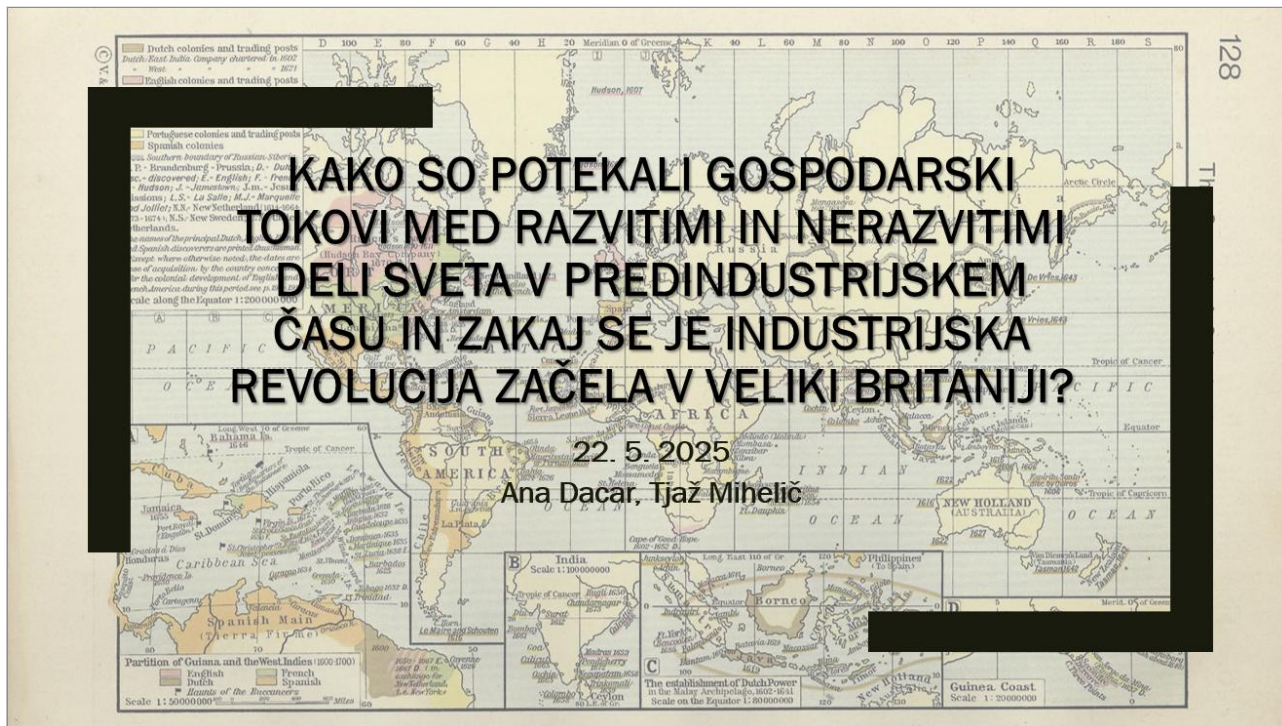


Parnik

Izumi ga Robert Fulton.
Deluje na podlagi parnega stroja.

Priloga 5: Power Point predstavitev

Drsnica 1:



Drsnica 2:

Potek učne ure

- Gospodarski tokovi v 17. in 18. stoletju
- Posledice gospodarskih tokov
- Zakaj se je industrijska revolucija začela v Veliki Britaniji?

Drsnica 3:

Semafor samovrednotenja znanja

Uporabi barvni semafor in ovrednoti, kakšno je tvoje znanje na začetku in na koncu obravnave učne vsebine.

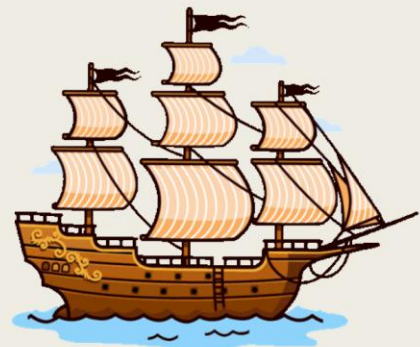
	ZAČETEK	KONEC
Znam navesti največje kolonialne države in največja evropska trgovska središča ter jih poiskati na zemljevidu.		
Znam naštetih surovine, ki so bile v Evropo/Ameriko/Afriko/Azijo uvažane in izvažane.		
Znam natančno pojasniti svetovni gospodarski trikotnik.		
Znam navesti in razložiti posledice gospodarskih stikov med razvitimi in nerazvitimi deli sveta.		
Znam navesti in pojasniti razloge za razvoj industrijske revolucije v Veliki Britaniji.		
Znam razložiti pojma industrializacija in industrijska revolucija.		



Drsnica 4:

Podoba sveta v 17. in 18. stoletju

- So že izoblikovani gospodarsko razviti in nerazviti deli sveta.
- Pomembne so evropske države s kolonijami.
- Čezmorska trgovina prinaša dobičke in krepi njihovo gospodarsko in politično moč.



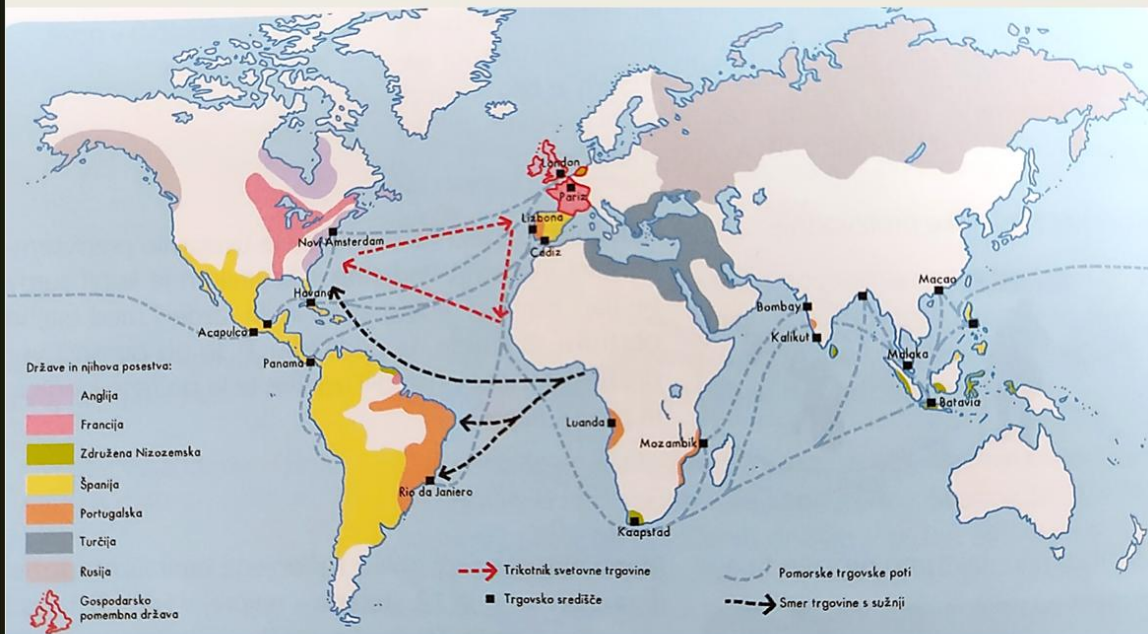
Drsnica 5:

Spopad za prevlado

- Kolonialni sili v 15. in 16. stoletju: Španija, Portugalska.
- Kolonialna sila v 17. stoletju: Nizozemska.
- V 18. stoletju se za prevlado spopadeta Velika Britanija in Francija.



Drsnica 6:



Drsnica 7:

Izvoz iz Evrope



Drsnica 8:

Uvoz iz Severne Amerike



Drsnica 9:

Uvoz iz Južne Amerike

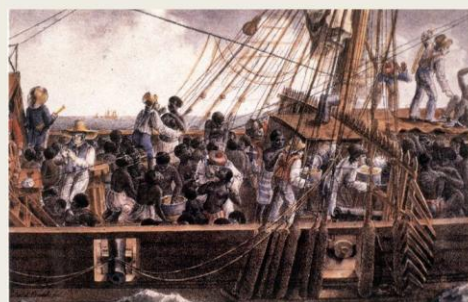


Prav tako so tudi iz Južne Amerike uvažali tudi tobak, srebro in bombaž.



Drsnica 10:

Uvoz iz Afrike



Drsnica 11:

Uvoz iz južne Azije



Prav tako so tudi iz južne Azije uvažali čaj, kavo, bombaž, drage kamne in zlato.

Drsnica 12:

Svetovni gospodarski trikotnik



Drsnica 13 (prikrite rešitve):

1. Dopolnite spodnje besedilo.

V 17. in 18. stoletju so se že oblikovali gospodarsko razviti in . Pri oblikovanju le-teh je imela pomembno vlogo čezmorska trgovina. Ta je evropskim državam s kolonijami prinašala velike dobičke. S tem pa krepila njihovo gospodarsko in moč. Novoodkrite dežele so si določene evropske države prilastile, postale so njihove . V 17. stoletju vodilna kolonialna sila postane Nizozemska, v 18. pa se za prevlado spopadeta Francija in . Slednja postane gospodarska velesila.

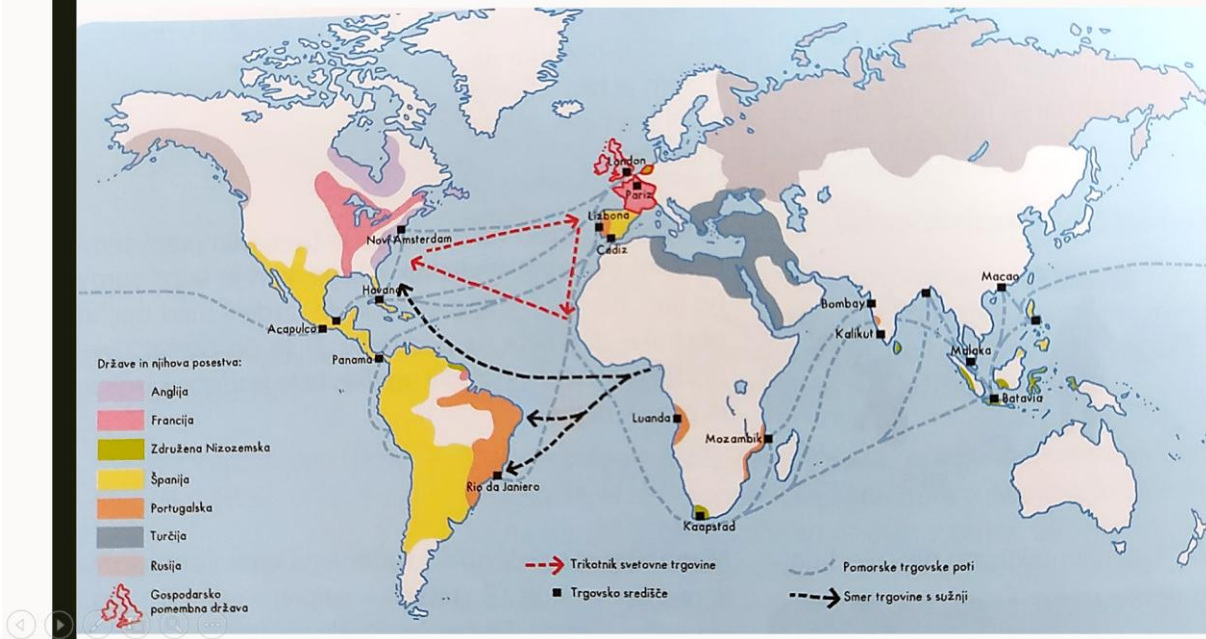
Drsnica 13 (prikazane rešitve):

1. Dopolnite spodnje besedilo.

V 17. in 18. stoletju so se že oblikovali gospodarsko razviti in **nerazviti deli sveta**. Pri oblikovanju le-teh je imela pomembno vlogo čezmorska trgovina. Ta je evropskim državam s kolonijami prinašala velike dobičke. S tem pa krepila njihovo gospodarsko in **politično** moč. Novoodkrite dežele so si določene evropske države prilastile, postale so njihove **kolonije**. V 17. stoletju vodilna kolonialna sila postane Nizozemska, v 18. pa se za prevlado spopadeta Francija in **Velika Britanija**. Slednja postane gospodarska velesila.

Drsnica 14 (prikriti odgovori na vprašanja):

2. S pomočjo zemljevida odgovorite na spodnja vprašanja.



Drsnica 14 (prikazani odgovori na vprašanja):

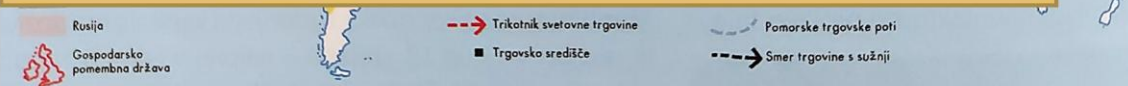
2. S pomočjo zemljevida odgovorite na spodnja vprašanja.

a) Katere države so imele največ kolonialnih posesti in kje. Španija, Velika Britanija, Francija, Portugalska, Nizozemska. Posesti so imele v Ameriki, Afriki, Aziji.

b) Katera celina je bila gospodarsko najbolj razvita? Evropa.

c) Katera so bila pomembna evropska trgovska središča? Lizbona, Pariz, London.

d) Vzpostavljene so bile tudi pomorske trgovske poti. Med katerimi celinami? Med Evropo in Ameriko, med Evropo in Azijo ter med Evropo in Afriko.



Drsnica 15 (prikite rešitve):**3. Svetovni gospodarski trikotnik**

Napiši blago, ki so ga trgovci izvažali iz Evrope.	
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Severne Amerike.	
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Južne Amerike	
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Afrike.	
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz južne Azije	

Drsnica 15 (prikazane rešitve):**3. Svetovni gospodarski trikotnik**

Napiši blago, ki so ga trgovci izvažali iz Evrope.	Kovinske izdelke, orožje, alkohol.
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Severne Amerike.	Žito, sladkor, živino, krzno, tobak, bombaž, srebro.
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Južne Amerike	Tobak, čaj, kavo, kakav, sladkor, bombaž, zlato, srebro.
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz Afrike.	Sužnje, slonovo kost, ebenovino in drage kamne.
Napiši blago, ki so ga trgovci uvažali iz južne Azije	Dišave, začimbe, kavo, čaj, bombaž, diamant, zlato in svilo.



Drsnica 16:

Pojasni svetovni gospodarski trikotnik.

Šlo je za trgovino, ki se je vzpostavila med Evropo, Ameriko in Afriko(/Azijo), ki jo je pospeševala Velika Britanija. Blago iz VB so tovorili v Afriko, ki so ga tam zamenjevali zlasti za sužnje, te pa so vozili na plantaže v Severno in Srednjo Ameriko. Z nadaljnjim dobičkom so kupovali ameriško blago in ga vozili v Veliko Britanijo, s tem so dobili veliko dobička in ga lahko investirali v industrijo.



Drsnica 17:

Posledice gospodarskih stikov



- Krepi se čezmorska trgovina.
- Vse večje je tekmovanje za kolonije.
- Kolonialne države razvijajo gospodarstvo.
- Krepi se občutek večvrednosti Evropejcev nad prebivalci kolonij.

Drsnica 18:

Problem suženjstva

„Že dolgo tega so krščanski vladarji osvobodili vse sužnje v svojih državah, kajti, tako so trdili, v krščanstvu so vsi ljudje enaki. Res je, da jim je to pobožno dejanje zelo koristilo, saj so tako oslabili gospode, ki so jim odvzeli tlačane. Nato so raziskovali tuje dežele in ugotovili, da bi jim suženjstvo tam prav prišlo. Dovolili so trgovino s sužnji in pozabili na versko načelo, ki jih je bilo tako prevzelo. Kaj naj ti rečem? Enkrat resnica, drugič zmota.“

Charles de Secondat, baron de Montesquie

Drsnica 19 (prikrite rešitve):

4. Štiri posledice gospodarskih stikov so bile (pravilno dopolni):

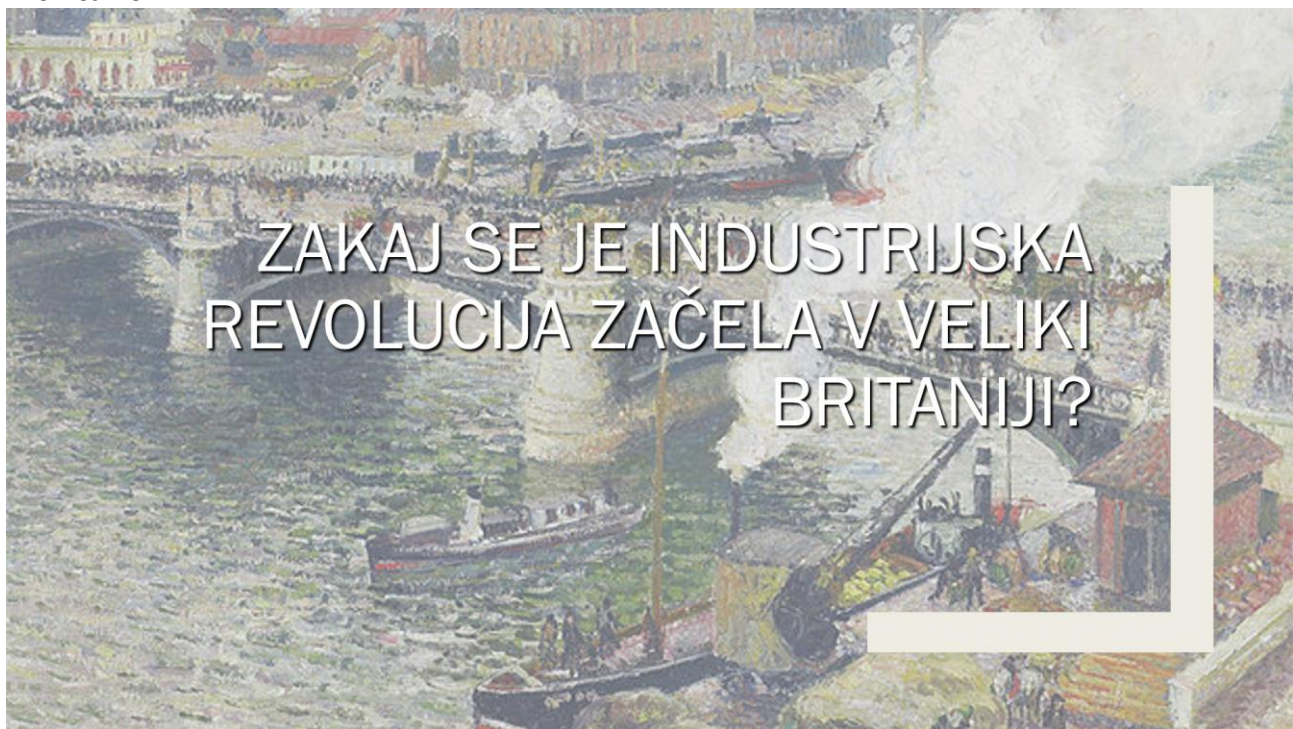
- Krepitev čezmorske trgovine.
- Razvitje gospodarstva kolonialnih držav.

Drsnica 19 (prikazane rešitve):

4. Štiri posledice gospodarskih stikov so bile (pravilno dopolni):

- Krepitev čezmorske trgovine.
- Tekmovanje evropskih sil za kolonije.
- Razvitje gospodarstva kolonialnih držav.
- Občutek večvrednosti Evropejcev nad prebivalstvom v kolonijah.

Drsnica 20:



Drsnica 21:

Velika Britanija je imela izmed evropskih držav najboljše pogoje za začetek industrijske revolucije:

- Uvoz surovin iz kolonij
- Naravni viri
- Napredek v tehniki, izumi
- Stabilnost političnega sistema
- Veliko delovne sile

Drsnica 22 (prikrte rešitve):



Izumi ga John Kay.

Poveča hitrost tkanja in širino blaga.



Izumi ga James Hargreaves.

Hitrejšo navijanje preje kot na kolovratu.



Izumi ga James Watt.

Stroj za delovanje izkorišča paro.
Sprva uporabljen v rudarstvu, nato tudi v transportu (parnik in lokomotiva).



Izumi jo George Stephenson.

Deluje na podlagi parnega stroja.



Izumi ga Robert Fulton.

Deluje na podlagi parnega stroja.

Drsnica 22 (prikazane rešitve):

	Leteči čolniček	Izumi ga John Kay. Poveča hitrost tkanja in širino blaga.
	Predilni stroj, spinning Jenny	Izumi ga James Hargreaves. Hitrejšje navijanje preje kot na kolovratu.
	Parni stroj	Izumi ga James Watt. Stroj za delovanje izkorišča paro. Sprva uporabljen v rudarstvu, nato tudi v transportu (parnik in lokomotiva).
	Lokomotiva	Izumi jo George Stephenson. Deluje na podlagi parnega stroja.
	Parnik	Izumi ga Robert Fulton. Deluje na podlagi parnega stroja.

Drsnica 23:

Spremembe v vsakdanjem življenju ljudi



Drsnica 24:

Velika Britanija je imela izmed evropskih držav najboljše pogoje za začetek industrijske revolucije.

Zakaj? Poišči 5 razlogov. Napačnega prečrtaj.

Uvoz iz kolonij	Naravni viri	Napredek v tehniki, izumi
Električna napeljava	Stabilnost političnega sistema	Veliko delovne sile



Drsnica 25:



Priloga 6: Wordwall kviz

Hiperpovezava: [Wordwall kviz](#)



QR koda:

0:19

Industrijska revolucija:	Blago, ki so ga trgovci uvažali iz Južne Amerike:	Blago, ki so ga trgovci uvažali iz Severne Amerike:	Blago, ki so ga trgovci uvažali iz južne Azije:
Parni stroj:	Industrializacija:	Blago, ki so ga trgovci izvažali iz Evrope:	Blago, ki so ga trgovci uvažali iz Afrike:

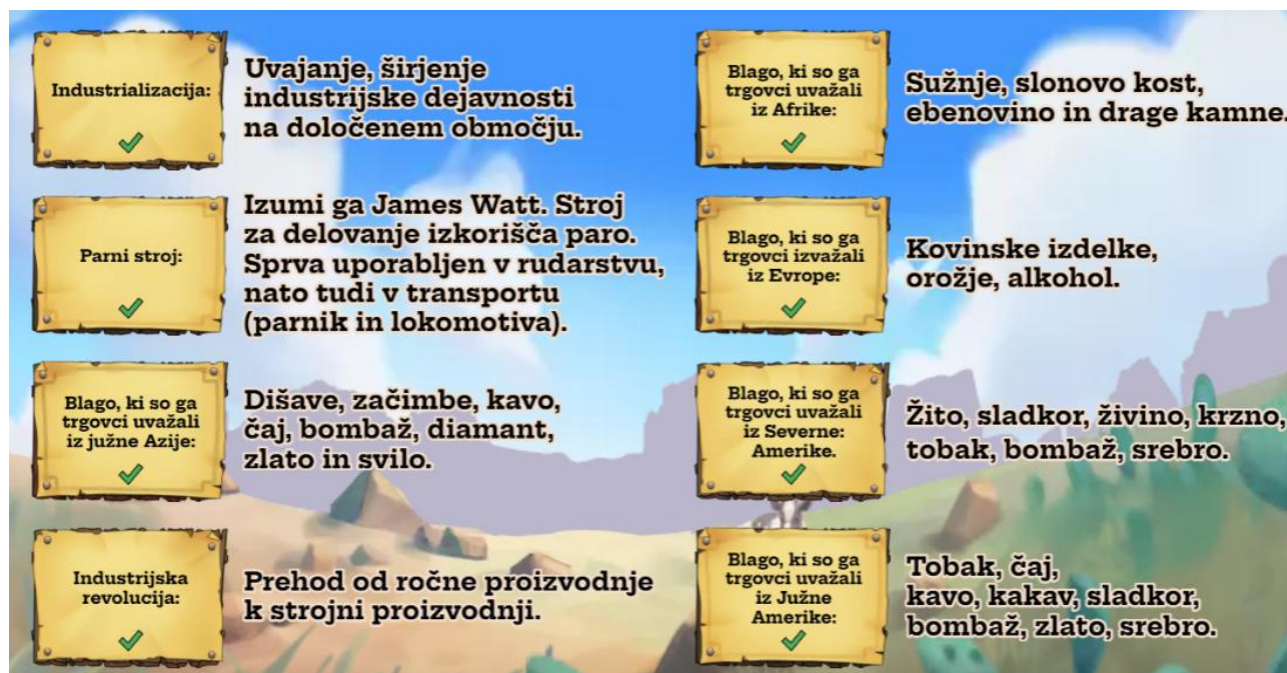
<input type="text"/>	Dišave, začimbe, kavo, čaj, bombaž, diamant, zlato in svilo.	<input type="text"/>	Tobak, čaj, kavo, kakav, sladkor, bombaž, zlato, srebro.
<input type="text"/>	Izumi ga James Watt. Stroj za delovanje izkorišča paro. Sprva uporabljen v rudarstvu, nato tudi v transportu (parnik in lokomotiva).	<input type="text"/>	Žito, sladkor, živino, krzno, tobak, bombaž, srebro.
<input type="text"/>	Uvajanje, širjenje industrijske dejavnosti na določenem območju.	<input type="text"/>	Sužnje, slonovo kost, ebenovino in drage kamne.
<input type="text"/>	Prehod od ročne proizvodnje k strojni proizvodnji.	<input type="text"/>	Kovinske izdelke, orožje, alkohol.

Submit Answers

Svetovni gospodarski trikotnik in industrializacija

Share

Priloga 7: Rešen Wordwall kviz



The image shows a Wordwall quiz with eight cards arranged in two columns. Each card has a yellow background with a green checkmark and a brown border. The background of the entire quiz is a stylized desert landscape with mountains and a blue sky.

Industrializacija:	Uvajanje, širjenje industrijske dejavnosti na določenem območju.	Blago, ki so ga trgovci uvažali iz Afrike:	Sužnje, slonovo kost, ebenovino in drage kamne.
Parni stroj:	Izumi ga James Watt. Stroj za delovanje izkorišča paro. Sprva uporabljen v rudarstvu, nato tudi v transportu (parnik in lokomotiva).	Blago, ki so ga trgovci izvažali iz Evrope:	Kovinske izdelke, orožje, alkohol.
Blago, ki so ga trgovci uvažali iz južne Azije:	Dišave, začimbe, kavo, čaj, bombaž, diamant, zlato in svilo.	Blago, ki so ga trgovci uvažali iz Severne Amerike:	Žito, sladkor, živino, krzno, tobak, bombaž, srebro.
Industrijska revolucija:	Prehod od ročne proizvodnje k strojni proizvodnji.	Blago, ki so ga trgovci uvažali iz Južne Amerike:	Tobak, čaj, kavo, kakav, sladkor, bombaž, zlato, srebro.

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

SEMINARSKA NALOGA

PISNA UČNA PRIPRAVA:

Kateri so bili kulturni dosežki srednjeveških ljudi in kakšen je bil njihov pogled na svet?

IME IN PRIIMEK: Matej Slana in Timotej Novak

DATUM: 21. 5. 2025

I. OSNOVNI PODATKI

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	7. razred	
Datum:	15. 5. 2025	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema – širša tema iz učnega načrta	Obvezna tema: Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	
Učna enota – naslov učne ure:	Kateri so bili kulturni dosežki srednjeveških ljudi in kakšen je bil njihov pogled na svet?	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Učna metoda razlage, učna metoda razgovora, učna metoda dela s slikovnimi viri, učna metoda zvočne demonstracije, učna metoda slikovne demonstracije.	
Učne tehnike:	Učna tehnika rebus, učna tehnika kviz (Kahoot!).	
Cilji iz učnega načrta:	Učenci: - <i>»analizirajo srednjeveško umetnost in način razmišljanja, opišejo nekaj primerov srednjeveške umetnosti«</i> (Učni načrt, 2011, str. 14).	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>našteti srednjeveške stanove, ki so imeli dostop do izobrazbe,</i> - <i>razložiti vpliv Cerkve na miselnost srednjeveških ljudi,</i> - <i>pojasniti pomen srednjeveških samostanov za ohranjanje znanja,</i> - <i>navesti ključne kulturne dosežke srednjega veka,</i> - <i>razlikovati med romanskim in gotskim umetnostnim slogom,</i> - <i>pojasniti vzroke za majhno število pisnih del v srednjem veku,</i> - <i>našteti vsaj 3 vrste posvetnih srednjeveških besedil.</i>
	Funkcionalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>ustrezno izpolniti učno-delovni list ob učiteljevi razlagi in uporabi PowerPoint drsnic,</i> - <i>uporabljati digitalno orodje Kahoot!,</i> - <i>razbrati sporočilo iz slikovnega gradiva,</i> - <i>pozorno poslušati učiteljevo razlago,</i> - <i>odgovoriti na različne vrste vprašanj.</i>
	Vzgojni (odnosni) cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>ceniti in spoštovati kulturne dosežke srednjega veka,</i> - <i>pokazati zanimanje za srednjeveško kulturo.</i>
Učne etape:	- Uvajanje.	

	<ul style="list-style-type: none"> - Obravnavanje nove učne snovi. - Urjenje. - Ponavljanje. 	
Vsebinski (učni) poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cerkev je močno vplivala na miselnost srednjeveških ljudi. 2. Srednjeveška umetnostna sloga: romanika in gotika. 3. Srednjeveška književnost. 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint predstavitev. - Učno-delovni list. - Kahoot! kviz. - Zvočni posnetek (Brižinski spomeniki).
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor. - Računalnik. - Projekcijsko platno. - USB-ključek. - Pametni telefoni. - Digitalno orodje PowerPoint. - Digitalno orodje Kahoot!. - Digitalno orodje Slidesgo.
Medpredmetne povezave s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - Angleščina (reševanje rebusa). - Likovna umetnost (freske, različni srednjeveški umetnostni slogi). - Slovenščina (rebus, branje, pisanje, poslušanje, srednjeveška književnost). - Geografija (geografski pojmi (npr. njiva), države in mesta). - Glasbena umetnost (ljudsko slovstvo, trubadurske pesmi). 	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - Romanika = umetnostni slog (11. – 13. stoletje). - Gotika = umetnosti slog (sredina 12. – 15. stoletje). - Katedrala/stolnica = visoka cerkev, sedež škofije. - Vitraži = velika, barvito poslikana okna, značilna za gotiko. - Freske = srednjeveške stenske poslikave. - Portali = bogato okrašeni, poudarjeni vhodi v cerkve, izklesani iz kamna. 	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011).</i> Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf (Dostop: 1. 5. 2025).</p>
	Viri in literatura za učno pripravo	<ul style="list-style-type: none"> - Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2017). <i>Zgodovina 7. Samostojni delovni zvezek za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole.</i> Ljubljana: Mladinska knjiga, 174–180. - Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019). <i>dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole.</i> Ljubljana: Mladinska knjiga, 142–145. - Cerkev sv. Trojice v Hrastovljah.

		<p>http://www.dedi.si/dediscina/139-cerkev-sv-trojice-v-hrastovljah (Dostop: 1. 5. 2025).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Književnost srednjega veka v Evropi in na Slovenskem. https://eucbeniki.sio.si/slo1/2423/index2.html (Dostop: 1. 5. 2025). - Krumpak, A. (2015). <i>Stari in srednji vek. Zgodovina za 7. razred osnovne šole.</i> Ljubljana: Modrijan, 160–162. - Mineva pet let od požara v pariški katedrali Notre-Dame. https://www.24ur.com/novice/tujina/mineva-pet-let-od-pozara-v-pariski-katedrali-notre-dame.html (Dostop: 1. 5. 2025). - Simonič Mervic, K. (2003). <i>Stari svet. Zgodovina za 7. razred devetletne osnovne šole.</i> Ljubljana: Modrijan, 124–126.
	<p>Viri za slikovno, avdiovizualno in/ali dodatno pisno gradivo na PowerPointu</p>	<p>Drsnica 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obraz dolgočasja. https://www.glitter.si/wp-content/uploads/tired-1-pdf.jpg (Dostop: 12. 5. 2025). <p>Drsnica 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obraz čudnega. https://www.shutterstock.com/image-photo/shock-face-expressions-concept-closeup-two-1238945134 (Dostop: 12. 5. 2025). <p>Drsnica 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obraz navdušenja. https://i.pinimg.com/736x/c8/30/f2/c830f274ee9d2873830621ad9ccd73f5.jpg (Dostop: 12. 5. 2025). <p>Drsnica 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Človek. https://www.freepik.com/premium-vector/man-male-young-person-icon_3155307.htm (Dostop: 1. 5. 2025). - Črka T. https://timelesswroughtiron.com/products/wrought-iron-letter-t (Dostop: 1. 5. 2025). - In. https://www.britannica.com/topic/ampersand (Dostop: 1. 5. 2025). - Kul. https://www.freepik.com/free-vector/cool-word-art-vector-typography_36223636.htm (Dostop: 12. 5. 2025).

1. 5. 2025).

- Njiva. <https://n1info.si/novice/slovenija/doslej-sest-od-sedmih-vzorcev-s-koroskih-kmetij-s-prekomerno-vrednostjo-svinca/> (Dostop: 1. 5. 2025).
- Sreda. <https://eucbeniki.sio.si/mat9/927/index4.html> (Dostop: 1. 5. 2025).
- Ura. <https://www.merkur.si/stenska-ura-tfa-30-cm-analogna/> (Dostop: 1. 5. 2025).

Drsnica 5:

- Emotikon sonček 1. <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTVtBlIrEUN3q18I409HtvAdB9RU-FDqExw&w=740> (Dostop: 12. 5. 2025).
- Emotikon sonček 2. https://png.pngtree.com/png-vector/20240728/ourmid/pngtree-3d-happy-sun-with-sunglasses-on-transparent-background-png-image_13271804.png (Dostop: 12. 5. 2025).
- Emotikon sonček 3. https://img.freepik.com/premium-zdjecie/png-slonce-biale-tlo-antropomorficzne-szczescie_53876-728898.jpg?semt=ais_hybrid&w=740 (Dostop: 12. 5. 2025).

Drsnica 8:

- Srednjeveški stanovi. https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fucilnice.arnes.si%2Fpluginfile.php%2F2208304%2Fmod_folder%2Fcontent%2F0%2FZGODOVINA%252020.5%2520PPT.pdf%3Fforcedownload%3D1&psig=AOvVaw3Cw8VUO6gO569cGGhcghO8&ust=1746182351428000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBQQjRxqFwoTCNDK5aiKg_o0DFQAAAAAdAAAAABAd (Dostop: 1. 5. 2025).

Drsnica 9:

- Menih. <https://www.alamy.com/stock-photo-medieval-monk-illuminating-a-book-c-1200-126214454.html?imageid=2641BB0E-43AD-4EF9-8935->

[3ECA75B56671&p=157857&pn=1&searchId=13dca963104478fd9257b9a9a5a6db93&searchtype=0](https://www.google.com/search?q=3ECA75B56671&p=157857&pn=1&searchId=13dca963104478fd9257b9a9a5a6db93&searchtype=0) (Dostop: 1. 5. 2025).

Drsnica 10:

- Medicinska šola v Salerno (Italija). https://sl.wikipedia.org/wiki/Salernska_%C5%A1ola_zdravstva#/media/Slika:ScuolaMedicaMiniatura.jpg (Dostop: 1. 5. 2025).

Drsnica 15:

- Saint-Sernin v Toulousu v Franciji. <https://sophy-western-art.blogspot.com/2013/04/2-3-romanesque.html> (Dostop: 1. 5. 2025).

Drsnica 16:

- Polkrožni loki. <https://bigfoto.name/51871-romanske-sooruzhenija-v-interere-29-foto.html> (Dostop: 1. 5. 2025).
- Polkrožni lok 2. https://dictionary.cambridge.org/images/full/semici_noun_002_32891.jpg?version=6.0.50 (Dostop: 12. 2. 2025).

Drsnica 17:

- Bogato okrašeni portali ob vhodu. https://de.wikipedia.org/wiki/Ste-Foy_%28Conques%29#/media/Datei:Conques.JPG03.jpg (Dostop: 1. 5. 2025).
- Ozka romanska okna. <https://victorianweb.org/art/architecture/romanesque/comparative.html> (Dostop: 1. 5. 2025).

Drsnica 18:

- Notre-Dame. https://en.wikipedia.org/wiki/Notre-Dame_de_Paris#/media/File:Notre-Dame_de_Paris,_4_October_2017.jpg (Dostop: 1. 5. 2025).

Drsnica 19:

- Križni oboki. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/6f/Santa_Maria_dei_Carmini_%28Venice%29_-_Volta_a_crociera.jpg/1200px-Santa_Maria_dei_Carmini_%28Venice%29_-_

		<p>_Volta a crociera.jpg (Dostop: 1. 5. 2025).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reimska stolnica. https://www.flickr.com/photos/profzucker/33983298996 (Dostop: 1. 5. 2025). - Šilasti loki. https://static.vecteezy.com/system/resources/thumbnails/052/055/863/small_2x/mosque-door-architectural-frame-classic-style-door-and-window-architectural-icon-mosque-door-frame-icon-line-art-free-vector.jpg (Dostop: 12. 5. 2025). <p>Drsnica 20:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sainte-Chapelle. https://myticketsworld.com/products/entry-ticket-for-sainte-chapelle (Dostop: 1. 5. 2025). - Vitraj. https://sl.wikipedia.org/wiki/Vitraj#/media/Slika:Chartres_-_cath%C3%A9drale_-_rosace_nord.jpg (Dostop: 1. 5. 2025). <p>Drsnica 21 in 22:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mrtvaški ples. https://sl.wikipedia.org/wiki/Mrtva%C5%A1ki_ples_(Hrastovlje)#/media/Slika:Dance_of_Death_(replica_of_15th_century_fresco;_National_Gallery_of_Slovenia).jpg (Dostop: 1. 5. 2025). <p>Drsnica 27:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dante Alighieri. https://sl.wikipedia.org/wiki/Dante_Alighieri#/media/Slika:Portrait_de_Dante.jpg (Dostop: 1. 5. 2025). <p>Drsnica 28:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brižinski spomeniki. https://sl.wikipedia.org/wiki/Bri%C5%BEinski_spomeniki#/media/Slika:Bri%C5%BEinski_spomeniki_3_(alt).jpg (Dostop: 1. 5. 2025). - Brižinski spomeniki B – Freising Manuscripts. https://www.youtube.com/watch?v=owWwO5h-oVs (Dostop: 1. 5. 2025). <p>Drsnica 29:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medieval music – Troubadour love song. https://www.youtube.com/watch?v=Xk1W
--	--	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

		22yHLUQ (Dostop: 21. 5. 2025).
	Viri za slikovno in/ali dodatno pisno gradivo na učno-delovnem listu.	- Srednjeveški stanovi. https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fucilnice.arnes.si%2Fpluginfile.php%2F2208304%2Fmod_folder%2Fcontent%2F0%2FZGODOVINA%252020.5%2520PPT.pdf%3Fforcedownload%3D1&psig=AOvVaw3Cw8VUO6gO569cGGhcghO8&ust=1746182351428000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBQQjRxqFwoTCNDK5aiKg_o0DFQAAAAAdAAAAABAd (Dostop: 1. 5. 2025).
	Viri za slikovno in/ali dodatno pisno gradivo na kvizu Kahoot!.	Drugo vprašanje: - Sainte-Chapelle. https://myticketsworld.com/products/entry-ticket-for-sainte-chapelle (Dostop: 1. 5. 2025). Četrto vprašanje: - Srednjeveški stanovi. https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fucilnice.arnes.si%2Fpluginfile.php%2F2208304%2Fmod_folder%2Fcontent%2F0%2FZGODOVINA%252020.5%2520PPT.pdf%3Fforcedownload%3D1&psig=AOvVaw3Cw8VUO6gO569cGGhcghO8&ust=1746182351428000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBQQjRxqFwoTCNDK5aiKg_o0DFQAAAAAdAAAAABAd (Dostop: 1. 5. 2025).

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE (6 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Preden začnemo z današnjo učno uro, bomo najprej malo ogreli svoje obrazne mišice. V naslednjih 30 sekundah se bomo šli eno kratko igro.</i></p> <p><i>Sedaj pa začnimo! Pokažite obraz dolgočasje!</i></p> <p><i>Pokažite obraz, ko vidite nekaj res čudnega!</i></p> <p><i>In zdaj še obraz navdušenja!</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Poslušajo in glede na navodilo spreminjajo izraz na obrazu.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Učna metoda razlage.</p> <p>Motivacijska tehnika sproščanja z gibanjem.</p>	<p>Drsnica</p> <p>1.</p> <p>Drsnica</p> <p>2.</p> <p>Drsnica</p> <p>3.</p>

<i>Upam, da bo danes med uro čim več obrazov navdušenja!</i>	Poslušajo.		
<i>Sedaj pa imam za vas pripravljen zabaven rebus, katerega rešitev vas bo pripeljala do teme današnje učne ure.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.	Drsnica 4.
<i>Kaj je torej prva beseda? Kaj je druga beseda? Kaj je tretja beseda? Kaj je četrta beseda?</i>	<i>Srednji, vek, in, kultura.</i>	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora. Učna tehnika rebus.	Drsnica 4.
<i>Kdo mi zna povedati, kaj vse bi lahko spadalo pod kulturo v srednjem veku?</i>	Predvideni odgovori: <i>slikarstvo, kiparstvo, umetnost, arhitektura, književnost, glasba, znanost</i> ...	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.	
<i>Danes bo ura sestavljena iz treh vsebinskih poudarkov. Najprej bomo obravnavali vpliv Cerkve na miselnost srednjeveških ljudi. Nato si bomo pogledali značilnosti romanskega in gotskega umetnostnega sloga. Na koncu pa bomo spoznali srednjeveško književnost.</i> <i>Ob koncu učne ure boste znali: Razložiti vpliv Cerkve na srednjeveško kulturo, razlikovati med romanskim in gotskim umetnostnim slogom, navesti ključne kulturne dosežke srednjega veka.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.	Drsnica 5.
<i>Danes boste delali z učno-delovnimi listi. Prosil bi reditelja, da pride in razdeli učno-delovne liste.</i> <i>Ob predstavitvi in razlagi ga poskušajte sproti izpolnjevati. Pregledali ga bomo ob koncu vsakega vsebinskega sklopa, saj ga boste nato uporabili za učenje učne snovi.</i> <i>Zdaj pa vzemite učno-delovni list in si z velikimi črkami dopišite naslov današnje učne ure: Kateri so bili kulturni dosežki srednjeveških ljudi in kakšen je bil njihov pogled na svet?</i>	Poslušajo in zapisujejo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.	Drsnica 6. Učno-delovni list.

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE (NOVE) UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE (33 minut)

1. VSEBINSKI POUK: Cerkev je močno vplivala na miselnost srednjeveških ljudi (8 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Najprej bomo spoznali nekaj o vplivu Cerkve na miselnost srednjeveških ljudi ter njen vpliv na znanost in izobraževanje. Zapišite si prvi podnaslov.</i></p> <p><i>Miselnost ljudi v srednjem veku je temeljila na resnicah Krščanske cerkve. To pomeni, da so ljudje iskali odgovore na vse probleme v veri.</i></p>	<p>Poslušajo in zapisujejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 7. Učno-delovni list.</p> <p>Drsnica 8.</p>
<p><i>Kaj mislite, za koga sta bila v srednjem veku dostopna znanost in izobraževanje? Pomagajte si s sliko.</i></p> <p><i>Ne pozabite izpolniti tudi na delovnem listu.</i></p>	<p><i>Duhovščini, plemstvu in vladarju.</i></p> <p>Zapisujejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda dela s slikovni viri.</p>	<p>Drsnica 8. Učno-delovni list.</p>
<p><i>Kaj opazite na sliki? Koga mislite, da prikazuje?</i></p> <p><i>Kaj pa počenja menih na tej sliki?</i></p>	<p><i>Meniha.</i></p> <p><i>Piše.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>Drsnica 9. Učno-delovni list.</p>
<p><i>Ker je bila večina ljudi v srednjem veku nepismenih, se je znanje ohranjalo zgolj v samostanih, kjer so menihi prepisovali knjige.</i></p>	<p>Poslušajo in zapisujejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage. Učna metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 9. Učno-delovni list.</p>
<p><i>Ko je v visokem srednjem veku prišlo do nastanka mest, se je začela širiti tudi potreba po znanju in izobraževanju. Kaj mislite, da se takrat zgodi? Do ustanovitve česa pride?</i></p> <p><i>Kje pa mislite, da so nastale prve univerze? V kateri državi?</i></p> <p><i>In prva je bila v Salernu. Specializirana je bila</i></p>	<p><i>Javnih šol in univerz.</i></p> <p><i>Italiji.</i></p> <p>Poslušajo in</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 10. Učno-delovni list.</p>

<i>za medicino. Ne pozabite si zapisovati!</i>	zapisujejo.		
<i>Sedaj pa bomo pregledali rešitve vaših učno-delovnih listov za prvi vsebinski poudarek.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.	Drsnica 11.
Učence naključno kličem, da preberejo pravilne odgovore na učno-delovnem listu. Rešitve prikazujem tudi na drsnici.	Berejo pravilne odgovore in pregledujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.	Drsnica 11. Drsnica 12.
SPROTNO PONAVLJANJE: Pa pogledjmo, koliko ste si zapomnili. Kaj je ključno vplivalo na miselnost ljudi v srednjem veku?	<i>Krščanska cerkev.</i>	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.	

2. VSEBINSKI POUK: Srednjeveška umetnostna sloga: romanika in gotika (15 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<i>Naslednja tema, ki bo na današnjem sporedu, so srednjeveški umetnostni slogi, natančneje romanika in gotika. Ne pozabite si zapisati novega podnaslova!</i>	Poslušajo in zapisujejo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.	Drsnica 13. Učno-delovni list.
<i>Kateri umetnostni slog se je prvi pojavil, romanika ali gotika, kaj mislite?</i> <i>Romanika je bila glavni umetnostni slog med 11. in 13. stoletjem. Nato pa se je začela uveljavljati gotika. Kdaj se je pojavila gotika?</i> <i>Če je torej romanika trajala do 13. stoletja, gotika pa začela v sredini 12. stoletja, kaj ugotovimo?</i> <i>Do kdaj pa je trajala gotika?</i>	<i>Romanika.</i> <i>V sredini 12. stoletja.</i> <i>Da sta nekaj časa prevladovali obe.</i> <i>Do konca 15. stoletja.</i>	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.	Drsnica 14. Učno-delovni list.
<i>Romanika se je prvotno razvila v Španiji in Franciji. V svojem slogu se je zgledovala po antičnih vzorcih.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage. Učna metoda slikovne	Drsnica 15. Učno-delovni list.

		demonstracije.	
<i>Kaj mislite, kakšne so bile romanske cerkve? A so bile velike ali majhne? Pomagajte si s sliko.</i>	<i>Velike.</i>	Frontalna učna oblika. Učna metoda dela s slikovnimi viri.	Drsnica 15. Učno-delovni list.
<i>Cerkve romanskega sloga so bile velike, a preproste. Bile so videti kot nekakšne trdnjave, brez zapletenih vzorcev.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage. Učna metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 15. Učno-delovni list.
<i>Iz kakšnega gradbenega materiala pa mislite, da so bile zgrajene? Pomagajte s sliko.</i>	<i>Kamna.</i>	Frontalna učna oblika. Učna metoda dela s slikovnimi viri.	Drsnica 15. Učno-delovni list.
<i>Romanske cerkve so bile zgrajene iz kamna. Cerkev je namreč s tem, ko je gradila velike, kamnite cerkve izkazovala svojo moč in vpliv. Kajti večina preostalih stavb je bila v tistem obdobju zgrajenih iz lesa.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage. Učna metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 15. Učno-delovni list.
<i>Kakšen pa mislite, da je bil tloris teh cerkva? V obliki česa? Lahko si pomagata s sliko na drsnici.</i>	<i>V obliki križa.</i>	Frontalna učna oblika. Učna metoda dela s slikovnimi viri.	Drsnica 15. Učno-delovni list.
<i>Za romaniko je bil značilen tudi en arhitekturni element, ki ga lahko vidimo na sliki. Kaj vidite na sliki, kateri element?</i>	<i>Polkrožni lok.</i>		Drsnica 16.
<i>Katera še je druga značilnost romanskih cerkva? Kakšna so bila okna? Pomagajte si z levo sliko na drsnici.</i>	<i>Majhna, ozka.</i>		Drsnica 17.

<p><i>Torej je bilo v notranjosti romanskih cerkva, veliko ali malo dnevne svetlobe?</i></p> <p><i>Na desni sliki na drsnici pa lahko opazite še tretjo značilnost romanskih cerkva. Kakšni so bili portali? Tisti, ki ne veste. Portali so poudarjeni vhodi, izklesani iz kamna ob vstopu v cerkev. A so bili okrašeni ali ne?</i></p> <p><i>Portali ob vhodu v romanske cerkve so bili bogato okrašeni. Ne pozabite si zapisovati!</i></p>	<p><i>Malo.</i></p> <p><i>Okrašeni.</i></p> <p>Poslušajo in zapisujejo.</p>		
<p><i>Zdaj pa si pogledajmo še značilnosti gotike. Gotski slog se je najprej razvil v Franciji. V primerjavi z romanskimi cerkvami so bile gotske še večje in predvsem precej višje. Takim cerkvam, ki še posebej izstopajo po svoji višini, pravimo stolnice ali katedrale. Nekoč so v njih bili, ali pa so v nekateri primerih še vedno, sedeži škofij. Čeprav so bile videti drugačne, se gradbeni material gotskih cerkva ni razlikoval od materiala romanskih. Tako so tudi gotske cerkve bile zgrajene iz kamna. Prav tako je enak ostal tloris: cerkev je bila tako še vedno grajena v obliki križa. Ena izmed bolj slavni gotskih cerkva je denimo katedrala Notre-Dame v Parizu.</i></p>	<p>Poslušajo in zapisujejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage. Učna metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 18. Učno-delovni list.</p>
<p><i>V zadnjih letih je bila ta cerkev precej pogosto v medijih. A mogoče veste, zakaj?</i></p>	<p><i>Ker je bil požar.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 18.</p>
<p><i>Notredamsko cerkev je leta 2019 namreč doletel požar in od takrat je vse do lani potekala obnova. Tako da če boste letos šli v Pariz, jo boste po novem lahko videli tudi v notranjosti.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage. Učna metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 18.</p>
<p><i>Pri romanskih cerkvah smo spoznali, da je zanje bil značilen polkrožni lok. A mogoče veste, kakšen lok pa je bil značilen za gotsko arhitekturo? Pomagajte si z levo sliko.</i></p> <p><i>Poleg šilastih lokov pa je gotsko arhitekturo zaznamovala še ena oblika. Opazna je</i></p>	<p><i>Šilasti lok.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>Drsnica 19. Učno-delovni list.</p>

<p><i>predvsem v notranjosti gotskih stavb. Katera je to? Pomagajte si lahko z desno sliko.</i></p> <p><i>Kakšna okna pa so značilna za gotske cerkve? Pomagajte si s sliko. A so majhna kot pri romaniki ali so velika?</i></p> <p><i>Kakšna pa so še, kakšno značilnost gotskih oken lahko še razberete iz slike?</i></p>	<p><i>Križni oboki.</i></p> <p><i>Velika.</i></p> <p><i>Barvita.</i></p>		<p>Drsnica 20.</p>
<p><i>Gotske cerkve so predvsem znane po svojih velikih in visokih barvito poslikanih oknih, ki jih imenujemo vitraži. Gre za nov pojem, ki si ga tudi podčrtajte oziroma odebelite. Ne pozabite si zapisovati na vaše učno-delovne liste!</i></p>	<p>Poslušajo in zapisujejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage. Učna metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 20. Učno-delovni list.</p>
<p><i>V srednjem veku so bile zelo razširjene tudi stenske poslikave, ki jim pravimo freske. V cerkvah so te freske največkrat prikazovale verske prizore, medtem ko so v gradovih pogosto upodabljale viteške prizore, bitke in druge dogodke iz vsakdanjega življenja plemičev. Tudi na območju današnje Slovenije najdemo nekaj pomembnih primerov srednjeveškega slikarstva. Med najbolj znanimi je gotovo freska Mrtvaški ples, ki izvira iz časa gotike. Še danes si jo lahko ogledamo v živo, nahaja se v cerkvi v Hrastovljah. Sedaj si jo bomo pogledali še nekoliko bližje.</i></p>	<p>Poslušajo in zapisujejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage. Učna metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 21. Učno-delovni list.</p>
<p><i>Kaj opazite na skrajni levi strani slike?</i></p> <p><i>Koga drži otrok za roko?</i></p> <p><i>Nato pa je na sliki prikazan en gospod, brez noge. A mislite, da je premožen ali bolj reven?</i></p> <p><i>V skrajnem desnem kotu zgornje slike je uprizorjen posameznik drugega družbenega stanova kot gospod brez noge. kateremu družbenemu stanu mislite, da pripada?</i></p> <p><i>Na spodnji sliki pa so prikazani še trije posamezniki, ki nosijo krono. kateremu stanu mislite, da tej pripadajo?</i></p>	<p><i>Otroka.</i></p> <p><i>Okostnjaka.</i></p> <p><i>Bolj reven.</i></p> <p><i>Duhovščini.</i></p> <p><i>Plemstvu.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>Drsnica 22.</p>

<p><i>Kaj torej prikazuje freska?</i></p> <p><i>Kaj je prikazano na skrajni desni strani freske na spodnji sliki?</i></p> <p><i>Kakšen je bil po vašem mnenju namen avtorja te freske, kaj je želel simbolno ponazoriti?</i></p>	<p><i>Pripadnike različnih družbenih stanov in ljudi različnih starosti, med njimi pa so okostnjaki.</i></p> <p><i>Okostnjak, ki odpira krsto.</i></p> <p><i>Da nas vse čaka smrt, ne glede na stan ali starost.</i></p>		
<p><i>Freska Mrtvaški ples nas opozarja, da smrt dočaka vsakega posameznika, ne glede na stan ali starost. Predvsem je bilo to aktualno v srednjem veku, ko je bilo veliko bolezni (kuga), vojn in drugih stvari, ki so drastično zmanjšale povprečno pričakovano življenjsko dobo ljudi.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage. Učna metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 22.</p>
<p><i>Sedaj pa bomo pregledali rešitve vaših učno-delovnih listov za drugi vsebinski poudarek.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 23.</p>
<p>Učence naključno kličem, da preberejo pravilne odgovore na učno-delovnem listu. Enega izmed učencev povabim k tabli, da skicira značilen romanski in gotski lok. Rešitve prikazujem tudi na drsnici.</p>	<p>Berejo pravilne odgovore in pregledujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 23. Drsnica 24. Drsnica 25.</p>
<p>SPROTNO PONAVLJANJE:</p> <p><i>Pa pogledjmo, koliko ste si zapomnili. Katere so bile skupne značilnosti obeh umetnostnih slogov?</i></p>	<p><i>Tloris v obliki križa, obe se pojavita v Franciji in material gradnje (kamen).</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.</p>	

3. VSEBINSKI POUK: Srednjeveška književnost (10 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Sedaj ko smo spoznali arhitekturo in slikarstvo, pa pogledjmo še, kakšna je bila srednjeveška</i></p>	<p>Poslušajo in zapisujejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p>	<p>Drsnica 26.</p>

<p><i>književnost. To je nov podnaslov! Zapišite si!</i></p>		<p>Učna metoda razlage.</p>	<p>Učno-delovni list.</p>
<p><i>Ker je bilo v srednjem veku zelo malo pismenih ljudi in ker je bil postopek nastanka besedil zelo drag in dolgotrajen, je bilo knjižnih del zelo malo. Vsebina teh je bila večinoma povezana z versko tematiko, saj je bila vera glavni del življenja. Le redko so nastala posvetna dela, torej besedila, ki niso imela verske tematike. Besedila so bila načeloma napisana v latinščini, ker je bil to uradni jezik Cerkve. Zelo redko pa so bila zapisana v ljudskih jezikih, torej v jeziku, ki so ga govorili navadni ljudje.</i></p> <p><i>Za največjega srednjeveškega pesnika velja Dante Alighieri, ki je napisal znano pesnitev Božanska komedija.</i></p> <p><i>Tudi pri nas, na območju današnje Slovenije, so v srednjem veku nastala pomembna besedila. Najstarejša in najbolj znana so Brižinski spomeniki. Ta besedila z versko tematiko so nastala okoli leta 1000 in predstavljajo najstarejši ohranjeni zapis v zgodnji slovenščini.</i></p> <p><i>Za lažjo predstavo, kako je zvenela zgodnja slovenščina, bomo zdaj prisluhnili branju odlomka iz Brižinskih spomenikov.</i></p>	<p>Poslušajo in zapisujejo.</p> <p>Poslušajo in zapisujejo.</p> <p>Poslušajo in zapisujejo.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage. Učna metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 27. Učno-delovni list.</p> <p>Drsnica 28.</p>
<p>Predvajam zvočni posnetek.</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda zvočne demonstracije.</p>	<p>Zvočni posnetek.</p>
<p><i>Kot omenjeno so v srednjem veku nastajala tudi posvetna besedila, torej tista, ki niso imela verske vsebine. Med njimi najdemo različne vrste, kot so junaški epi, trubadurske pesmi in viteški romani. Junaški epi so pripovedovali o verskih vojnah, na primer med kristjani in pripadniki drugih ver, maščevanjih in pomembnih zgodovinskih dogodkih. Ne pozabite si tega zapisati!</i></p>	<p>Poslušajo in zapisujejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 29. Učno-delovni list.</p>
<p><i>Kaj pa mislite, o čem so govorile trubadurske pesmi?</i></p>	<p><i>Ljubezenska tematika.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda</p>	<p>Drsnica 29.</p>

		razgovora.	
<p><i>Trubadurske pesmi so večinoma imele ljubezensko tematiko. Najpogosteje so govorile o vitezovem hrepenenju po dvorni dami, o ljubezni, ki je bila pogosto nedosegljiva.</i></p> <p><i>Sedaj pa bomo prisluhnili primeru trubadurske ljubezenske pesmi.</i></p>	Poslušajo in zapisujejo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.	Drsnica 29. Učno-delovni list.
Predvjam trubadursko ljubezensko pesem (hiperpovezava na drsnici).	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda zvočne demonstracije.	Trubadurska ljubezenska pesem.
<i>Kaj pa mislite, da je bila tematika viteških romanov? O čem so pripovedovali?</i>	<i>O vitezih.</i>	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.	Drsnica 29.
<i>Glavni junaki teh romanov so bili vitezi. V njih so se borili za svojo vero ali pa za izvoljenko in ob tem opravljali junaška dejanja. Eden izmed najbolj znanih primerov je roman o kralju Arturju in vitezih okrogle mize.</i>	Poslušajo in zapisujejo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.	Drsnica 29. Učno-delovni list.
<i>Kateri tip književnosti pa mislite, da je v srednjem veku prevladoval? Pisana ali nepisana književnost?</i>	<i>Nepisana.</i>	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.	Drsnica 30.
<i>V srednjem veku je prevladovala nepisana književnost. Pa veste, zakaj?</i>	<i>Ker je bila večina ljudi nepismenih.</i>		
<i>In ta, nepisana književnost, kot so ljudske pesmi, pripovedke in številne pravljice, se je ohranila vse do danes kot ljudsko slovstvo. Prenašala se je ustno, iz roda v rod.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.	Drsnica 30.
<i>Sedaj pa bomo pregledali rešitve vaših učno-delovnih listov še za tretji vsebinski poudarek.</i>			Drsnica 31.
Učence naključno kličem, da preberejo pravilne odgovore na učno-delovnem listu. Rešitve prikazujem tudi na drsnici.	Berejo pravilne odgovore in pregledujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.	Drsnica 31. Drsnica 32.
SPROTNO PONAVLJANJE: <i>Pa pogledjmo, koliko ste si zapomnili. Katera tri posvetna srednjeveška besedila smo spoznali?</i>	<i>Junaški epi, trubadurske pesmi in viteški romani.</i>	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.	

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE (6 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Takole, sedaj pa imam za vas za zaključek pripravljen en kratek Kahoot! kviz. Da vidimo, koliko ste se danes naučili.</i></p> <p>Odprem Kahoot! s hiperpovezavo na drsnici.</p> <p><i>Vpišite kodo na zaslonu ali pa se povežite s QR kodo.</i></p> <p>Po tem, ko se vsi učenci prijavijo v Kahoot! pritisnem začetek kviza.</p> <p><i>Sedaj ko smo vsi, pa lahko začnemo! Veliko sreče!</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Se pridružijo Kahoot-u.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 33.</p> <p>Kahoot!</p>
<p>Opazujem učence in jih spodbujam med reševanjem vprašanj kviza.</p>	<p>Rešujejo Kahoot!.</p>	<p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Kahoot!</p>
<p>Ko se kviz zaključi, pohvalim zmagovalce.</p> <p><i>Čestitke zmagovalcem!</i></p> <p><i>Danes ste se torej naučili, kdo je imel dostop do izobrazbe v srednjem veku in kako je na miselnost ljudi v srednjem veku vplivala Cerkev, katere so ključne značilnosti romanskega in gotskega umetnostnega sloga in katere so bile značilnosti srednjeveške književnosti.</i></p> <p><i>To je bilo za danes vse, upam, da vam je bila današnja učna ura všeč in da ste kot že na začetku omenjeno imeli veliko obrazov navdušenja!</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Učna metoda razlage.</p>	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Vsebinska priprava učitelja na učno uro.
PRILOGA 2 :	PowerPoint predstavitev.
PRILOGA 3 :	Učno-delovni list – prazen.
PRILOGA 4:	Učno delovni list – izpolnjen (zapis učne snovi).
PRILOGA 5:	Kahoot! kviz.

Priloga 1: Vsebinska priprava učitelja na učno uro

Kateri so bili kulturni dosežki srednjeveških ljudi in kakšen je bil njihov pogled na svet?

Cerkev je močno vplivala na miselnost srednjeveških ljudi

Miselnost srednjeveških ljudi je temeljila na resnicah Krščanske cerkve. Za vse probleme (bolezni, slabe letine) so ljudje iskali odgovore in uteho v veri.

Znanost in izobraževanje sta bila dostopna zgolj najvišjim stanovom: duhovščini in plemstvu (+ vladarju). Večina ljudi pa je bila nepismenih. Znanje se je ohranjalo in razvijalo v samostanih, kjer so menihi na roko prepisovali knjige.

Ko so v visokem srednjem veku začela nastajati mesta, se je razširila potreba po znanju in izobraževanju. Tako so v mestih nastale prve javne šole. V Italiji pa so svoja vrata odprle tudi prve univerze.

Srednjeveška umetnostna sloga: romanika in gotika

Romanika: Romanika je bila vodilni slog od 11. do 13. stoletja. Najprej se je razvila v Španiji in Franciji. Zgledovala se je po antičnih vzorih. Romanske cerkve so bile velike in kamnite, a preproste. Cerkev je s tako gradnjo želela izkazovati svojo moč in vpliv (ostale zgradbe so bile namreč lesene). Tloris cerkva je bil v obliki križa. Ob vhodu v cerkev so bili bogato okrašeni **portali** (poudarjeni vhodi, izklesani iz kamna). Značilni so bili polkrožni loki in ozka okna.

Gotika: Sredi 12. stoletja se je (najprej v Franciji) uveljavila gotika ter prevladovala vse do konca 15. stoletja. Za to obdobje so značilne kamnite ter (v primerjavi z romaniko) še večje in višje cerkve – to so bile **stolnice ali katedrale** (= sedeži škofij). Ravno tako s tlorisom v obliki križa. Značilni so šilasti loki in križni oboki. Okna so barvito poslikana (**vitraži**).

Za srednji vek so bile značilne tudi stenske poslikave - **freske**. Motivi poslikav v cerkvah so bili verski, v gradovih pa povezani z viteštvom in bitkami. V času gotike je na prostoru današnje Slovenije nastala znamenita freska Mrtvaški ples, na kateri so upodobljeni različni srednjeveški stanovi: freska je opozarjala, da smrt dočaka vsakega posameznika, ne glede na stan ali starost (čas kuge, vojn in drugih stvari, ki so zmanjšale življenjsko dobo).

Srednjeveška književnost

Ker je bilo v srednjem veku pismenih zelo malo ljudi, nastanek besedil pa zelo drag in dolgotrajen postopek, je bilo književnih del zelo malo. Vsebina besedil je bila večinoma povezana z versko tematiko. Besedila so bila načeloma zapisana v latinščini – jeziku Cerkve, nastalo pa je tudi nekaj besedil v ljudskih jezikih, tak primer so denimo **Brižinski spomeniki** (najstarejši ohranjeni zapis v slovenščini) – besedilo z versko tematiko. Nastali ok. leta 1000.

Poleg verskih besedil je nastalo tudi nekaj posvetnih besedil. Priljubljeni so bili predvsem **junaški epi** (o bojih med kristjani in pripadniki drugih ver, maščevanjih, zgodovinskih dogodkih itd.).

Nastajale so tudi **trubadurske pesmi** (ljubezenska tematika, vitezovo hrepenenje po dami, nedosegljivi ljubezni) in **viteški romani** (npr. o kralju Arturju in vitezih okrogle mize). V teh romanih je kot glavni junak nastopal vitez, ki je bodisi za vero bodisi za svojo damo opravljal različna junaška dejanja.

Za največjega srednjeveškega pesnika velja Dante Alighieri (pesnitev Božanska komedija). Sicer pa se je večina srednjeveške književnosti zaradi nepismenosti ohranila kot **ljudsko slovstvo** (prenašala ustno iz roda v rod): ljudske pesmi, pripovedke, pravljice.

Priloga 2: PowerPoint predstavitev.

Drsnica 1

Razgibajmo obrazne mišice!



A photograph of a woman with long, wavy red hair sitting at a wooden desk. She has a bored or tired expression, resting her head on her hand. A white mug is on the desk in front of her. The background is a bright, out-of-focus indoor setting.

Drsnica 2

Razgibajmo obrazne mišice!



A photograph of two women making exaggerated facial expressions. The woman on the left has a wide-eyed, open-mouthed look. The woman on the right has a similar expression and is holding her hands to her head. They are both wearing white tops.

Drsnica 3

Razgibajmo obrazne mišice!



Drsnica 4

Rebus



1 2 3 4 ~~A~~

1 2 3 ~~V~~ ~~A~~

~~Č~~ ~~V~~ ~~Ø~~ 4 5 6

SREDNJI

VEK



1 2
IN

1 2 3

1

1 2 3

KULTURA

Drsnica 5



Na koncu učne ure boste znali:



Razložiti vpliv Cerkev na srednjeveško kulturo.

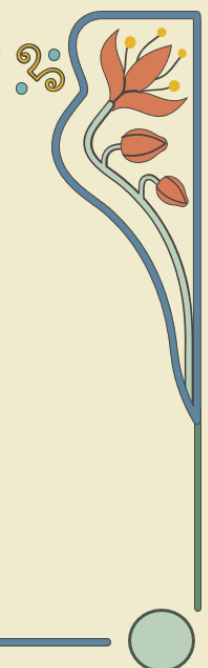
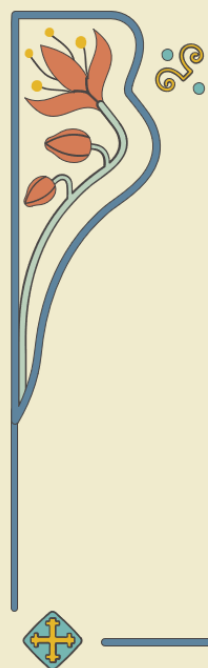


Razlikovati med romanskim in gotskim umetnostnim slogom.



Navesti ključne kulturne dosežke srednjega veka.

Drsnica 6



Kateri so bili kulturni dosežki srednjeveških ljudi in kakšen je bil njihov pogled na svet?

Matej Slana in Timotej Novak



1

Cerkev je močno vplivala na miselnost srednjeveških ljudi

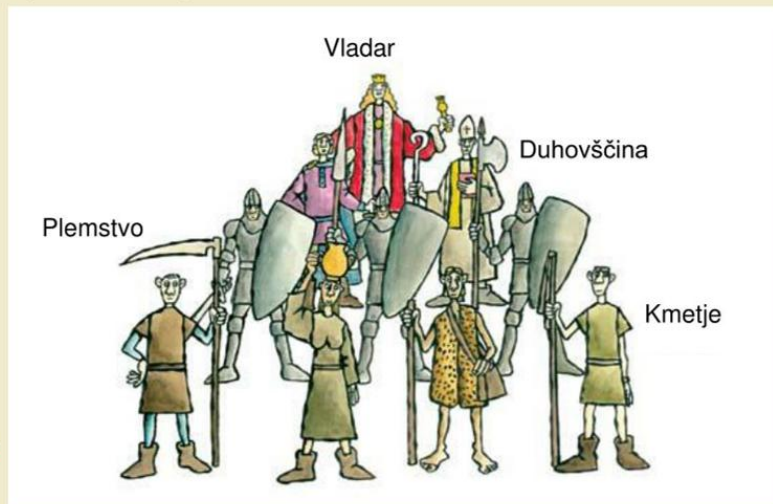


Srednjeveška miselnost:

- temeljila na krščanskih resnicah.

Dostop do znanja in izobrazbe:

- vladar,
- plemstvo,
- duhovščina.



Drsnica 9



Pomen samostanov
za ohranjanje znanja:

- menihi so prepisovali knjige.



Drsnica 10



V visokem srednjem
veku z nastankom
mest:

- prve javne šole
- prve univerze



Medicinska šola v Salernu (Italija)



Drsnica 11

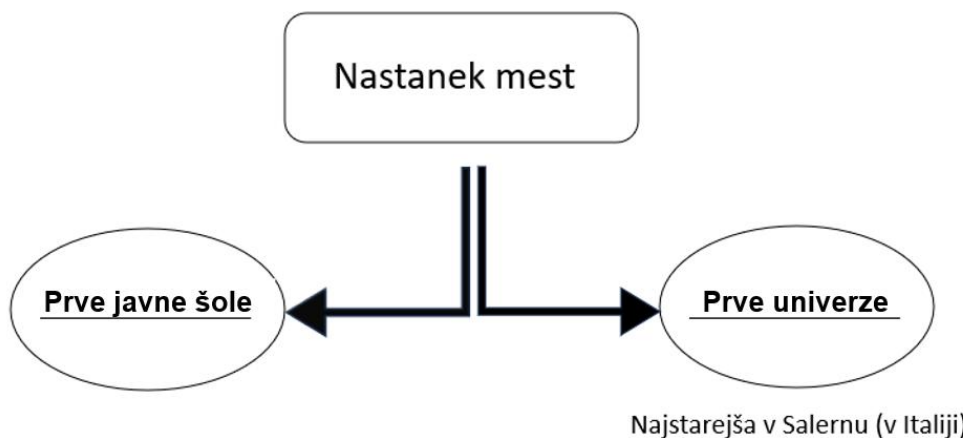
Preglejmo: Cerkev je močno vplivala na miselnost srednjeveških ljudi

- Miselnost srednjeveških ljudi je temeljila na resnicah Krščanske cerkve.
- Na črto vpiši ustrezen stan in obkroži tiste, ki so imeli dostop do znanosti in izobraževanja:

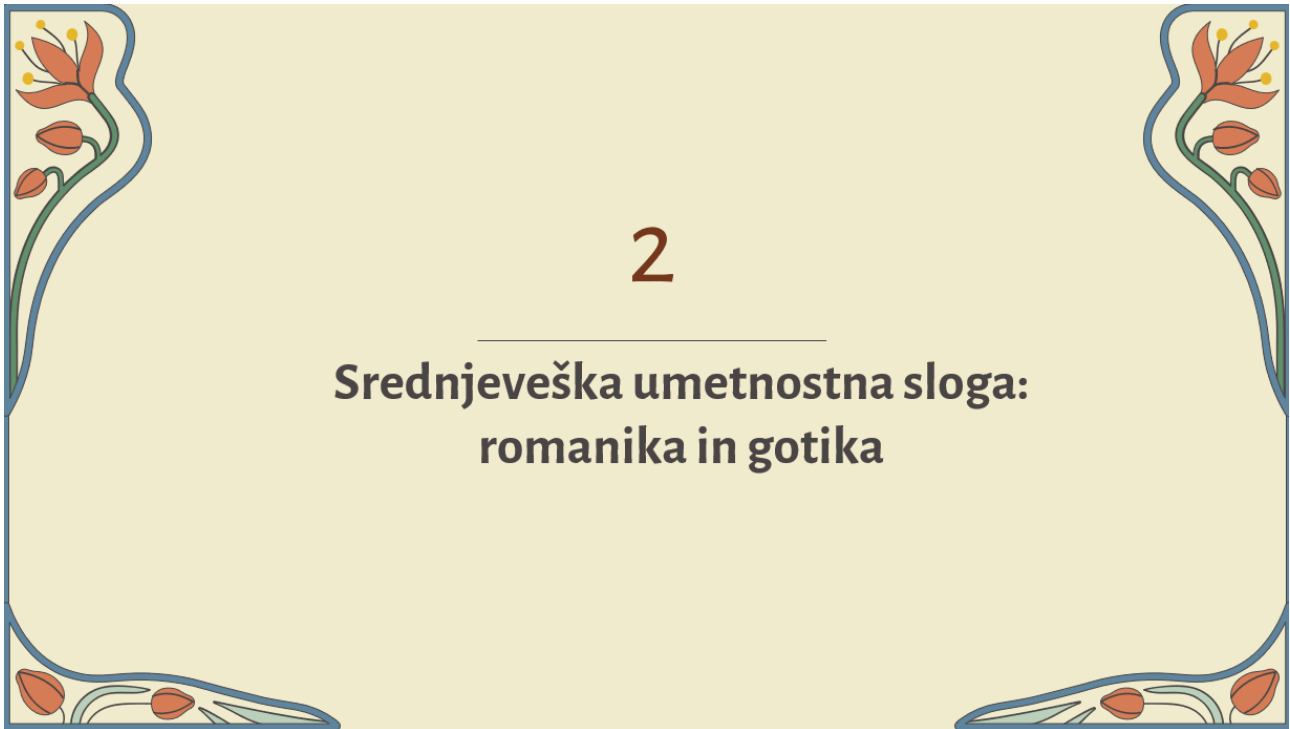


Drsnica 12

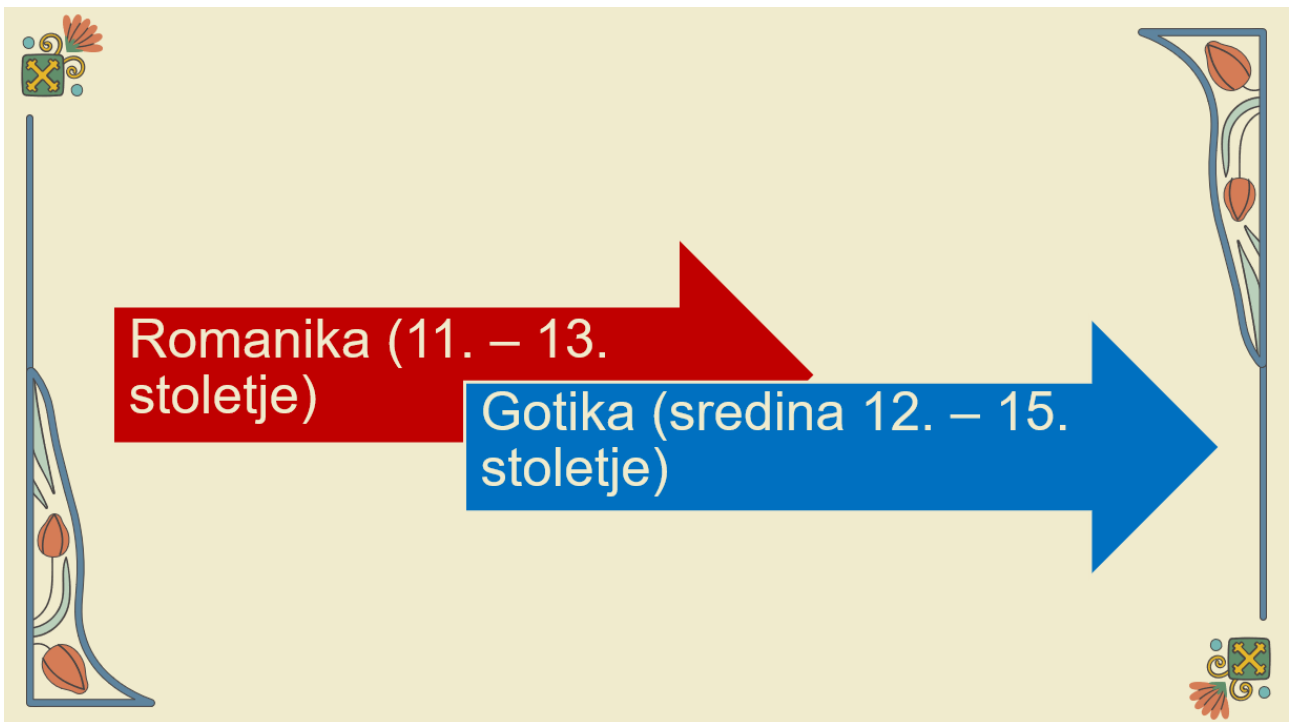
- Znanje se je ohranjalo in razvijalo v samostanih, kjer so menihi na roko prepisovali knjige.



Drsnica 13



Drsnica 14



Drsnica 15



Romanika

- Najprej v: Franciji in Španiji.

Cerkve:

- Kamnite, velike, preproste.
- Tloris: oblika križa.

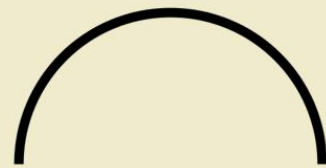


Drsnica 16



Romanika

- Polkrožni loki.

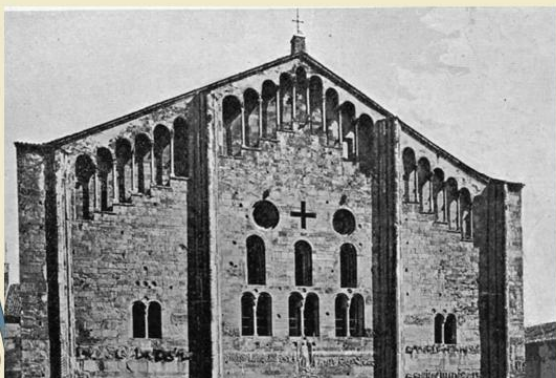


Drsnica 17



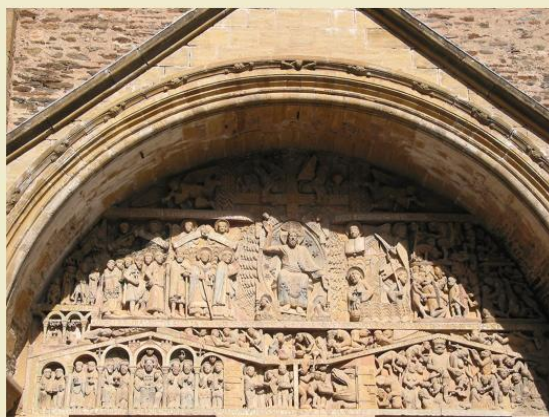
Romanika

OKNA



- Ozka okna – malo svetlobe.

PORTAL



- Bogato okrašeni portali ob vhodu.



Drsnica 18



Gotika

- Najprej v: Franciji.
- Cerkve:
 - Večje in višje: **stolnice oz. katedrale.**
 - Material: kamen.
 - Tloris: oblika križa.



Katedrala Notre-Dame, Pariz



Drsnica 19



Gotika



- Šilasti loki.



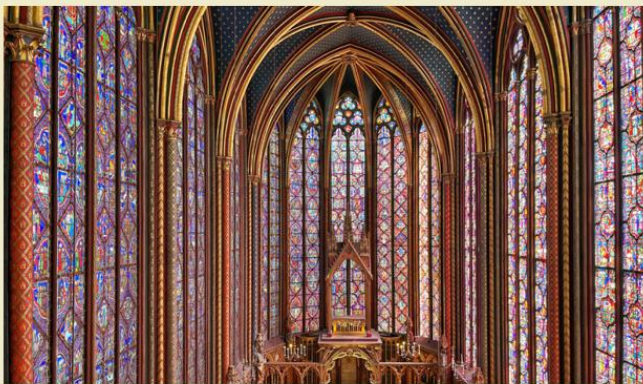
- Križni oboki.



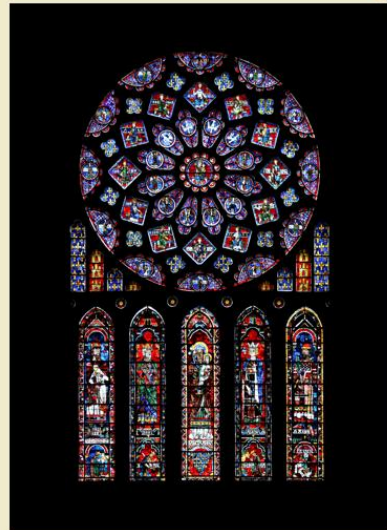
Drsnica 20



Gotika



- Velika, barvito poslikana okna – **vitraži**.





Romanika in gotika

- Stenske poslikave (**freske**).
- Motivi:
 - Povezani z viteštvom (v gradovih).
 - Verski motivi (v cerkvah).



Freska Mrtvaški ples (Hrastovlje)



Drsnica 23



Preglejmo: Srednjeveška umetnostna sloga: romanika in gotika

ROMANIKA (11. – 13. stoletje)

GOTIKA (sredina 12. – 15. stoletje)



Drsnica 24

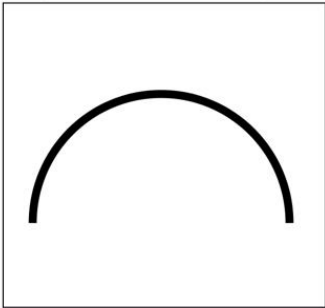
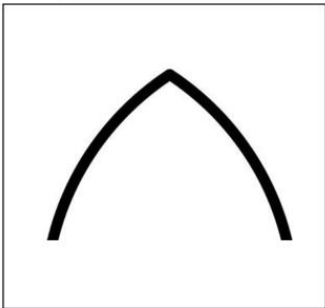


	ROMANIKA	GOTIKA
Najprej se pojavi v (država):	Francija in Španija	Francija
Material gradnje:	kamen	kamen
Okna:	Mala, ozka – malo svetlobe	Velika, barvito poslikana - vitraži
Tloris:	oblika križa	oblika križa
Loki in oboki:	polkrožni loki	šilasti loki, križni oboki



Drsnica 25

- Nariši ustrezno obliko loka za posamezno obdobje:

ROMANIKA	GOTIKA
	

- Za srednji vek so bile značilne stenske poslikave, imenovane **freske**. Motivi poslikav v cerkvah so bili **verski**, v gradovih pa povezani z **viteštvom**.

- Najbolj znamenita freska na prostoru današnje Slovenije je **Mrtvaški ples**.

Drsnica 26

3

Srednjeveška književnost

Drsnica 27



Malo pismenih ljudi + drag in dolgotrajen
postopek nastanka besedil

=

malo književnih del.

- Vsebina: verska (prevladuje), posvetna.
- Jezik: latinščina (prevladuje), ljudski jeziki.



Dante Alighieri

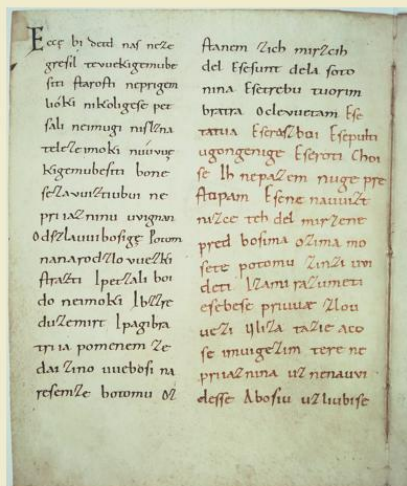
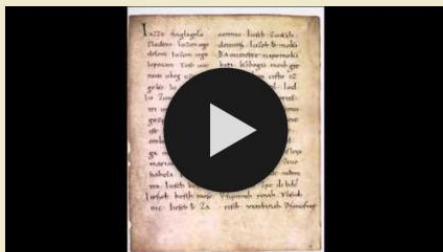


Drsnica 28



Brižinski spomeniki – najstarejši ohranjeni zapis
v slovenščini (ok. leta 1000)

- Tematika: verska
- Jezik: (zgodnja) slovenščina



Drsnica 29

Posvetna srednjeveška besedila



Junaški epi

Verski boji,
maščevanja,
zgodovinski
dogodki.



Trubadurske

pesmi
Ljubezenske
pesmi.



Viteški romani

Junaški vitez v boju
za svojo vero ali
damo.



Drsnica 30

**Kateri tip književnosti je prevladoval – pisana ali
nepisana?**

Nepisana: ljudsko slovstvo

Drsnica 31



Preglejmo: Srednjeveška književnost

- V srednjem veku je bilo zelo malo pismenih ljudi. Postopek nastanka besedil je bil drag in dolgotrajen. Zaradi tega je bilo zelo malo književnih del. V srednjeveški književnosti so prevladovala besedila z versko vsebino, redko so nastajala besedila z posvetno vsebino. Večina besedil je bilo zapisanih v latinščini, le redka pa v ljudskih jezikih.

- Dante Alighieri = Največji pesnik srednjega veka, napisal Božansko komedijo.



Drsnica 32



- Brižinski spomeniki = Najstarejši ohranjeni zapis v slovenščini.



Nastali okoli leta 1000

POSVETNA SREDNJEVEŠKA BESEDILA			
	Junaški epi	Trubadurske pesmi	Viteški romani
VSEBINA	Verski boji, maščevanja, zgodovinski dogodki.	Ljubezenske pesmi.	Junaški vitezi v boju za svojo vero ali damo.





Kahoot!



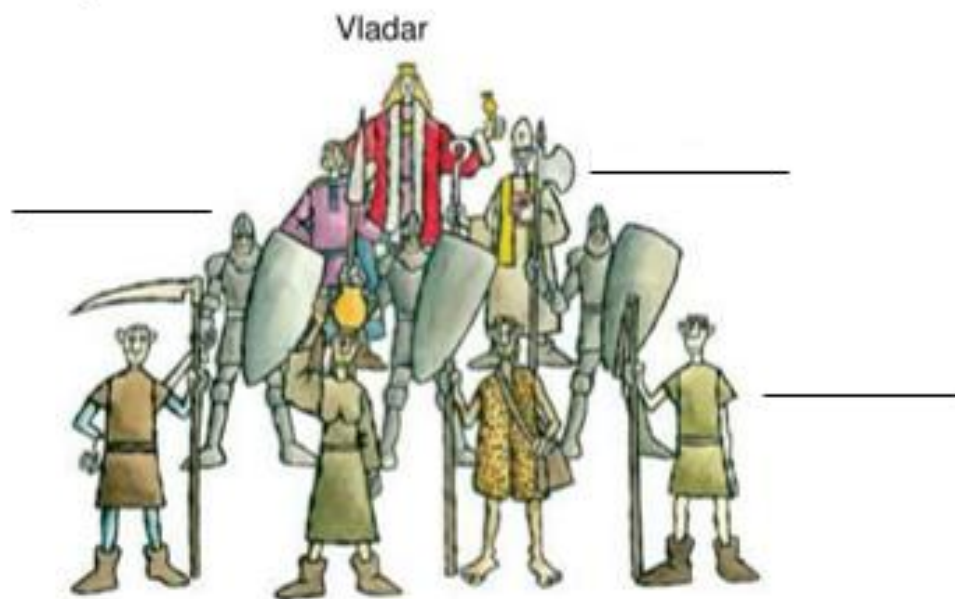
Priloga 3: Učno-delovni list – prazen.

UČNO-DELOVNI LIST

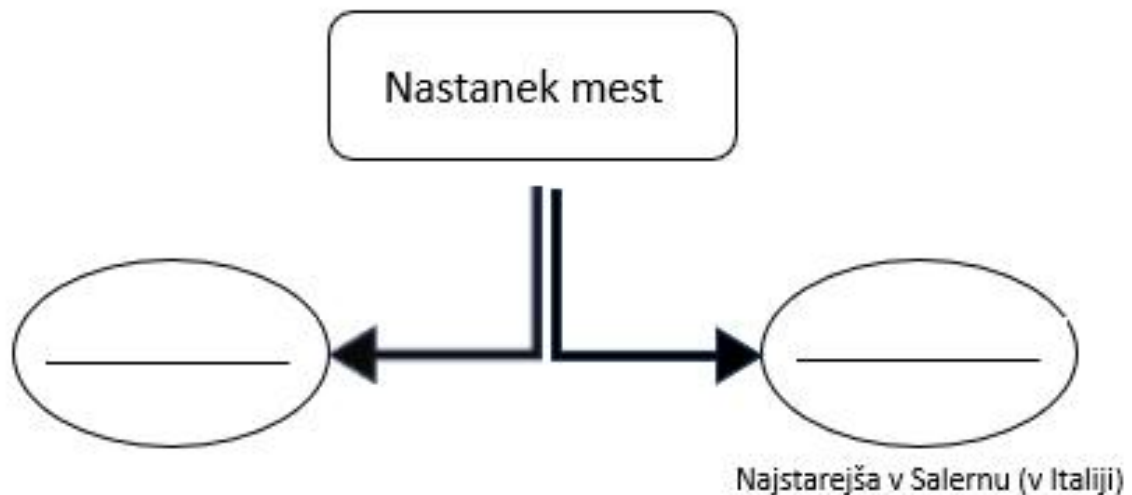
Naslov učne ure: _____

1. Podnaslov: _____

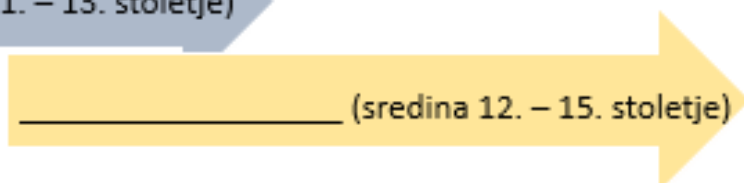
- Miselnost srednjeveških ljudi je temeljila na resnicah _____ cerkve.
- Na črto vpiši ustrezen stan in obkroži tiste, ki so imeli dostop do znanosti in izobraževanja:



- Znanje se je ohranjalo in razvijalo v _____, kjer so _____ na roko prepisovali knjige.



2. Podnaslov: _____



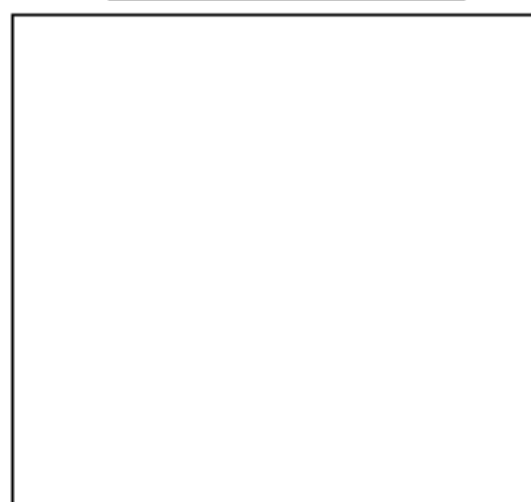
	ROMANIKA	_____
Najprej se pojavi v (država):		
Material gradnje:		
Okna:		
Tloris:		
Loki in oboki:		

- Stolnica oz. katedrala = visoka in velika cerkev, sedež škofije.

- Nariši ustrezno obliko loka za posamezno obdobje:

ROMANIKA





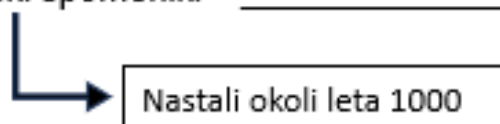
- Za srednji vek so bile značilne stenske poslikave, imenovane _____ . Motivi poslikav v cerkvah so bili _____ , v gradovih pa povezani z _____ .
- Najbolj znamenita freska na prostoru današnje Slovenije je _____ .

6. Podnaslov: _____

- V srednjem veku je bilo zelo malo _____ ljudi. Postopek nastanka besedil je bil drag in _____ . Zaradi tega je bilo zelo _____ književnih del. V srednjeveški književnosti so prevladovala besedila z _____ vsebino, redko so nastajala besedila z _____ vsebino. Večina besedil je bilo zapisanih v _____ , le redka pa v ljudskih jezikih.

- Dante Alighieri = _____

- Brižinski spomeniki = _____



POSVETNA SREDNJEVEŠKA BESEDILA			
	Junaški epi	Trubadurske pesmi	Viteški romani
VSEBINA			

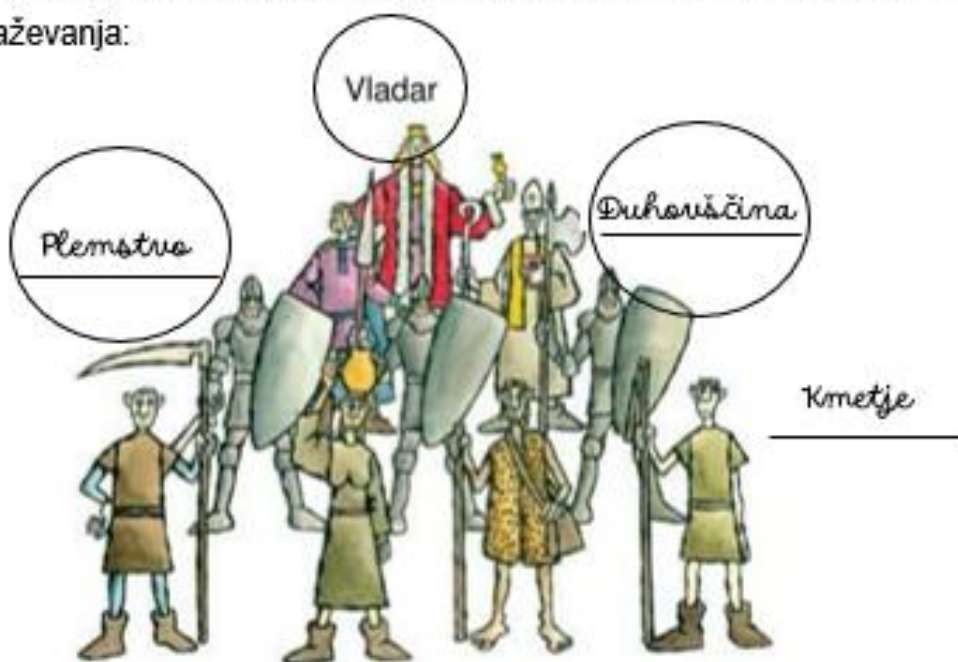
Priloga 4: Učno-delovni list – izpolnjen (zapis učne snovi).

UČNO-DELOVNI LIST

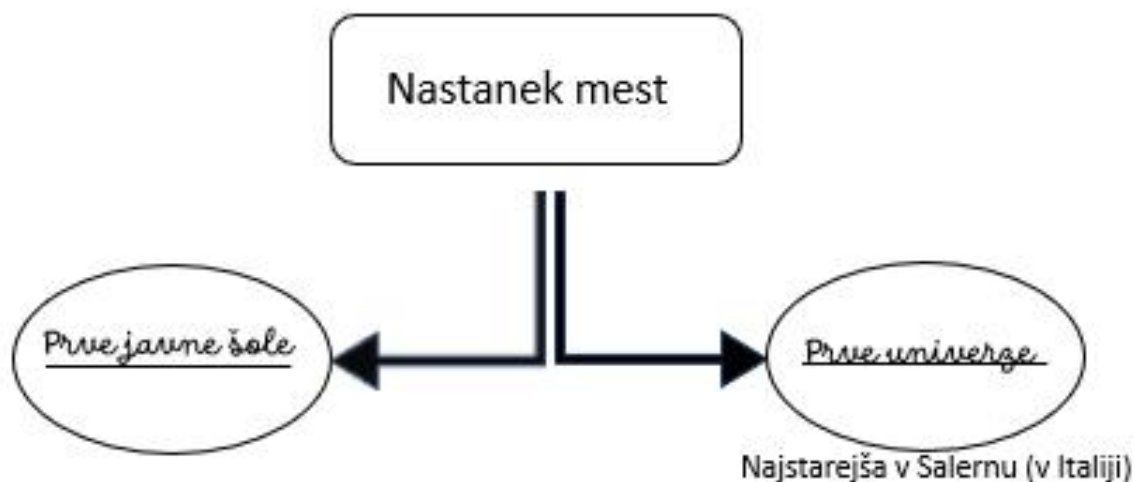
Naslov učne ure: Kateri so bili kulturni dosežki srednjeveških ljudi in kakšen je bil njihov pogled na svet?

1. Podnaslov: Cerkev je močno uplivala na miselnost srednjeveških ljudi

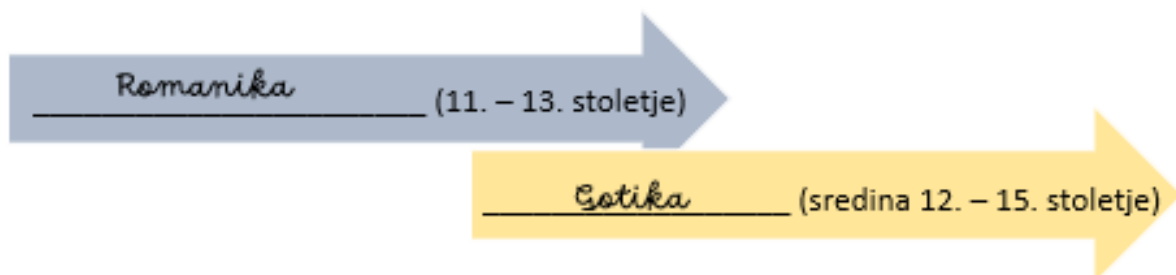
- Miselnost srednjeveških ljudi je temeljila na resnicah Krščanske cerkve.
- Na črto vpiši ustrezen stan in obkroži tiste, ki so imeli dostop do znanosti in izobraževanja:



- Znanje se je ohranjalo in razvijalo v samosstanih, kjer so menihi na roko prepisovali knjige.



2. Podnaslov: Srednjeveška umetnostna sloga: romantika in gotika

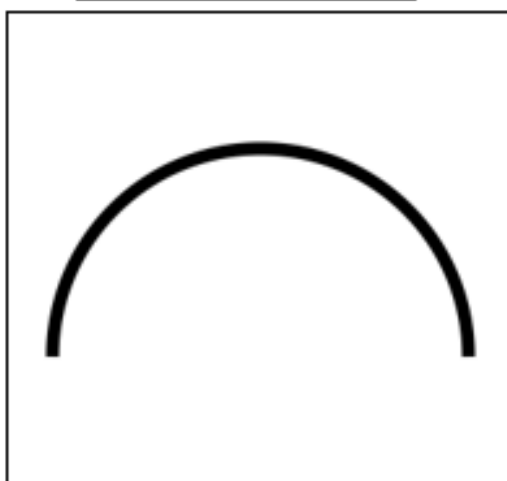


	ROMANIKA	<u>GOTIKA</u>
Najprej se pojavi v (država):	Francija in Španija	Francija
Material gradnje:	kamen	kamen
Okna:	mala, ozka - malo svetlobe	velika, barvito poslikana - vitraži
Tloris:	oblika križa	oblika križa
Loki in oboki:	polkrožni loki	šilasti loki, križni oboki

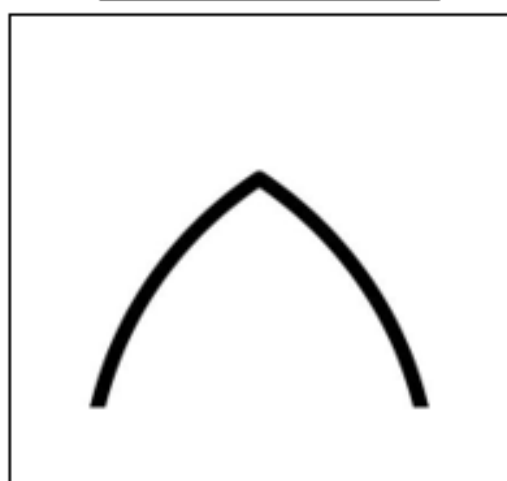
- Stolnica oz. katedrala = visoka in velika cerkev, sedež škofije.

- Nariši ustrezno obliko loka za posamezno obdobje:

ROMANIKA



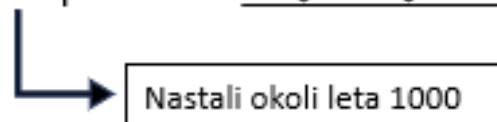
GOTIKA



- Za srednji vek so bile značilne stenske poslikave, imenovane freske. Motivi poslikav v cerkvah so bili verski, v gradovih pa povezani z viteštvom.
- Najbolj znamenita freska na prostoru današnje Slovenije je Mrtvaški ples.

3. Podnaslov: Srednjeveška književnost

- V srednjem veku je bilo zelo malo pismenih ljudi. Postopek nastanka besedil je bil drag in dolgotrajen. Zaradi tega je bilo zelo malo književnih del. V srednjeveški književnosti so prevladovala besedila z versko vsebino, redko so nastajala besedila z posvetno vsebino. Večina besedil je bilo zapisanih v latinščini, le redka pa v ljudskih jezikih.
- Dante Alighieri = Največji pesnik srednjega veka, napisal Božansko komedijo.
- Brižinski spomeniki = Najstarejši ohranjeni zapis v slovenščini.



POSVETNA SREDNJEVEŠKA BESEDILA			
	Junaški epi	Trubadurske pesmi	Viteški romani
VSEBINA	Verski boji, maščevanja, zgodovinski dogodki.	Ljubezenske pesmi.	Junaški vitezi v boju za svojo vero ali damo.

Priloga 5: Kahoot! kviz.

Gotski slog se je pojavil pred romanskim.



▲ Pravilno

◆ Napačno ✓

Kateri umetnostni slog je prikazan na sliki?



▲ Gotika ✓

◆ Romanika

Kaj ni bilo značilno romanski slog?

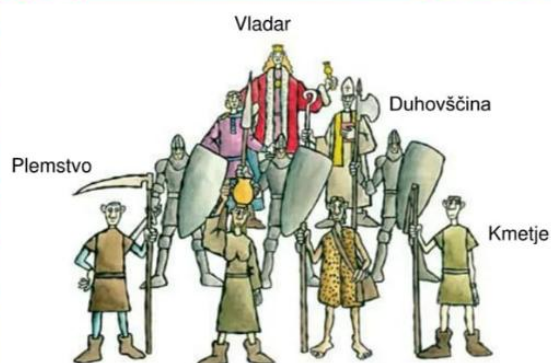
▲ Polkrožni loki

◆ Tloris v obliki križa

● Vitraži ✓

■ Bogato okrašeni portali

Kdo ni imel dostopa do izobraževanja?



▲ Vladar

◆ Kmetje ✓

● Plemstvo

■ Duhovščina



Kje so nastale prve univerze?

▲ Francija

◆ Španija

● Anglija

■ Italija ✓



Za prepisovanje knjig so skrbeli plemiči.

▲ Drži

◆ Ne drži ✓



Brižinski spomeniki so nastali okrog leta 1000

▲ Drži



◆ Ne drži



Dante Alighieri je avtor:

▲ Iliade

◆ Viteškega romana o kralju Arturju

● Dnevnika nabritega mulca

■ Božanske komedije



Med posvetna srednjeveška besedila NE spada.

▲ Junaški ep

◆ Trubadurska pesem

● Viteški roman

■ Svetopisemska pripoved ✓



Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

SEMINARSKA NALOGA

PISNA UČNA PRIPRAVA:

Kako je barok s čustvi in z domišljijo zaznamoval umetnost 17. in 18. stoletja?

IME IN PRIIMEK: Tjaša Kovačič in Mateja Mavrič

DATUM: 22. 5. 2025

I. OSNOVNI PODATKI

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	8. razred	
Datum:	22. 5. 2025	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema – širša tema iz učnega načrta	Barok	
Učna enota – naslov učne ure:	Kako je barok s čustvi in z domišljijo zaznamoval umetnost 17. in 18. stoletja?	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> • Frontalna učna oblika. • Individualna učna oblika. 	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> • Metoda razlage. • Metoda razgovora. • Metoda dela s slikovnimi viri. • Metoda slikovne demonstracije. 	
Učne tehnike:	<ul style="list-style-type: none"> • Kviz z gibanjem. • Nevihta možganov (Mentimeter). 	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Učenci: »na primerih opišejo značilnosti baročne umetnosti, /.../ na primeru baročne umetnosti utemeljijo umetnost kot sredstvo utrjevanja oblasti.« (Učni načrt, 2011, str. 19 in 20)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • razložiti, kaj je barok. • naštetih in opisati značilnosti baroka. • razložiti na katere umetnosti je vplival barok. • naštetih najpomembnejše baročne umetnike in njihova dela. • opisati in razložiti pomen baroka na Slovenskem. • naštetih pomembna dela, ki so na Slovenskem nastala v času baroka. • naštetih najpomembnejše zgradbe, ki so bile na Slovenskem zgrajene v času baroka.
	Funkcionalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • pozorno (aktivno) poslušati razlago. • upoštevati navodila. • samostojno ustvariti zapiske nove učne snovi ob razlagi. • razbrati sporočilo iz slikovnega vira. • odgovoriti na različne vrste vprašanj. • uporabljati digitalno orodje Mentimeter.

	Vzgojni (odnosni) cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazati pozitiven odnos do obravnavane tematike. • pokazati zanimanje za obravnavano tematiko.
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> • Uvajanje. • Obravnavanje nove učne snovi. • Ponavljanje. 	
Vsebinski (učni) poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaj je barok? 2. Značilnosti baroka. 3. Baročno kiparstvo in slikarstvo. 4. Baročna arhitektura. 5. Barok na Slovenskem. 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> • Učno-delovni list. • PowerPoint predstavitev z zapisom učne snovi.
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> • LCD projektor. • Računalnik. • Tabla. • USB- ključek. • Digitalno orodje Mentimeter. • Digitalno orodje PowerPoint. • Pametni telefon.
Medpredmetne povezave s pojasnilom:	<p><u>Osnovna šola:</u></p> <p>Likovna umetnost (učenci spoznavajo baročno slikarstvo, kiparstvo in arhitekturo, kar je tudi predmet obravnavanja pouka likovne umetnosti).</p> <p>Glasbena umetnost (učenci spoznajo barok, ki je tudi predmet obravnavanja pouka glasbe).</p> <p>Slovenščina (učenci se seznanijo s pridigami Janeza Svetokriškega, katere so predmet obravnave pri pouku slovenščine; prav tako je prisotno pisanje, reševanje nalog na učno-delovnem listu).</p> <p>Geografija (učenci spoznajo iz kje se je razširil barok ter v katerih slovenskih mestih je pustil pomembnejši pečat).</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Barok – umetnostni slog in zgodovinsko obdobje.</p> <p>Kontrast (svetloba in senca) – umetniški učinek za poudarjanje dramatičnosti.</p> <p>Razkošje – presežek v okrasju, simbol moči in bogastva.</p> <p>Dramatičnost – poudarjanje čustev in gibanja v umetnosti.</p> <p>Pasijonske igre – verske igre o Jezusovem trpljenju in smrti.</p> <p>Barokiziranje – prenovitev v baročnem stilu.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i></p> <p>https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf (11. 5. 2025)</p>

<p>Viri in literatura za učno pripravo</p>	<p>Bregar Mazzini, S., Pečoler, L., Štampfl, P. (2019). Zgodovina 8. Učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole. 1. izdaja. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 105-110.</p> <p>Studen, A., Cvirn, J., Hriberšek Balkovec, E., Cvirn Guček, S., Galonja, T. (2014). Koraki v času 8. Učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS, str. 54-55.</p>
<p>Viri za slikovno, avdiovizualno in/ali dodatno pisno gradivo na PowerPointu</p>	<p>Viri za slikovno gradivo na PowerPointu:</p> <p>Drsnica 1: Raziskovalec. https://www.canva.com/design/DAGm2pSQ_ZA/QJYaJV8mRblmhtd_R1gy0g/edit (Dostop: 11. 5. 2025).</p> <p>Drsnica 2: Coysevox: Slava jezdi Pegaza. https://sl.m.wikipedia.org/wiki/Slika:Fame_riding_Pegasus_Coysevox_Louvre_MR1824.jpg (Dostop: 11. 5. 2025).</p> <p>Drsnica 3: Rembrandt: Nočna straža. https://www.puzzlemania.si/rembrandt-the-night-watch-1642-1000-pieces-bluebird (Dostop: 11. 5. 2025).</p> <p>Drsnica 4: Cerkev sv. Nikolaja, Ljubljana. https://www.gregorbabsek.si/Ljubljana_stolnica_svetega_Nikolaja.html (Dostop: 11. 5. 2025).</p> <p>Drsnica 5: Versajska palača. https://twoinfrance.com/tag/versailles/ (Dostop: 11. 5. 2025).</p> <p>Drsnica 6: Coysevox: Slava jezdi Pegaza. https://sl.m.wikipedia.org/wiki/Slika:Fame_riding_Pegasus_Coysevox_Louvre_MR1824.jpg (Dostop: 11. 5. 2025).</p> <p>Rembrandt: Nočna straža. https://www.puzzlemania.si/rembrandt-the-night-watch-1642-1000-pieces-bluebird (Dostop: 11. 5. 2025).</p>

Cerkev sv. Nikolaja, Ljubljana.

https://www.gregorbabsek.si/Ljubljana_stolnica_sv_etega_Nikolaja.html (Dostop: 11. 5. 2025).

Versajska palača.

<https://twainfrance.com/tag/versailles/> (Dostop: 11. 5. 2025).

Drsnica 8:

Baročna arhitektura v Italiji.

<https://civilisable.com/baroque-style/> (Dostop: 11. 5. 2025)

Drsnica 9:

Bernini Stock: Angel.

<https://stock.adobe.com/si/images/angel-statue-holding-spear/202074660> (Dostop: 11. 5. 2025)

Drsnica 10:

Baročna arhitektura v Italiji.

<https://civilisable.com/baroque-style/> (Dostop: 11. 5. 2025)

Drsnica 12:

Josefa de Óbidos: Rojstvo.

https://en.wikipedia.org/wiki/Josefa_de_%C3%93bidos#/media/File:JosefaObidos1.jpg (Dostop: 11. 5. 2025)

Caravaggio: David z Goljatovo glavo.

[https://en.wikipedia.org/wiki/David_with_the_Head_of_Goliath_\(Caravaggio,_Rome\)#/media/File:David_with_the_Head_of_Goliath-Caravaggio_\(1610\).jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/David_with_the_Head_of_Goliath_(Caravaggio,_Rome)#/media/File:David_with_the_Head_of_Goliath-Caravaggio_(1610).jpg) (Dostop: 11. 5. 2025)

Peter Paul Rubens: Kronanje Marije Medičeske.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Cikel_Marije_Medi%C4%8Dejske#/media/Slika:Peter_Paul_Rubens_049.jpg (Dostop: 11. 5. 2025)

Drsnica 13:

Baročna arhitektura v Italiji.

<https://civilisable.com/baroque-style/> (Dostop: 11. 5. 2025)

Drsnica 15:

Caravaggio: Loretska mati božja.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Loretska_Mati_Bo%C5%BEja_%28Caravaggio%29#/media/Slika:Madonn

[a di Loreto-Caravaggio \(c.1604-6\).jpg](#) (Dostop: 11. 5. 2025)

Bernini: Zanos sv. Terezije.

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1a/Ecstasy of St. Teresa HDR.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1a/Ecstasy_of_St._Teresa_HDR.jpg) (Dostop: 11. 5. 2025)

Rembrandt: Nočna straža.

<https://www.puzzlemania.si/rembrandt-the-night-watch-1642-1000-pieces-bluebird> (Dostop: 11. 5. 2025).

Drsnica 16:

Baročna arhitektura v Italiji.

<https://civilisable.com/baroque-style/> (Dostop: 11. 5. 2025)

Drsnica 18:

Trg sv. Petra v Vatikanu.

<https://sl.advisor.travel/poi/Trg-svetega-Petra-Vatikan-1981> (Dostop: 11. 5. 2025)

Versailleska palača. <https://en.chateauversailles.fr/> (Dostop: 11. 5. 2025)

Dvorec Dornava.

<https://gradovislovenije.si/project/dornava/> (Dostop: 11. 5. 2025)

Drsnica 19:

Baročna arhitektura v Italiji.

<https://civilisable.com/baroque-style/> (Dostop: 11. 5. 2025)

Drsnica 22:

Stolnica sv. Nikolaja.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Stolnica_sv._Nikolaja,_Ljubljana (Dostop: 11. 5. 2025)

Frančiškanska cerkev.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Cerkev_Marijinega_oz_nanjenja,_Ljubljana (Dostop: 11. 5. 2025)

Robbov vodnjak.

<https://www.ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/ljubljana-zate/pregled-vseh-projektov/robbov-vodnjak/> (Dostop: 11. 5. 2025)

	<p>Notranjost Semeniške knjižnice. http://semenisce.si/portfolio/knjiznica/ (Dostop: 11. 5. 2025)</p> <p>Baročna arhitektura. https://sl.wikipedia.org/wiki/Baro%C4%8Dna_arhitektura (Dostop: 27. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 23: Janez Svetokriški. https://www.novagoricaart.si/osebnost/janez-svetokriski-tobija-lionelli/ (Dostop: 20. 5. 2025)</p> <p>Škofjeloški pasijon. https://www.pasijon.si/predstavitev/iv-uprizoritev-skofjeloskega-pasijona-2009/ (Dostop: 20. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 24: Baročna arhitektura v Italiji. https://civilisable.com/baroque-style/ (Dostop: 11. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 26: Fragonard: Gugalnica. https://www.wikiwand.com/sl/articles/Gugalnica_(Fragonard) (Dostop: 11. 5. 2025)</p>
Viri za slikovno gradivo na učno-delovnem listu	<p>Protestantska cerkev – Murska Sobota Bregar Mazzini, S., Pečoler, L., Štampfl, P. (2019). Zgodovina 8. Učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole. 1. izdaja. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 108.</p> <p>Baročna cerkev – Gornji Grad. Bregar Mazzini, S., Pečoler, L., Štampfl, P. (2019). Zgodovina 8. Učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole. 1. izdaja. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 108.</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE (10 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Danes bomo začeli z obravnavo nove teme oz. zgodovinskega obdobja. A za to, da bomo izvedeli o katerem zgodovinskem obdobju bomo danes govorili, boste najprej postali umetnostni detektivi. Ko bo naša detektivska naloga uspešno razrešena, se bomo поблиže spoznali z (za zdaj za nas še neznanim) obdobjem, pri čemer nam bodo v pomoč učno-delovni listi. Za konec pa nas čaka še dejavnost z digitalnim orodjem – Mentimetrom.</i></p> <p><i>Na tabli bom projicirala slike več umetnin, vaša naloga pa bo, da si jih pozorno ogledate, saj boste kasneje morali odgovoriti na nekaj vprašanj povezanih z umetninami.</i></p>	Posluša učiteljeva navodila.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PowerPoint predstavitev (drsnica št. 1)
<p><i>Poglejmo si za začetek prvo umetnino. Pred vsakim premikom drsnice počakam 5-10 sekund, da si učenci ogledajo umetnine.</i></p> <p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 2 – Coysevox: Slava jezdi Pegaza.</p> <p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 3 – Rembrandt: Nočna straža.</p> <p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 4 – stolnica sv. Nikolaja, Ljubljana.</p> <p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 5 – notranjost Versajske palače.</p>	Opazujejo umetnine na projekciji.	Frontalna učna oblika, metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint predstavitev (drsnice št. 2-5)
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 6.</p> <p><i>Sedaj, ko smo si ogledali vse umetnine, razmislite, ali pa si po potrebi še enkrat oglejte projekcijo s slikami in poskusite odgovoriti na naslednja vprašanja.</i></p> <p>Učencem podam vprašanja, nato pa za vsakim podanim vprašanjem naključno</p>	Poslušajo navodila, po potrebi si še enkrat ogledajo slike. Razmislijo in odgovarjajo na vprašanja, a pred tem počakajo na poziv učiteljice.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PowerPoint predstavitev (drsnica št. 6)

<p>izberem 2 učenca, ki z razredom delita odgovore. Če učenci ne znajo odgovoriti na vprašanje, jim pomagam.</p> <p><i>Kaj vse ste videli, opazili na slikah/umetninah?</i></p> <p><i>Kakšni občutki vas obdajajo, ko gledate te umetnine?</i></p> <p><i>Ali je prisotna bogata ali preprosta okrasitev?</i></p> <p>Kako bi opisali gibanje v umetninah – je vse mirno ali se dogaja veliko stvari naenkrat?</p> <p><i>Kaj bi torej lahko rekli, da so ključne skupne značilnosti videnih umetnin?</i></p> <p><i>Morda kdo ve, kateremu zgodovinskemu in umetnostnemu obdobju pripadajo te značilnosti?</i></p> <p><i>Našteli smo značilnosti umetnosti, ki so se pojavila pred približno 400 leti. Vaša naloga je bila uspešna – pravkar ste opisali barok!</i></p>	<p><i>Veliko okrasja, gibanje na slikah, zlate barve, svetloba in sence, razgibanost figur.</i></p> <p><i>Začudenje, občutek veličine, razkošnosti.</i></p> <p><i>Bogata.</i></p> <p><i>Veliko stvari se dogaja naenkrat.</i></p> <p><i>Čustva, gibanje, veliko okraskov, dramatičnost, razkošje.</i></p> <p><i>Baroku.</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p>	<p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p>	
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 7.</p> <p><i>Sedaj se bomo igrali še kratek kviz o baroku, da vidimo, koliko nam je to obdobje že poznano oz. kaj smo se naučili z opazovanjem umetnin.</i></p> <p>Navodila za kviz: <i>Kviz bo potekal tako, da bom prebrala trditev, vaša naloga pa bo, da vstanete, če je trditev pravilna in se usedete, če je trditev napačna.</i></p> <p>Trditev št. 1: <i>Baročni umetniki so radi prikazovali čustva in gibanje.</i></p>	<p>Poslušajo navodila, se igrajo kviz z upoštevanjem navodil.</p> <p>Učenci vstanejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Kviz z gibanjem.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 7)</p>

<p><i>Trditev št. 2: Barok je znan po tem, da je bil preprost in brez okraskov.</i></p> <p><i>Trditev št. 3: V baroku so cerkve postale bolj razkošne in čustvene.</i></p> <p><i>Trditev št. 4: Baročne palače so bile navadne in skromne hiše brez posebnih okraskov.</i></p> <p><i>Trditev št. 5: Na baročnih slikah in kipih so ljudje pogosto prikazani v gibanju in z močnimi izrazi na obrazih.</i></p> <p><i>Trditev št. 6: Svetloba in senca sta igrali pomembno vlogo v baročni umetnosti.</i></p>	<p>Učenci se usedejo.</p> <p>Učenci vstanejo.</p> <p>Učenci se usedejo.</p> <p>Učenci vstanejo.</p> <p>Učenci vstanejo.</p>		
<p><i>Sedaj se lahko usedete na stole. Počakam, da se učenci usedejo.</i></p> <p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 8.</p> <p><i>Kot smo ugotovili, bomo danes podrobno raziskali in spoznali značilnosti baroka ter kako so umetniki v 17. in 18. stoletju z domišljijo in čustvi zaznamovali umetnost. Na koncu učne ure boste tako znali na primerih opisati značilnosti baročne umetnosti in utemeljiti baročno umetnost kot sredstvo utrjevanja oblasti.</i></p>	<p>Se usedejo na stole, poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 8)</p>

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE (NOVE) UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE (30 minut)

1. VSEBINSKI POUKAREK: Kaj je barok? (6 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Učencem razdelim učno-delovne liste in med razdeljevanjem podam navodila za potek obravnavanja nove učne snovi.</p> <p><i>Sedaj si bomo vzeli minuto časa, da si boste lahko ogledali učno-delovni list, s pomočjo katerega si boste izdelali zapis današnje učne snovi.</i></p> <p>Počakam minuto, da si vsi učenci pogledajo učno-delovni list, nato začnem z razlago snovi.</p>	<p>Poslušajo, sledijo navodilu in si ogledajo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Učno-delovni list. PowerPoint predstavitev (drsnica št. 8)</p>
<p>Premaknem PowerPoint na drsnico št. 9.</p> <p><i>Barok je umetnostni slog, ki se je razvil konec 16. stoletja v Italiji, razširil se je po Evropi in trajal do konca 18. stoletja.</i></p> <p><i>Pojavil se je kot odziv rimokatoliške cerkve na reformacijo – z umetnostjo so želeli vernike prepričati v vero.</i></p> <p><i>Z umetnostjo so želeli nagovoriti čustva ljudi, ustvariti močna doživetja, občutek božjega, dramatičnega, vzvišenega.</i></p>	<p>Aktivno poslušajo, opazujejo slike.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 9)</p>
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 10.</p> <p><i>Sedaj smo spoznali osnovne značilnosti baroka, da si boste vse skupaj lažje zapomnili, vas prosim, da rešite 1. nalogo na vašem učno-delovnem listu.</i></p> <p>Počakam 2 minuti, da učenci rešijo nalogo.</p>	<p>Sledijo navodilu.</p> <p>Rešujejo 1. nalogo na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 10), učno-delovni list</p>
<p><i>Mislím, da je večina že rešila nalogo, zato vam bom sedaj prikazala rešitve. Če ste se zmotili, prosim, popravite svoj odgovor.</i></p>	<p>Pozorno poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 10)</p>

<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 11 in počakam, da učenci preverijo svoje odgovore.</p>	<p>Preverijo svoje odgovore.</p>	<p>Individualna učna oblika.</p>	<p>11), učno-delovni list</p>
<p>SPROTNO PONAVALJANJE: Učencem podam vprašanja, nato pa za vsakim podanim vprašanjem naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenec ne zna odgovoriti na vprašanje, mu pomagam.</p> <p><i>Katero državo lahko imenujemo za zibelko baraka?</i></p> <p><i>Kakšne občutke so umetniki s svojimi umetninami želeli vzbuditi?</i></p>	<p>Razmislijo in odgovarjajo na vprašanja, a pred tem počakajo na poziv učiteljice.</p> <p><i>Italijo.</i></p> <p><i>Občutke božjega, dramatičnega in vzvišenega.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 11), učno-delovni list</p>

2. VSEBINSKI POUK: Značilnosti baroka (7 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 12.</p> <p><i>Barok je bil pravo nasprotje renesanse, saj je zanj značilno pretiravanje in razkošje v okrasju in čustvih.</i></p> <p><i>Prepoznamo ga po veličastnosti, bogatih poslikavah stropov, ljudje so pogosto upodobljeni v pretiranem gibanju, izrazito so poudarjena čustva in domišljija. Značilna je uporaba veliki svetlobnih kontrastov za upodabljanje dramatičnih trenutkov.</i></p>	<p>Aktivno poslušajo, opazujejo slike.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 12)</p>
<p><i>Sedaj pa bomo s pomočjo prikazanih slik ugotovili, katere teme so baročni slikarji najraje prikazovali.</i></p> <p><i>Na drsnici sicer od leve proti desni vidite:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rojstvo, Josefa de Óbidos, 1669</i> • <i>David z Goljatovo glavo, Caravaggio</i> • <i>Kronanje Marije Medičejske, Peter Paul Rubens</i> <p>Učencem podam vprašanje in nato naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenec ne zna odgovoriti na vprašanje, mu pomagam.</p> <p><i>Če sklepate na podlagi slik, katere teme so torej upodabljali baročni umetniki?</i></p>	<p>Poslušajo, opazujejo.</p> <p>Odgovorijo na vprašanje.</p> <p><i>Baročni umetniki so prikazovali verske, mitološke in zgodovinske motive.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri..</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 12)</p>
<p><i>Barok je najbolj prišel do izraza v arhitekturi ter slikarski in kiparski umetnosti. Pomembna pa sta tudi glasba (npr. Bach, Vivaldi) in gledališče.</i></p>	<p>Aktivno poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 12)</p>
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 13.</p> <p><i>Sedaj si bomo ponovno vzeli 2 minuti za reševanje 2. naloge na vašem učno-delovnem listu.</i></p> <p>Počakam 2 minuti, da rešijo nalogo.</p>	<p>Poslušajo, opazujejo.</p> <p>Rešujejo 2. nalogo na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 13), učno-delovni list</p>

<p><i>Mislim, da je večina že rešila nalogo, zato vam bom sedaj prikazala rešitve. Če ste se zmotili, prosim, popravite svoje odgovore.</i></p> <p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 14.</p>	<p>Pozorno poslušajo.</p> <p>Preverijo svoje odgovore.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 14), učno-delovni list</p>
<p>SPROTNO PONAVLJANJE: Učencem podam vprašanja, nato pa za vsakim podanim vprašanjem naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenec ne zna odgovoriti na vprašanje, mu pomagam.</p> <p><i>Katere motive so baročni umetniki najraje uprizarjali?</i></p> <p><i>V kateri umetnosti je barok najbolj prišel do izraza?</i></p>	<p>Razmislijo in odgovarjajo na vprašanja, a pred tem počakajo na poziv učiteljice.</p> <p><i>Verske, mitološke in zgodovinske motive.</i></p> <p><i>V arhitekturi, slikarstvu in kiparstvu.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 14), učno-delovni list</p>

3. VSEBINSKI POUK: Baročno kiparstvo in slikarstvo (5 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 15.</p> <p><i>Baročni kiparji so ustvarjali dramatične, gibčne figure z močnimi izrazi. Baročni slikarji pa so uporabljali svetlobo in senco, da bi poudarili globino, napetost, gibanje.</i></p> <p><i>Pomembni umetniki, ki jih moramo omeniti so:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Caravaggio: uporaba svetlobe in sence (npr. Loretska mati božja)</i> • <i>Bernini: baročni kipi (npr. Zanos sv. Terezije)</i> • <i>Rembrandt: Nočna straža – skupinski portret z igro svetlobe.</i> 	<p>Aktivno poslušajo, opazujejo slike.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 15)</p>
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 16.</p> <p><i>Sedaj si bomo ponovno vzeli 2 minuti za reševanje 3. naloge na vašem učnem listu</i></p> <p>Počakam 2 minuti, da rešijo nalogo.</p>	<p>Sledijo navodilu.</p> <p>Rešujejo 3. nalogo na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 16), učno-delovni list</p>
<p><i>Mislim, da je večina že rešila nalogo, zato vam bom sedaj prikazala rešitve. Če ste se zmotili, prosim, popravite svoj odgovor.</i></p> <p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 17.</p>	<p>Pozorno poslušajo.</p> <p>Preverijo svoje odgovore.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 17), učno-delovni list</p>
<p>SPROTNO PONAVALJANJE:</p> <p>Učencem podam vprašanja, nato pa za vsakim podanim vprašanjem naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenec ne zna odgovoriti na vprašanje, mu pomagam.</p> <p><i>Naštej dva baročna slikarja.</i></p> <p><i>Katerega baročnega kiparja poznaš?</i></p>	<p>Razmislijo in odgovarjajo na vprašanja, a pred tem počakajo na poziv učiteljice.</p> <p><i>Caravaggio, Rembrandt.</i></p> <p><i>Bernini.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 17), učno-delovni list</p>

4. VSEBINSKI POUK: Baročna arhitektura (6 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 18.</p> <p><i>Barok je najbolj prišel do izraza v cerkveni arhitekturi, kar časovno sovpada z obdobjem protireformacije. Z razkošno arhitekturo je cerkev želela navdušiti vernike.</i></p> <p><i>Zunanost in notranost cerkva sta bili razkošno okrašeni z ranimi kupolami, freskami, pozlačenim kipi, stebri, kipi ...</i></p>	<p>Aktivno poslušajo, opazujejo slike.</p>	<p>Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 18)</p>
<p>Učencem podam vprašanje, nato naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenec ne zna odgovoriti na vprašanje, mu pomagam.</p> <p><i>Kakšni so po vašem mnenju potem bili oltarji v cerkvah?</i></p>	<p>Razmislijo in odgovarjajo na vprašanja, a pred tem počakajo na poziv učiteljice.</p> <p><i>Značilni so bili razkošni oltarji.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 18)</p>
<p><i>Dvorci v baročnem slogu so kazali moč vladarjev – razkošje, simetrija, velikost. Postali so simbol centralistične oblasti. Veličastne dvorca pa so obdajali mogočni vrtovi. Sobane v dvorcih so bile razkošno opremljene z baročnimi umetninami, ogromnimi zrcali in razkošnim pohištvo.</i></p> <p><i>Pomembni primeri baročne umetnosti, ki jih bomo izpostavili so:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Trg sv. Petra v Vatikanu (Bernini)</i> • <i>Versailleska palača (v Franciji, prestol kralja Sonca)</i> • <i>Dvorec Dornava (primer slovenskega baročnega dvorca)</i> 	<p>Aktivno poslušajo, opazujejo slike.</p>	<p>Frontalna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 18)</p>
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 19.</p> <p><i>Sedaj si bomo ponovno vzeli 2 minuti za reševanje 4. naloge na vašem učnem listu.</i></p> <p>Počakam 2 minuti, da rešijo nalogo.</p>	<p>Sledijo navodilu.</p> <p>Rešujejo 4. nalogo na učno-delavnem listu.</p>	<p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 19), učno-delovni list</p>

<p><i>Mislim, da je večina že rešila nalogo, zato bom sedaj vam bom sedaj prikazala rešitve. Če ste se zmotili, prosim, popravite svoj odgovor.</i></p> <p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 20. Počakam, da učenci preverijo svoje odgovore.</p> <p>Učencem podam vprašanje in nato naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenec ne zna odgovoriti na vprašanje, mu pomagam.</p> <p><i>Zanima pa me, kaj ste zapisali pod razlike med baročno in protestantsko cerkvijo?</i></p> <p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 21.</p>	<p>Pozorno poslušajo.</p> <p>Preverijo svoje odgovore.</p> <p><i>Protestantska cerkev ima preprosto in skromno notranjost, brez razkošnih okrasov, z osredotočenostjo na prižnico in klopi za vernike.</i></p> <p><i>Baročna cerkev ima bogato okrašeno notranjost s slikami, kipi, barvami, ima razkošen oltar in poslikan strop.</i></p>	<p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 20), učno-delovni list</p> <p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 21), učno-delovni list</p>
<p>SPROTNO PONAVALJANJE:</p> <p>Učencem podam vprašanja, nato pa za vsakim podanim vprašanjem naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenec ne zna odgovoriti na vprašanje, mu pomagam.</p> <p><i>Naštej dva baročna slikarja.</i></p> <p><i>Katerega baročnega kiparja poznaš?</i></p>	<p>Razmislijo in odgovarjajo na vprašanja, a pred tem počakajo na poziv učiteljice.</p> <p><i>Caravaggio, Rambrandt.</i></p> <p><i>Bernini-ja.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 21), učno-delovni list</p>

5. VSEBINSKI POUK: Barok na Slovenskem (7 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 22.</p> <p><i>Barok je na območje današnje Slovenije prišel iz Italije in je najvidnejši v cerkveni arhitekturi. V tem času je bila večina cerkva na Slovenskem barokizirana, torej prenovljena v baročnem stilu.</i></p>	<p>Aktivno poslušajo, opazujejo slike.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 22)</p>
<p>Učencem podam vprašanje, nato naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenec ne zna odgovoriti na vprašanje, mu pomagam.</p> <p><i>Ali kdo prepozna katero od teh cerkva v Ljubljani? Ste jo že kdaj obiskali?</i></p>	<p>Ogledajo si slike, razmislijo in odgovarjajo na vprašanja, a pred tem počakajo na poziv učiteljice.</p> <p><i>Da, videl sem frančiškansko cerkev na Prešernovem trgu.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 22)</p>
<p><i>V Ljubljani sta bili v baroku zgrajeni frančiškanska cerkev ter stolna cerkev sv. Nikolaja. Seveda pa lahko še omenimo Robbov vodnjak in notranjost Semeniške knjižnice.</i></p>	<p>Aktivno poslušajo, opazujejo slike.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 22)</p>
<p>Učencem podam vprašanje, nato naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenec ne zna odgovoriti na vprašanje, mu pomagam.</p> <p><i>Zakaj mislite, da so bile cerkve in javni prostori v baroku tako bogato okrašeni?</i></p>	<p>Razmislijo in odgovarjajo na vprašanja, a pred tem počakajo na poziv učiteljice.</p> <p><i>Ker so želeli navdušiti ljudi in pokazati moč Cerkve. Barok je bil čas, ko so hoteli z umetnostjo vplivati na čustva ljudi.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 22)</p>

<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 23.</p> <p><i>Barok pa se ni odražal le v umetnosti in gledališču, kjer moramo omeniti pasijonske igre. To so bile gledališke igre, ki so uprizarjale smrt in trpljenje Jezusa. Za slovensko književnost je najpomembnejši Škofjeloški pasijon.</i></p>	<p>Aktivno poslušajo, opazujejo slike.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 23)</p>
<p>Učencem podam vprašanje, nato naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenec ne zna odgovoriti na vprašanje, mu pomagam.</p> <p><i>Zakaj mislite, da so bile pasijonske igre ljudem v tistem času tako pomembne?</i></p>	<p>Razmislijo in odgovarjajo na vprašanja, a pred tem počakajo na poziv učiteljice.</p> <p><i>Ker večina ljudi ni znala brati, so jim igre pomagale razumeti vero.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 23)</p>
<p><i>Med pomembne pisne baročne stvaritve sodijo tudi pridige kapucinskega meniha iz Vipavskega Križa – Janeza Svetokriškega, ki jih je izdal v petih knjigah z naslovom Sveti priročnik.</i></p> <p><i>Pomembno vlogo na področju znanosti pa je v tem času imela Akademija delavnih Ljubljancev, katere osrednja vloga je bila podpiranje domače znanosti in umetnosti. Za potrebe študija je Akademija ustanovila Semeniško knjižnico, ki je bi prva javna znanstvena knjižnica na Slovenskem.</i></p>	<p>Aktivno poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 23)</p>
<p>Učencem podam vprašanje, nato naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenec ne zna odgovoriti na vprašanje, mu pomagam.</p> <p><i>Kakšna je razlika med takratno Semeniško knjižnico in današnjo knjižnico, kot jo poznate danes?</i></p>	<p>Razmislijo in odgovarjajo na vprašanja, a pred tem počakajo na poziv učiteljice.</p> <p><i>Takrat je bila knjižnica bolj namenjena študentom in učenjakom, danes pa je odprta za vse. Včasih je bila edina javna znanstvena knjižnica, danes</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 23)</p>

	<i>imamo knjižnice skoraj v vsakem kraju.</i>		
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 24. <i>Sedaj si bomo vzeli 2 minuti za reševanje 5. naloge na vašem učno-delovnem listu.</i></p> <p>Počakam 2 minuti, da rešijo nalogo.</p>	<p>Sledijo navodilu.</p> <p>Rešujejo 5. nalogo na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 24), učno-delovni list</p>
<p><i>Mislim, da je večina že rešila nalogo, zato vam bom sedaj prikazala rešitve. Če ste se zmotili, prosim, popravite svoj odgovor.</i></p> <p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 25.</p>	<p>Pozorno poslušajo.</p> <p>Preverijo svoje odgovore.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 25), učno-delovni list</p>
<p>SPROTNO PONAVLJANJE: Učencem podam vprašanja, nato pa za vsakim podanim vprašanjem naključno izberem učenca, ki z razredom deli odgovor. Če učenci ne znajo odgovoriti na vprašanje, jim pomagam.</p> <p><i>Kaj uprizarjajo pasijonske igre?</i></p> <p><i>Kdo je napisal Sveti priročnik?</i></p> <p><i>Zakaj je bila pomembna Akademija delovnih Ljubljancev?</i></p>	<p>Razmislijo in odgovarjajo na vprašanja, a pred tem počakajo na poziv učiteljice.</p> <p><i>Trpljenje in smrt Jezusa.</i></p> <p><i>Janez Svetokriški.</i></p> <p><i>Ker je podpirala domačo umetnost in znanost.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 25), učno-delovni list</p>

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE (5 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Premaknem PowerPoint predstavitev na drsnico št. 26.</p> <p><i>Počasi se približujemo koncu današnje ure, v kateri smo dodobra spoznali obdobje baroka. Preden se poslovimo pa nas čaka še zadnja dejavnost, pri kateri bo vsak izmed vas s pomočjo digitalnega orodja Mentimeter zapisal čim več stvari v zvezi z barokom, ki si si jih je zapomnil ali pa mu je bila pri današnji uri posebej zanimiva.</i></p> <p><i>Vzemite v roke svoje telefone.</i></p> <p>Počakam, da imajo vsi pripravljene telefone.</p> <p><i>Skenirajte QR kodo, ki je prikazana na PowerPoint predstavitvi in kot rečeno, zapišite čim več stvari o baroku, ki ste si jih danes zapomnili. Na voljo imate 1 minuto.</i></p> <p>Ko vsi učenci zapišejo svoje ideje, na glas preberem, kaj vse so zapisali oz. si zapomnili.</p>	<p>Poslušá navodila.</p> <p>Ob pozivu uporabi telefon, skenira QR kodo in reši nalogo v Mentimetru.</p> <p>Možni odgovori učencev: <i>Razkošje, zlato, izražanje čustev, vpliv baroka na glasbo, vpliv baroka na slikarstvo, vpliv baroka na kiparstvo, ustvarjanje kontrastov, baročna cerkev v Gornjem Gradu, Robbov vodnjak, kipi, Bernini, Rembrandt</i> ...</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Nevihta možganov (Mentimeter)</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint predstavitev (drsnica št. 26)</p>

<i>Videli smo, da je bil barok zelo pomembno obdobje, ki je pustil velik vtis na umetnost.</i>	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PowerPoint predstavitev (drsnica št. 26)
------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------	----------------------------------------	------------------------------------------

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Vsebinska priprava učitelja na učno uro
PRILOGA 2 :	Učno-delovni list – prazen
PRILOGA 3 :	Učno-delovni list – izpolnjen kot zapis učne snovi
PRILOGA 4:	PowerPoint predstavitev (z rešitvami za učno-delovni list)
PRILOGA 5:	Mentimeter

PRILOGA 1: Vsebinska priprava učitelja na učno uro

Barok – kako je barok s čustvi in z domišljijo zaznamoval umetnost 17. in 18. stoletja?

1. Kaj je barok?

- Barok je umetnostni slog, ki se je **razvil konec 16. stoletja v Italiji**, razširil po Evropi in trajal do konca 18. stoletja.
- Pojavil se je kot **odziv rimskokatoliške cerkve na reformacijo** – z umetnostjo so želeli vernike prepričati v vero.
- Z umetnostjo so želeli **nagovoriti čustva ljudi**, ustvariti **močna doživetja**, občutek **božjega, dramatičnega, vzvišenega**.

2. Značilnosti baroka:

- **Razkošje in pretiravanje** v okrasju in čustvih.
- **Gibanje, dramatični prizori, močni svetlobni kontrasti**
- **Verske, mitološke in zgodovinske teme**.
- Barok je najbolj prišel do izraza v **arhitekturi ter slikarski in kiparski umetnosti**.
 - Pomembna sta tudi **glasba** (npr. Bach, Vivaldi) in **gledališče**.

3. Baročno kiparstvo in slikarstvo

- **Kiparji** so ustvarjali dramatične, gibčne figure z močnimi izrazi.
- **Slikarji** so uporabljali svetlobo in senco, da bi poudarili **globino, napetost, gibanje**.
- Pomembni umetniki:
 - **Caravaggio**: uporaba svetlobe in sence (npr. *Loretska mati božja*)
 - **Bernini**: baročni kipi (npr. *Zanos sv. Terezije*)
 - **Rembrandt**: *Nočna straža* – skupinski portret z igro svetlobe.

4. Baročna arhitektura

- **Cerkev** je postala najpomembnejši naročnik – stavbe naj bi **navdušile vernike**.
- **Zunanost in notranost cerkva** sta bili razkošno okrašeni: kupole, freske, zlate plastike, stebri, kipi ...
- **Dvorci** so kazali **moč vladarjev** – razkošje, simetrija, velikost.
- Pomembni primeri:
 - **Trg sv. Petra v Vatikanu** (Bernini)
 - **Versajska palača** (v Franciji, prestol kralja Sonca)
 - **Dvorec Dornava** (primer slovenskega baročnega dvorca)

5. Barok na Slovenskem

- Prišel je iz **Italije** na območje današnje **Slovenije**.
- Pomembni primeri baroka v Ljubljani:
 - **Stolnica sv. Nikolaja** (oltarji – Giulio Quaglio, Francesco Robba)
 - **Frančiškanska cerkev**
 - **Robbov vodnjak** – simbol Ljubljane (osebnosti treh rek)
 - **Notranjost Semeniške knjižnice**
- Barok se ni izražal le v umetnosti, ampak tudi v **znanosti** – npr. **Akademija delovnih Ljubljančanov** in **književnosti** – npr. **Škofjeloški pasijon** in **pridige Janeza Svetokriškega**.

PRILOGA 2: Učno delovni list – prazen

KAKO JE BAROK S ČUSTVI IN Z DOMIŠLJIJO ZAZNAMOVAL UMETNOST 17. IN 18. STOLETJA?

1. KAJ JE BAROK?

Barok je umetnostni slog, ki se je razvil konec _____ . stoletja v _____ .
Razširil se je po vsej _____ in trajal do konca _____ . stoletja.
Slog se je odzval na _____ in želel prepričati vernike v _____ .

2. ZNAČILNOSTI BAROKA

Poveži značilnosti baroka z ustreznimi opisi:

Gibanje	A) Poudarjena čustva, dramatične poteze in izrazi obraza
Razkošje	B) Zelo bogato okrasje, pozlačenje, freske, stebri, kupole.
Svetloba in senca	C) Uporaba kontrastov za ustvarjanje drame in globine.
Čustva	D) Figure na slikah ali kipih niso statične, ampak žive in gibčne.

Pomembna sta tudi **glasba** (npr. Bach, Vivaldi) in **gledališče**.

3. BAROČNO KIPARSTVO IN SLIKARSTVO

_____ so ustvarjali dramatične, gibčne figure z močnimi izrazi.

_____ so uporabljali svetlobo in senco, da bi poudarili _____ , _____ , _____ .

Pomembni baročni umetniki:

- _____ : uporaba svetlobe in sence (npr. *Loretska mati božja*)
- _____ : baročni kipi (npr. *Zanos sv. Terezije*)
- _____ : *Nočna straža* – skupinski portret z igro svetlobe.

4. BAROČNA ARHITEKTURA

_____ je postala najpomembnejši naročnik – stavbe naj bi **navdušile vernike**.

Zunanost in **notranjost cerkva** sta bili razkošno okrašeni: _____ .

Dvorci so kazali **moč** _____ – z razkošjem, simetrijo, velikostjo.

Pomembni primeri:

- _____ (Bernini)
- _____ (v Franciji, prestol kralja Sonca)
- _____ (primer slovenskega baročnega dvorca)

Opazuj sliki protestantske in baročne cerkve.



Protestantska cerkev, Murska Sobota



Baročna cerkev, Gornji Grad

Zapiši dve razliki med cerkvama glede na njuno notranjost:

1. _____
2. _____

5. BAROK NA SLOVENSKEM

Pomembni primeri baroka v Ljubljani:

- _____ (oltarji – Giulio Quaglio, Francesco Robba)
- _____
- _____ – simbol Ljubljane (osebnosti treh rek)
- _____

Barok se ni izražal le v umetnosti, ampak tudi v _____ – npr. **Akademija delovnih Ljubljančanov**.

PRILOGA 3: Učno-delovni list – izpolnjen kot zapis učne snovi

KAKO JE BAROK S ČUSTVI IN Z DOMIŠLJIJO ZAZNAMOVAL UMETNOST 17. IN 18. STOLETJA?

1. KAJ JE BAROK?

Barok je umetnostni slog, ki se je razvil konec 16. stoletja v Italiji/na Apeninskem polotoku. Razširil se je po vsej Evropi in trajal do konca 18. stoletja. Slog se je odzval na reformacijo in želel prepričati vernike v vero/verovanje.

2. ZNAČILNOSTI BAROKA

Poveži značilnosti baroka z ustreznimi opisi:

- | | |
|-----------------------|----------------------------------------------------------------------|
| Gibanje - D | E) A Poudarjena čustva, dramatične poteze in izrazi obraza |
| Razkošje - B | F) B Zelo bogato okrasje, pozlačenje, freske, stebri, kupole. |
| Svetloba in senca - C | G) C Uporaba kontrastov za ustvarjanje drame in globine. |
| Čustva - A | H) D Figure na slikah ali kipih niso statične, ampak žive in gibčne. |

Pomembna sta tudi glasba (npr. Bach, Vivaldi) in gledališče.

3. BAROČNO KIPARSTVO IN SLIKARSTVO

Kiparji so ustvarjali dramatične, gibčne figure z močnimi izrazi.

Slikarji so uporabljali svetlobo in senco, da bi poudarili globino, napetost, gibanje.

Pomembni baročni umetniki:

- **Caravaggio**: uporaba svetlobe in sence (npr. *Loretska mati božja*)
- **Bernini**: baročni kipi (npr. *Zanos sv. Terezije*)
- **Rembrandt**: *Nočna straža* – skupinski portret z igro svetlobe.

4. BAROČNA ARHITEKTURA

Cerkev je postala najpomembnejši naročnik – stavbe naj bi navdušile vernike.

Zunanost in notranost cerkva sta bili razkošno okrašeni: kupole, freske, pozlatitev, stebri, kipi.

Dvorci so kazali moč vladarjev – z razkošjem, simetrijo, velikostjo.

Pomembni primeri:

- *Trg sv. Petra v Vatikanu* (Bernini)
- *Versajska palača* (v Franciji, prestol kralja Sonca)
- *Dvorec Dornava* (primer slovenskega baročnega dvorca)

Opazuj slike protestantske in baročne cerkve.



Protestantska cerkev, Murska Sobota



Baročna cerkev, Gornji Grad

Zapiši dve razliki med cerkvama glede na njuno notranjost::

1. *Protestantska cerkev ima preprosto in skromno notranjost, brez razkošnih okrasov, z osredotočenostjo na prižnico in klopi za vernike.*
2. *Baročna cerkev ima bogato okrašeno notranjost s slikami, kipi, barvami, ima razkošen oltar in poslikan strop.*

5. BAROK NA SLOVENSKEM

Pomembni primeri baroka v Ljubljani:

- *Stolnica sv. Nikolaja* (oltarji – Giulio Quaglio, Francesco Robba)
- *Frančiškanska cerkev*
- *Robbov vodnjak* – simbol Ljubljane (osebnosti treh rek)
- *Notranjost Semeniške knjižnice*

Barok se ni izražal le v umetnosti, ampak tudi v *znanosti* – npr. **Akademija delovnih Ljubljančanov**.

PRILOGA 4: PowerPoint predstavitev (z rešitvami za učno-delovni list)

Drsnica št. 1:



Drsnica št. 2:



Coysevox: Slava jezdi
Pegaza

Drsnica št. 3:



Rembrandt:
Nočna straža

Drsnica št. 4:



Cerkev sv.
Nikolaja,
Ljubljana

Drsnica št. 5:



Versajska palača

Drsnica št. 6:



1. Kaj ste opazili na slikah/umetninah?
2. Kakšni občutki vas obdajajo ob gledanju teh umetnin?
3. Ali je prisotna bogata ali preprosta okrasitev?
4. Kako bi opisali gibanje v umetninah – je vse mirno ali se dogaja veliko stvari naenkrat?
5. Kaj so skupne značilnosti umetnin?



Drsnica št. 7:

HITRI KVIZ

1. Baročni umetniki so radi prikazovali čustva in gibanje. ✓
2. Barok je znan po tem, da je bil preprost in brez okraskov. ✗
3. V baroku so cerkve postale bolj razkošne in čustvene. ✓
4. Baročne palače so bile navadne in skromne hiše brez posebnih okraskov. ✗
5. Na baročnih slikah in kipih so ljudje pogosto prikazani v gibanju in z močnimi izrazi na obrazih. ✓
6. Svetloba in senca sta igrali pomembno vlogo v baročni umetnosti. ✓



Drsnica št. 8:

BAROK

KAKO JE BAROK S ČUSTVI IN Z DOMIŠLJIJO ZAZNAMOVAL UMETNOST 17. IN 18. STOLETJA?

MATEJA MAVRIČ,
TJAŠA KOVAČIČ



CIVILISABLE.COM

Drsnica št. 9:

KAJ JE BAROK?

- Umetnostni slog iz **konca 16. stoletja** (Italija).
- **Odziv rimokatoliške cerkve na reformacijo.**
- Nagovarja čustva → občutek božjega, dramatičnega, vzvišenega.



Drsnica št. 10:



Drsnica št. 11:

+ **REŠITEV NALOGE 1** +

- Barok je umetnostni slog, ki se je razvil konec **16.** stoletja v **Italiji**.
- Razširil se je po vsej **Evropi** in trajal do konca **18.** stoletja.
- Slog se je odzval na **reformacijo** in želel prepričati vernike v **vero**.

Drsnica št. 12:

+ **ZNAČILNOSTI BAROKA** +

- Razkošje in pretiravanje.
- Gibanje, dramatični prizori, močni svetlobni kontrasti.

Rojstvo, Josefa de Óbidos

David z Goljatovo glavo, Caravaggio

Kronanje Marije Medičejske, Peter Paul Rubens

Drsnica št. 13:



Drsnica št. 14:

REŠITEV NALOGE 2

gibanje - D	A - Poudarjena čustva, dramatične poteze in izrazi obraza
razkošje - B	B - Zelo bogato okrasje, pozlačenje, freske, stebri, kupole.
svetloba in senca - C	C - uporaba kontrastov za ustvarjanje drame in globine
čustva - A	D - figure na slikah ali kipih niso statični, ampak žive in gibčne

Pomembna sta tudi **glasba** (npr. Bach, Vivaldi) in **gledališče**.

Drsnica št. 15^[DT1]:

KIPARSTVO IN SLIKARSTVO

- Pomembni umetniki:
 - **Caravaggio**: uporaba svetlobe in sence (npr. Loretska mati božja).
 - **Bernini**: baročni kipi (npr. Zanos sv. Terezije).
 - **Rembrandt**: Nočna straža – skupinski portret z igro svetlobe.



Drsnica št. 16:



Drsnica št. 17:

REŠITEV NALOGE 3

Kiparji so ustvarjali dramatične, gibčne figure z močnimi izrazi.
Slikarji so uporabljali svetlobo in senco, da bi poudarili **globino, napetost, gibanje**.
Pomembni baročni umetniki:

- **Caravaggio**: uporaba svetlobe in sence (npr. Loretska mati božja)
- **Bernini**: baročni kipi (npr. Zanos sv. Terezije)
- **Rembrandt**: Nočna straža – skupinski portret z igro svetlobe.

Drsnica št. 18:

ARHITEKTURA

- **Cerkev** je postala najpomembnejši naročnik.
 - Razkošno okrasje: kupole, freske, pozlačeni kipi, stebri...
- **Dvorci** so kazali moč vladarjev.
- Pomembni primeri:
 - Trg sv. Petra v Vatikanu
 - Versailleska palača
 - Dvorec Dornava



Drsnica št. 19:



Drsnica št. 20:

+

REŠITEV NALOGE 4

+

Cerkev je postala najpomembnejši naročnik – stavbe naj bi navdušile vernike.

Zunanost in notranost cerkva sta bili razkošno okrašeni:

kupole, freske, pozlatitev, stebri, kipi.

Dvorci so kazali moč **vladarjev** – z razkošjem, simetrijo, velikostjo.

Pomembni primeri:

- **Trg sv. Petra v Vatikanu** ([Bernini](#))
- **Versajska palača** (v Franciji, prestol kralja Sonca)
- **Dvorec Dornava** (primer slovenskega baročnega dvorca)

Drsnica št. 21:

+

REŠITEV NALOGE 4

+

Zapiši dve razliki v notranjosti:

1. **Protestantska cerkev** ima preprosto in skromno notranjost, brez razkošnih okrasov, z osredotočenostjo na prižnico in klopi za vernike.
2. **Baročna cerkev** ima bogato okrašeno notranjost s slikami, kipi, barvami, ima razkošen oltar in poslikan strop.

Drsnica št. 22:

BAROK NA SLOVENSKEM

- Prišel je iz Italije.
- Pomembni primeri baroka v Ljubljani:
 - Stolnica sv. Nikolaja
 - Frančiškanska cerkev
 - Robbov vodnjak
 - Notranjost Semeniške knjižnice



Drsnica št. 23:

BAROK NA SLOVENSKEM

- Barok v **književnosti**:
 - Škofjeloški pasijon in pridige Janeza Svetokriškega.
- Barok v **znanosti**:
 - Akademija delovnih Ljubljančanov.



Drsnica št. 24:



Drsnica št. 25:

REŠITEV NALOGE 5

Pomembni primeri baroka v Ljubljani:

- **Stolnica sv. Nikolaja** (oltarji – Giulio Quaglio, Francesco Robba)
- **Frančiškanska cerkev**
- **Robbov vodnjak** – simbol Ljubljane (osebnosti treh rek)
- **Notranjost Semeniške knjižnice**

Barok se ni izražal le v umetnosti, ampak tudi v znanosti – npr. **Akademija delovnih Ljubljančanov**.

Drsnica št. 26:



PRILOGA 5: Mentimeter

Join at menti.com | use code 4306 0499 Mentimeter

Naštej čim več stvari, ki si si jih zapomnil/-a pri današnji uri in se navezujejo na obdobje baroka.

bernini kontrasti
razkošje
zlato
rembrandt



4/0

The image shows a Mentimeter poll interface with a white background and a light blue border. At the top, it says 'Join at menti.com | use code 4306 0499' and the Mentimeter logo. The main text asks for items remembered from the Baroque period. The words 'bernini', 'kontrasti', 'razkošje', 'zlato', and 'rembrandt' are displayed in various colors. A QR code is on the left, and a '4/0' indicator is at the bottom right.



Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

SEMINARSKA NALOGA

**PISNA UČNA PRIPRAVA:
Predkolumbovske kulture v Srednji in Južni Ameriki**

IME IN PRIIMEK: Anja Keše in Ana Zeme

DATUM: 15. 5. 2025

I. OSNOVNI PODATKI

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	7. razred	
Datum:	15. 5. 2025	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema – širša tema iz učnega načrta	Tema: Kulturna podoba neevropskih ljudstev Vsebina: Predkolumbovske kulture Amerike	
Učna enota – naslov učne ure:	Predkolumbovske kulture v Srednji in Južni Ameriki	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika Individualna učna oblika Parna učna oblika	
Učne metode:	Metoda razlage Metoda razgovora Metoda zvočne demonstracije Metoda dela z zvočnimi posnetki Metoda slikovne demonstracije Metoda dela s slikovnimi viri	
Učne tehnike:	Križanka/mreža	
Cilji iz učnega načrta:	»Učenci naštejejo temeljne kulturne dosežke predkolumbovskih kultur Amerike (Maji, Azteki, Inki).« (Učni načrt, str. 15)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a) naštetih dosežke predkolumbovskih kultur v Ameriki. b) opisati razlike in podobnosti med življenjem in kulturo Inkov, Majev in Aztekov. c) ob zemljevidu opredeli lokacijo majevskega, inkovskega in azteškega imperija. d) opredeliti pojme »kipu«, »balzamiranje«, »politeizem« e) oceniti pomen dosežkov predkolumbovskih kultur v Ameriki. f) povezati dosežke in način življenja predkolumbovskih civilizacij z današnjimi.
	Funkcionalni cilji učne ure	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a) na zemljevidu pokazati, katera področja so poseljevali Maji, Inki in Azteki. b) reševati različne vrste nalog. c) reševati učno-delovni list ob pomoči drsnic in razlage. d) na slikah prepoznati značilnosti Inkov, Majev in Aztekov. e) pozorno in aktivno poslušati razlago.

		<p>f) umestiti zgodovinski dogodek v ustrezen zgodovinski čas.</p> <p>g) sodelovati v paru</p>
Vzgojni (odnosni) cilji učne ure		<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <p>a) pokazati ustrezen odnos od obravnavne tematike.</p> <p>b) pokazati zanimanje za obravnavano tematiko</p> <p>c) spoštovati raznolikost, večkulturnost.</p> <p>d) se zavedati pomena predkolumbovskih kultur.</p> <p>e) ovrednotiti pomen ohranjanja svetovne kulturne dediščine</p>
Učne etape:	<p>Uvajanje</p> <p>Obravnavanje nove učne snovi</p> <p>Ponavljjanje</p>	
Vsebinski (učni) poudarki:	<p>1. Ameriški staroselci</p> <p>2. Maji</p> <p>3. Azteki</p> <p>4. Inki</p>	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi) - Spletni zvočni posnetek, ki ni vključen v PowerPoint (Aztec Indigenous Ancient Music) - Učno-delovni list - Spletna križanka Educaplay
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LDC projektor - Računalnik - Pametni telefon - Platno/tabla za projekcijo - Spletna križanka Educaplay
Medpredmetne povezave s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - Glasbena vzgoja (poslušanje glasbenega posnetka azteške glasbe) - Geografija (umestitev majevske, inkovske in azteške civilizacije na zemljevid) - Slovenščina (spoznavanje novih pojmov) 	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - Politeizem (verovanje v več bogov) - Balzamiranje (način ohranjanja trupla z uporabo mazil) - Kipu (zapisovalni sistem barvnih vrvic z vozli) - Akvadukt (mostu podoben objekt za pretok vode) 	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</p> <p>https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacti/obvezni/UN_zgodovina.pdf (dostop: 6. 5. 2025)</p>
	Viri in literatura za učno pripravo	<p>Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2019): dZgodovina 7. Digitalni učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga</p>

	<p>Encyclopedia Britannica. Inca. https://www.britannica.com/topic/Inca dostop: (6. 5. 2025)</p> <p>Encyclopedia Britannica. Maya people. https://www.britannica.com/topic/Maya-people (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Encyclopedia Britannica. Aztec. https://www.britannica.com/topic/Aztec (dostop: 6. 5. 2025)</p>
Viri za slikovno, avdiovizualno in/ali dodatno pisno gradivo na PowerPointu	Viri za slikovno gradivo na PowerPointu: <p>Drsnica 1: Koledar https://govorise.metropolitan.si/zanimivosti/kaj-je-povzrocilo-padec-velike-civilizacije-aztekov/ (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 2: Machu Picchu https://www.machupicchu.org/machu_picchu_travel_tourist_information.htm (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnice 3, 4, 5, 6: Žarnica https://www.vexels.com/png-svg/preview/138525/idea-light-bulb-school (dostop: 13. 5. 2025)</p> <p>Drsnice 7, 8, 9: Severna, Srednja in Južna Amerika https://en.wikipedia.org/wiki/Americas (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnice 10, 11, 12: Zemljevid Srednje in Južne Amerike https://daveruch.com/k5gathering2015/blank-map-of-central-and-south-america/ (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 13: Majevska pisava https://en.wikipedia.org/wiki/Maya_script (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 14: Majevska števila</p>

<https://dreme.stanford.edu/news/math-in-the-everyday-activities-of-latino-families-doing-math-the-mayan-way/> (dostop: 13. 5. 2025)

Drsnica 15:

Majevski koledar

<https://www.chichenitza.com/mayan-calendar>
(dostop: 6. 5. 2025)

Drsnica 16:

Terase za kmetovanje

<https://surrealsciencestuff.wordpress.com/2015/01/08/the-tikal-trainwreck/> (dostop: 6. 5. 2025)

Drsnica 17:

Lončarstvo

<https://www.metmuseum.org/essays/ancient-maya-painted-ceramic> (dostop: 6. 5. 2025)

Drsnica 18:

Svetišče

<https://www.britannica.com/story/whats-inside-the-pyramid-at-chichn-itz> (dostop: 6. 5. 2025)

Drsnice 21, 22, 23:

Zemljevid Srednje in Južne Amerike

<https://daveruch.com/k5gathering2015/blank-map-of-central-and-south-america/> (dostop: 6. 5. 2025)

Drsnica 24:

Azteški vojaki

https://www.worldhistory.org/Aztec_Warfare/
(dostop: 13. 5. 2025)

Drsnica 25 in 26:

Huitzolopochtli

<https://aztec-religion.weebly.com/supernatural-powers-and-deities.html> (dostop: 6. 5. 2025)

Drsnica 26:

Žrtvovanje

<https://www.posterazzi.com/aztec-human-sacrifice-codex-florentine-16th-century-poster-print-by-science-source-item-varscibv1503/>
(dostop: 6. 5. 2025)

Drsnica 27:

Azteška pisava

	<p>https://en.wikipedia.org/wiki/Aztec_script (dostop: 19. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 28: Namakalni sistem https://fourstringfarm.com/2014/04/01/the-floating-gardens-of-aztecs/ (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 29: Tržnica https://www.pinterest.com/pin/562950022163981186/ (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 30: Montezuma II https://www.britannica.com/biography/Montezuma-II (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnice 33, 34, 35: Zemljevid Srednje in Južne Amerike https://daveruch.com/k5gathering2015/blank-map-of-central-and-south-america/ (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnici 36 in 27: Machu Picchu https://www.civitatis.com/en/cuzco/machu-picchu/ (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 38: Bog Sonca https://mythlok.com/inti/ (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 39: Kmetovanje https://societies.learnquebec.ca/societies/incas1500/livestock-farming/ (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Drsnica 40: Kipu https://www.istockphoto.com/es/search/2/image-film?phrase=quipu (dostop: 6. 5. 2025)</p>
Učno-delovni list	<p>1. naloga Zemljevid Srednje in Južne Amerike https://daveruch.com/k5gathering2015/blank-map-of-central-and-south-america/ (dostop: 6. 5. 2025)</p>

		<p>6. naloga</p> <p>Slika 1: Lončarstvo https://www.metmuseum.org/essays/ancient-maya-painted-ceramic (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Slika 2: Kipu https://www.istockphoto.com/es/search/2/image-film?phrase=quipu (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Slika 3: Montezuma II https://www.britannica.com/biography/Montezuma-II (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Slika 4: Machu Picchu https://www.civitatis.com/en/cuzco/machu-picchu/ (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Slika 5: Majevska pisava https://en.wikipedia.org/wiki/Maya_script (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>Slika 6: Huitzolopochtli https://aztec-religion.weebly.com/supernatural-powers-and-deities.html (dostop: 6. 5. 2025)</p> <p>7. naloga</p> <p>Dostop do spletne križanke: https://www.educaplay.com/learning-resources/23714347-maji_azteki_in_inki.html</p>
	Vir za zvočni posnetek, ki ni vključen v PPT	Aztec Indigenous Ancient Music https://www.youtube.com/watch?v=vWlJAqCMoW0 (dostop: 6. 5. 2025)

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE (5 minute)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Danes bomo za začetek nečemu prisluhnili.</p> <p>Predvajam glasbo.</p>	Poslušajo.	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda zvočne demonstracije.</p>	<p>Spletni zvočni posnetek, ki ni vključen v PPT (Aztec Indigenous Ancient</p>

			Music) PPT: Drsnica št. 1
<p><i>Kakšna se vam je zdela?</i> <i>Kaj ste lahko slišali?</i> <i>Na kaj vas je spomnila glasba?</i> <i>Ste dobili kakšne asociacije?</i> <i>Bi si to glasbo kdo upal umestiti v čas in prostor?</i></p> <p>Poslušamo odgovore in se na njih primerno odzovem, jih komentiram.</p>	<p>Različni odgovarjajo.</p> <p><i>Staroselska ljudstva pred prihodom Kolumba.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda dela z zvočnimi posnetki.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	PPT Drsnica št. 1
<p><i>Danes se bomo pogovarjali o ljudstvih, ki so v Srednji in Južni Ameriki živela že pred prihodom Kolumba.</i></p> <p><i>Spoznali bomo, kako so živeli Ameriški staroselci nasploh, potem pa se bomo bolj podrobno posvetili načinu življenja Majev, Aztekov in Inkov. Pogledali si bomo njihove civilizacijske dosežke in kulturne posebnosti.</i></p>	Poslušajo.	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	PPT Drsnica št. 2 PPT Drsnica št. 3, 4, 5, 6
<p>Pokličem učenca, ki razdelita učno-delovne liste ostalim učencem. Med deljenjem dam navodila.</p> <p><i>Vsak bo dobil en učno-delovni list, ki ga lahko poskusite reševati med razlago, nato pa ga bomo skupaj dopolnili in pregledali po koncu vsakega vsebinskega poudarka. Rešen list vam bo služil kot osnova za učenje.</i></p>	Dva učenca razdelita učno-delovne liste, ostali poslušajo.	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	Učno-delovni list PPT Drsnica št. 6

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE (NOVE) UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE (30 minut)

1. VSEBINSKI POUK: Ameriški staroselci (5 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Najprej mi povejte, kdo je odkril Ameriko?</i> <i>Kam je mislil, da je prišel?</i> <i>Kako je zaradi tega poimenoval ljudi, ki jih je tukaj srečal?</i></p> <p><i>Krištof Kolumb je leta 1492 prišel na novo</i></p>	<p>Različni odgovarjajo: <i>Krištof Kolumb.</i> <i>V Indijo.</i> <i>Indijanci.</i></p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda</p>	PPT drsnica št. 7

<i>celino, kjer je spoznal ameriške staroselce.</i>		razlage.	
<i>Te je poimenoval Indijanci. Živeli so v plemenih, ki so si bila med seboj zelo različna.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT drsnica št. 8
Ob razlagi na zemljevidu pokažem predele, kjer so živeli ameriški staroselci. <i>Na severu Amerike so se ukvarjali z lovom, na severozahodu z ribištvom, v osrednjem delu so se nomadska ljudstva selila z bizoni, na jugu pa so obdelovali zemljo.</i> <i>Kaj je že značilno za nomadska ljudstva?</i> <i>Staroselci pa niso živeli samo v Severni Ameriki, ampak so staroselska ljudstva živela tudi v Srednji in Južni Ameriki. Tu so se razvile zelo visoke civilizacije, med najbolj razvitimi pa so bili Maji, Inki in Azteki, o katerih bomo danes govorili.</i>	Poslušajo. Odgovorijo: <i>Da so se selila.</i> Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage Metoda slikovne demonstracije. Metoda razgovora. Metoda razlage.	PPT drsnica št. 9

2. VSEBINSKI POUDAREK: Maji (10 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<i>Na zemljevidu vidimo, kje se je raztezala Majevska civilizacija. To je območje v Srednji Ameriki.</i>	Poslušajo, rešujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage Metoda slikovne demonstracije.	PPT drsnica št. 10 Učno-delovni list.
<i>Danes so tu Gvatemala, Mehika in Belize.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT drsnica št. 11 Učno-

<p><i>Na učno-delovnih listih imate zemljevid, tako da si na njem označite to območje.</i></p>	<p>Si označijo na zemljevidu.</p>	<p>Individualna učna oblika</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>delovni list.</p>
<p><i>Svoj vrh je majska civilizacija dosegla med 4. in 9. stoletjem. Živel so v skupnostih, ki so se združevale v večja naselja.</i></p> <p><i>V katerem stoletju živimo mi sedaj? Koliko časa je minilo med 4. stoletjem in 21. stoletjem? Skupaj z učenci preštejemo stoletja med 4. in 21. stoletjem.</i></p> <p><i>Ali mislite, da so oni že znali pisat takrat?</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovorijo: 21. stoletju</p> <p>Odgovorijo: 17. stoletij</p> <p>Odgovorijo: <i>Ja.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>PPT drsnica št. 12</p> <p>Učno-delovni list.</p>
<p><i>Razvili so že pisavo, ki je imela okrog 800 znakov, ki so pomenili zloge ali kar celotne besede. Pisavo lahko vidite tudi na sliki. Danes bi pri nas sonce zapisali s petimi znaki s-o-n-c-e, medtem ko bi Maji za to uporabili le en znak.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT drsnica št. 13</p> <p>Učno-delovni list.</p>
<p><i>Zelo so imeli razvito matematiko, kjer je na primer zanimivo, da so že poznali število nič, kar je bilo nenavadno za tako stare kulture.</i></p> <p>Na tablo napišem dva računa z majevskimi številkami in pokličem dva učenca, da mu rešita.</p> <p>Tabelska slika:</p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p> <p>Dva rešujeta, ostali poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>PPT drsnica št. 14</p> <p>Učno-delovni list.</p>

$$\overline{\text{---}} + \dots =$$

$$\overline{\text{---}} + \overline{\text{---}} =$$

Rešena tabelska slika:

$$\begin{array}{r} 8 \\ \overline{\text{---}} \end{array} + \begin{array}{r} 3 \\ \dots \end{array} = \begin{array}{r} 11 \\ \overline{\text{---}} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ \overline{\text{---}} \end{array} + \begin{array}{r} 9 \\ \overline{\text{---}} \end{array} = \begin{array}{r} 17 \\ \overline{\text{---}} \end{array}$$

Ukvarjali so se tudi z astronomijo. Natančno so opazovali nebo, gledali položaje zvezd in s tem računali sončne in lunine mrke. S pomočjo tega so naredili tudi zelo natančen koledar s katerim so določali datume verskih obredov, na katerih so med drugim tudi žrtvovali ljudi. Razlikovali so med dvema koledarjema, sončni je imel 18 mesecev po 20 dni in še dodatnih 5 dni, za katere so Maji verjeli, da so bili nesrečni oziroma slabi. Ta koledar je torej že mel 365 dni. Poleg sončnega so imeli tudi sveti koledar, ki je bil dolg 260 dni, sestavljali pa so ga različno dolgi cikli. Maji pa so ga zapisali vse do 21. 12. 2012, ko bi se naj končal eden izmed ciklov. Mnogi so to vzeli kot neko napoved konca sveta.

Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.

Frontalna učna oblika.

Metoda razlage.

Metoda slikovne demonstracije.

PPT drsnica št. 15

Učno-delovni list.

S čim pa mislite, da so se preživljali Maji?

Odgovorijo: S kmetijstvom.

Frontalna učna oblika.

Metoda razgovora.

Metoda razlage.

Metoda slikovne demonstracije.

PPT drsnica št. 16

Učno-delovni list.

Maji so se ukvarjali s kmetijstvom. Najpogosteje so pridelovali koruzo, fižol in buče. Kmetovali so s pomočjo sistema teras na sliki, imeli pa so tudi zelo razvit namakalno-izsuševalni sistem.

Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.

<p><i>Poznamo še kakšno drugo civilizacijo, ki je imela zelo razvit namakalni sistem in so se od tega preživljali?</i></p> <p><i>Poznate danes katero civilizacijo, kjer kmetijstvo večinsko temelji na namakalnem sistemu?</i></p> <p><i>Na primer riževa polja na Kitajskem, Indoneziji in v Vietnamu, pa velik namakalni sistem ob Nilu v Egipt, ter v Pakistanu zaradi suše.</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>Egipčani.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>Kitajci, Egipčani.</i></p>	<p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	
<p><i>Poleg kmetijstva so se ukvarjali tudi s trgovino, bili so tudi odločni obrtniki. Ohranili so se njihovi lončarski izdelki, ki jih lahko vidite na predstavitvi. To so na primer obredni krožniki, posmrtni maske in raznobarna posoda, poslikana z mitološkimi prizori.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT drsnica št. 17</p> <p>Učno-delovni list.</p>
<p><i>Njihova arhitektura je bila zelo izpopolnjena, gradili so zelo velika in visoka svetišča oziroma templje v obliki piramid.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT drsnica št. 18</p> <p>Učno-delovni list.</p>
<p>SPROTNO PONAVLJANJE:</p> <p>Počakam kakšno minuto, da končajo z zapisom odgovorov.</p> <p>Pregledamo odgovore učencev na učno-delovnem listu.</p>	<p>Rešujejo.</p> <p>Preberejo svoje odgovore: <i>Majevska civilizacija je svoj vrh dosegla med <u>4.</u> in <u>9.</u> stoletjem. Imeli so dobro razvito <u>pisavo</u>, ki je imela okrog 800 znakov. V matematiki so že poznali število</i></p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Individualna učna oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Rešen učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 19, 20</p>

	<p><u>nič</u>, z astronomijo pa so razvili natančen sončen <u>koledar</u>, ki je že poznal <u>365 dni</u>. Z njim so določali datume verskim obredom. Pridelovali so <u>koruzo</u>, <u>fižol</u>, in <u>buče</u> s pomočjo <u>namakalno-izsuševalnega sistema</u> in teras. Takšne sisteme še danes poznamo v državah kot so Kitajska, Egipt in Pakistan. Poleg kmetijstva so se ukvarjali tudi s <u>trgovino</u>, bili pa so tudi odločni <u>obrtniki</u> (lončarstvo). Gradili so visoka svetišča v obliki <u>piramid</u>.</p>		
--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	--

3. VSEBINSKI POUDAREK: Azteki (10 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Pred nami na drsnici je zemljevid, kjer lahko vidite civilizacijo Majev, nad njimi, pa je obarvano še območje, kjer je živila azteška civilizacija.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 21</p>
<p><i>To je območje današnje Mehike, ki so ga Azteki naselili v 13. stoletju.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne</p>	<p>PPT drsnica št. 22, 23</p>

		demonstracije.	
<i>Prestolnico so si ustvarili v mestu Tenochitlan, okoli nje pa so svoje ozemlje širili s podrejanjem drugih ljudstev, ki so si jih najprej podredili z vojaškimi obleganji, nato pa so od njih zahtevali celo plačevanje davkov.</i>	Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Učno-delovni list. PPT drsnica št. 24
<i>Enako kot Maji, so bili tudi Azteki politeisti. Kaj to pomeni?</i> <i>Imeli so več bogov, najpomembnejši je bil sončni bog in bog vojne, Huitzilopochtli, ki ga lahko vidite na sliki. Poleg njega pa so bili med drugim tudi bog dežja, bog zemlje in eno izmed vrhovnih božanstev, upodobljeno kot pernata kača.</i>	Odgovorijo: <i>Da so verjeli v več bogov.</i> Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	Učno-delovni list. PPT drsnica št. 25
<i>Azteki so verjeli, da morajo tem bogovom dati hrano, zato so jim vsak dan žrtvovali ljudi. Žrtvovanja so opravljali na vrhu templja, kot lahko vidite na sliki. Žrtvovali so večinoma vojne ujetnike sovražnih plemen. To so počeli, ker so verjeli, da bo zaradi tega zjutraj vzšlo sonce.</i>	Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	Učno-delovni list. PPT drsnica št. 26
<i>Enako kot Maji, so tudi Azteki poznali pisavo.</i> <i>Vidite lahko sliko, ali se razlikuje od tiste pisave, ki so jo imeli Maji? Kako?</i> <i>Enako kot majevska pisava, je bila tudi azteška pisava zlogovna.</i>	Poslušajo. Odgovorijo: <i>Da, razlikuje se. Barvna je, ima bolj razvidne znake, pisana je z roko in ne klesana.</i> Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda dela s slikovnimi viri. Metoda razlage.	Učno-delovni list. PPT drsnica št. 27

<p><i>Imeli so zelo razvit namakalni sistem oziroma namakalne ploščadi, na katerih so gojili različne kulture, kot so na primer paradižnik, koruza in krompir. Namakalne sisteme so nadgradili z akvadukti, ki so jim zagotavljali pitno vodo.</i></p> <p><i>Imeli so razvito trgovino; s poljščinami so trgovali na tržnicah.</i></p> <p><i>Glede na sliko, s čim so Azteki še trgovali na tržnicah?</i></p> <p><i>Poleg vsega naštetega so Azteki trgovali tudi z zlatom.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p> <p>Odgovor: s sadjem, ptiči, zelenjavo, lončarskimi izdelki.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 28, 29</p>
<p><i>Najbolj znan azteški vladar je bil Montezuma II, pod katerim je azteški imperij doživel svoj višek, hkrati pa se je v tem času začel tudi njihov zaton. Do tega je prišlo zaradi prihoda Špancev, ki so jih Azteki sprejeli z odprtimi rokami, saj so verjeli, da so Španci njihovi odrešitelji, o katerih so pisale njihove verske prerokbe. Španci so to izkoristili, zajeli Montezumo, ki je v njihovem ujetništvu tudi umrl. S tem se je začel azteški propad.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 30</p>
<p>SPROTNO PONAVLJANJE:</p> <p>Počakam kakšno minuto, da končajo z zapisom odgovorov.</p> <p>Pregledamo odgovore učencev na učno-delovnem listu.</p>	<p>Rešujejo.</p> <p>Preberejo svoje odgovore: <i>Azteki so se na območje Mehike naselili v 13. Stoletju – trditev je <u>pravilna</u>.</i></p> <p><i>Azteki so širili ozemlje s pomočjo mirovnih in prijateljskih pogodb – trditev ja <u>napačna</u>.</i></p> <p><i>Pravilna trditev je: <u>Ozemlje so širili z</u></i></p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Individualna učna oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Rešen učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 31, 32</p>

	<p><u>vojaškimi obleganji, s katerimi so si podredili druga ljudstva.</u></p> <p>Azteki so verovali v enega boga – trditev je <u>napačna</u>. Pravilna trditev je: <u>Verjeli so v več bogov (politeizem).</u></p> <p>Azteki so vojne ujetnike vsak dan žrtvovali bogovom. Verjeli so, da so vojni ujetniki hrana bogovom. Bogovi so v zameno povzročili sončni vzhod – trditev je <u>pravilna</u>.</p> <p>Tako kot Maji so tudi Azteki poznali pisavo in trgovino – trditev je <u>pravilna</u>.</p> <p>Azteki niso poznali namakalnih sistemov – trditev je <u>napačna</u>. Pravilna trditev je: <u>Poznali so namakalne ploščadi in akvadukte za pridobivanje pitne vode.</u></p> <p>Azteki so v času Montezume II dosegli svoj višek in začetek zatona – trditev je <u>pravilna</u>.</p>		
--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	--

4. VSEBINSKI POUK: Inki (10 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Še zadnja izmed treh civilizacij, ki jih bomo danes bolj podrobno spoznali, pa so Inki. Spet se vrnite k prvi nalogi na učno-delovnem listu, kjer imate že pobarvana območja majevske in azteške civilizacije. Zraven si označite še območje inkovske civilizacije, ki se je raztezala po gorski verigi Andov.</p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p> <p>Označijo na zemljevidu.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 33</p>

<p><i>A kdo ve, katere države so to danes?</i></p> <p><i>Ja, segal je čez današnji Peru, Ekvador, Bolivijo, Čile in Argentino.</i></p> <p><i>Prestolnica je bila v mestu Cuzco, kar je v današnjem Peruju. Vam bolj znano je verjetno mesto Machu Picchu.</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>Peru, Čile, Bolivija, Argentina.</i></p>	<p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>PPT drsnica št. 34</p> <p>PPT drsnica št. 35</p>
<p><i>To mesto je bilo zgrajeno leta 1450 visoko v Andih, zaradi svoje lege pa je bilo odkrito šele leta 1911, zato se je tudi uspelo tako dobro ohraniti. Danes je to ena izmed večjih turističnih atrakcij v Južni Ameriki in tudi ena od Unescovih zaščiteneh spomenikov kulturne dediščine.</i></p> <p><i>Je kdo od vas že slišal za to mesto ali videl njegovo fotografijo? Je bil morda kdo že tam?</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p> <p>Odgovor: <i>Da, smo že videli. Nismo še bili tam.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 36</p>
<p><i>V takšnih mestih so Inki gradili svetišča in hiše. Nasploh so imeli zelo razvito arhitekturo, gradili so ceste, terase in visoke kamnene zidove.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 37</p>
<p><i>Tudi Inki so imeli svoj sistem verovanja. Verjeli so, da je njihov vrhovni poglavar sin Sonca in so ga zato častili kot živega boga. Po smrti so ga tudi balzamirali in častili truplo.</i></p> <p><i>Kaj pomeni balzamirati?</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p> <p>Odgovorijo: <i>Ohraniti</i></p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda</p>	<p>Učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 38</p>

<p>Z balzamiranjem oziroma s posebnimi mazili so želeli torej ohraniti truplo, da se ne bi razkrojilo.</p>	<p><i>truplo s pomočjo mazil.</i></p> <p>Poslušajo.</p>	<p>razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	
<p><i>Tudi oni so se ukvarjali s kmetijstvom. Poznali so 200 vrst krompirja, koruzo, oves, buče in ananas. Tudi oni so poznali različne namakalne sisteme, v obliki teras in kamnitih kanalnih sistemov. Gajili so lame in alpake, ki so jih uporabljali za prenašanje tovora in hkrati njihovo volno uporabljali za izdelavo oblačil in odej.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 39</p>
<p><i>Za razliko od Majev in Aztekov, ki so imeli zelo izpopolnjene pisave, so imeli Inki sistem beleženja dogodkov in števil z vozli na vrvicah, imenovan kipu. Te vrvice so bile različnih barv in različnih dolžin.</i></p> <p><i>Na sliki imate primer takšnega sistema vozlov. Ali mislite, da danes znamo prebrati, kar je zapisano?</i></p> <p><i>Takšna pisava še danes ni razvozlana, tako ni jasno, kako točno so jo uporabljali.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo učno-delovni list.</p> <p>Odgovorijo: Ne.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 40</p>
<p>SPROTNO PONAVLJANJE: Počakam kakšno minuto, da končajo z zapisom odgovorov.</p> <p>Pregledamo odgovore učencev na učno-delovnem listu.</p>	<p>Rešujejo.</p> <p>Preberejo svoje odgovore:</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Individualna učna oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Rešen učno-delovni list.</p> <p>PPT drsnica št. 41, 42</p>

	<p><i>Inkovski imperij se je raztezal čez današnji Peru, Čile, Argentino, Bolivijo in Ekvador.</i></p> <p><i>Najbolj znano inkovsko mesto se imenuje Machu Picchu, zgrajeno je bilo leta 1450.</i></p> <p><i>Za vrhovnega vladarja so verjeli, da je sin sonca.</i></p> <p><i>Po smrti vrhovnega vladarja so balzamirali njegovo truplo.</i></p> <p><i>Gojili so krompir, koruzo, ananas, oves in buče.</i></p> <p><i>Lame in alpake so uporabljali za prenašanje tovora in volno.</i></p> <p><i>Pisave niso poznali, poznali so kipu, sistem vozlov na vrvicah.</i></p>		
<p>Počakam kakšno minuto, da končajo z zapisom odgovorov pri naslednji nalogi</p> <p>Pregledamo odgovore učencev na učno-delovnem listu.</p>	<p>Rešujejo.</p> <p>Preberejo svoje odgovore: <i>Balzamiranje je način ohranjanja trupla z uporabo mazil.</i></p>	<p>Individualna učna oblika.</p> <p>Frotnalna učne oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>PPT drsnica št. 43, 44</p>

<p>Počakam kakšno minuto, da končajo z zapisom odgovorov pri naslednji nalogi.</p> <p>Pregledamo odgovore učencev na učno-delovnem listu.</p>	<p><i>Kipu je zapisovalni sistem barvnih vrvic z vozli.</i></p> <p><i>Akvadukt je mostu podoben objekt za pretok vode.</i></p> <p><i>Politeizem je verovanje v več bogov.</i></p> <p>Rešujejo.</p> <p>Preberejo svoje odgovore: <i>Fotografija 1 = Maji</i> <i>Fotografija 2 = Inki</i> <i>Fotografija 3 = Azteki</i> <i>Fotografija 4 = Inki</i> <i>Fotografija 5 = Maji</i> <i>Fotografija 6 = Azteki</i></p>	<p>Individualna učna oblika.</p> <p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>PPT drsnica št. 45, 46</p>
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE (10 minut)

UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p><i>Na tabli imate povezavo do križanke na temo Majev, Inkov in Aztekov (https://www.educaplay.com/learning-resources/23714347-maji-azteki-in-inki.html).</i></p> <p><i>S telefoni skenirajte kodo in se v parih lotite reševanja. V kolikor bi kdo križanko raje reševal na papirju, jo najdete tudi na svojih učno-delovnih listih.</i></p>	<p>Poslušajo navodila.</p> <p>Rešujejo križanko.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Učna oblika dela v paru.</p>	<p>Učno-delovni list</p> <p>Spletna križanka Educaplay</p> <p>PPT drsnica št. 47</p>
<p>Pregledamo odgovore učencev na učno-delovnem listu oziroma spletni križanki.</p>	<p>Preberejo odgovore: <i>1 = Maji</i></p>	<p>Frontalna učna oblika.</p>	<p>Drsnica št. 48</p>

	2 = Azteki 3 = Inki 4 = Kipu 5 = Nič 6 = Lončarstvo 7 = Alpake 8 = Sonca 9 = Žrtvovanje 10 = Piramida 11 = Akvadukt 12 = Montezuma 13 = Balzamiranje 14 = Politeizem 15 = Koledar	Metoda razgovora.	
Na koncu			

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Vsebinska priprava učitelja na učno uro
PRILOGA 2 :	PowerPoint predstavitev
PRILOGA 3 :	Učno-delovni list
PRILOGA 4:	Rešen učno-delovni list

PRILOGA 1: Vsebinska priprava učitelja na učno uro

1. Ameriški staroselci

- 1492 – Krištof Kolumb pripluje v Ameriko
- Staroselska plemena:
 - sever: lov
 - severozahod: ribolov
 - osrednji del: nomadska ljudstva se selijo z bizoni
 - jug: kmetovanje

2. Maji

- Današnje območje Gvatemale, Mehike in Belizeja.
- Vrh civilizacije: med 4. in 9. st.
- Pisava: razvita, okoli 800 znakov
- Matematika: poznali so število nič
- Astronomija: sončni koledar s 365 dnevi in sveti koledar z 260 dnevi

- Kmetijstvo: koruza, fižol in buče; gojenje s pomočjo namakalno-izsuševalnih sistemov in teras
- Obrt (lončarstvo) in trgovina
- Arhitektura: svetišča v obliki piramid

3. Azteki

- Podrejanje novih ljudstev z vojaškimi obleganji
- Vera: politeizem; žrtvovanja bogovom
- Razvita pisava
- Kmetijstvo: namakalni sistem in akvadukti; gojili so paradižnik, koruzo in krompir
- Razvita trgovina → tržnica
- Montezuma II = višek Aztekov in začetek zatona

4. Inki

- Kulturna dediščina: Machu Picchu, 1450
- Arhitektura: ceste, terase, kamniti zidovi
- Vera:
 - vrhovni poglavar = sin Sonca
 - balzamiranje vladarjevega trupla
- Kmetijstvo:
 - krompir, koruza, oves, buče, ananas
 - lame in alpake (prenašanje tovara, volna)
- Pisava: kipu (sistem vozlov na vrvicah)

PRILOGA 2: PowerPoint predstavitev

Drsnica št. 1



Drsnica št. 2



PREDKOLUMBOVSKE KULTURE V SREDNJI IN JUŽNI AMERIKI

ANJA KEŠE IN ANA ZEME

VSEBINSKI POUDARKI

1. AMERIŠKI STAROSELCI



VSEBINSKI POUDARKI

1. AMERIŠKI STAROSELCI
2. MAJI



VSEBINSKI POUDARKI

1. AMERIŠKI STAROSELCI
2. MAJI
3. AZTEKI



VSEBINSKI POUDARKI

1. AMERIŠKI STAROSELCI
2. MAJI
3. AZTEKI
4. INKI



AMERIŠKI STAROSELCI

- 1492 – Krištof Kolumb



AMERIŠKI STAROSELCI

- 1492 – Krištof Kolumb
- Staroselska plemena



AMERIŠKI STAROSELCCI

- 1492 – Krištof Kolumb
- Staroselska plemena
 - Sever – lov
 - Severozahod – ribolov
 - Osrednji del – nomadska ljudstva
 - Jug – kmetovanje



MAJI



Drsnica št. 11

MAJI

- Gvatemala, Mehika, Belize



Drsnica št. 12

MAJI

- Gvatemala, Mehika, Belize
- Vrh: med 4. in 9. stoletjem



Drsnica št. 13

MAJEVSKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

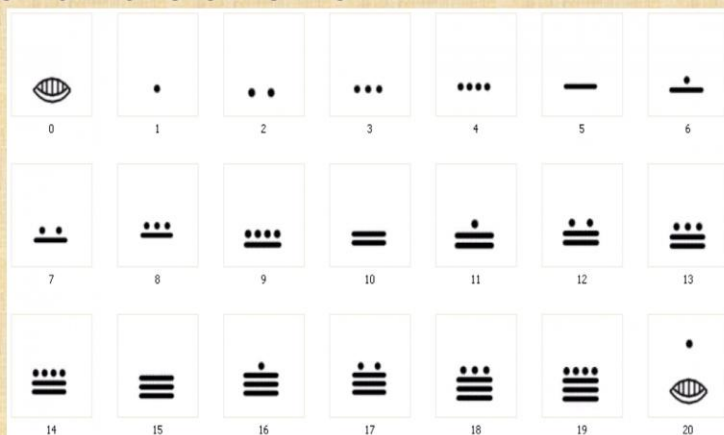
- Pisava: razvita, okoli 800 znakov



Drsnica št. 14

MAJEVSKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Pisava: razvita, okoli 800 znakov
- Matematika: število nič



MAJEVSKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Pisava: razvita, okoli 800 znakov
- Matematika: število nič
- Astronomija: opazovanje neba, sončni koledar s 365 dnevi



MAJEVSKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Kmetijstvo:
 - koruza, fižol, buče
 - namakalno-izsuševalni sistem in terase



MAJEVSKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Kmetijstvo:
 - koruza, fižol, buče
 - namakalno-izsuševalni sistem in terase
- Obrt in trgovina



MAJEVSKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Kmetijstvo:
 - koruza, fižol, buče
 - namakalno-izsuševalni sistem in terase
- Obrt in trgovina
- Arhitektura: svetišča v obliki piramid



Drsnica št. 19

2. naloga: Dopolni spodnje besedilo o Majih.

Dosežki: Majevska civilizacija je svoj vrh dosegla med ____ in ____ stoletjem. Imeli so dobro razvito _____, ki je imela okrog 800 znakov. V matematiki so že poznali število _____, z astronomijo pa so razvili natančen sončen _____, ki je že poznal _____ dni. Z njim so določali datume verskim obredom.

Kmetijstvo in obrt: Pridelovali so _____, _____, in _____ s pomočjo _____ sistema in teras. Takšne sisteme še danes poznamo v državah kot so Kitajska, Egipt in Pakistan. Poleg kmetijstva so se ukvarjali tudi s _____, bili pa so tudi odlični _____ (lončarstvo).

Arhitektura: Gradili so visoka svetišča v obliki _____.

Drsnica št. 20

2. naloga: Dopolni spodnje besedilo o Majih.

Dosežki: Majevska civilizacija je svoj vrh dosegla med 4. in 9. stoletjem. Imeli so dobro razvito pisavo, ki je imela okrog 800 znakov. V matematiki so že poznali število nič, z astronomijo pa so razvili natančen sončen koledar, ki je že poznal 365 dni. Z njim so določali datume verskim obredom.

Kmetijstvo in obrt: Pridelovali so koruzo, fižol, in buče s pomočjo namakalno-izsuševalnega sistema in teras. Takšne sisteme še danes poznamo v državah kot so Kitajska, Egipt in Pakistan. Poleg kmetijstva so se ukvarjali tudi s trgovino, bili pa so tudi odlični obrniki (lončarstvo).

Arhitektura: Gradili so visoka svetišča v obliki piramid.

Drsnica št. 21

AZTEKI



Drsnica št. 22

AZTEKI



- Današnja Mehika

AZTEKI



- Današnja Mehika
- Naselitev v 13. stoletju

AZTEŠKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Podrejanje novih ljudstev z vojaškimi obleganji



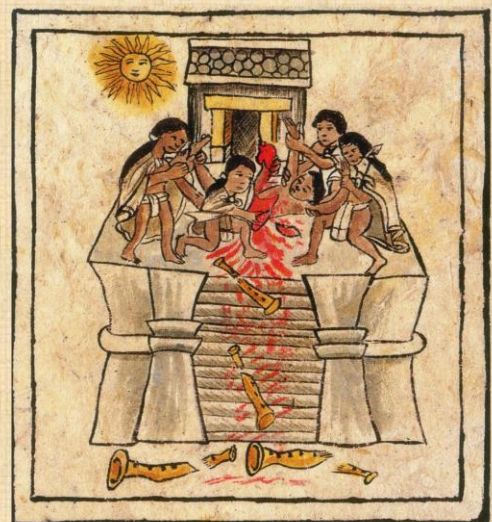
AZTEŠKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Podrejanje novih ljudstev z vojaškimi obleganji
- Vera:
 - politeizem



AZTEŠKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Podrejanje novih ljudstev z vojaškimi obleganji
- Vera:
 - politeizem
 - žrtvovanje bogovom (hrana in sončni vzhod)



AZTEŠKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Podrejanje novih ljudstev z vojaškimi obleganji
- Vera:
 - politeizem
 - žrtvovanje bogovom (hrana in sončni vzhod)
- Razvita pisava

	a	e	i	o
ch				
k				
kw				
m				
n				
p				
s				
t				
tl				
tz				
w				
x				

AZTEŠKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Kmetijstvo:
 - namakalni sistemi in akvadukti
 - paradižnik, koruza, krompir



AZTEŠKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Kmetijstvo:
 - namakalni sistemi in akvadukti
 - paradižnik, koruza, krompir
- Razvita trgovina → tržnica



AZTEŠKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Kmetijstvo:
 - namakalni sistemi in akvadukti
 - paradižnik, koruza, krompir
- Razvita trgovina → tržnica
- Montezuma II = višek Aztekov in njihov zaton



Drsnica št. 31

AZTEKI

3. naloga: Ali so naslednje trditve pravilne? Če niso, jih popravi.

- a. Azteki so se na območje Mehike naselili v 13. stoletju. _____

- b. Azteki so širili ozemlje s pomočjo mirovnih in prijateljskih pogodb. _____

- c. Azteki so verovali v enega boga. _____

- d. Azteki so vojne ujetnike vsak dan žrtvovali bogovom. Verjeli so, da so vojni ujetniki hrana bogovom. Bogovi so v zameno povzročili sončni vzhod. _____

- e. Tako kot Maji so tudi Azteki imeli razvito trgovino. _____

- f. Azteki niso poznali namakalnih sistemov. _____

- g. Azteki so v času Montezume II dosegli svoj višek in začetek zatona. _____

Drsnica št. 32

3. naloga: Ali so naslednje trditve pravilne? Če niso, jih popravi.

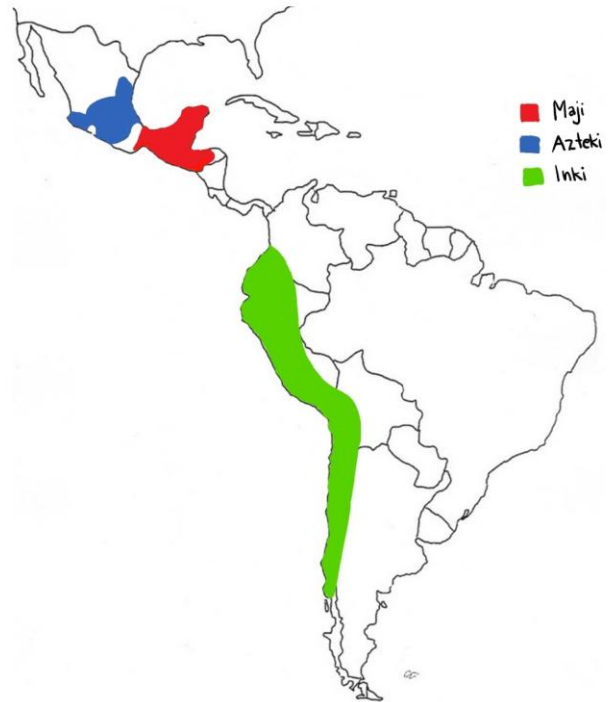
- a. Azteki so se na območje Mehike naselili v 13. stoletju. PRAVILNO

- b. Azteki so širili ozemlje s pomočjo mirovnih in prijateljskih pogodb. NAPAČNO
Ozemlje so širili z vojaškimi obleganji, s katerimi so si podredili druga ljudstva.
- c. Azteki so verovali v enega boga. NAPAČNO
Verovali so v več bogov (politeizem).
- d. Azteki so vojne ujetnike vsak dan žrtvovali bogovom. Verjeli so, da so vojni ujetniki hrana bogovom. Bogovi so v zameno povzročili sončni vzhod. PRAVILNO

- e. Tako kot Maji so tudi Azteki imeli razvito trgovino. PRAVILNO

- f. Azteki niso poznali namakalnih sistemov. NAPAČNO
Poznali so namakalne ploščadi in akvadukte za pridobivanje pitne vode.
- g. Azteki so v času Montezume II dosegli svoj višek in začetek zatona. PRAVILNO

INKI



INKI



- Peru, Ekvador, Bolivija, Čile in Argentina

Drsnica št. 35

INKI



- Peru, Ekvador, Bolivija, Čile in Argentina
- Prestolnica: Cuzco

Drsnica št. 36

INKOVSKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Kulturna dediščina: Machu Picchu (1450)



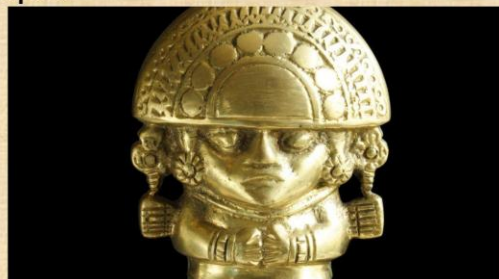
INKOVSKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Kulturna dediščina: Machu Picchu (1450)
- Arhitektura: ceste, terase, kamniti zidovi



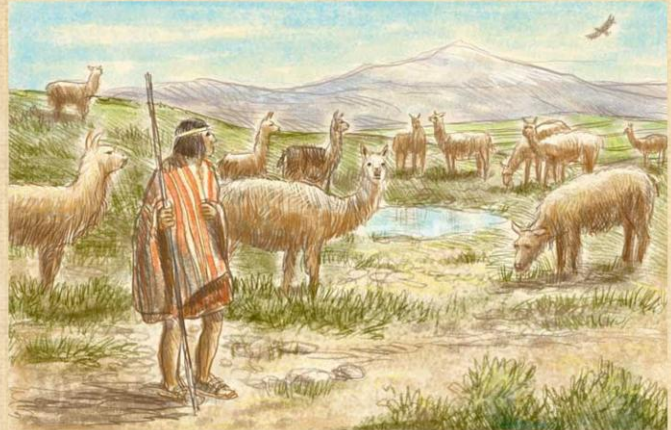
INKOVSKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Kulturna dediščina: Machu Picchu (1450)
- Arhitektura: ceste, terase, kamniti zidovi
- Vera:
 - vrhovni poglavar = sin Sonca
 - balzamiranje vladarjevega trupla



INKOVSKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Kmetijstvo:
 - krompir, koruza, oves, buče, ananas
 - lame in alpake (prenašanje tovora, volna)



INKOVSKA KULTURA IN ŽIVLJENJE

- Kmetijstvo:
 - krompir, koruza, oves, buče, ananas
 - lame in alpake (prenašanje tovora, volna)
- Pisava: kipu (sistem vozlov na vrvicah)



Drsnica št. 41

4. naloga: Odgovori na vprašanja o Inkih.

Čez katere današnje države se je raztezal Inkovski Imperij? _____

Katero je danes najbolj znano inkovsko mesto in kdaj je bilo zgrajeno? _____

Za koga so verjeli, da je sin sonca? _____

Kaj so naredili po smrti vrhovnega poglavarja? _____

Kaj so gojili (naštej vsaj 3 poljščine)? _____

Za kaj so uporabljali lame in alpake? _____

Ali so Inki razvili pisavo? Kaj so imeli namesto tega? _____

Drsnica št. 42

4. naloga: Odgovori na vprašanja o Inkih.

Čez katere današnje države se je raztezal Inkovski Imperij? Čez današnji Peru, Ekvador, Bolivijo, Čile in Argentino.

Katero je danes najbolj znano inkovsko mesto in kdaj je bilo zgrajeno? Machu Picchu, 1450.

Za koga so verjeli, da je sin sonca? Za vrhovnega poglavarja.

Kaj so naredili po smrti vrhovnega poglavarja? Balzamirali so njegovo truplo.

Kaj so gojili (naštej vsaj 3 poljščine)? Krompir, koruza, oves, buče, ananas.

Za kaj so uporabljali lame in alpake? Za prenašanje tovora in volno.

Ali so Inki razvili pisavo? Kaj so imeli namesto tega? Kipu, sistem vozlov na vrvicah.

Drsnica št. 43

5. naloga: Poveži pojme.

BALZAMIRANJE	mostu podoben objekt za pretok vode
KIPU	verovanje v več bogov
AKVADUKT	način ohranjanja trupla z uporabo mazil
POLITEIZEM	zapisovalni sistem barvnih vrvic z vozli

Drsnica št. 44

5. naloga: Poveži pojme.

BALZAMIRANJE	mostu podoben objekt za pretok vode
KIPU	verovanje v več bogov
AKVADUKT	način ohranjanja trupla z uporabo mazil
POLITEIZEM	zapisovalni sistem barvnih vrvic z vozli

Drsnica št. 45

6. naloga: Označi, ali naslednje slike pripadajo inkovski, majevski ali azteški kulturi.



Drsnica št. 46

6. naloga: Označi, ali naslednje slike pripadajo inkovski, majevski ali azteški kulturi.



MAJI



INKI



AZTEKI



INKI



MAJI



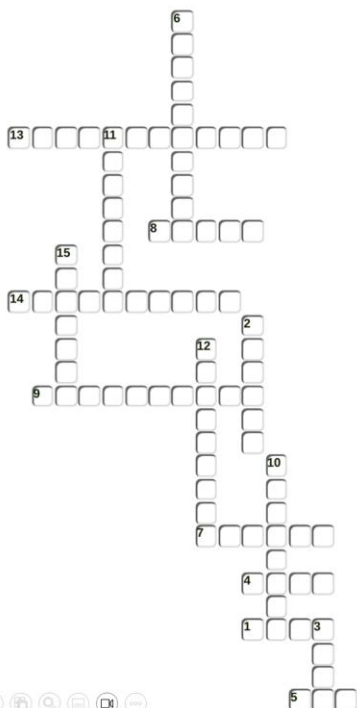
AZTEKI

Drsnica št. 47

KRIŽANKA



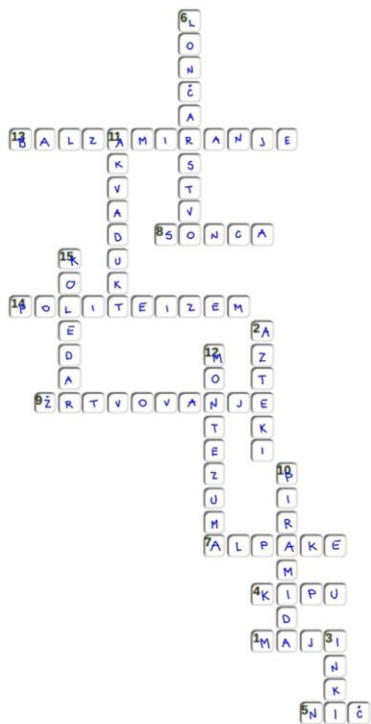
Drsnica št. 48



- 1 Ljudstvo, ki svoj vrh doseže med 4. in 9. stoletjem.
- 2 Ljudstvo, ki se na območje Mehike naseli v 13. stoletju.
- 3 Ljudstvo, ki ne razvije pisave.
- 4 Zapisovalni sistem barvnih vrvic z vozli.
- 5 Matematično število, ki ga poznajo že Maji.
- 6 Obrt s katero se ukvarjajo Maji.
- 7 Živali, ki jih Inki uporabljajo za prevažanje tovora.
- 8 Inkovski poglavar je sin _____.
- 9 Obred hranjenja bogov.
- 10 Oblika Majevskega svetišča.
- 11 Mostu podoben objekt za pretok vode.
- 12 Slavni Azteški vladar.
- 13 Proces ohranjanja trupla.
- 14 Vera v več bogov.
- 15 Majii ustvarijo takšnega s 365 dnevi.



Drsnica št. 49



- | | | |
|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| 1 Ljudstvo, ki svoj vrh doseže med 4. in 9. stoletjem. | 2 Ljudstvo, ki se na območje Mehike naseli v 13. stoletju. | 3 Ljudstvo, ki ne razvije pisave. |
| 4 Zapisovalni sistem barvnih vrvic z vozli. | 5 Matematično število, ki ga poznajo že Maji. | 6 Obrt s katero se ukvarjajo Maji. |
| 7 Živali, ki jih Inki uporabljajo za prevažanje tovora. | 8 Inkovski poglavar je sin _____. | 9 Obred hranjenja bogov. |
| 10 Oblika Majevskega svetišča. | 11 Mostu podoben objekt za pretok vode. | 12 Slavni Azteški vladar. |
| 13 Proces ohranjanja trupla. | 14 Vera v več bogov. | 15 Majii ustvarijo takšnega s 365 dnevi. |

PRILOGA 3: Učno-delovni list

Predkolumbovske kulture v Srednji in Južni Ameriki

UČNO-DELOVNI LIST

AMERIŠKI STAROSELCI

Krištof Kolumb je 1492 odkril Ameriko. Tam je spoznal ljudstva, ki jih je poimenoval Indijanci. Ta so se med seboj razlikovala po načinu življenja. Staroselci so živeli v Severni, Srednji in Južni Ameriki.

1. naloga: Na spodnjem zemljevidu označi predele, kjer so živeli Maji, Inki in Azteki.



MAJI

2. naloga: Dopolni spodnje besedilo o Majih.

Dosežki: Majevska civilizacija je svoj vrh dosegla med ____ in ____ stoletjem. Imeli so dobro razvito _____, ki je imela okrog 800 znakov. V matematiki so že poznali število _____, z astronomijo pa so razvili natančen sončen _____, ki je že poznal _____ dni. Z njim so določali datume verskim obredom.

Kmetijstvo in obrt: Pridelovali so _____, _____, in _____ s pomočjo _____ sistema in teras. Takšne sisteme še danes poznamo v _____

državah kot so Kitajska, Egipt in Pakistan. Poleg kmetijstva so se ukvarjali tudi s _____, bili pa so tudi odločni _____ (lončarstvo).

Arhitektura: Gradili so visoka svetišča v obliki _____.

AZTEKI

3. naloga: Ali so naslednje trditve pravilne? Če niso, jih popravi.

- a. Azteki so se na območje Mehike naselili v 13. stoletju. _____

- b. Azteki so širili ozemlje s pomočjo mirovnih in prijateljskih pogodb. _____

- c. Azteki so verovali v enega boga. _____

- d. Azteki so vojne ujetnike vsak dan žrtvovali bogovom. Verjeli so, da so vojni ujetniki hrana bogovom. Bogovi so v zameno povzročili sončni vzhod. _____

- e. Tako kot Maji so tudi Azteki imeli razvito trgovino. _____

- f. Azteki niso poznali namakalnih sistemov. _____

- g. Azteki so v času Montezume II dosegli svoj višek in začetek zatona. _____

INKI

4. naloga: Odgovori na vprašanja o Inkih.

Čez katere današnje države se je raztezal Inkovski Imperij? _____

Katero je danes najbolj znano inkovsko mesto in kdaj je bilo zgrajeno? _____

Za koga so verjeli, da je sin sonca? _____

Kaj so naredili po smrti vrhovnega poglavarja? _____

Kaj so gojili (naštej vsaj 3 poljščine)? _____

Za kaj so uporabljali lame in alpake? _____

Ali so Inki razvili pisavo? Kaj so imeli namesto tega? _____

5. naloga: Poveži pojme.

BALZAMIRANJE

mostu podoben objekt za pretok vode

KIPU

verovanje v več bogov

AKVADUKT

način ohranjanja trupla z uporabo mazil

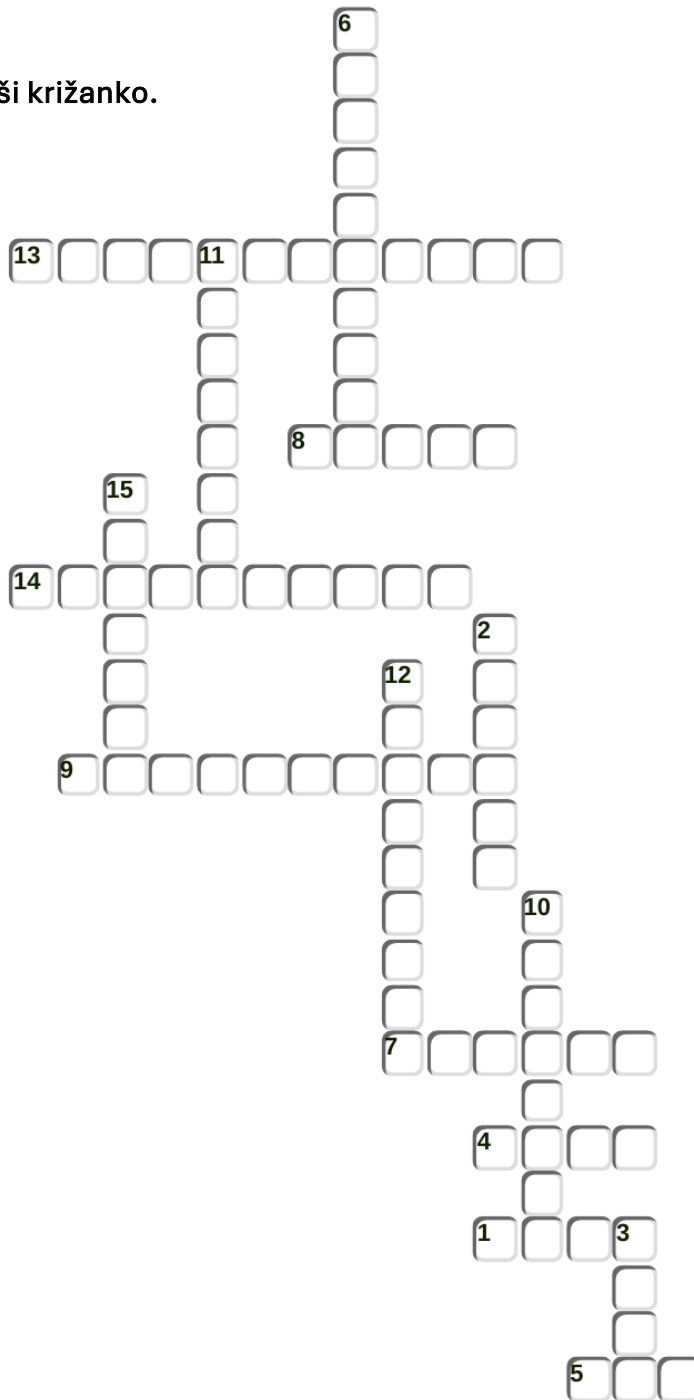
POLITEIZEM

zapisovalni sistem barvnih vrvic z vozli

6. naloga: Označi, ali naslednje slike pripadajo inkovski, majevski ali azteški kulturi.



7. naloga: Reši križanko.



- | | | |
|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| <p>1 Ljudstvo, ki svoj vrh doseže med 4. in 9. stoletjem.</p> | <p>2 Ljudstvo, ki se na območje Mehike naseli v 13. stoletju.</p> | <p>3 Ljudstvo, ki ne razvije pisave.</p> |
| <p>4 Zapisovalni sistem barvnih vrvic z vozli.</p> | <p>5 Matematično število, ki ga poznajo že Maji.</p> | <p>6 Obrt s katero se ukvarjajo Maji.</p> |
| <p>7 Živali, ki jih Inki uporabljajo za prevažanje tovora.</p> | <p>8 Inkovski poglavar je sin _____.</p> | <p>9 Obred hranjenja bogov.</p> |
| <p>10 Oblika Majevskega svetišča.</p> | <p>11 Mostu podoben objekt za pretok vode.</p> | <p>12 Slavni Azteški vladar.</p> |
| <p>13 Proces ohranjanja trupla.</p> | <p>14 Vera v več bogov.</p> | <p>15 Majii ustvarijo takšnega s 365 dnevi.</p> |

PRILOGA 4: Rešen učno-delovni list

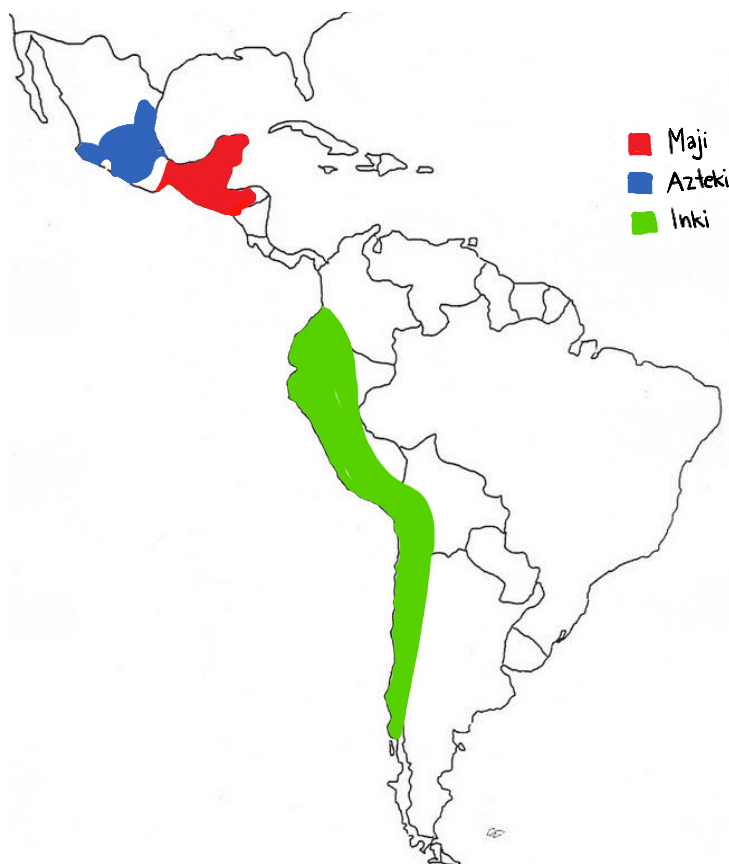
Predkolumbovske kulture v Srednji in Južni Ameriki

UČNO-DELOVNI LIST

AMERIŠKI STAROSELCI

Krištof Kolumb je 1492 odkril Ameriko. Tam je spoznal ljudstva, ki jih je poimenoval Indijanci. Ta so se med seboj razlikovala po načinu življenja. Staroselci so živeli v Severni, Srednji in Južni Ameriki.

1. naloga: Na spodnjem zemljevidu označi predele, kjer so živeli Maji, Inki in Azteki.



MAJI

2. naloga: Dopolni spodnje besedilo o Majih

Dosežki: Majevska civilizacija je svoj vrh dosegla med 4. in 9. stoletjem. Imeli so dobro razvito pisavo, ki je imela okrog 800 znakov. V matematiki so že poznali število nič, z astronomijo pa so razvili natančen sončen koledar, ki je že poznal 365 dni. Z njim so določali datume verskim obredom.

Kmetijstvo in obrt: Pridelovali so koruzo, fižol, in buče s pomočjo namakalno-izsuševalnega sistema in teras. Takšne sisteme še danes poznamo v državah kot so

Kitajska, Egipt in Pakistan. Poleg kmetijstva so se ukvarjali tudi s **trgovino**, bili pa so tudi odločni **obrtniki** (lončarstvo).

Arhitektura: Gradili so visoka svetišča v obliki **piramid**.

AZTEKI

3. naloga: Ali so naslednje trditve pravilne? Če niso jih popravi

- a. Azteki so se na območje Mehike naselili v 13. stoletju. **PRAVILNO**
-

- b. Azteki so širili ozemlje s pomočjo mirovnih in prijateljskih pogodb. **NAPAČNO**

Ozemlje so širili z vojaškimi obleganji, s katerimi so si podredili druga ljudstva.

- c. Azteki so verovali v enega boga. **NAPAČNO**

Verovali so v več bogov (politeizem).

- d. Azteki so vojne ujetnike vsak dan žrtvovali bogovom. Verjeli so, da so vojni ujetniki hrana bogovom. Bogovi so v zameno povzročili sončni vzhod. **PRAVILNO**
-

- e. Tako kot Maji so tudi Azteki imeli razvito trgovino. **PRAVILNO**
-

- f. Azteki niso poznali namakalnih sistemov. **NAPAČNO**

Poznali so namakalne ploščadi in akvadukte za pridobivanje pitne vode.

- g. Azteki so v času Montezume II dosegli svoj višek in začetek zatona. **PRAVILNO**
-

INKI

4. naloga:

Čez katere današnje države se je raztezal Inkovski Imperij? **Peru, Ekvador, Bolivijo, Čile in Argentino.**

Katero je danes najbolj znano inkovsko mesto in kdaj je bilo zgrajeno? **Machu Picchu, 1450.**

Za koga so verjeli, da je sin sonca? **Za vrhovnega poglavarja.**

Kaj so naredili po smrti vrhovnega poglavarja? **Balzamirali njegovo truplo.**

Kaj so gojili (naštej vsaj 3 poljščine)? **Krompir, koruza, oves, buče, ananas.**

Za kaj so uporabljali lame in alpake? **Za prenašanje tovora in volno.**

Ali so Inki razvili pisavo? Kaj so imeli namesto tega? **Kipu, sistem vozlov na vrvicah.**

5. naloga: Poveži pojme

BALZAMIRANJE	mostu podoben objekt za pretok vode
KIPU	verovanje v več bogov
AKVADUKT	način ohranjanja trupla z uporabo mazil
POLITEIZEM	zapisovalni sistem barvnih vrvic z vozli

6. naloga: Označi, ali naslednje slike pripadajo inkovski, majevski ali azteški kulturi.



MAJI



INKI



AZTEKI



INKI

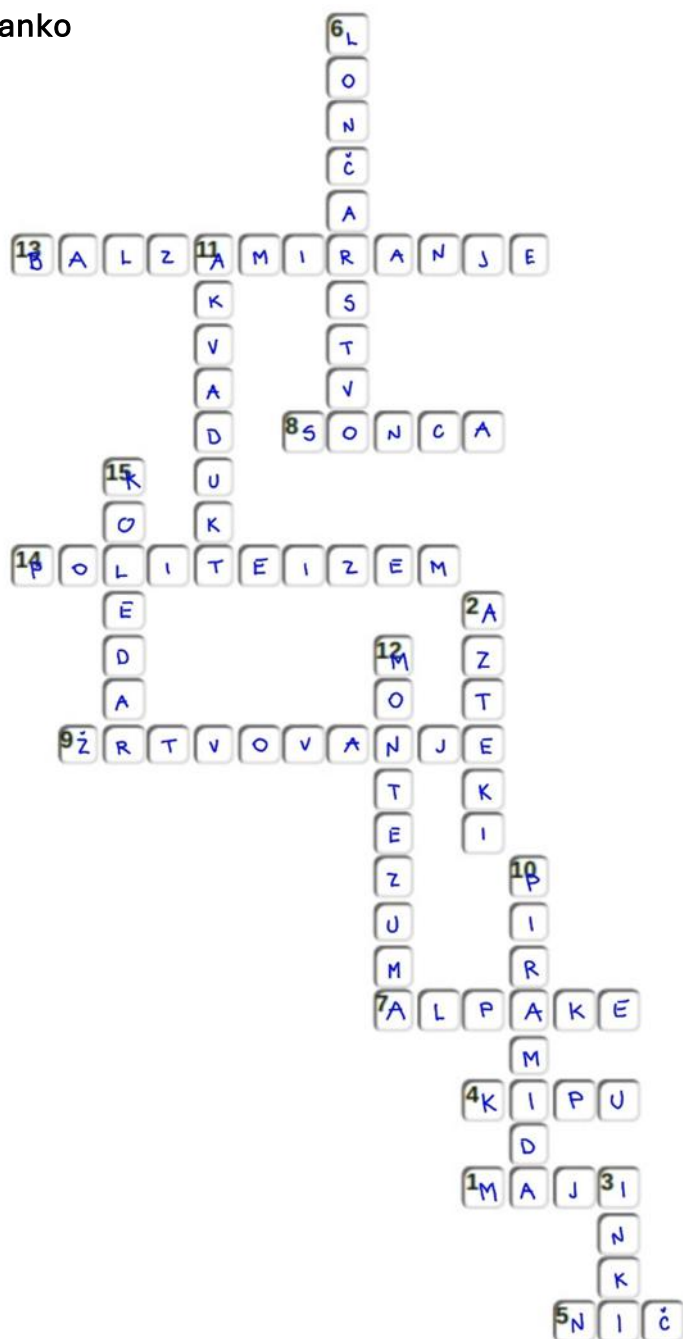


MAJI



AZTEKI

7. naloga: Reši križanko



1 Ljudstvo, ki svoj vrh doseže med 4. in 9. stoletjem.

2 Ljudstvo, ki se na območje Mehike naseli v 13. stoletju.

3 Ljudstvo, ki ne razvije pisave.

4 Zapisovalni sistem barvnih vrvic z vozli.

5 Matematično število, ki ga poznajo že Maji.

6 Obrt s katero se ukvarjajo Maji.

7 Živali, ki jih Inki uporabljajo za prevažanje tovora.

8 Inkovski poglavar je sin _____.

9 Obred hranjenja bogov.

10 Oblika Majevskega svetišča.

11 Mostu podoben objekt za pretok vode.

12 Slavni Azteški vladar.

13 Proces ohranjanja trupla.

14 Vera v več bogov.

15 Majii ustvarijo takšnega s 365 dnevi.

Avtorji prispevkov:

ALJAŽ ARH

KLEMEN BARONIK

ANA DACAR

ANJA ERŽEN

ANJA KAJIČ

ANJA KEŠE

KARMEN KOGLAR

TJAŠA KOVAČIČ

MATEJA MAVRIČ

TJAŽ MIHELIC

TIMOTEJ NOVAK

LARA ROZMAN

MATEJ SLANA

ANA ZEME

**Naslov: Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik XXIII, št. 2**

ISSN: 1581-8713

ISSN: 1581-8721 (ELEK. VERZIJA)

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

*Copyright © Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete UL
(za potrebe predmetov Didaktika zgodovine I, Didaktika
zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine, Terensko
delo pri zgodovini v osnovni in srednji šoli)*

Ljubljana

2025